

ROMÂNIA
Județul Timiș
Comuna Moșnița Nouă
Tel : 0256393503
Fax : 0256393529
office@moșnița.ro

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE
DIN U.A.T. MOȘNIȚA NOUĂ,
Județul Timiș**

**BENEFICIAR: PRIMĂRIA MOȘNIȚA NOUĂ ȘI
LOCUITORI AI U.A.T. MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

2017

COMPONENȚA GRUPULUI DE LUCRU CONSTITUIT LA PRIMĂRIA COMUNEI MOȘNIȚA NOUĂ, conform Dispoziției Nr. 124/30.12.2016, modificată prin Dispoziția Nr. 297/06.12.2017 pentru realizarea studiului “Amenajament pastoral pentru pajiștile din U.A.T. Moșnița Nouă, județul Timiș”

Grupul de lucru pentru elaborarea acestui studiu:

Reprezentanți din cadrul Primăriei Comunei Moșnița Nouă:

Viceprimar: **D-I Kadar Gheorghe**

Secretar: **D-na Szabo Monika Rozalia**

Agent. agricol: **D-na Neamțu Floricica**

Contact: e-mail: office@mosnita.ro

Reprezentant Direcția pentru Agricultură Județeană Timiș

Consilier superior:

Contact e-mail: dadr-tm@mail.dnttm.roo, <http://www.dajtm.ro/contact.html>

Experți:

Pratolog consultant: **Dr. ing. Luminița Cojocariu**

Contact: email: luminitacojocariu@yahoo.ro

Biolog consultant: **Dr. biol. Cristian Bostan**

Contact: email: cristian.bostan.tm@gmail.com

Specialist GIS consultant: **Dr. geograf Loredana Copăcean**

Contact: email: lorecopean@yahoo.com

CUPRINS

INTRODUCERE		5
CAPITOLUL I	SITUAȚIA TERITORIAL – ADMINISTRATIVĂ A UAT MOȘNIȚA NOUĂ	10
	1.1. Amplasarea teritorială a comunei Moșnița Nouă	10
	1.2. Denumirea deținătorului legal	11
	1.3. Documente care atestă dreptul de proprietate sau deținere legală a pajiștilor din UAT Moșnița Nouă	11
	1.4. Situații speciale. Implicații privind suprapunerea „Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului ROSPA0095 Pădurea Macedonia” peste unele suprafețe de pajiști din UAT Moșnița Nouă	16
	1.5. Gospodărirea anterioară a pajiștilor din amenajament	26
CAPITOLUL II	ORGANIZAREA TERITORIULUI DE PAJIȘTI DIN UAT MOȘNIȚA NOUĂ	27
	2.1. Denumirea trupurilor de pajiște care fac obiectul acestui studiu pentru pajiștile UAT Moșnița Nouă	27
	2.2. Amplasarea teritorială a trupurilor de pajiște (planul cadastral). Vecinii și hotarele pajiștilor din UAT Moșnița Nouă	36
	2.3. Constituirea și materializarea parcellarului și subparcellarului descriptiv	38
	2.4. Baza cartografică utilizată	38
	2.5. Suprafața pajiștilor din UAT Moșnița Nouă	38
	2.5.1 Suprafața pajiștilor din UAT Moșnița Nouă pe categorii de folosințe	39
	2.5.2. Organizarea administrativă	39
CAPITOLUL III	CARACTERISTICI GEOGRAFICE ȘI CLIMATICE	40
	3.1. Localizarea UAT Moșnița Nouă și a zonelor de interes	40
	3.2. Caracterizarea geologică și geomorfologică	40
	3.3. Caracteristici pedologice și geologice	45
	3.4. Date climatice	48
	3.4.1. Regimul termic	48
	3.4.2. Regimul pluviometric	48
	3.5. Rețeaua hidrografică	49
CAPITOLUL IV	VEGETAȚIA PAJIȘTILOR APARTINĂTOARE UAT MOȘNIȚA NOUĂ	50
	4.1. Date fitoclimatice	50
	4.2. Descrierea tipurilor de stațiune	50
	4.3. Descrierea tipurilor de pajiști identificate în UAT Moșnița Nouă	50
CAPITOLUL V	CADRUL DE AMENAJARE A PAJIȘTILOR DIN UAT MOSNITA NOUĂ	63
	5.1. Procedee de culegere a datelor din teren	63
	5.2. Obiective social-economice și ecologice	65
	5.3. Stabilirea categoriilor de folosință a pajiștilor din UAT Moșnița Nouă	66
	5.4. Fundamentarea amenajamentului pastoral	66
	5.4.1. Durata sezonului de pășunat în UAT Moșnița Nouă	66
	5.4.2. Numărul ciclurilor de pășunat	67
	5.4.3. Fânețele	68
	5.4.4. Capacitatea de pășunat	69
CAPITOLUL VI	ORGANIZAREA, ÎMBUNĂTĂȚIREA, DOTAREA ȘI FOLOSIREA PAJIȘTILOR DIN UAT MOȘNIȚA NOUĂ	77
	6.1. Lucrări de repunere în valoare a suprafețelor de pajiști de pe raza UAT Moșnița Nouă	77
	6.1.1. Eliminarea excesului de umiditate din pajiștile de pe raza UAT Moșnița Nouă	79

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

6.1.2. Combaterea vegetației lemnoase nevaloroase din pajiștile de pe raza UAT Moșnița Nouă	81
6.1.3. Distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățirea pajiștilor de pe raza UAT Moșnița Nouă	83
6.2. Lucrări de îmbunătățire a pajiștilor de pe raza UAT Moșnița Nouă	85
6.2.1. Metode de îmbunătățire a covorului ierbos prin fertilizare. Planul de fertilizare pentru pajiștile din comuna Moșnița Nouă	86
6.2.1.1. Date generale ale planului de fertilizare – sisteme de fertilizare pentru pajiștile din UAT Moșnița Nouă	86
6.2.1.2. Recomandări privind planul de fertilizare al pajiștilor din cadrul UAT Moșnița Nouă	94
6.2.2. Alte lucrări de îmbunătățire a pajiștilor din UAT Moșnița Nouă	94
6.3. Stabilirea încărcării cu animale a pajiștilor din UAT Moșnița Nouă	108
6.4. Organizarea pășunatului pentru diferitele specii de animale	108
6.5. Căi de acces în pajiștile din UAT Moșnița Nouă	114
6.6. Construcții zoopastorale și surse de apă	116
CAPITOLUL VII DESCRIERE PARCELARĂ	120
CAPITOLUL VIII DIVERSE	142
8.1. Data intrării în vigoare a amenajamentului; durata acestuia	142
8.2. Colectivul de elaborare a prezentei lucrări	142
8.3. Hărțile ce se atașează amenajamentului: hărți cadastrale, hărți tematice (Anexa III)	143
8.4. Evidența lucrărilor executate anual pe fiecare parcelă	143
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	146
ANEXE	
Anexa I. Documente privitoare la dreptul de proprietate	
Anexa II. Soluri OSPA Timișoara	
Anexa III. Hărți	

INTRODUCERE

Prezentul amenajament pastoral a fost întocmit pentru pajiștile situate pe teritoriul administrativ al comunei Moșnița Nouă din județul Timiș.

Elaborarea amenajamentului pastoral s-a realizat în conformitate cu *Ghidul de întocmire a amenajamentelor pastorale*, realizat de către Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Pajiști Brașov, 2014.

Reglementarea organizării, administrării și exploatării pajiștilor permanente

Modalitatea de administrare a pajiștilor aparținătoare unei localități, reprezintă felul în care se asigură managementul unei pajiști, respectiv organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente (conform Ordonanței de urgență a Guvernului - OUG nr. 34/2013).

Toate problemele și rezolvările acestora vor trebui să fie introduse în „**planurile de amenajamente pastorale**” ale pajiștilor permanente, precum și prin respectarea de către autoritățile administrației publice locale a obligațiilor prevăzute de lege în acest domeniu.

Legislația în domeniu face referire la:

Ordonanța de urgență a Guvernului - OUG nr. 34/2013 (act publicat în monitorul oficial nr. 267 din 13 mai 2013) privind - **organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr.18/1991.**

ORDIN nr. 544 din 21 iunie 2013, privind - **metodologia de calcul a încărcăturii optime de animale pe hectar de pajiște**, emis de MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE (act publicat în monitorul oficial nr. 386 din 28 iunie 2013).

HOTARÂRE nr. 1.064, din 11 decembrie 2013, privind **Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991**, document emis de Guvernul României (act publicat în monitorul oficial nr. 833 din 24 decembrie 2013).

Legea nr. 86/2014 privind aprobarea **OUG nr. 34/2013 - Organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente** și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările de rigoare - **OUG 63/2014** pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul agriculturii, document emis de Guvernul României (act publicat în Monitorul Oficial al României, Partea 1, nr. 730/7.10. 2014).

Hotărârea nr. 78/2015 din 04.02.2015 privind modificarea și completarea **Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013** privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, aprobate prin **Hotărârea Guvernului nr. 1.064/2013**, (act publicat în monitorul oficial nr. 124 din 18 februarie 2015).

1. Instrumentele de management al pajiștilor

În vederea asigurării unui management corespunzător a unei pajiști permanente, trebuie să fie utilizate atât instrumente tehnice și juridice de specialitate, cât și instrumente de ordin financiar fără de care nu ar fi posibilă materializarea măsurilor tehnice și juridice.

Instrumente tehnice și juridice

Conform **HG 1064 11/12/2013**, Art. 4, administrarea pajiștilor aflate în domeniul public și/sau privat al comunelor, orașelor, municipiilor și al municipiului București se face de către consiliile locale, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

În administrarea pajiștilor unei comune, localități principalul instrument utilizat este planul de management, respectiv modul de gestionare a pajiștilor ce se stabilește prin **amenajamente pastorale**, ce îndeplinește un dublu rol, fiind atât un instrument juridic (solicitat și prevăzut de lege), cât și un instrument tehnic (necesită implicarea specialiștilor în cercetare din diferite domenii și elaborarea unor seturi de măsuri tehnice care să conducă la păstrarea compoziției floristice, a ratei de creștere a plantelor și de randament al pajiștilor, pentru a asigura cerințele nutriționale ale animalelor /**OUG nr. 34/2013, OR. nr.544 din 21/06/2013, HG 1064 din 11/12/2013**).

În Hotărârea de Guvern - **HG 1064 11/12/2013**, la Art. 8 (1), se specifică faptul că modul de gestionare a pajiștilor se stabilește prin amenajamente pastorale, în condițiile legii.

Modul de implementare a amenajamentului pastoral se stabilește prin contractul de concesiune sau închiriere, conform prevederilor legale în vigoare (**HG 1064 11/12/2013**, la Art. 8 (5)).

În Hotărârea de Guvern - **HG 1064 11/12/2013**, la Art. 12 și 13, se prevăd următoarele:

ART. 12: Responsabilitatea pentru respectarea bunelor condiții agricole și de mediu revine exclusiv utilizatorilor.

Amenajamentul pastoral

În vederea creșterii suprafețelor eligibile, la **articolul 6 din Legea nr. 86/2014 privind aprobarea OUG nr. 34/2013 - Organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente** și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, se stipulează că modul de gestionare a pajiștilor se stabilește prin **amenajamente pastorale (Ghid de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014)**.

Scopul amenajamentului pastoral constă în reglementarea și organizarea în timp și spațiu a producției erbacee din pajiști, potrivit condițiilor staționale locale și incidenței măsurilor de agromediu, astfel ca să se asigure o gospodărire rațională a acestora, având în același timp ca țință și menținerea biodiversității și protejarea mediului înconjurător (Ghid de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014).

„**Amenajamentul pastoral**” reprezintă „documentația care cuprinde măsurile tehnice, organizatorice și economice necesare ameliorării și exploatării pajiștilor”, în conformitate cu obiectivele de management al pajiștilor prevăzute în „Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea

și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991”, (art.1, lit. a. din **HG nr.1064 11/12/2013**). Măsurile prevăzute în „amenajamentul pastoral” se elaborează astfel încât să țină cont de exigențele economice, sociale și culturale, precum și de particularitățile regionale și locale ale zonei.

Potrivit prevederilor art. 9 alin. (9) din **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013**, proiectul de amenajament pastoral **se întocmește potrivit ghidului-cadru** elaborat de Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Pajiști Brașov.

Proiectul de amenajament pastoral va **cuprinde**, în mod obligatoriu, **cel puțin** următoarele elemente:

- a) descrierea situației geografice, topografice și planul parcelar al pajiștilor aflate pe teritoriul unității administrativ- teritoriale;
- b) descrierea solului și a florei;
- c) capacitatea de pășunat a pajiștii;
- d) lucrările de îngrijire și îmbunătățire a pajiștilor;
- e) planul de fertilizare și măsurile agropedoameliorative.

În condițiile art. 11 din **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013**, în vederea întreținerii și utilizării suprafețelor de pajiști, precum și pentru conservarea, ameliorarea și păstrarea biodiversității acestora, utilizatorii pajiștilor au obligația să aplice pe fiecare parcelă acțiunile tehnice cuprinse în proiectul de amenajament pastoral, precum și planul de fertilizare.

Întocmirea planului de fertilizare și stabilirea măsurilor agropedoameliorative se fac de către oficiile de studii pedologice și agrochimice județene.

Principii fundamentale de respectat la întocmirea amenajamentului pastoral, conform - **Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale (2014)** sunt:

- a. asigurarea producției de furaje pentru tot parcursul anului (conveier);
- b. asigurarea creșterii calitative și cantitative a producției de furaje, de la an la an;
- c. elaborarea lucrărilor de îmbunătățire ținând cont de condițiile pedo-climatice și potențialul zonei ce va fi amenajată;
- d. respectarea metodologiei de întocmire din prezentul ghid;
- e. respectarea angajamentelor, codurilor de bune practici, legislației și a măsurilor de agromediu sub incidența cărora intră pajiștea ce va fi amenajată;
- f. respectarea întocmai a măsurilor, a lucrărilor impuse de către amenajament și a graficului de execuție a acestuia.

Consiliile locale au obligația să elaboreze amenajamentul pastoral, valabil pentru toate pajiștile aflate pe unitatea administrativ-teritorială în cauză, potrivit prevederilor **Ordonanței de urgență 34/2013**.

Conform legii nr. 86/2014 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991 - pentru punerea în valoare a pajiștilor aflate în domeniul public al comunelor, orașelor, respectiv al municipiilor și pentru folosirea eficientă a acestora, unitățile administrativ-teritoriale, prin primari, în conformitate cu hotărârile consiliilor locale, în baza cererilor crescătorilor de animale, persoane fizice sau juridice având animalele înscrise în RNE, încheie contracte de concesiune/închiriere,

în condițiile legii, pentru suprafețele de pajiști disponibile, proporțional cu efectivele de animale deținute în exploatare, pe o perioadă cuprinsă între 7 și 10 ani.

Pentru punerea în valoare a pajiștilor aflate în domeniul privat al comunelor, orașelor, respectiv al municipiilor și pentru folosirea eficientă a acestora, unitățile administrativ-teritoriale, prin primari, în conformitate cu hotărârile consiliilor locale, în baza cererilor crescătorilor de animale, persoane fizice sau juridice având animalele înscrise în RNE, încheie contracte de închiriere, în condițiile legii, pentru suprafețele de pajiști disponibile, proporțional cu efectivele de animale deținute în exploatare, pe o perioadă cuprinsă între 7 și 10 ani."

Utilizator de pășuni și fânețe – „crescător de animale, persoană fizică având animalele înscrise în Registrul național al exploatareilor (RNE)/crescător de animale, persoană juridică de drept public sau de drept privat, constituită conform prevederilor Codului civil, având animale proprii sau ale fermierilor membri înscrise în RNE, care desfășoară activități agricole specifice categoriei de folosință pășuni și fânețe, conform clasificării statistice a activităților economice în Uniunea Europeană pentru producția vegetală și animală, care deține legal dreptul de folosință asupra suprafeței agricole și care valorifică pășunea prin pășunare cu efective de animale sau prin cosire cel puțin o dată pe an;” (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 267 din 13 mai 2013, **aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 86/2014**).

„Având în vedere că în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 104/2015, se folosește expresia de "utilizator de pășuni și fânețe", iar în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 86/2014, cu modificările ulterioare, **utilizatorul de pășuni și fânețe** este definit doar în legătură cu calitatea sa de crescător de animale, **este necesară completarea definiției acestuia și cu referirea la fermierii care nu dețin animale, dar desfășoară activități agricole specifice categoriei de folosință pășuni și fânețe**, astfel încât să se evite discriminarea fermierilor în cazul accesării de către aceștia a măsurilor din cadrul noii politici agricole comune” (ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 15 din 27 mai 2015, publicat în Monitorul Oficial cu numărul 386 din data de 3 iunie 2015).

Deținători de pajiști - titularii dreptului de proprietate, ai altor drepturi reale asupra acestora sau cei care, potrivit legii civile, au calitatea de posesori ori deținători precari ai pajiștilor. **(Legea 86/2014)**

Regulamentul de utilizare și gestionare al pajiștilor, este inclus în „amenajamentul pastoral”, iar „autoritatea contractantă are obligația de a include în cadrul documentației de concesiune sau închiriere a pajiștilor amenajamentele pastorale și condiții speciale de îndeplinire a contractului, cu respectarea prevederilor legale în vigoare” (art.6 alin.(2) din **HG nr. 1064/11/12/2013**).

Scopul final al punerii în practică a amenajamentelor pastorale constă în **diminuarea sau înlăturarea procesului de degradare a pajiștilor permanente** printr-un mod rațional de gospodărire a fondului pastoral național, premisă sigură a practicării unei agriculturi durabile,

condiții ce asigură o dezvoltare rurală echilibrată din punct de vedere economic, de protecție a mediului și de păstrare a tradițiilor, conform literaturii de specialitate și Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014.

Controlul aplicării prevederilor proiectelor de amenajamente pastorale de către proprietari/utilizatori se realizează de inspectori din cadrul Agenției Naționale pentru Zootehnie «Prof. Dr. G.K. Constantinescu» prin oficiile județene de zootehnie.

Proiectele de amenajamente pastorale prevăzute la art. 8 alin. (1) din **Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991**, aprobate prin **Hotărârea Guvernului nr. 1.064/2013**, astfel cum au fost modificate și completate prin **Hotărârea 78/2015 din 04.02.2015** (act publicat în monitorul oficial nr. 124 din 18 februarie 2015), se aprobă, în condițiile legii, de consiliile locale.

CAPITOLUL I SITUAȚIA TERITORIAL – ADMINISTRATIVĂ

1.1. Amplasarea teritorială a comunei Moșnița Nouă

Pașiștile analizate se află pe teritoriul administrativ al comunei Moșnița Nouă.

Unitatea administrativ-teritorială Moșnița Nouă este delimitată de:

- UAT Ghiroda la nord
- UAT Bucovăț la est
- Râul Timiș la sud
- UAT Giroc și UAT Timișoara la vest (Fig. 1.1).

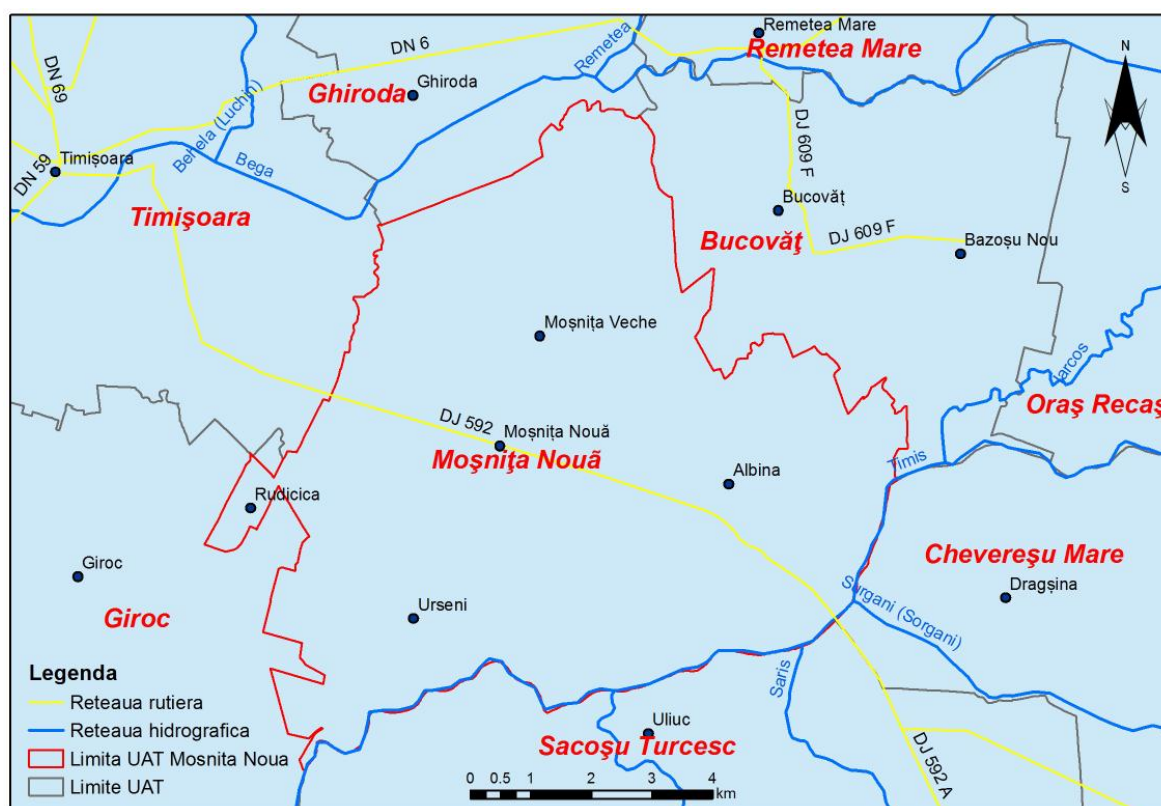

Fig. 1.1. Localizarea UAT Moșnița Nouă pe harta județului Timiș
(prelucrare după <http://www.geo-spatial.org/download/romania-seturi-vectoriale>)

Unitatea administrativ-teritorială Moșnița Nouă este formată din satele Albina, Moșnița Nouă (reședința), Moșnița Veche, Rudicica și Urseni (Fig. 1.1).

Moșnița Nouă este situată pe drumul județean DJ592 care leagă Timișoara de Buziaș la aproximativ 8 km de centrul Timișoarei, însă recent practic adiacent de limitele acestora, zona despărțitoare dintre Moșnița Nouă și reședința de județ cunoscând în ultimii ani o puternică dezvoltare edilitară. Distanța față de celelalte sate componente ale comunei este mică iar Moșnița Nouă se află în centrul teritoriului comunei, legată de celelalte localități cu drumuri comunale, cu Moșnița Veche 1,8 km mai la nord, Urseni 3 km mai la sud, Albina 3 km la est și Rudicica la sud-vest. Dezvoltarea urbanistică a condus la micșorarea distanței reale dintre

localitățile componente, între cele mai apropiate cladiri din Moșnița Nouă și Moșnița Veche există mai puțin de 250 m

(https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Mo%C8%99ni%C8%9Ba_Nou%C4%83,_Timi%C8%99).

Așa cum sugerează și numele ei, localitatea Moșnița Nouă este relativ nou înființată, având puțin peste 100 de ani. Ea a fost fondată la 1902 de coloniști maghiari veniți din Comitatul Bekes și din orașul ungar Szentes. Aceștia au fost aduși aici de administrația austro-ungară care a dispus deposedarea vechilor moșnițeni de pământurile necesare, defrișarea pădurii de pe actualul amplasament și construirea noului așezământ exclusiv de etnici maghiari. Cu timpul Moșnița Nouă a depășit ca importanță mai vechea așezare Moșnița Veche (atestată încă din anul 1332) și a devenit reședința comunei cu același nume

(https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Mo%C8%99ni%C8%9Ba_Nou%C4%83,_Timi%C8%99).

Suprafața totală a UAT Moșnița Nouă este de 6637,26 ha, din care 5726,76 ha, respectiv 86,29% este încadrat ca teren agricol (<http://www.mosnita.ro/pages/82/Prezentare-generală>).

Comuna Moșnița Nouă este amplasată în zona de câmpie joasă a Banatului, cu altitudinea medie de cca. 90 m, fiind extinsă în bazinele hidrografice ale râurilor Timiș și Bega, pe interfluviul Timiș – Bega.

1.2. Denumirea deținătorului legal

Pajiștile situate pe teritoriul administrativ al Comunei Moșnița Nouă se află în proprietatea comunei și în administrarea Consiliului Local Moșnița Nouă, cu sediul în localitatea Moșnița Nouă, nr. 73, județul Timiș, cod postal 307285, tel. 0256393503, 0256393494, fax 0256393529.

1.3. Documente care atestă dreptul de proprietate sau deținere legală a pajiștilor din UAT Moșnița Nouă

- Dreptul de proprietate sau deținere legală asupra pajiștilor este dat de:
- Legea Nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, complectată prin Hotărârea nr.53/75 din 14.01.2016 (ambele documente sunt atașate la Anexa 1 la prezentul amenajament).

- Hotărârea Consiliului Local Moșnița nr. 380 din 16.11.2017 (atașată în Anexa 1).

Conform Legii nr.165, din 23.10.2014, Anexa nr. 5 - Situația terenurilor ocupate de izlazuri, complectată prin Hotărârea nr. 53/75/14.01.2016 și H.C.L. nr. 380/16.11.2017, în unitatea administrativ-teritorială Moșnița Nouă există o suprafață de **258.9 ha de pajiști**, aflate în proprietatea Comunei Moșnița Nouă și administrarea Consiliului Local.

Pe raza unității administrativ teritoriale Moșnița Nouă nu sunt înregistrate la Registrul Agricol al Comunei Moșnița Nouă persoane fizice sau juridice care să dețină suprafețe de teren din categoria pășuni și fânețe.

În proprietatea UAT Moșnița Nouă, suprafața de pajiști cuprinsă în prezentul amenajamentul pastoral este de **258.9 ha**, repartizată astfel:

- 103.4956 ha pe teritoriul localității Urseni,

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

- 73.6479 ha pe teritoriul localității Moșnița Nouă,
- 81.6958 ha pe teritoriul localității Albina.

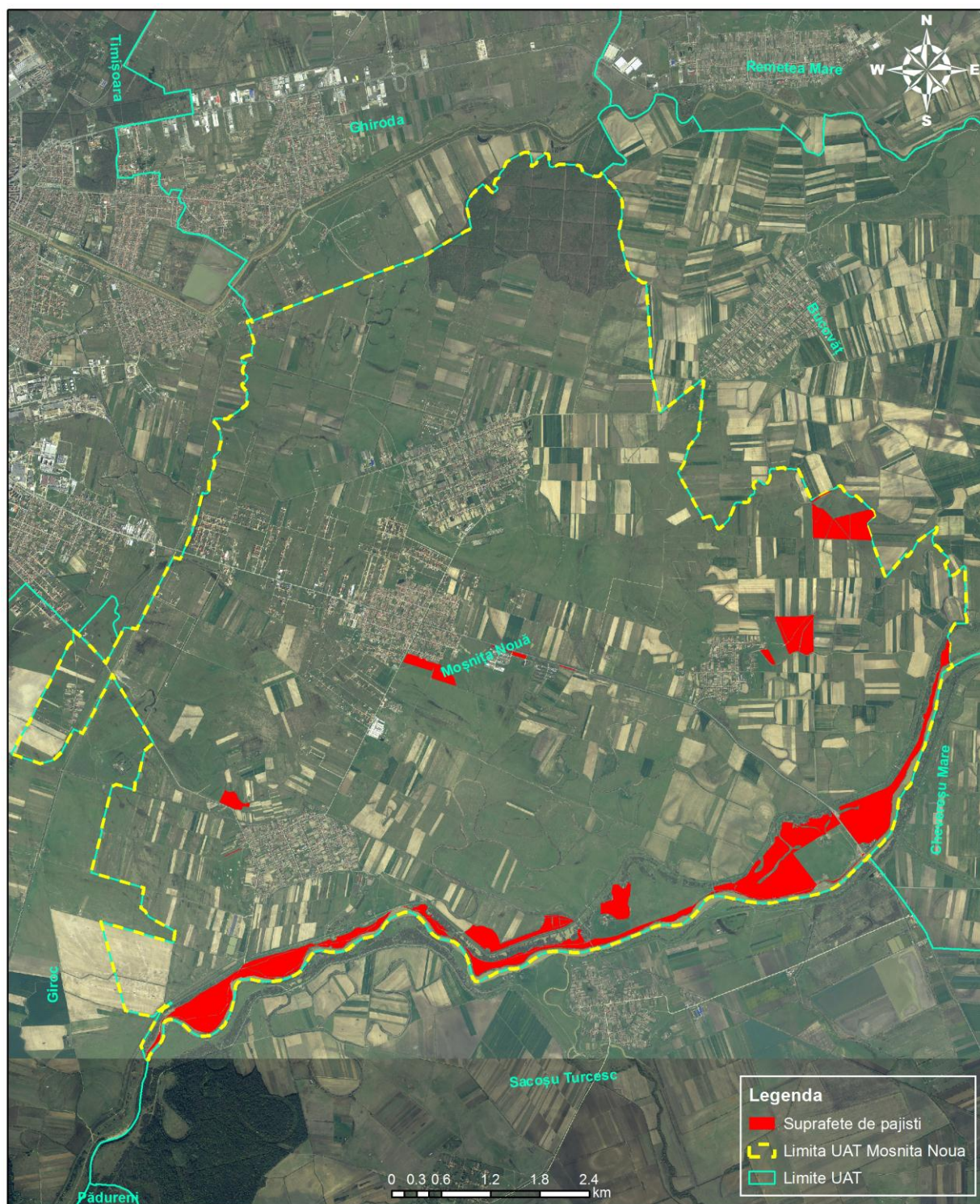
Tabelul 1.1

**Situația pajiștilor de pe teritoriul administrativ al comunei Moșnița Nouă
(conf. Legii Nr.165/2014, Hotărârii nr.53/75/2016 și H.C.L nr. 380/2017)**

Nr. Crt.	Nr. sector cadastral	Nr. tarla	Nr. parcelă	Suprafața -ha-	Categorია de folosință	Observații
0	1	2	3	4	5	6
1	1	PS 513	PS 513	0.0000	PS	sup din acte=1.62 ha (este inclus in Ps514)
2	1	A 483	A 483	9.8479	A	sup din acte=9.47 ha_sup din determinare grafica=9.8479ha , HCL diminuare supraf. totală 49/31.07.2006, HCL revenire supraf. totală 78/30.11.2006
3	1	F 493/2	F 493/2	1.6000	F	
4	1	F 494	F 494	0.2200	F	
5	1	F 479/1	F 479/1	1.8699	F	sup din acte=3.16 ha_sup rezultata dupa intabulare=1.8699ha
6	1	F 482	F 482	0.9500	F	HCL diminuare supraf. totală 49/31.07.2006, HCL revenire supraf. totală 78/30.11.2006
7	1	F 496	F 496	0.2000	F	
8	1	F 493/1	F 493/1	1.1800	F	
9	1	PS 459	PS 459	3.2513	PS	sup din acte=6.60 ha_sup din determinare grafica=3.2513ha, HCL diminuare supraf. totală 21/26.02.2009, HCL revenire supraf. totală 90/26.07.2013
10	1	PS 461	PS 461	19.9139	PS	sup din acte=27.62 ha_sup din determinare grafica=19.9139ha, HCL diminuare supraf. totală 21/26.02.2009, HCL revenire supraf. totală 90/26.07.2013
11	1	PS 462	PS 462	1.9232	PS	sup din acte=2.31 ha_sup din determinare grafica=1.9232ha, HCL diminuare supraf. totală 21/26.02.2009, HCL revenire supraf. totală 90/26.07.2013
12	1	PS 467	PS 467	6.7447	PS	sup din acte=5.55 ha_sup din determinare grafica=6.7447ha
13	1	PS 469	PS 469	12.6988	PS	sup din acte=13.94 ha_sup din determinare grafica=12.6988ha
14	1	PS 473	PS 473	18.5852	PS	sup din acte=20.90 ha_sup din determinare grafica=18.5852ha
15	1	PS 472	PS 472	8.4284	PS	sup din acte=8.09 ha_sup din determinare grafica=8.4284ha
16	1	PS 474/1	PS 474/1	0.9952	PS	sup din acte=0.88 ha_sup din determinare grafica=0.9952ha
17	2	A 547	A 547	0.1794	A	sup din acte=0.74 ha_sup din determinare grafica=0.1794ha
18	5	PS 447	PS 447	10.4525	PS	sup din acte=13.41 ha_sup din determinare grafica=10.4525ha, HCL diminuare supraf. totală 21/26.02.2009, HCL revenire supraf. totală 90/26.07.2013
19	5	PS 441	PS 441	55.3025	PS	sup din acte=62.00 ha_sup din

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

						determinare grafica=55.3025ha, HCL diminuare suprafața de 25,44 ha nr.21/26.02.2009
20	5	PS 433	PS 433	2.0343	PS	sup din acte=2.62 ha_sup din determinare grafica=2.0343ha
21	5	PS 452	PS 452	6.6590	PS	sup din acte=6.60 ha_sup din determinare grafica=6.6590ha
22	5	PS 451	PS 451	0.6607	PS	sup din acte=2.00 ha_sup din determinare grafica=0.6607ha
23	6	A 557	A 557	4.4552	A	sup din acte=3.40 ha_sup din determinare grafica=4.4552ha
24	6	PS 558	PS 558	0.0000	PS	inclusa in A557 (sup din acte=1.18ha)
25	6	PS 560	PS 560	0.0000	PS	inclusa in A561 (sup din acte=0.22ha)
26	8	PS 269	PS 269	1.0843	PS	sup din acte=0.73 ha_sup din determinare grafica=1.0843ha
27	8	PDT 272	PDT 272	0.0000	PDT	inclusa in Ps274 (sup din acte=0.08ha)
28	8	PDT 273	PDT 273	0.0000	PDT	inclusa in Ps274 (sup din acte=0.01ha)
29	8	PS 274	PS 274	5.8721	PS	sup din acte=6.67 ha_sup din determinare grafica=5.8721ha
30	8	PS 321	PS 321	4.6733	PS	sup din acte=4.16 ha_sup din determinare grafica=4.6733ha
31	8	PS 325	PS 325	1.4936	PS	sup din acte=2.44 ha_sup din determinare grafica=1.4936ha
32	8	PDT 327	PDT 327	0.0000	PDT	inclusa in Ps330 (sup din acte=0.08ha)
33	8	PDT 328	PDT 328	0.0000	PDT	inclusa in Ps330 (sup din acte=0.13ha)
34	8	PS 330	PS 330	5.0472	PS	sup din acte=4.37 ha_sup din determinare grafica=5.0472ha
35	8	PDT 287	PDT 287	0.4205	PDT	sup din acte=0.30 ha_sup din determinare grafica=0.4205ha
36	8	PDT 288	PDT 288	0.0000	PDT	inclusa in Ps292 (sup din acte=0.15ha)
37	8	PDT 294	PDT 294	0.0000	PDT	inclusa in Ps295 (sup din acte=0.17ha)
38	8	PS 297	PS 297	7.6975	PS	sup din acte=7.12 ha_sup din determinare grafica=7.6975ha
39	8	PDT 298	PDT 298	0.6970	PDT	sup din acte=0.20 ha_sup din determinare grafica=0.6970ha
40	8	PS 300	PS 300	2.7807	PS	sup din acte=3.05 ha_sup din determinare grafica=2.7807ha
41	8	PS 301	PS 301	3.6728	PS	sup din acte=3.21 ha_sup din determinare grafica=3.6728ha
42	8	PS 304	PS 304	7.2100	PS	sup din acte=7.28 ha_sup din determinare grafica=7.21ha
43	15	PS 420	PS 420	40.0328	PS	sup din acte=39.97 ha_sup din determinare grafica=40.0328ha
44	15	PS 425	PS 425	1.0140	PS	sup din acte=1.04 ha_sup din determinare grafica=1.0140ha
45	24	PS 153	PS 153	1.0300	PS	
46	24	PS 705/2	PS 705/2	0.1714	PS	sup din acte=0.96 ha_sup din determinare grafica=0.1714ha
47	24	A665/1/4/1	A 665/1/4/1/1	7.7900	A	sup din acte=8,27ha_sup din determinare grafica=7,79ha H nr.53/75 din 14.01.2016
Total UAT:				258.9		

Situația concretă referitoare la fiecare păștițe în parte din punct de vedere administrativ, categoria de folosință a terenului, suprafața în ha, categoria de animale care pășunează și suprafețele care sunt declarate la APIA sunt prezentate în tabelele de mai jos.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Tabelul 1.2

Pajiști din localitatea URSENI declarate APIA și categoria de animale cu care se pășunează

Parcele descriptive componente	Suprafața (ha)	Declarată APIA* (ha)	Nedeclarată APIA (ha)	Categoria de animale
A 557	4.4552		-	Oi, vaci
A 547	0.1794		-	Oi, vaci
Ps474/1	0.9952		-	oi
Ps 472	8.4284		-	oi
Ps 473	18.5852		-	oi
Ps 461	19.9139		-	oi
Ps 469	12.6988		-	oi
Ps 467	6.7447		-	oi
Ps 462	1.9232		-	oi
Ps 459	3.2513		-	oi
F 493/1	1.1800		-	-
A 483	9.8479		-	oi
F 493/2	1.6000		-	-
F 482	0.9500		-	-
F 479/1	1.8699		-	-
F 494	0.2200		-	-
F 496	0.2000		-	-
Ps 447	10.4525		-	oi
TOTAL URSENI: 103.4956 ha				

*Notă: menționăm că în localitate la data întocmirii amenajamentului nu există suprafețe de pajiști aflate în proprietatea Primăriei sub angajament APIA_ Măsura 10 „Plăți de agromediu și climă” (2015).

Tabelul 1.3

Pajiști din localitatea MOȘNIȚA NOUĂ declarate APIA și categoria de animale cu care se pășunează

Parcele descriptive componente	Suprafața (ha)	Declarată APIA* (ha)	Nedeclarată APIA (ha)	Categoria de animale
Ps 452	6.6590		-	oi
Ps 451	0.6607		-	oi
Ps 433	2.0343		-	oi
Ps 441	55.3025		-	oi
A 665/1/4/1/1	7.7900		-	oi, capre
Ps 153	1.0300		-	-
Ps 705/2	0.1714		-	-
TOTAL MOȘNIȚA NOUĂ: 73.6479 ha				

*Notă: menționăm că în localitate la data întocmirii amenajamentului nu există suprafețe de pajiști aflate în proprietatea Primăriei sub angajament APIA_ Măsura 10 „Plăți de agromediu și climă” (2015).

Tabelul 1.4

Pajiști din localitatea ALBINA declarate APIA și categoria de animale cu care se pășunează

Parcele descriptive componente	Suprafața (ha)	Declarată APIA* (ha)	Nedeclarată APIA (ha)	Categoria de animale
Ps 425	1.0140		-	oi
Ps 420	40.0328		-	oi
Ps 325	1.4936		-	Oi, vaci
Ps 269	1.0843		-	Oi, vaci
Ps 274	5.8721		-	Oi, vaci
Ps 321	4.6733		-	Oi, vaci
Ps 330	5.0472		-	Oi, vaci
Ps 300	2.7807		-	oi
Ps 301	3.6728		-	oi
Ps 304	7.2100		-	oi
Ps 297	7.6975		-	oi
Pdt 298	0.6970		-	oi
Pdt 287	0.4205		-	oi
TOTAL ALBINA: 81.6958 ha				

*Notă: menționăm că în localitate la data întocmirii amenajamentului nu există suprafețe de pajiști aflate în proprietatea Primăriei sub angajament APIA_ Măsura 10 „Plăți de agromediu și climă” (2015).

1.4. Situații speciale. Implicații privind suprapunerea „Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului ROSPA0095 Pădurea Macedonia” peste unele suprafețe de pajiști din UAT Moșnița Nouă

Situl de importanță comunitară **ROSCI0109 Lunca Timișului** a fost instituit prin Ordinul Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964/2007, modificat și completat prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011

([http://luncatimisului.ro/docs/ROSCI0109 Lunca Timisului/Situl Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timisului.pdf](http://luncatimisului.ro/docs/ROSCI0109_Lunca_Timisului/Situl_Natura_2000_ROSCI0109_Lunca_Timisului.pdf)).

„Scopul principal al instituirii sitului ROSCI0109 – Lunca Timișului este de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar, declarate conform Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică” [art. 2 (1) *Regulamentul Sitului de importanță comunitară ROSCI0109 – Lunca Timișului și al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0095 - Pădurea Macedonia*].

În Situl Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului, sunt incluse ecosisteme acvatică, ecosisteme de luncă, ecosisteme de pajiști, ecosisteme de pădure, terenuri ruderalizate, ecosisteme agricole.

În cadrul Sitului Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului au fost identificate suprafețe extinse de pajiște aflate în vecinătatea râului Timiș în care se practică pășunatul.

[PLAN DE MANAGEMENT INTEGRAT al Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia]

([http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31 PM Lunca Timisului Padurea Macedonia.pdf](http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31_PM_Lunca_Timisului_Padurea_Macedonia.pdf))

Situl Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului ocupă o suprafață de 28,286% din Unitatea administrativ teritorială Moșnița Nouă, suprafață ce reprezintă 15,103% din Sit (Fig. 1.3., Fig. 1.4., Fig.1.5., Fig.1.6).

([http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31 PM Lunca Timisului Padurea Macedonia.pdf](http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31_PM_Lunca_Timisului_Padurea_Macedonia.pdf))

1. AMPLASARE ÎN ZONĂ A SITULUI

Situl Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului se întinde pe o suprafață de 9.919,28 hectare pe raza următoarelor Unități administrativ teritoriale: Belinț, Boldur, Bucovăț, Buziaș (oraș), Chevereșu Mare, Ciacova (oraș), Coșteiu, Foieni, Ghilad, Giera, Giroc, Giulvăz, Lugoj (municipiu), **Moșnița Nouă**, Parța, Pădureni, Peciu Nou, Racovița, Recaș (oraș), Sacoșu Turcesc, Șag, Topolovățu Mare.

2. LOCALIZAREA SITULUI

Coordonate: 45° 35' 40" N, 21° 5' 22" E

Suprafața totală a sitului: 9.919 ha (anul înființării -2011).

Altitudine (m):

Minimă 69.08

Maximă 125.87

Medie 93.52

Regiunea administrativă: Vest, județul Timiș.

Bioregiunea: Panonică și continentală

3. Limitele Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului ROSPA0095 Pădurea Macedonia sunt prezentate în Planul de management integrat al Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia, Anexa 2.1. [http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-](http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31_PM_Lunca_Timisului_Padurea_Macedonia.pdf)

[31 PM Lunca Timisului Padurea Macedonia.pdf](http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31_PM_Lunca_Timisului_Padurea_Macedonia.pdf)

Limitele actualizate ale ariilor naturale protejate sunt publicate pe site-ul web al autorității centrale de mediu - <http://www.mmediu.ro/articol/date-gis/434> .

3. Autoritatea responsabilă cu managementul ariilor protejate din UAT Moșnița Nouă

Custodia **Sitului Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și a ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0095 Pădurea Macedonia** este deținută de Agenția pentru Protecția Mediului Timiș în parteneriat cu Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara, conform Convenției de custodie nr. 0197/15.07.2010, încheiată între acestea și Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor. [PLAN DE MANAGEMENT INTEGRAT al Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia]

([http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31 PM Lunca Timisului Padurea Macedonia.pdf](http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31_PM_Lunca_Timisului_Padurea_Macedonia.pdf))

Contact: Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara, Str. Calea Aradului, nr. 119, Timișoara, Județul Timiș, tel: 0256494023.

4. Suprapuneri cu alte arii naturale protejate pe teritoriul UAT Moșnița Nouă

Sitului Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului, pe teritoriul UAT Moșnița, se suprapune cu:

- Aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0128 Lunca Timișului (Fig. 1.3, Fig. 1.4)

5. Planul de management integrat al Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia

Planul de management integrat are rol de reglementare pentru administratorii Siturilor Natura 2000 precum și pentru persoanele fizice și juridice care dețin sau care administrează terenuri și alte bunuri și/sau care desfășoară activități în perimetrul și în vecinătatea Siturilor Natura 2000 pentru care a fost elaborat.

Conform OUG 57/2007, Art. 21 (4) „**respectarea planurilor de management și a regulamentelor este obligatorie** pentru administratorii ariilor naturale protejate, **precum și pentru persoanele fizice și juridice care dețin sau care administrează terenuri și alte bunuri și/sau care desfășoară activități în perimetrul și în vecinătatea ariei naturale protejate**”. [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 442 din data de 29 iunie 2007) http://www.buila.ro/uploads_ro/37814/02-OUG_57-2007_-_Regimul_ariilor_naturale_protejate.pdf].

Planul de management și Regulamentul Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia, poate fi consultat la:

http://mosnita.ro/public/userfiles/file/documente/MEDIU/1_Regulament_Lunca_Timisului_si_Padurea_Macedonia_DRAFT_1.pdf ; http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31_PM_Lunca_Timisului_Padurea_Macedonia.pdf ; apmtm-old.anpm.ro/draft_regulament_sit_rosci0109_lunca_timisului_si_sit_rospa009

6. Suprafețe de pajiști din UAT Moșnița Nouă aflate în arii protejate

Suprafața totală a pajiștilor aflate în proprietatea Primăriei Moșnița Nouă și în administrația Consiliului Local este de **258,9 ha**, din care **204.5643 ha de pajiști** sunt situate în situl de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului. O suprafață de **188,6965 ha** de pășune se suprapun peste aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0128 Lunca Timișului (Fig.1.4), dar și peste situl de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului (Fig.1.5.).

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Tabelul 1.5

**Suprafețe de pajiște din UAT Moșnița Nouă situate în interiorul rețelei ecologice europene Natura 2000 în
România: situl de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului și aria de protecție specială
avifaunistică ROSPA0128 Lunca Timișului**

Nr. crt.	Trupul de pajiște	Parcele componente	Suprafața (ha)	ROSCI0109 Lunca Timișului (ha)	ROSPA0128 Lunca Timișului (ha)
1	TP 1 Albina	Ps 425	1.0140	1.0140	1.0140
		Ps 420	40.0328	40.0328	40.0328
2	TP 1 Moșnița Nouă	Ps 452	6.6590	6.6590	6.6590
		Ps 451	0.6607	0.6607	0.6607
		Ps 433	2.0343	2.0343	2.0343
		Ps 441	55.3025	55.3025	55.3025
		Ps474/1	0.9952	0.9952	0.9952
3	TP 3 Urseni	Ps 472	8.4284	8.4284	8.4284
		Ps 473	18.5852	18.5852	18.5852
		Ps 461	19.9139	19.9139	19.9139
		Ps 469	12.6988	12.6988	12.6988
		Ps 467	6.7447	6.7447	6.7447
		Ps 462	1.9232	1.9232	1.9232
		Ps 459	3.2513	3.2513	3.2513
		F 493/1	1.1800	1.1800	
4	TP 4 Urseni	A 483	9.8479	9.8479	
		F 493/2	1.6000	1.6000	
		F 482	0.9500	0.9500	
		F 479/1	1.8699	1.8699	
		F 494	0.2200	0.2200	
		F 496	0.2000	0.2000	
5	TP 5 Urseni	Ps 447	10.4525	10.4525	10.4525
Total:			204.5643	204.5643 ha	188,6965

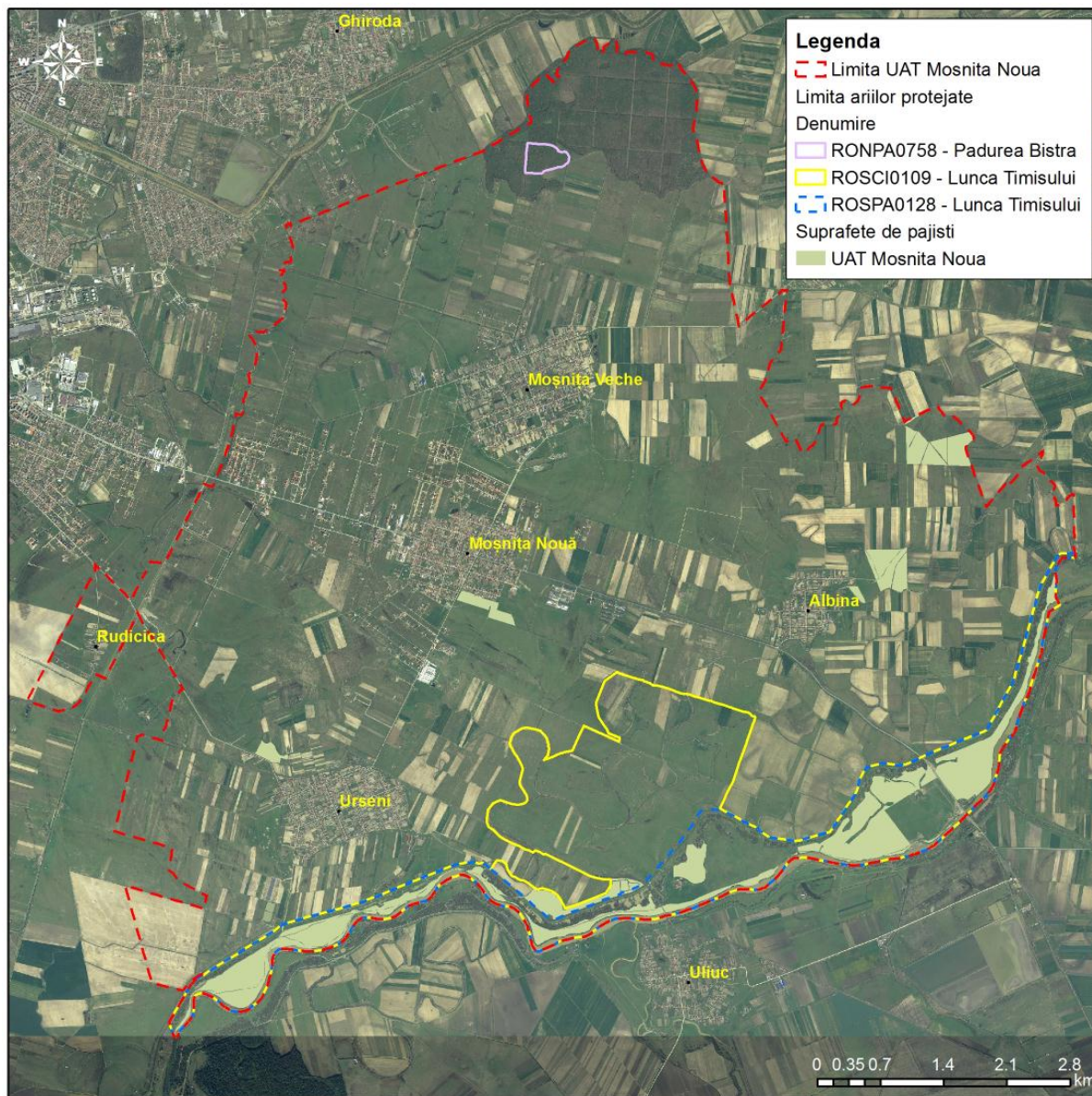

Fig. 1.3 Dispunerea ariilor protejate în teritoriul administrativ Moșnița Nouă
(prelucrare GIS după <http://www.mmediu.ro/articol/date-gis/434>)

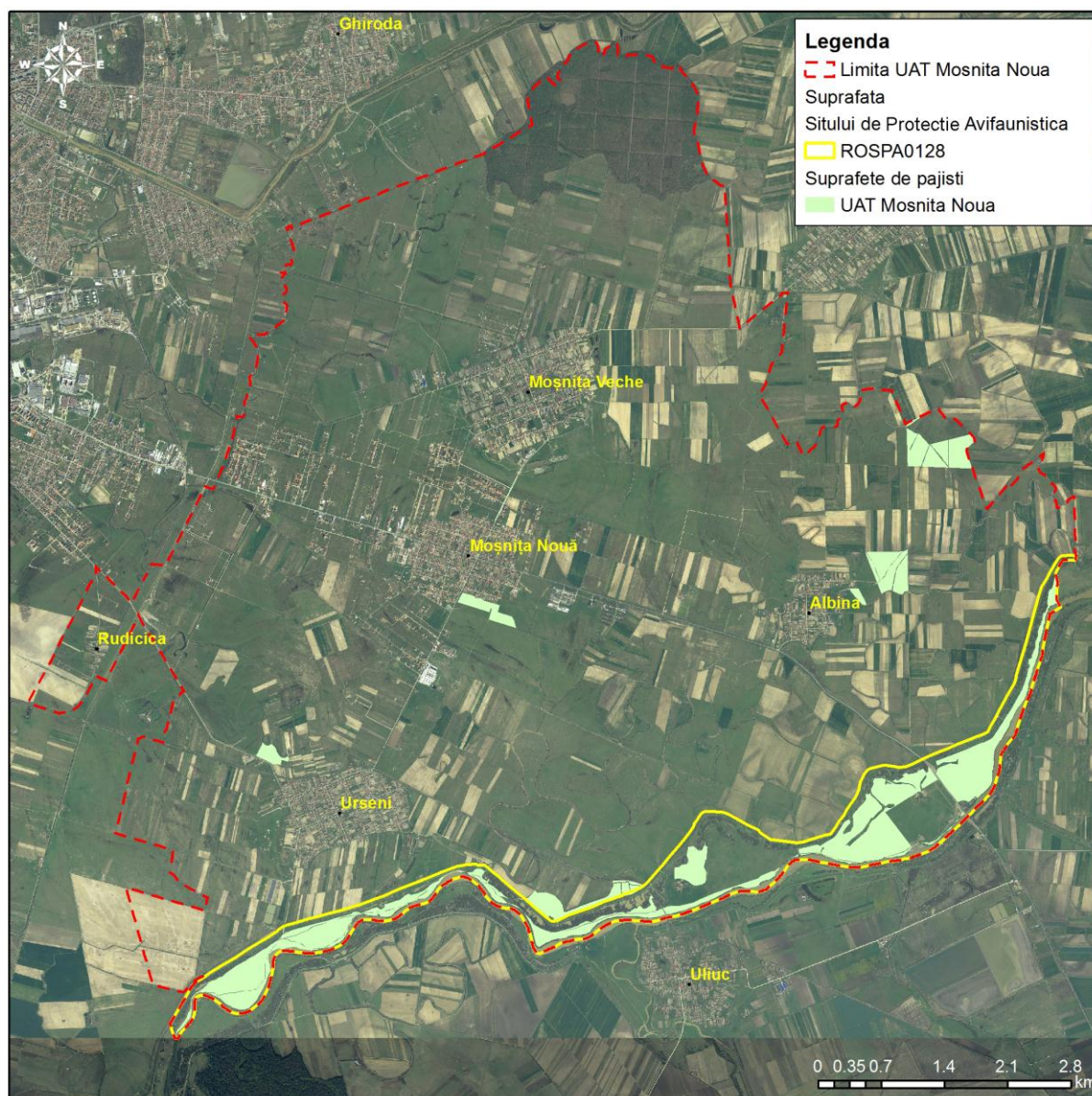

Fig. 1.4 Suprapunerea Sitului de Protecție Avifaunistică ROSPA0128 Lunca Timisului în teritoriul administrativ Moșnița Nouă
(prelucrare GIS după <http://www.mmediu.ro/articol/date-gis/434>)

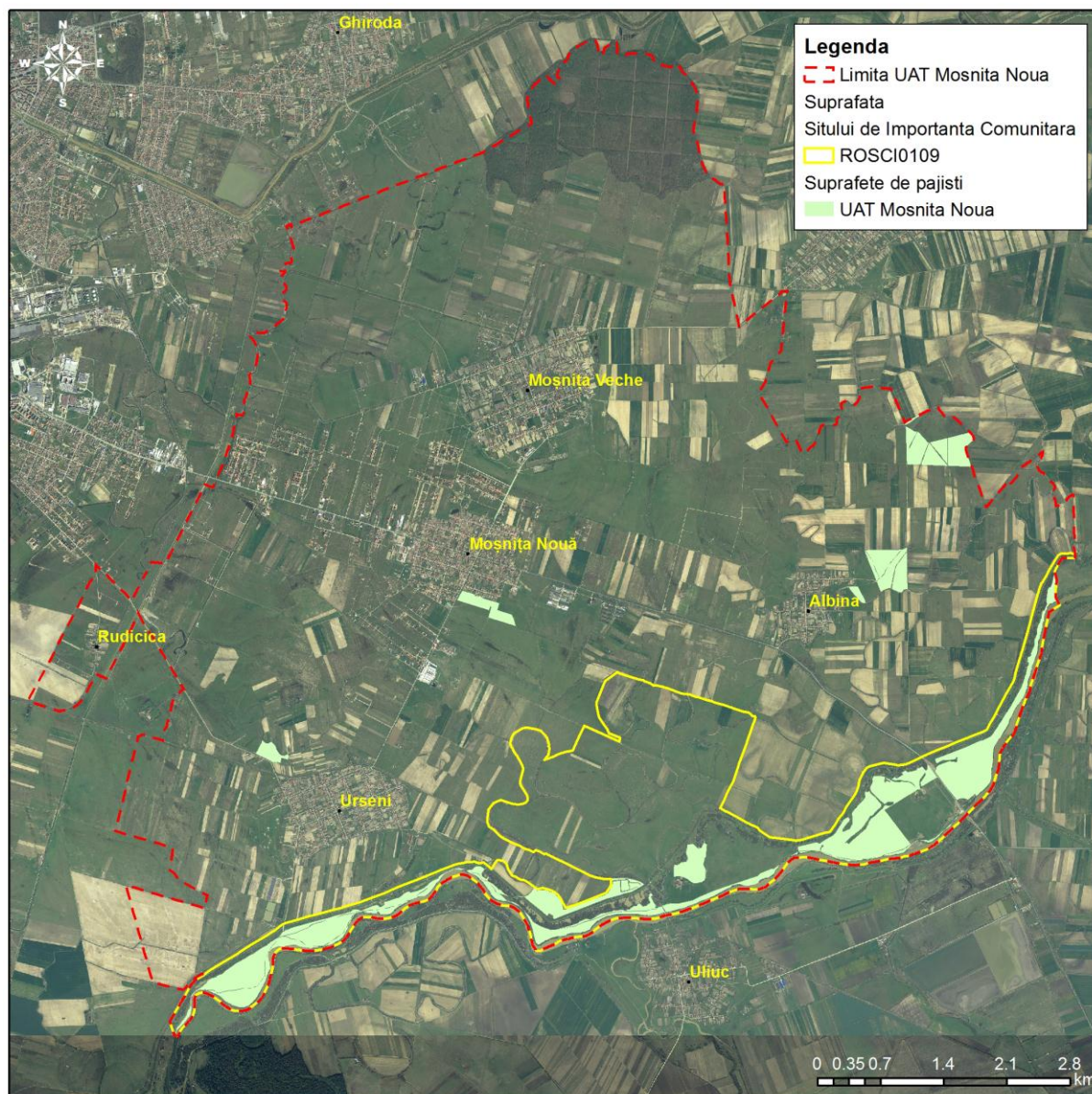

Fig. 1.5 Suprapunerea Sitului de Importanță Comunitară ROSCI0109 Lunca Timisului în teritoriul administrativ Moșnița Nouă
(prelucrare GIS după <http://www.mmediu.ro/articol/date-gis/434>)

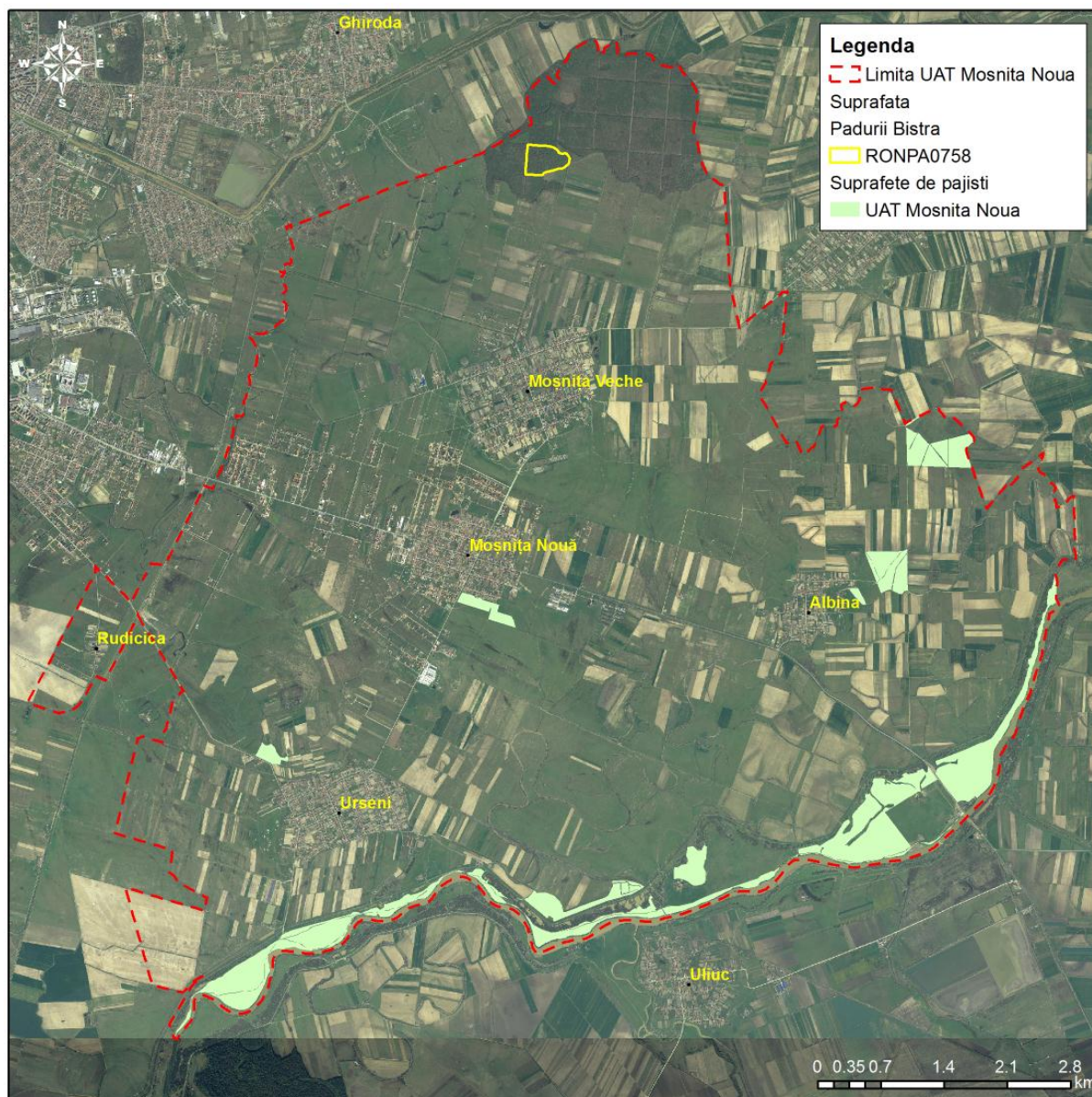

Fig. 1.6 Suprapunerea Rezervației Naturale RONPA0758 Pădurea Bistra în teritoriul administrativ Moșnița Nouă

(prelucrare GIS după <http://www.mmediu.ro/articol/date-gis/434>)

Extras din Regulamentul sitului de importanță comunitară ROSCI0109 – Lunca Timișului și al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0095 - Pădurea Macedonia:

Reglementarea activităților în situl ROSCI0109 – Lunca Timișului și în aria de protecție specială avifaunistică - ROSPA0095 Pădurea Macedonia

Pășunat și agricultură

Art. 5 – (1) Utilizarea pășunilor, fânețelor și terenurilor agricole din siturile ROSCI0109 - Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia este permisă doar pentru proprietari

și concesionari, în condițiile respectării regulamentului și planului de management al sitului.

Art. 6 - Custodele monitorizează activitățile de pășunat și activitățile agricole pe teritoriul siturilor ROSCI0109 - Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia, în vederea stabilirii impactului acestora asupra florei și faunei și pentru stabilirea unor eventuale restricții în zonele afectate.

(http://mosnita.ro/public/userfiles/file/documente/MEDIU/1_Regulament_Lunca_Timisului_si_Padurea_Macedonia_DRAFT_1.pdf)

Măsurile de conservare stabilite de Custode prevăd:

Pentru habitatul 6510 - Fânețe de joasă altitudine (cu *Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

- Exploatarea extensivă a habitatului, ca fâneță cosită tardiv, eventual mixt, respectiv o cosire și pășunat cu încărcătură moderată;
- Monitorizarea și eliminarea din timp a speciilor invazive;
- Interzicerea folosirii substanțelor chimice pentru fertilizare - fertilizarea va fi exclusiv organică, în acord cu prevederile măsurilor de agromediu.

[PLAN DE MANAGEMENT INTEGRAT al Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia]

(http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31_PM_Lunca_Timisului_Padurea_Macedonia.pdf)

Pentru habitatul 6440 - Pajiști aluviale ale văilor râurilor cu *Cnidion dubii*

- Exploatarea extensivă a habitatului;
- Reglementarea pășunatului și intensității acestuia prin menținerea efectivelor de animale conform bonității fiecărei pășuni;
- Limitarea fertilizării, inclusiv interzicerea folosirii substanțelor chimice pentru fertilizare;
- Eliminarea din timp a speciilor invazive (*Amorpha fruticosa*, *Reynoutria japonica*).

[PLAN DE MANAGEMENT INTEGRAT al Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia]

(http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31_PM_Lunca_Timisului_Padurea_Macedonia.pdf)

Măsuri generale propuse pentru conservarea habitatelor de interes comunitar prin „Planul de management integrat al Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia”, valabile pe toate suprafețele de pajiști:

- se interzice schimbarea folosinței pajiștilor – pășunilor și fânețelor, conform legislației în vigoare.
- reglementarea perioadei în care se permite pășunatul: recomandat între 15 aprilie și 31 octombrie.
- limitarea utilizării îngrășămintelor/tratamentelor chimice și utilizarea controlată a îngrășămintelor organice.

- limitarea duratei târlirii la 3 nopți.
- favorizarea pășunatului cu bovine în dauna pășunatului cu ovine sau caprine.
- limitarea încărcăturii de animale/ha la cel mult 0.7 UVM/ha corelat cu capacitatea de suport a pășunilor - rezultată din studiile de amenajament pastoral.
- cosirea manuală sau cu utilaje ușoare.
- păstrarea a cel puțin 20% din suprafață acoperită cu tufișuri în activitatea de curățare a pajiștilor.
- menținerea ochiurilor de apă în pajiști.
- se interzice scăldatul animalelor domestice în albia minoră a râului Timiș.
- controlul respectării interdicției de pășunat în pădure și a respectării regimului de tranzit al animalelor domestice prin pădure și aria protejată, în general.
- igienizarea/întreținerea pășunilor/fânețelor din Siturile Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia este permisă doar pentru proprietari și concesionari.
- pentru amplasarea de stâne sau adăposturi pastorale se va solicita avizul custodelui.
- se va respecta numărul maxim de câni admis de legislația în vigoare pentru fiecare turmă. Căinii vor purta jujeu și vor fi vaccinați și dehelmatizați.
- pe suprafețele de fond forestier și zonele umede din cadrul Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia pășunatul este interzis.
- accesul, circulația utilajelor și a mijloacelor de transport motorizate pe teritoriul Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia se face numai pe drumurile special amenajate.
- se interzice tranzitarea albiei minore a râului Timiș cu vehicule motorizate.
- desecarea zonelor umede existente din cadrul Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia este interzisă.
- se interzice arderea/incendierea miriștilor și a pârluagelor în Siturile Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia.

Promovarea utilizării durabile a pajiștilor – pășuni, fânețe, presupune susținerea următoarelor activități:

- Încurajarea practicilor tradiționale de utilizare a fânețelor: cosirea manuală sau cu utilaje ușoare;
- Realizarea unui tip de pășunat în acord cu practicile dezvoltării durabile și în conformitate cu practicile tradiționale locale;
- Organizarea și desfășurarea de acțiuni de informare/conștientizare asupra principiilor și regulilor de gestionare durabilă a pajiștilor pentru deținătorii și/sau utilizatorii acestora;
- Promovarea sistemelor de subvenții - plăți de agromediu, alte tipuri de subvenții - în rândul proprietarilor și utilizatorilor terenuri.

[Extras din Planul de management integrat al Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia]

(http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31_PM_Lunca_Timisului_Padurea_Macedonia.pdf)

1.5 Gospodărirea anterioară a pajiștilor din amenajament

Pajiștiile aparținătoare **comunei Moșnița Nouă** sunt folosite în regim de pășune prin pășunat liber (continuu), atât cu oile cât și cu vacile din localitate.

Până în prezent pajiștile din localitatea Moșnița Nouă nu au fost gospodărite și utilizate rațional, au fost exploatate printr-un pășunat liber (continuu) de către crescătorii de animale din comună fără a exista o corelație corespunzătoare între producția reală a pășunilor și capacitatea de pășunat (încărcătura de animale la hectar).

În prezent starea generală a pajiștilor este diferită de la trup la trup, din punct de vedere calitativ și cantitativ fiind mediocră spre bună, prezentând mai mulți factori limitativi precum:

- zone cu vegetație indicatoare a excesului de umiditate și petice de sărătură;
- exces de umiditate sau perioade de secetă;
- subpășunat;
- prezența speciilor dăunătoare;
- prezența speciilor de arbuști;
- prezența mușuroaielor;
- lipsa elementelor fertilizante de natură organică sau chimică;
- lipsa lucrărilor minime de întreținere;
- pășunat nerațional.

În ceea ce privește producția medie de iarbă la ha a pajiștilor din ultimii 5 ani, nu există date, însă estimările noastre, în funcție de literatura de specialitate, de compoziția floristică, de determinările efectuate în teren și de condițiile anului 2017, indică o producție cuprinsă între 5 – 10 t/ha masă verde.

CAPITOLUL II

ORGANIZAREA TERITORIULUI DE PAJIȘTI DIN UAT MOȘNIȚA NOUĂ

2.1. Denumirea trupurilor de pajiște care fac obiectul acestui studiu pentru pajiștile UAT Moșnița Nouă

Suprafața pășunilor care fac obiectul prezentului studiu este repartizată pe trupuri distincte, conform Ghidului de întocmire al amenajamentelor pastorale (Marușca și colab., 2014).

În cadrul Amenajamentului pastoral pentru pajiștile UAT Moșnița Nouă, au fost delimitate:

- 5 trupuri de pajiști pe teritoriul localității Urseni (TP 1, TP 2, TP 3, TP 4 și TP 5)
- 3 trup de pajiști pe teritoriul localității Moșnița Nouă (TP 1, TP 2 și TP 3)
- 3 trupuri de pajiști pe teritoriul localității Albina (TP 1, TP 2, TP 3)

Delimitarea parcelelor s-a realizat conform Legii nr. 165/2013, Anexa 5 și Hotărârii nr. 380 din 16.11.2017.

Trupurile de pajiști care fac obiectul acestui studiu sunt detaliate în tabelele 2.1 – 2.3.

Tabelul 2.1

Trupuri de pajiște din localitatea Urseni				
Nr. crt.	Trupul de pajiște	Parcele componente/unități amenajistice		Suprafața (ha)
1	TP 1	A 23	A 557	4.4552
Total TP 1: 4.4552 ha				
2	TP 2	A 17	A 547	0.1794
Total TP 2: 0.1794 ha				
3	TP 3	A 16	Ps 474/1	0.9952 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
		A 15	Ps 472	8.4284 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
		A 14	Ps 473	18.5852 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
		A 10	Ps 461	19.9139 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
		A 13	Ps 469	12.6988 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
		A 12	Ps 467	6.7447 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
		A 11	Ps 462	1.9232 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
		A 9	Ps 459	3.2513 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
Total TP 3: 72.5407 ha				

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

4	TP 4	A 8	F 493/1	1.1800 ROSCI0109 Lunca Timișului
		A 2	A 483	9.8479 ROSCI0109 Lunca Timișului
		A 3	F 493/2	1.6000 ROSCI0109 Lunca Timișului
		A 6	F 482	0.9500 ROSCI0109 Lunca Timișului
		A 5	F 479/1	1.8699 ROSCI0109 Lunca Timișului
		A 4	F 494	0.2200 ROSCI0109 Lunca Timișului
		A 7	F 496	0.2000 ROSCI0109 Lunca Timișului
Total TP 4: 15.8678 ha				
5	TP 5	A 18	Ps 447	10.4525 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
Total TP 5: 10.4525 ha				
Total Urseni: 103.4956 ha				

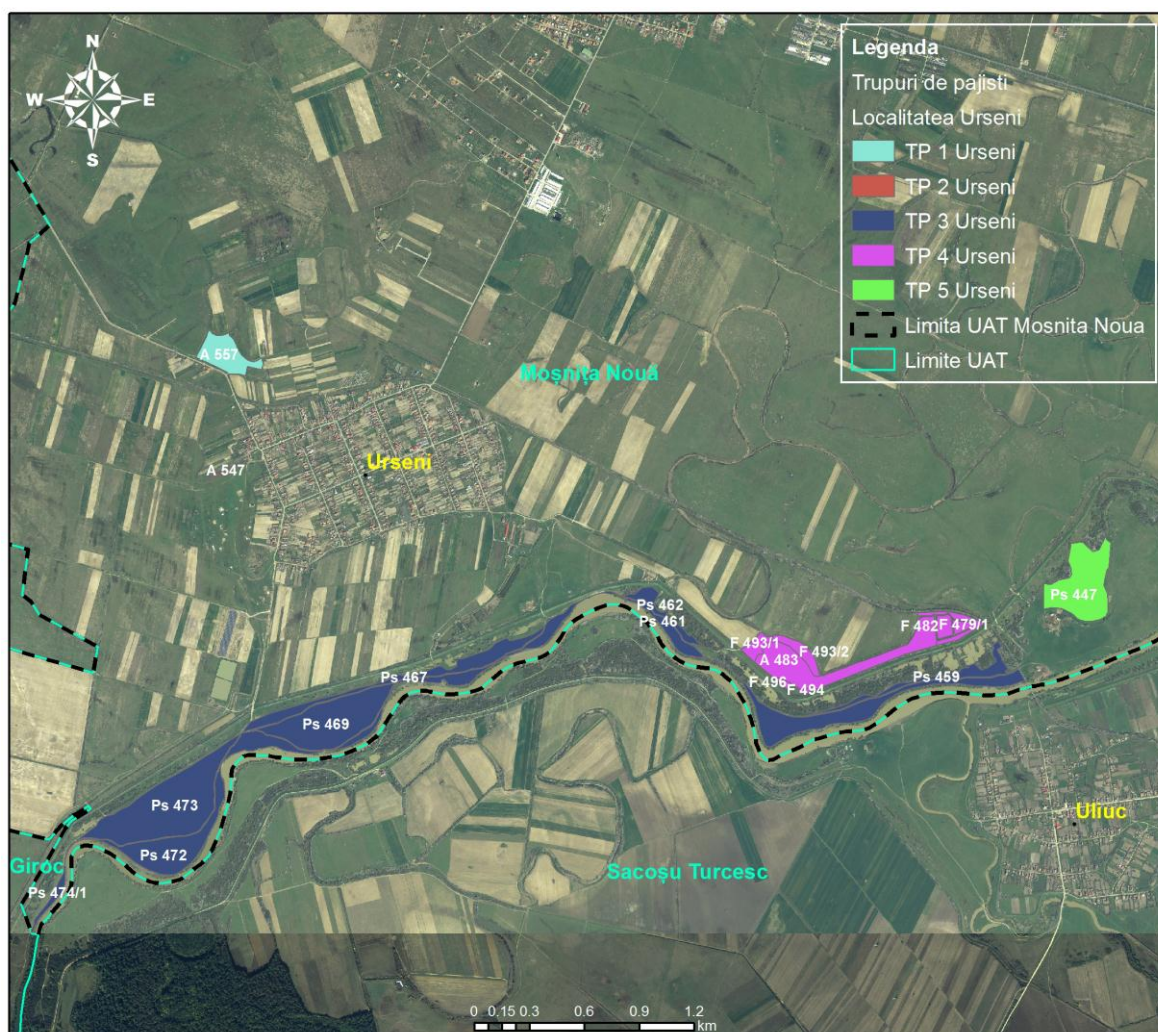

Fig.2.1. Repartiția teritorială a suprafețelor ocupate cu pajiști (trupuri de pajiști) în localitatea Urseni (prelucrare GIS)

Fig.2.2. Dispunerea trupului de pajiște TP.1 Urseni
(prelucrare GIS)

Fig.2.3. Dispunerea trupului de pajiște TP.2 Urseni
(prelucrare GIS)

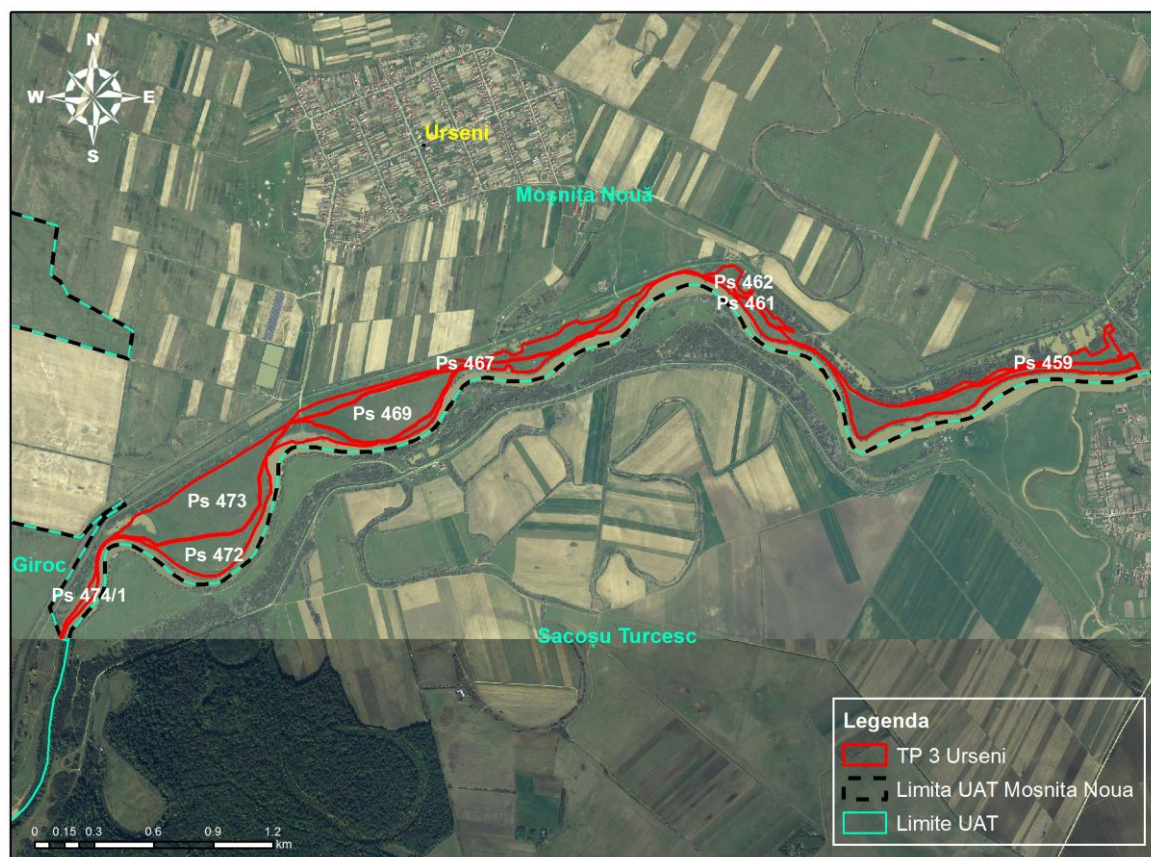

Fig.2.4. Dispunerea trupului de pajiște TP.3 Urseni
(prelucrare GIS)

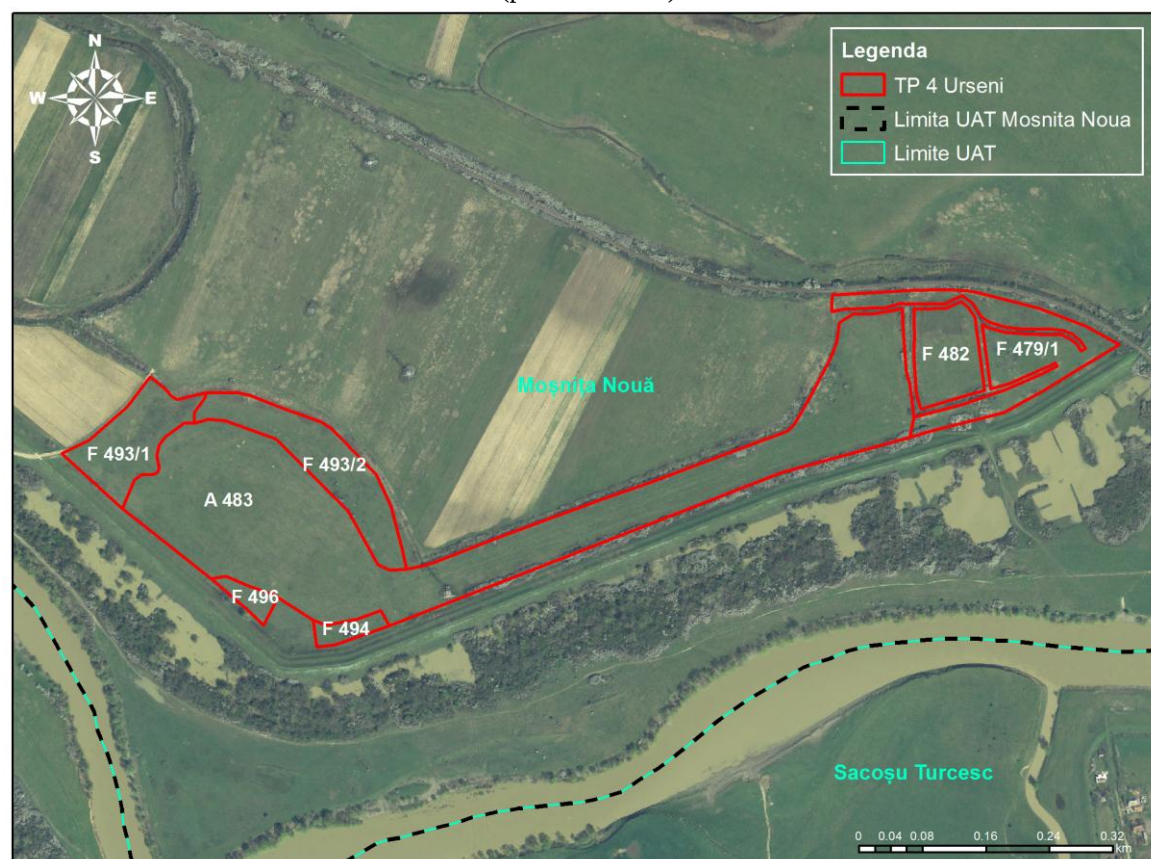

Fig.2.5. Dispunerea trupului de pajiște TP.4 Urseni
(prelucrare GIS)

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Fig.2.6. Dispunerea trupului de pajiște TP.5 Urseni
(prelucrare GIS)

Tabelul 2.2

Trupuri de pajiște din localitatea Moșnița Nouă

Trupuri de pajiște din localitatea Moșnița Nouă				
Nr. crt.	Trupul de pajiște	Parcele componente/unități amenajistice		Suprafața (ha)
1	TP 1	A 21	Ps 452	6.6590 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
		A 22	Ps 451	0.6607 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
		A 20	Ps 433	2.0343 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
		A 19	Ps 441	55.3025 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
Total TP 1: 64.6565 ha				
2	TP 2	A 47	A 665/1/4/1/1	7.7900
Total TP 2: 7.7900 ha				
3	TP 3	A 45	Ps 153	1.0300
		A 46	Ps 705/2	0.1714
Total TP 3: 1.2014 ha				
Total Moșnița Nouă: 73.6479 ha				

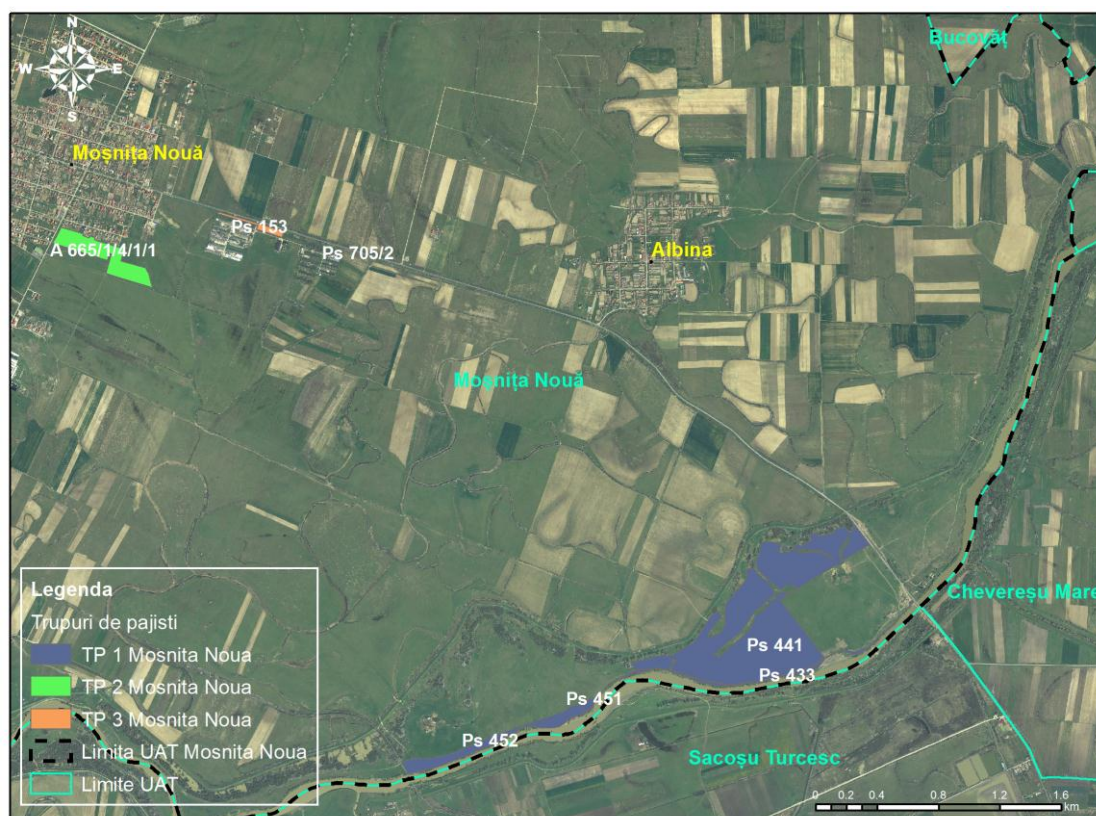

Fig.2.7. Repartiția teritorială a suprafețelor ocupate cu pajiști (trupuri de pajiști)
în localitatea Moșnița Nouă
(prelucrare GIS)

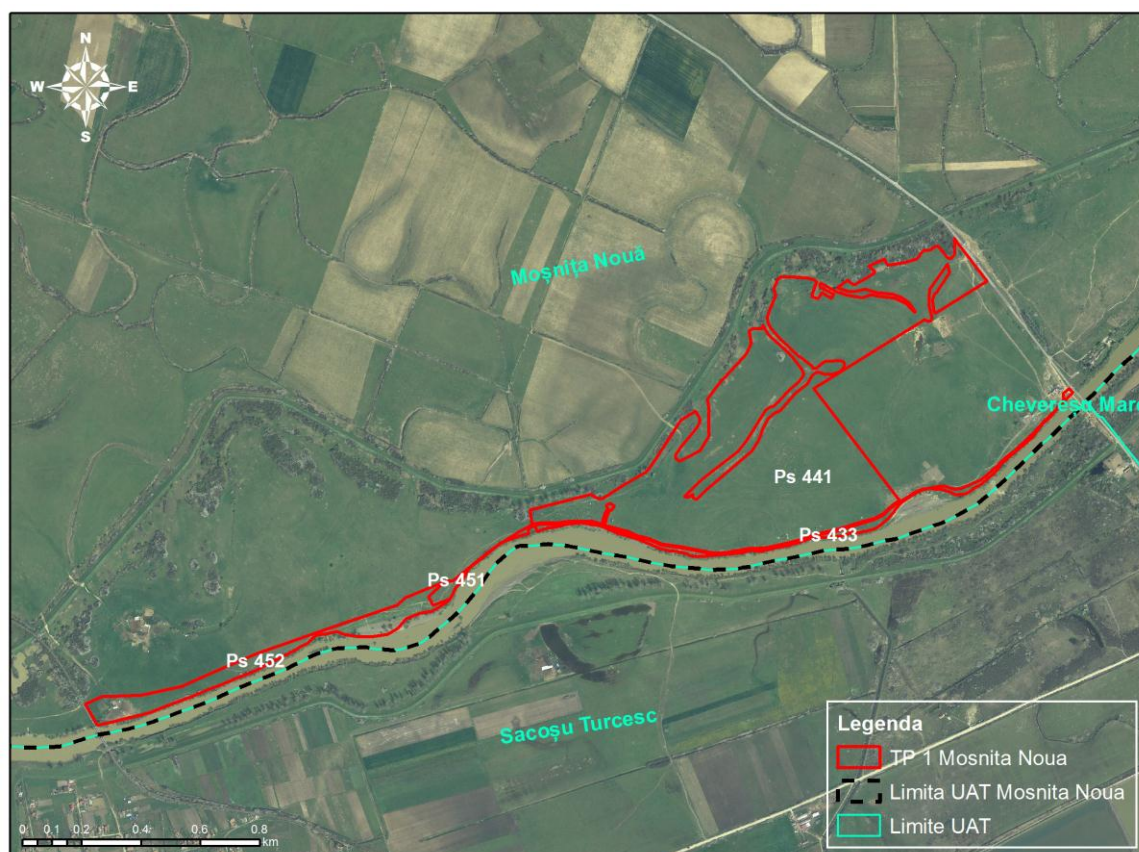

Fig.2.8. Dispunerea trupului de pajiște TP. 1 Moșnița Nouă
(prelucrare GIS)

Fig.2.9. Dispunerea trupului de pajiște TP. 2 Moșnița Nouă
(prelucrare GIS)

Fig.2.10. Dispunerea trupului de pajiște TP. 3 Moșnița Nouă
(prelucrare GIS)

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Tabelul 2.3

Trupuri de pajiște din localitatea Albina				
Nr. crt.	Trupul de pajiște	Parcele componente/unități amenajistice		Suprafața (ha)
1	TP 1	A 44	Ps 425	1.0140 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
		A 43	Ps 420	40.0328 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
Total TP 1: 41.0468 ha				
2	TP 2	A 31	Ps 325	1.4936
		A 26	Ps 269	1.0843
		A 29	Ps 274	5.8721
		A 30	Ps 321	4.6733
		A 34	Ps 330	5.0472
Total TP 2: 18.1705 ha				
3	TP 3	A 40	Ps 300	2.7807
		A 41	Ps 301	3.6728
		A 42	Ps 304	7.2100
		A 38	Ps 297	7.6975
		A 39	Pdt 298	0.6970
		A 35	Pdt 287	0.4205
Total TP 3: 22.4785 ha				
Total Albina: 81.6958 ha				
TOTAL UAT MOSNITA NOUĂ: 258.9 HA				

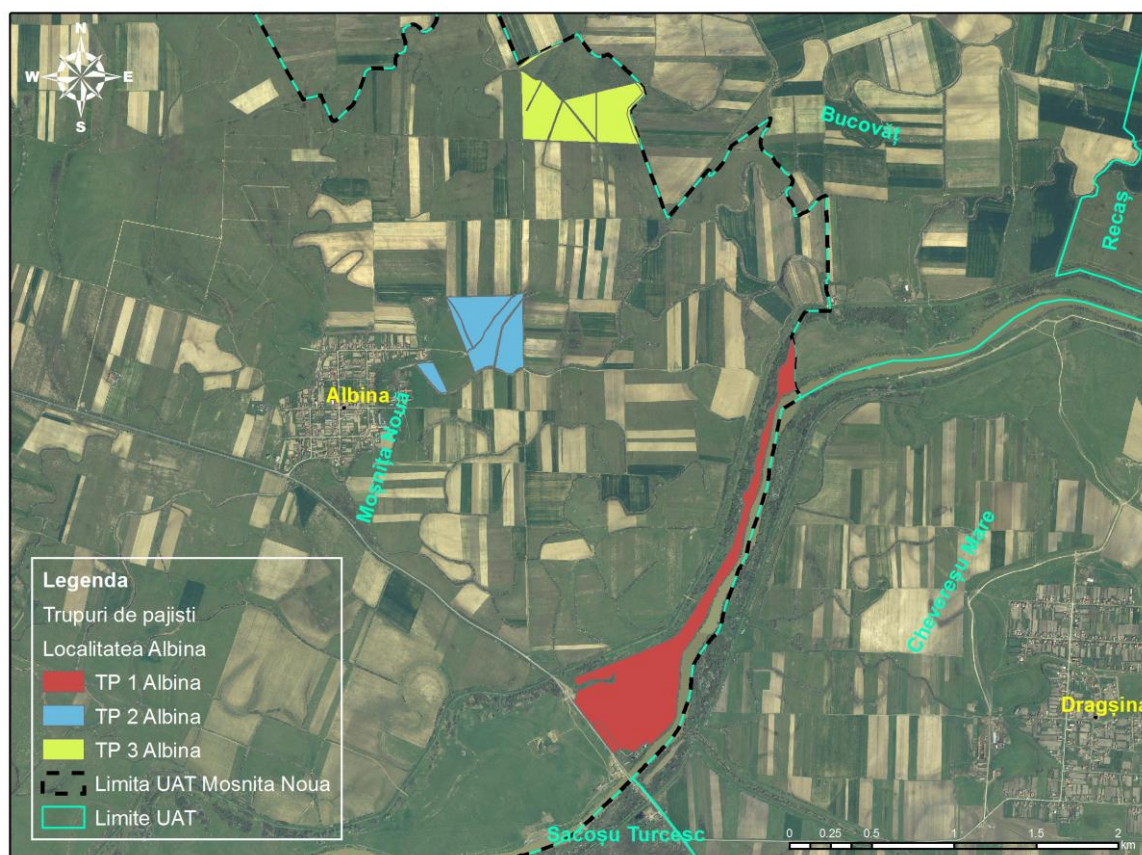

Fig.2.11. Repartiția teritorială a suprafețelor ocupate cu pajiști (trupuri de pajiști) în localitatea Albina (prelucrare GIS)

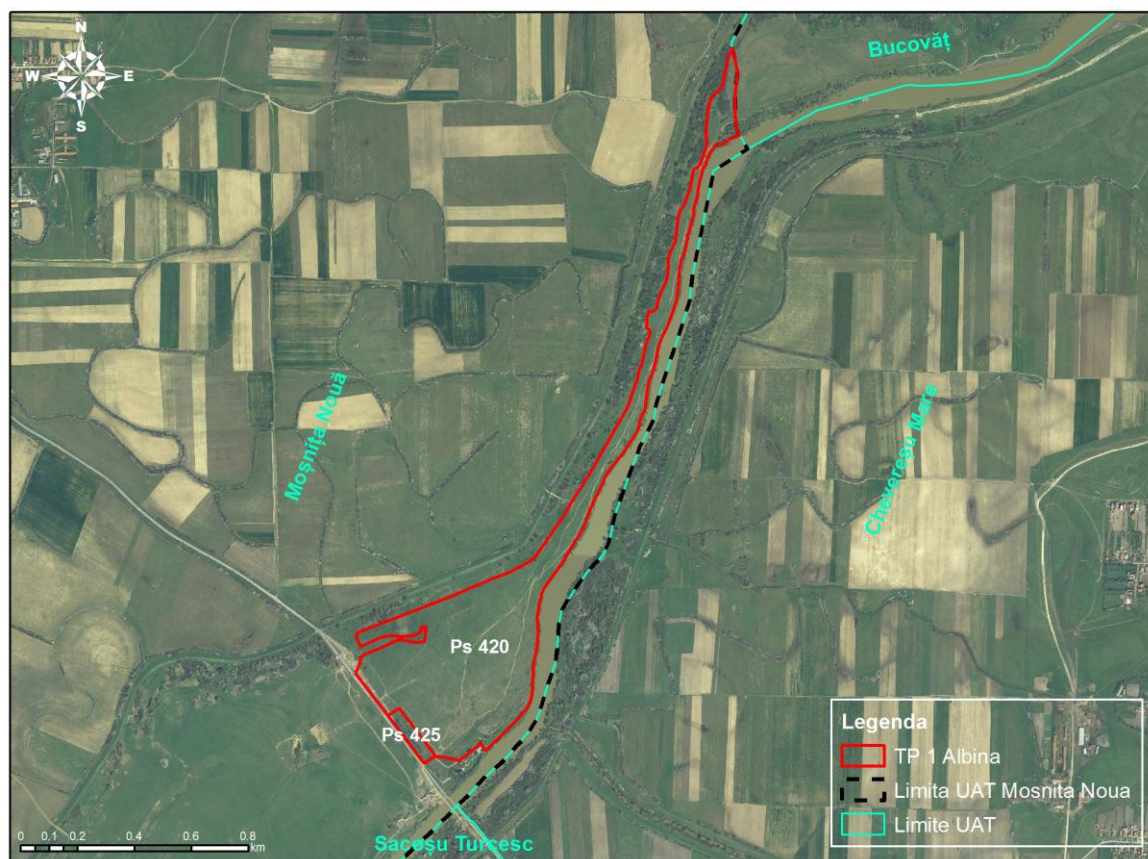
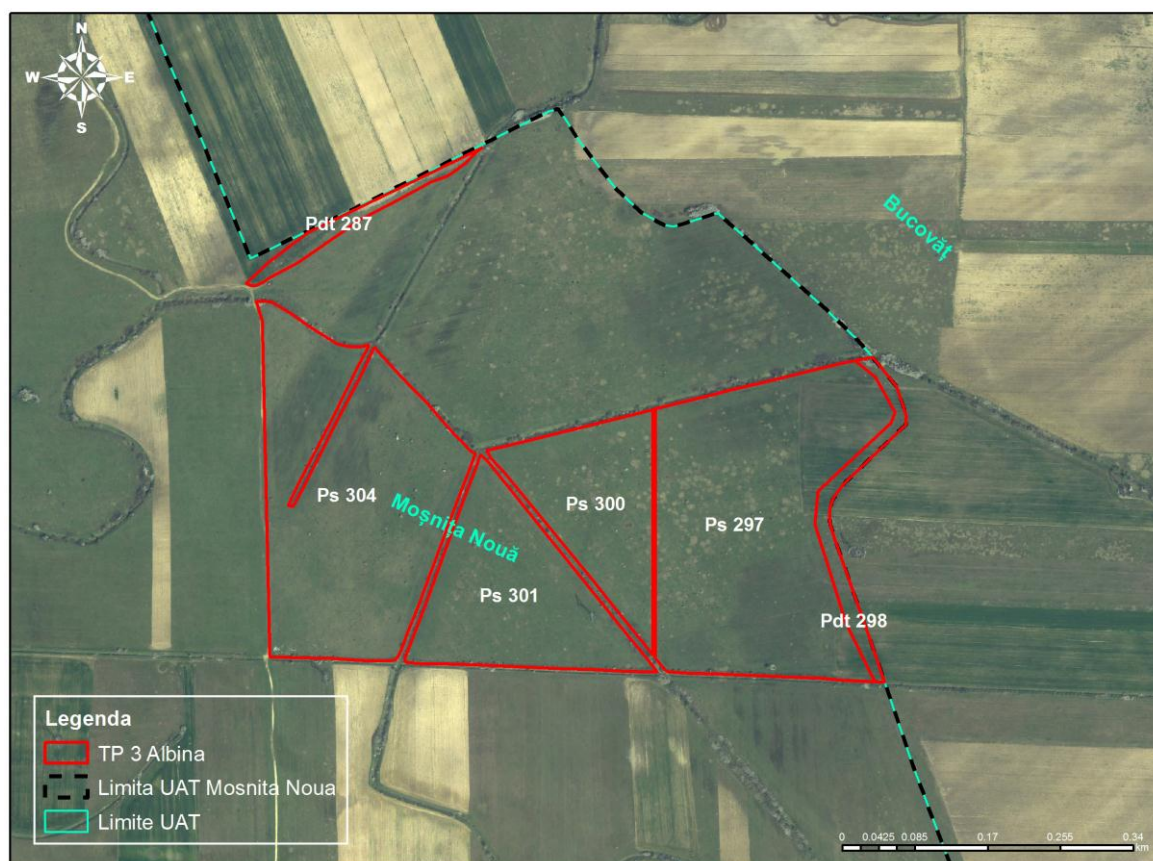

Fig.2.12. Dispunerea trupului de pajiște TP. 1 Albina
(prelucrare GIS)

Fig.2.13. Dispunerea trupului de pajiște TP. 2 Albina
(prelucrare GIS)

**Fig.2.14. Dispunerea trupului de pajiște TP. 3 Albina
(prelucrare GIS)**

2.2. Amplasarea teritorială a trupurilor de pajiște (planul cadastral). Vecinii și hotarele pajiștilor din UAT Moșnița Nouă

Amplasarea teritorială a trupurilor de pajiște, din UAT Moșnița Nouă, precum și vecinătățile parcelor de pajiște sunt redată în tabelele 2.4 – 2.6.

Tabelul 2.4

Amplasarea teritorială și vecinătățile pajiștilor din localitatea Urseni

Localitatea	Trup de pajiște	Parcelă descriptivă	Vecinătăți la:			
			N	S	E	V
Urseni	TP 1	A 557	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință
	TP 2	A 547	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu intravilanul localității Urseni	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință
	TP 3	Ps 474/1 Ps 472 Ps 473 Ps 461 Ps 469 Ps 467 Ps 462 Ps 459	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și TP 4 Urseni	Râul Timiș	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și TP 1 Moșnița Nouă	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință din UAT Giroc

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

	TP 4	F 493/1 A 483 F 493/2 F 482 F 479/1 F 494 F 496	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și TP 3 Urseni	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință
	TP 5	Ps 447	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință

Tabelul 2.5

Amplasarea teritorială și vecinătățile pajiștilor din localitatea Moșnița Nouă

Localitatea	Trup de pajiște	Parcelă descriptivă	Vecinătăți la:			
			N	S	E	V
Moșnița Nouă	TP 1	A5 21 A5 22 A5 20 A5 19	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și râul Timiș	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și DJ 592	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și TP 3 Urseni
	TP 2	A 665/1/4/1/1	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și intravilanul localității Moșnița Nouă	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și intravilanul localității Moșnița Nouă	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și intravilanul localității Moșnița Nouă	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și intravilanul localității Moșnița Nouă
	TP 3	Ps 153 Ps 705/2	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și DJ 592	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință

Tabelul 2.6

Amplasarea teritorială și vecinătățile pajiștilor din localitatea Albina

Localitatea	Trup de pajiște	Parcelă descriptivă	Vecinătăți la:			
			N	S	E	V
Albina	TP 1	Ps 425 Ps 420	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință din UAT Bucovăț	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și râul Timiș	Cu râul Timiș	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și DJ 592
	TP 2	Ps 325 Ps 269 Ps 274 Ps 321 Ps 330	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință și intravilanul localității Albina
	TP 3	Ps 300 Ps 301 Ps 304 Ps 297 Pdt 298 Pdt 287	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință din UAT Bucovăț	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință din UAT Bucovăț	Cu terenuri care aparțin altor categorii de folosință

2.3. Constituirea și materializarea parcelarului și subparcelarului descriptiv

În linii mari, s-au păstrat limitele parcelare deoarece limitele parcelelor se sprijină pe forme orografice distincte: canale, văi, drumuri, foarte clare și bine evidențiate pe teren. În zonele joase, de câmpie, este adoptat parcelarul geometric pentru trupurile compacte, specific zonei de câmpie.

Sunt însă și numeroase excepții impuse de modificările de suprafață, constând în retrocedările de suprafețe conform legii 18/1991 și Legii 1/2000.

Limitele parcelelor cedate parțial, în baza unei sentințe civile, au suferit modificări; în consecință restul parcelelor și-au păstrat limitele vechi.

Limitele parcelare au fost materializate de către administrația locală.

2.4. Baza cartografică utilizată

Planurile care au stat la baza lucrărilor de identificare și determinare din punct de vedere topografic a pajiștilor sunt planuri aerofotogrammetrice la scara 1:5 000 și 1:10 000, foi volante, planuri și hărți topografice și cadastrale existente la Primăria comunei Moșnița Nouă

Pentru reprezentarea cartografică a trupurilor și parcelelor de pajiști au fost utilizate hărțile cadastrale la scara 1:10000, 1:5000, ortofotoplanul UAT Moșnița Nouă, precum și alte materiale topografice preluate din literatura de specialitate.

Hărțile cadastrale au fost georeferențiate utilizând metode și mijloace specifice Sistemelor Informatice Geografice (GIS), ulterior fiind suprapuse cu ortofotoplanul și alte materiale cartografice (limita unităților administrativ-teritoriale, limita intravilanului, etc.). Pe baza acestora au fost identificate parcelele și trupurile de pajiști care constituie obiectul acestui studiu.

Prin procesul de digitizare au fost conturate zonele de interes, respectiv trupurile de pajiște, reprezentarea cartografică a acestora și baza de date aferentă fiind realizată, de asemenea, prin intermediul software-urilor GIS.

Delimitarea parcelelor și a trupurilor de pajiște care constituie obiectul acestui studiu s-a făcut pornind de la partea grafică rezultată în urma aplicării Legii nr. 165/2013.

Dintre factorii topografici, în studiul de monitorizare a unităților amenajistice de pajiști vor fi înregistrate următoarele componente:

- a) coordonatele geografice (Latitudine/Longitudine);
- b) forma de relief;
- c) - panta sau înclinarea;
- d) - altitudinea;
- e) - expoziția (exprimată în grade).

2.5 Suprafața pajiștilor din UAT Moșnița Nouă

În unitatea administrativ-teritorială Moșnița Nouă există o suprafață totală atribuită categoriei **“pășuni”** de **258.9 ha** pentru care s-a întocmit prezentul amenajament.

În proprietatea UAT Moșnița Nouă, **suprafața de pajiști cuprinsă în prezentul amenajament pastoral este de 258.9 ha**, repartizată astfel:

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

- **103.4956 ha** pe teritoriul localității Urseni
- **73.6479 ha** pe teritoriul localității Moșnița Nouă
- **81.6958 ha** pe teritoriul localității Albina.

2.5.1 Suprafața pajiștilor din UAT Moșnița Nouă pe categorii de folosință

Structura pajiștilor din Comuna Moșnița Nouă, pe categorii de folosință, este prezentată în următoarele tabele:

Tabelul 2.7

Structura pajiștilor aparținătoare localității Urseni pe categorii de folosință

Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Valorificare mixtă (%)	Fără scopuri productive (ha)	Total suprafață (ha)	Din care la Consiliul local
Localitatea Urseni					
97.4757	6.0199	cca 20%		103.4956	103.4956
Persoane particulare					
		-	-		

Tabelul 2.8

Structura pajiștilor aparținătoare localității Moșnița Nouă pe categorii de folosință

Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Valorificare mixtă (%)	Fără scopuri productive (ha)	Total suprafață (ha)	Din care la Consiliul local
Localitatea Moșnița Nouă					
73.6479	-	cca 20%		73.6479	73.6479
Persoane particulare					
		-	-		

Tabelul 2.9

Structura pajiștilor aparținătoare localității Albina pe categorii de folosință

Pășuni (ha)	Fânețe (ha)	Valorificare mixtă (%)	Fără scopuri productive (ha)	Total suprafață (ha)	Din care la Consiliul local
Localitatea Albina					
81.6958	-	cca 20%		81.6958	81.6958
Persoane particulare					
		-	-		

2.5.2. Organizarea administrativă

Gospodărirea din trecut:

Nu a existat o organizare administrativă specială a acestor pășuni. Ele au fost folosite în comun de către locuitorii comunei, la libera lor alegere și organizare, plătindu-se comunei o taxă de pășunat. S-a pășunat fără restricții. Se poate caracteriza astfel gospodărirea în trecut a pășunilor ca necorespunzătoare, ceea ce a condus la degradarea covorului vegetal.

În ultimii ani:

- limitele trupurilor de pășune sunt bine conturate;
- s-a încercat o grupare a vitelor pe pășuni;
- s-a făcut o evaluare a capacității de pășunat și o încărcare corespunzătoare a pășunilor;
- s-au efectuat lucrări de îmbunătățire a pajiștilor, în mod special pe parcelele sub angajament APIA.

CAPITOLUL III CARACTERISTICI GEOGRAFICE ȘI CLIMATICE

Pajiștile analizate se situează pe teritoriul administrativ al comunei Moșnița Nouă, județul Timiș.

3.1. Localizarea UAT Moșnița Nouă și a zonelor de interes

Pajiștile analizate se situează pe teritoriul administrativ al comunei Moșnița Nouă.

Coordonatele geografice ale localității Moșnița Nouă sunt: 45°43'05" latitudine nordică și 21°19'33" longitudine estică
(https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Mo%C8%99ni%C8%9Ba_Nou%C4%83,_Timi%C8%999).

3.2. Caracterizarea geologică și geomorfologică

Din punct de vedere fizico-geografic, zona de interes se încadrează între 83 m și 106 m, valoarea medie fiind de 88,35 m altitudine (Fig. 3.1).

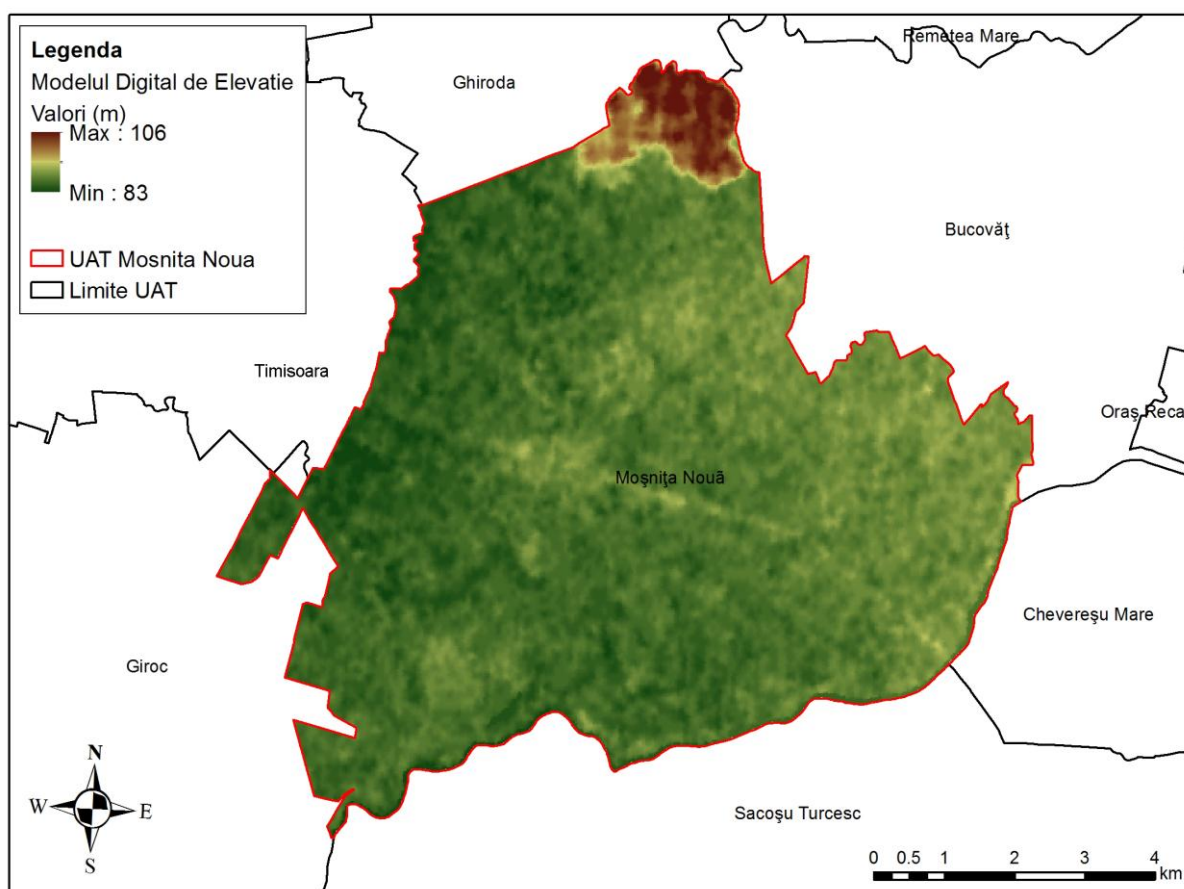

Fig. 3.1. UAT Moșnița Nouă - Modelul Digital de Elevație
(prelucrare GIS după <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/eu-dem>, <http://www.geo-spatial.org/download/romania-seturi-vectoriale>)

Sub aspect geomorfologic, se regăsesc caracteristicile specifice Câmpiei joase a Banatului.

Câmpia Banatului are un fundament cutat, carpatic, reprezentat la sud de Mureș, de extinderea spre vest a transilvanidelor sau unităților cu ofiolite din sudul Munților Apuseni, iar la nord, în fundament se extinde cristalinul de Highiș (Geografia României, vol IV, 1992). Se caracterizează printr-o mare mobilitate tectonică. Geneza reliefului acestei unități este legată de dinamica plăcilor și microplăcilor din fundamentul Depresiunii Panonice, în special a celor care au condus la formarea reliefului montan, dar și a faliilor și a scufundărilor locale a fundamentului zonelor de câmpie (Pușcă I, 2002). Este o unitate dezvoltată pe un fundament carpatic cristalin, scufundat în miocen la diferite adâncimi și intens fragmentat de un sistem de falii în cadrulaj, orientate pe două direcții: est-vest și nord-sud (Geografia României, vol. IV).

Pe baza unor criterii de ordin morfologic, hidrografic, de adaptare a activităților umane și de utilizare a spațiului, Câmpia Banatului a fost împărțită în cinci subdiviziuni: Câmpia Mureșului, Câmpia Vingăi, Câmpia Lugojului, Câmpia Bârzavei și Câmpia Timișului, în această ultimă subunitate fiind inclusă și zona analizată în prezenta lucrare.

Deoarece arealul studiat în prezenta lucrare se suprapune câmpiilor de subsidență (Câmpia Timișului), în continuare vom face referire doar la această categorie de câmpii

Câmpiile de subsidență (de divagare, de aluvionare recentă), în trecut, în „stare” naturală prezentau divagări, mai ales la viituri și mlaștini extinse pe suprafețe mari. În perioada actuală, după efectuarea lucrărilor hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare, se mai pot observa unele vechi cursuri părăsite și foarte meandrate, întreaga lor suprafață fiind dominată de canale de drenaj (Posea Gr, 1997).

În Câmpia Timișului râurile Timiș și Bega au avut în permanență devieri de tip divagare, iar după îndiguirea lor au rămas urme ale unor cursuri relativ recente, precum Bega Mică, Timișatul, Timișul Mort, etc (Posea Gr, 1997).

Câmpia Timișului este o câmpie de subsidență, în stadiu de colmatare, cu suprafețe mlăștinoase și cu divagări în stare naturală, în cea mai mare parte fiind „creația” râurilor Timiș și Bega, care o străbat.

Altimetric, Câmpia Timișului se încadrează între 75 – 100 m, altitudinile dominante fiind de 80 – 85 m. Sedimentele de suprafață sunt alcătuite din aluviuni recente, respectiv nisipuri, mlașuri, nisipuri argiloase, nisipuri lutoase, pietrișuri fine, formațiuni biogene, loessuri

Câmpia Timișului, fiind o câmpie de subsidență, se caracterizează prin pantă de scurgere foarte mică (0,15 - 0,45 m/km), înclinare redusă (0,15- 0,30‰ spre sud-vest), adâncimea redusă a apelor freatice, factori care determină existența suprafețelor mlăștinoase, un relief secundar de văi și meandre părăsite, grinduri și microdepresiuni de tasare în aluviuni, areale de tip grădiște acoperite cu loessoide, pe care s-au format crovuri (Posea Gr, 1997).

Caracterul de câmpie de divagare a fost mult diminuat prin lucrările începute în secolul XVIII de desecare a mlaștinilor și îndiguire a cursurilor, însă despletirea râurilor, divagarea cursurilor de apă, inundațiile periodice, suprafețele mlăștinoase, ariile mari de gleiosoluri, șesurile aluviale ale râurilor Timiș și Bega, reprezintă elemente care arată că mișcarea de lăsare subsidentă locală existentă în pliocen s-a continuat pe durata cuaternarului și se manifestă și în prezent (Mihăilescu V, citat de Geografia României, vol IV, 1992).

Deoarece Câmpia Timișului este relativ uniformă, din punct de vedere al reliefului, nu se remarcă subdiviziuni evidente. Cu toate acestea, Grigore Posea realizează o împărțire a acestei

câmpii, pe baza mai multor criterii, precum: subsidența diferitelor areale, piețelor de adunare a apelor, arealelor loessoide, rezultând cinci subdiviziuni, respectiv: Câmpia Timișoarei, Câmpia Bega Veghe, Câmpia Bega Mică, Câmpia Birdei și Câmpia Moraviței. Arealul cuprins între râurile Timiș și Bega, analizat în prezentul studiu se suprapune Câmpiei Timișoarei.

Având la bază o gamă variată de criterii de ordin geologic, geomorfologic, hidrologic, pedologic, etc, Gh Ianoș (1995) realizează o altă divizare a Câmpiei Timișului, cu unele diferențe față de cea prezentată anterior. Astfel, zona analizată este încadrată în categoria **câmpiilor joase cu depozite aluvio-proluviale** formate prin unirea a numeroase conuri de împrăștiere ale râurilor Mureș, Bega, Timiș și Bârzava în perimetrul vechilor delte continentale cuaternare. Se caracterizează printr-o mare neuniformitate a microreliefului și a depozitelor. Pe formele grindate s-au identificat depozite fluviatile grosiere remaniate eolian, iar pe cele depresionare materiale mai fine sau chiar argile (Ianoș Gh, 2008). În morfologia câmpiilor se observă numeroase divagări, meandrări sau zone înmlăștinite, înconjurate de grinduri sau platouri mai înalte, urme ale unor vechi resturi de terase înalte (Pușcă I, 2002).

Acestea sunt relativ recente, drenate de o serie de râuri cu regim permanent (Bega, Timiș, Pogăniș, Bârzava, Moravița). Reprezintă o tipică regiune de divagare holocenă. Depozitelor loessoide și aluviunilor mai vechi sunt acoperite cu materiale aluvio-proluviale mai recente. Din această grupă, în perimetrul analizat, este prezentă *Câmpia Moșniței*, care mărginește la vest câmpiile de lunci comune ale Timișului și Begăi și se extinde de la vest de Recaș - vest Izvin - sud Ghiroda - sud Timișoara - vest Sag - sud Pădureni - nord Liebling - peste Stamora Română și Sacoșul Turcesc, unde se termină sub Câmpia înaltă a Nițchidorfului (Pușcă I, 2002). Între depozitele aluviale se încadrează, izolat, lentile de materiale loessoide sau acumulări de săruri. Astfel, câmpia devine mai neuniformă morfologic prin apariția crovurilor în alternanță cu cea a grindurilor fluviatile (Ianoș Gh, 2008).

În zona de interes, valorile pantelor sunt cuprinse între 0 – 20,2%, valoarea medie fiind de 1,1% (Fig. 3.2).

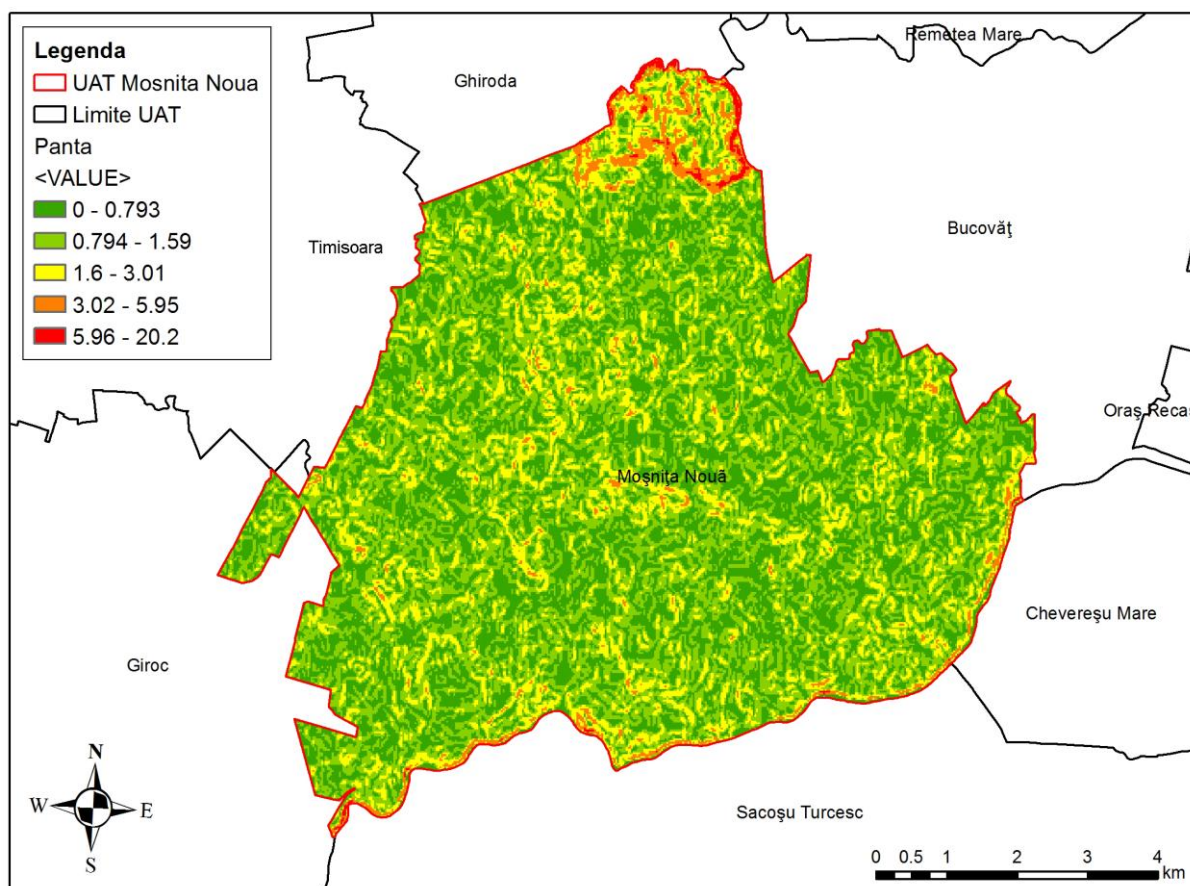

Fig. 3.2. UAT Moșnița Nouă– harta pantelor (%)

(prelucrare GIS după <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/eu-dem>, <http://www.geo-spatial.org/download/romania-seturi-vectoriale>, Legea 165/2013)

Teritoriul comunei Moșnița Nouă este neomogen sub aspectul orientării versanților, în funcție de caracteristicile reliefului (Fig. 3.3).

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

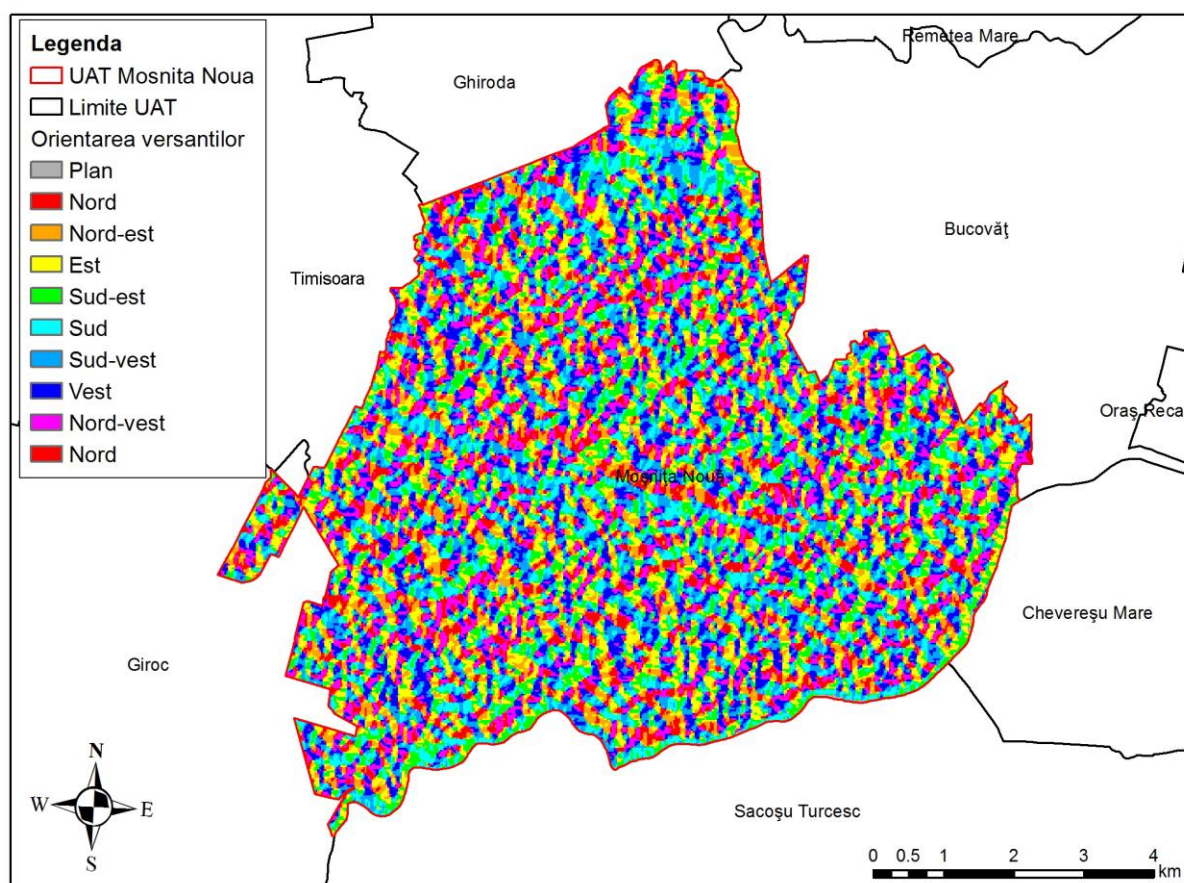

Fig. 3.3 UAT Moșnița Nouă – harta orientării versanților

(prelucrare GIS după Modelul Digital de Elevație, <http://www.geo-spatial.org/download/romania-seturi-vectoriale>,
Legea 165/2013)

După cum am menționat anterior, suprafețele de pajiști nu se suprapun pe întreg teritoriul administrativ Moșnița Nouă, astfel, pentru fiecare trup de pajiște a fost determinată altitudinea, panta și orientarea versanților, situație prezentată în tabelul 3.1, tabelul 3.2 și tabelul 3.3.

Tabelul 3.1

Caracterizarea pajiștilor din localitatea Urseni

Nr. crt.	Trup de pajiște	Parcela descriptivă		Altitudine (m)	Expoziție	Pantă (%)
1.	Trupul de pajiște 1	A5 23	A 557	85 - 90	mixtă	0 - 3
2.	Trupul de pajiște 2	A5 17	A 547	85 - 90	mixtă	0 - 3
3.	Trupul de pajiște 3	A5 16, A5 15, A5 14, A5 10, A5 13, A5 12, A5 11, A5 9	Ps 474/1, Ps 472, Ps 473, Ps 461, Ps 469, Ps 467, Ps 462, Ps 459	85 - 90	mixtă	0 - 10
4.	Trupul de pajiște 4	A5 8, A5 2, A5 3, A5 6, A5 5, A5 4, A5 7	F 493/1, A 483, F 493/2, F 482, F 479/1, F 494, F 496	85 - 90	mixtă	0 - 5
5.	Trupul de pajiște 5	A5 18	Ps 447	85 - 90	mixtă	0 - 5

Tabelul 3.2

Caracterizarea pajiștilor din localitatea Moșnița Nouă

Nr. crt.	Trup de pajiște	Parcela descriptivă		Altitudine (m)	Expoziție	Pantă (%)
1	Trupul de pajiște 1	A5 21, A5 22, A5 20, A5 19	Ps 452, Ps 451, Ps 433, Ps 441	85 - 100	mixtă	0 - 10
2	Trupul de pajiște 2	A5 47	A 665/1/4/1/1	85 - 90	mixtă	0 - 5
3	Trupul de pajiște 3	A5 45, A5 46	Ps 153, Ps 705/2	85 - 90	mixtă	0 - 5

Tabelul 3.3

Caracterizarea pajiștilor din localitatea Albina

Nr. crt.	Trup de pajiște	Parcela descriptivă		Altitudine (m)	Expoziție	Pantă (%)
1	Trupul de pajiște 1	A5 44, A5 43	Ps 425, Ps 420	85 - 100	mixtă	0 - 10
2	Trupul de pajiște 2	A5 31, A5 26, A5 29, A5 30, A5 34	Ps 325, Ps 269, Ps 274, Ps 321, Ps 330	85 - 100	mixtă	0 - 3
3	Trupul de pajiște 3	A5 40, A5 41, A5 42, A5 38, A5 39, A5 35	Ps 300, Ps 301, Ps 304, Ps 297, Pdt 298, Pdt 287	85 - 100	mixtă	0 - 5

3.3. Caracteristici pedologice și geologice

Solul, ca element al agroecosistemelor de pajiște, poate favoriza productivitatea acestora, printr-o seamă de însușiri specifice, precum: cantitatea, calitatea și echilibrul elementelor nutritive pe care le pune la dispoziția plantelor, volumul edafic util, textura, porozitatea, permeabilitatea, regimul aerohidric și termic, compoziția mineralogică, reacția și saturația în baze, etc.

Localizarea și definirea în spațiu terestru a fiecărei suprafețe de pajiști analizate, a solurilor pe care vegetează, joacă un rol însemnat în determinarea condițiilor ecologice pentru creșterea plantelor din pajiști.

Intervenția omului, prin utilizarea științei și tehnicii la cerințele practice ale solului, prin folosirea unei agrotehnici moderne și apelând la amenajări de îmbunătățiri funciare (acolo unde este necesar), dar mai ales aplicarea corectă și la timp a îngrășămintelor chimice și organice, contribuie la îmbunătățirea și menținerea la un nivel mult mai ridicat al fertilității naturale a solului.

Învelișul de sol este rezultatul evoluției continue a proceselor pedogenetice și a celor pedogeologice. Caracteristica esențială a învelișului de sol este zonalitatea sa orizontală, legată, în primul rând, de modul de formare al reliefului din partea de vest a țării, prin apariția uscatului de sub apele mării, de la est spre vest; în funcție de vârsta formelor de relief, de timpul în care au acționat procesele pedogenetice asupra depozitelor litologice de suprafață, zona studiată aparținând solurilor din câmpia joasă.

Mișcările oscilatorii ale scoarței și modificările climatice, de lungă durată, au direcționat condițiile de solificare și în special, pe cele referitoare la regimul hidric la formarea învelișului de sol actual.

Temperatura solului depinde de numeroși factori, dintre care cei mai importanți sunt: cantitatea de energie solară primită (în funcție de data calendaristică, ora, ziua, latitudinea și modul de expunere a suprafeței active), proprietățile termofizice ale solului, macro și

microrelieful, covorul vegetal, stratul de zăpadă, caracteristicile morfologice ale solului (tipul, culoarea, structura și textura).

[Borza(Pătroc) Minodora, *Teză de doctorat, Factorii pedoclimatici ai câmpiei crișurilor cu privire specială asupra solurilor, Universitatea din Oradea, Facultatea de geografie, turism și sport, 2012*]

Solul ofera conditii favorabile pentru cultivarea plantelor agricole, cereale, plante tehnice si furajere, dar și ideal pentru pomicultura si viticultura.

(http://www.ro.all.biz/regions/?fuseaction=adm_oda.showSection&rgn_id=37&sc_id=7).

Solurile unității administrativ-teritoriale Moșnița Nouă

Solurile identificate în cadrul teritoriului administrativ Moșnița Nouă reprezintă rezultatul acțiunii conjugate a factorilor pedogenetici (climă, relief, litologie, vegetație, hidrologie), iar varietatea acestor factori, la scara arealului cercetat, determină o serie de particularități în ceea ce privește procesele de formare și evoluție a acestor unități de sol.

În perimetrul analizat (pe baza bibliografiei studiate și a datelor furnizate de către OSPA Timișoara) solurile identificate au fost încadrate la patru clase (protisoluri, cernisoluri, cambisoluri și hidrisoluri) și patru tipuri de sol (aluviosoluri, cernoziomuri, eutricambosoluri, și gleiosoluri), conform SRTS 2012.

Ponderea și repartitia în teritoriu a **claselor de soluri** este variată, în concordanță cu caracteristicile fizico-geografice.

Clasa protisolurilor cuprinde solurile cu orizont A sau orizont O fără alte orizonturi diagnostice. Se trece la rocă (Rn sau Rp) sau orizontul C provenit din materiale parentale natural (Țărău D, Dicu D, 2014). Se regăsește în câmpia joasă sau în luncile râurilor.

În **clasa cernisoluri** sunt încadrate soluri care au ca orizont diagnostic un orizont A molic (Am) urmat de orizonturi intermediare AC, AR, Bv sau Bt, având în partea superioară culori cu valori și crome sub 3,5 (în stare umedă); orizontul de acumulare a carbonaților alcalino-pământoși este prezent în primii 125 cm la cernisoluri cu textura mijlocie sau fină sau în primii 200 cm la cele cu textura grosieră (SRTS, 2012).

Clasa cambisolurilor are caracteristic orizontul B cambic (Bv) având culori cu valori și crome peste 3,5 (la umed) începând din partea superioară. Nu prezintă orizont Cca în primii 75 cm (exceptând cazul celor afectate de eroziune) (Țărău D, Dicu D, 2014). Se regăsește atât în zonele joase, cu relief tânăr, alături de protisoluri, cât și în zonele de dealuri mai înalte.

Clasa hidrisolurilor se extinde pe forme de relief plane, în zone de terasă și în luncile râurilor.

În privința **tipurilor de sol**, ponderea și repartitia acestora în cadrul perimetrului studiat este determinată de condițiile fizico-geografice specifice. Astfel, au fost identificate patru tipuri de soluri: aluviosoluri, cernoziomuri, eutricambosoluri și gleiosoluri.

Aluviosolurile au fost identificate, cu precădere în luncile râurilor, fiind soluri tinere în curs de evoluție. S-au format în condițiile unei lunci ieșite de sub influența revărsărilor sau inundate la intervale mari de timp (Arhiva OSPA Timișoara). Se definesc prin orizont A urmat de materialul parental de cel puțin 50 cm grosime, constituit din depozite fluviatile fluvio-lacustre sau lacustre recente, inclusiv pietrișuri cu orice textură (Blaga Gh, și colab, 2005).

Aluviosolurile sunt soluri dezvoltate din material parental aluvic (inclusiv prundiș) pe cel puțin 50 cm grosime și având cel mult un orizont A (Am, Au, Ao). Nu prezintă alte orizonturi

sau proprietăți diagnostice, în afară de cel mult orizont contractilo-gonflant asociat orizontului C, proprietăți salsodice (orizont hiposalic, hiponatric în primii 100 cm sau chiar salic sau natric sub 50 cm adâncime) și proprietăți gleice (orizont Gr) sub 50 cm adâncime.

Aluviosolurile conțin frecvent CaCO_3 începând cu orizontul de la suprafață. Caracteristicile fizico-chimice sunt influențate de textura materialului parental și de adâncimea apei freatice. Au un regim aero-hidric favorabil.

Conținutul în humus variază între 2 - 3%, gradul de saturație în baze este cuprins între 80 - 100%, iar pH-ul are valori între 6 - 8,5

(http://www.posmediu.ro/upload/pages/Anexa%20E_2%20-%20Soil%20classification_RO.pdf).

Starea de fertilitate este bună. Pot fi cultivate cu diferite specii de cultură mare (cereale păioase, porumb, floarea soarelui etc.) și sunt adesea utilizate în legumicultură, pentru fânțe și pomi fructiferi.

Deși fertilitatea naturală a aluviosolurilor este bună, se impun măsuri de ameliorare, cele mai importante fiind:

- îndiguirea;
- nivelarea;
- aplicarea îngrășămintelor organice și minerale.

Cernoziomurile sunt soluri caracterizate prin:

- orizont A molic (Am), eventual A molic greic (Ame), cu crome ≤ 2 la umed (sau sub 3 la umed în cazul cernoziomurilor nisipoase), orizont intermediar (AC, Bv, Bt) prezentând culori cu crome și valori sub 3,5 (la umed) cel puțin în partea superioară (pe cca. 10-15 cm) și cel puțin pe fețele agregatelor structurale și orizont Cca sau concentrări de pudră friabilă de CaCO_3 (carbonați secundari) în primii 125 cm (200 cm în cazul texturii grosiere)
- orizont A molic forestalic (Amf) orizont intermediar (AC sau Bv) indiferent de culoare și orizont Cca care începe din primii 60 - 90 cm de la suprafață (SRTS, 2012).

Se pot forma și pe materiale parentale calcarifere sau roci calcaroase care apar între 25 și 75 cm (caz în care apar acumulări secundare de CaCO_3 ; soluri în climat subumed, subtip rendzinic). Pot avea orizont contractilo-gonflant, proprietăți gleice sub 50 cm adâncime și proprietăți salsodice: sc, ac sau sub 50 cm chiar sa, na (Țărau D, Dicu D, 2014). Se regăsesc pe suprafețe plane sau ușor înclinate, care nu depășesc altitudinea de 550 m.

Proprietățile fizico-chimice variază în funcție de materialul parental, natura vegetației și condițiile climatice (http://www.posmediu.ro/upload/pages/Anexa%20E_2%20-%20Soil%20classification_RO.pdf):

- conținut în humus cuprins între 2 - 6%;
- gradul de saturație în baze 85 - 95%;
- pH : 6,5 - 8,3;
- densitatea aparentă 1,25 - 1,45 g/cm³.

Proprietățile hidrofizice sunt favorabile, sunt soluri fertile, pentru cultura cerealelor, floarea-soarelui, a plantelor tehnice, a plantelor leguminoase, etc.

În perioadele secetoase (iulie – octombrie), cernoziomurile sunt afectate de deficit de umiditate, motiv pentru care se impune aplicarea irigațiilor, iar pentru refacerea și menținerea fertilității solului, este necesară aplicarea îngrășămintelor organice și minerale (Blaga Gh, și colab, 2005).

Eutricambosolurile sunt răspândite în zona de deal, pe versanți, în câmpii sau în luncile râurilor.

Eutricambosolurile se definesc prin orizont A ocric sau A molic urmat de B cambic de culoare mai deschisă cu valori și crome mai mari de 3,5 la material în stare umedă, începând de la limita superioară a acestui orizont. Orizonturile A și B prezintă proprietăți eutrice. În partea superioară nu prezintă acumulări de carbonați alcalino-pământoși (Arhiva OSPA Timișoara).

În cazul eutricambosolurilor:

- textura variază în funcție de natura materialului parental de la luto-nisipoasă până la luto-agiloasă;
- regimul aero-hidric este satisfăcător;
- conținutul în humus se încadrează între 3 - 10%;
- valorile pH variază între 6 - 7,5%;
- gradulul de saturație în baze este cuprins între 60 - 80%.

Eutricambosolurile au o fertilitate bună, având în vedere arealul lor de răspândire și sunt utilizate pentru o gamă variată de culturi. În zonele submontane, pot fi acoperite cu păduri și pajiști, iar în zonele de deal pot fi utilizate pentru plantații pomicole sau culturi de câmp, respectiv grâu, porumb, floarea-soarelui, cartof, soia și legume (Niță L, 2004).

Ameliorarea și conservarea fertilității eutricambosolurilor se poate realiza prin:

- administrarea îngrășămintelor chimice și organice;
- târlire;
- executarea lucrărilor antierozionale specifice zonei de interes.

Descrierea solului de pe fiecare parcelă de pajiște în parte, a fost întocmită de Oficiul de Studii Pedologice și Agrochimice Timișoara și sunt prezentate în Anexa 2.

3.4. Date climatice

Pentru caracterizarea climatică a UAT Moșnița Nouă au fost utilizate date climatice înregistrate la stația meteorologică Timișoara, precum și date preluate din literatura de specialitate. În raport cu obiectivele prezentului studiu, am considerat ca fiind relevante numai temperatura aerului și precipitațiile atmosferice.

3.4.1. Regimul termic

Teritoriul studiat este situat într-o zonă cu climat temperat continental moderat, cu influențe submediteraneene.

Întreaga zonă de câmpie a Banatului și implicit zona de interes, se încadrează între izotermele medii multianuale de 10°C și 11°C (Ianoș Gh, 2008). La nivelul zonei analizate temperatura medie multianuală este de 10,9°C (Centrul Regional de Meteorologie Banat-Crișana, Timișoara), luna cea mai caldă fiind iulie (21,5⁰C), iar cea mai rece, luna ianuarie (-1,5⁰C), temperaturile medii anuale ale ultimilor ani fiind peste aceste valori cu 1-2⁰C.

La nivelul UAT Moșnița Nouă, temperaturile aerului, mediile multianuale oscilează în limite foarte reduse consecință a monotoniei factorilor fizico-geografici.

3.4.2. Regimul pluviometric

În zona analizată cantitățile anuale de precipitații variază în limite reduse, de asemenea, ca urmare a monotoniei condițiilor fizico-geografice. Cantitățile de precipitații medii

multianuale sunt de 591,9 mm, conform datelor preluate de la stația meteorologică Timișoara, repartiția acestor cantități la nivelul zonei analizate fiind relativ uniformă.

Se înregistrează un maxim pluviometric în lunile mai–iunie și un maxim secundar în lunile de iarnă. Minimul pluviometric se înregistrează la sfârșitul iernii – începutul primăverii.

Regimul precipitațiilor are însă un caracter neregulat, cu ani mult mai umezi decât media și ani cu precipitații foarte puține.

3.5. Rețeaua hidrografică

Comuna Moșnița Nouă este inclusă în bazinul hidrografic al râului Bega și bazinul hidrografic al râului Timiș, componente ale Spațiului Hidrografic Banat,

Râul Timiș are izvoarele în Munții Semenic, sub Piatra Goznei, la altitudinea de 1135 m (Ujvari I, 1972).. Pe teritoriul României parcurge 244 km, colectează apele a 150 de râuri și are o suprafață a bazinului de recepție de 7310 km² (<http://www.rowater.ro/dabanat>).

Datorită neotectonicii, cursul mijlociu și inferior al Timișului s-a curbat spre sud-vest atras de aria de subsidență a Alibunarului. Ca urmare, râul are o pantă foarte redusă (0,4 – 1,0 m/km) și drenează terenuri cu un nivel freatic foarte ridicat (Pușcă I, 2002).

În cursul inferior Timișul, având o vale largă, meandrată și divagată, cu panta deosebit de redusă, a generat în trecut inundații pe foarte mari suprafețe, pentru scoaterea de sub efectul inundațiilor a acestor terenuri, încă din secolul trecut, traseul său a fost rectificat și îndreptat (<http://www.rowater.ro/dabanat/Planuri>). Prin realizarea dublei interconexiuni Timiș-Bega, regimul hidrologic natural al Timișului aval de localitatea Coșteiu este modificat.

Râul Bega reprezintă ultimul afluent din stânga al Tisei, confluența cu aceasta făcându-se pe teritoriul Serbiei, în apropierea localității Titel (Ujvari I, 1972). Are o lungime de aproximativ 170 km (159 km îi parcurge pe teritoriul județului Timiș) și drenează o suprafață bazinală de 2241 km² (2211 km² se află pe teritoriul județului Timiș).

În câmpie, Bega are o pantă de scurgere redusă (0,4 - 1,0 m/km) și prezintă evidente tendințe de divagare. Regimul hidrologic al râului, în condiții naturale se caracterizează prin variații foarte mari ale nivelurilor și debitelor de apă (Ardelean V, Zăvoianu I, 1979). Pentru a preîntâmpina inundațiile provocate de apele mari, în anul 1728 s-a început săparea canalului navigabil și a canalelor de legătură Timiș-Bega, la Costeiu și Bega-Timiș, la Topolovăț.

În funcție de condițiile climatice din zonă, intervalul de pășunat ar fi de cca 200 - 210 zile (începutul lunii aprilie – sfârșitul lunii octombrie). În UAT Moșnița însă, fiind vorba de pajiști de luncă cu exces de umiditate în prima parte a primăverii, intrarea cu animalele pe pășune se face mai târziu, a doua decadă a lunii aprilie, când terenul este zvântat. În această situație intervalul de pășunat este de cca 190 de zile, în funcție de condițiile specifice ale fiecărui an în parte.

CAPITOLUL IV

VEGETAȚIA PAJIȘTILOR APARTINĂTOARE U.A.T. MOȘNIȚA NOUĂ

4.1. Date fitoclimatice

Suprafețele de pajiști analizate sunt arundate zonei de silvostepă, o zonă lipsită de păduri masive, vegetația lemnoasă fiind reprezentată de exemplare răzlețe sau pâlcuri mici și rare de stejar pufos, stejar brumăriu, gorun, iar în proximitatea localităților și de-a lungul drumurilor sunt prezente specii cultivate precum salcâmul, dud alb și negru, plop.

Clima este temperat-continentală, iar solurile prezente în zona studiată și adiacentă sunt cernisolurile, hidrisolurile, stagnosolurile și solurile de tip cernoziomuri levigate gleizate, precum și lăcoviști sau soluri aluviale.

Altitudinal pajiștile sunt situate de la 85 m la 100 m, iar fitoclimatic se încadrează în zona pajiștilor intrazonale de luncă.

4.2 Descrierea tipurilor de stațiune

Pajiștile permanente aflate pe teritoriul unității administrative Moșnița Nouă, stațional sunt încadrate la pajiști intrazonale – pajiști de lunci și depresiuni. Mai exact sunt localizate în Câmpia Banatului, subunitatea Câmpia Timișului caracterizată ca o câmpie joasă cu altitudini de sub 100 m și cu pante reduse.

Condițiile naturale caracteristice au condus la conturarea câtorva asociații ierboase praticole, respectiv tipuri de pajiști bine definite, în special - **pajiști de lunci, văi și depresiuni**, cu folosire mixtă, mediu productive, mezofile până la higrofile, cu valoare furajeră bună. Speciile dominante sunt *Lolium perenne*, *Poa pratensis*, *Alopecurus pratensis*, *Agropyron repens*, *Agrostis stolonifera*, *Festuca pratensis* etc.

La nivelul României, conform lui Samoilă și colab. (1979), aceste pajiști se situează pe al doilea loc, ca suprafață, după pajiștile de dealuri și podișuri înalte.

În pajiștile analizate pentru studiu de amenajare pastorală, în condiții normale și de utilizare rațională, este favorizată instalarea unei vegetații valoroase, ceea ce permite gruparea lor într-un singur tip – *pajiști cu folosire mixtă, mediu productive, mezofile până la higrofile, neutrofile, de valoare furajeră bună*.

4.3. Descrierea tipurilor de pajiști identificate în U.A.T. Moșnița Nouă

Pajiștile permanente de pe suprafața UAT Moșnița Nouă sunt variate din punct de vedere floristic, întâlnindu-se mai multe asociații, respectiv tipuri de pajiști în funcție de condițiile staționale, dar și de modul de utilizare și gestionare a acestora.

În funcție de asemănările și deosebirile întâlnite la fitocenozele de pajiști din punct de vedere al compoziției floristice, exigențe față de factorii de mediu, a valorii lor biologice, agronomice și zootehnice, a structurii verticale sau orizontale, etc., pajiștile pot fi sistematizate în unități de diferite ranguri (Țucra I. și colab., 1987).

Pentru identificarea tipurilor de pajiști de pe suprafața U.A.T. Moșnița Nouă s-au luat în

considerare mai multe criterii, și anume:

- compoziția floristică;
- condițiile staționale;
- productivitatea pajiștilor;
- măsurile tehnologice;
- evoluția vegetației.

În acest sens, pe lângă studiile efectuate în teren, au fost consultate mai multe referințe bibliografice de specialitate.

Tipurile și subtipurile de pajiști din cadrul U.A.T. Moșnița Nouă au fost identificate în teren prin metode specifice de lucru (geobotanică, dublu metru și pratologică), în funcție de fitocenozele cu asemănări și deosebiri din punct de vedere floristic și din punct de vedere al exigențelor ecologice.

Cercetările în teren s-au realizat în următoarele etape:

- documentare din literatura de specialitate;
- recunoașterea terenului;
- amplasarea suprafețelor de probă;
- stabilirea mărimii suprafețelor;
- efectuarea observațiilor și a releveelor.

Tipul de pajiște este unitatea de vegetație ierboasă care cuprinde totalitatea fitocenozelor asemănătoare sub aspectul compoziției floristice, condiții staționale și productivității care supuse anumitor măsuri tehnologice, prezintă în general direcții evolutive specifice. Pentru necesitățile practice de exploatare rațională a pajiștilor se determină capacitatea de producție a tipurilor de pajiști. Aceasta se realizează prin acțiunea de caracterizare, cartare și bonitare a pajiștilor, care scot în evidență elementele esențiale din structura ecosistemului cu repercusiuni concrete asupra îmbunătățirii și folosirii lor raționale.

Sistemul de clasificare tipologică și fitoecologică a pajiștilor cuprinde următoarele unități (Țucra I. și colab., 1987):

- tipuri de pajiște – ca unitate sistematică de bază;
- subtipul de pajiște – unitate de nivel inferior;
- seria de tipuri;
- zona, respectiv etajul de pajiște.

Tipul de pajiște, reunește totalitatea fitocenozelor sub aspectul compoziției floristice, condițiilor staționale și productivități și care sunt supuse anumitor măsuri tehnologice. Prezintă în general aceeași direcție de evoluție (Țucra I. și colab., 1987).

Subtipul de pajiște, se constituie atunci când se constată o variabilitate locală a însușirilor legate de vegetație și stațiune, determinate de diferențieri care sunt prea mici pentru a justifica crearea altor tipuri de pajiști (Țucra I. și colab., 1987).

Tipurile de pajiști asemănătoare sub aspectul compoziției floristice sunt reunite în serii de tipuri de pajiște, cu caracter dinamic și evolutiv, ce cuprind de regulă tipuri de pajiști care aparțin aceleiași direcții de evoluție (Țucra I. și colab., 1987).

Alături de categoriile de stațiuni și de măsurile tehnologice grupele cenoecologice constituie elemente de caracterizare a tipurilor de pajiști. Grupele cenoecologice sunt axate pe caracterizarea unor elemente de natură biologică a vegetației stațiunilor și măsuri tehnologice de

ameliorare. Conceptul de grupă cenoecologică reflectă cerințele speciilor față de factorii ecologici (lumină, temperatură, reacția solului, umiditate), cât și comportamentul cenotic asemănător (frecvența ridicată a speciilor în cadrul unității de vegetație, acoperire, vitalitate și capacitatea de concurență), (Țucra I. și colab., 1987).

Analiza vegetației din pajiștile comunei Moșnița Nouă a avut drept scop identificarea influenței factorilor abiotici, dar și influența privind modul de exploatare, lucrările de îngrijire pe suprafața respectivă, în sensul în care modul de gestiune al unei suprafețe de pajiște influențează direcția de evoluție a structurii floristice și dinamica de vegetație a acesteia.

Releveele floristice realizate au evidențiat speciile de plante prezente, participarea lor în covorul vegetal și gradul de acoperire. Aceste relevee au constituit baza pentru identificarea tipurilor de pajiști prezente pe suprafețele analizate.

În cadrul pajiștilor din comuna Moșnița Nouă au fost identificate următoarele tipuri de pajiști dominante:

- pajiști mezofile, mezohigrofile de pe terenuri reavăne sau cu exces de umiditate situate în lunca Timișului, și
- pajiști mezoxerofile, xerofile de pe teritoriile neindubaile ale zonei.

Vegetația pajiștilor din lunci și văi este formată din mai multe asociații vegetale alcătuite din graminee perene și diverse specii adaptate la condiții de umezeală. În general aceste asociații mezofile sunt valoroase din punct de vedere economic în condițiile unei utilizări corespunzătoare și management eficient.

Datorită reliefului terenului se creează condiții speciale, în special datorită reversării apelor râurilor, a apelor de scurgere cât și nivelului ridicat al apelor freatice.

Dintre speciile de graminee mai importante au fost determinate: *Agrostis stolonifera*, *Agropyron repens*, *Alopecurus pratensis*, *Lolium perenne*, *Poa pratensis*, *Festuca pratensis*, *Festuca arundinacea*.

Leguminoasele în unele asociații pot ajunge la un procent mai ridicat, rogozurile sunt relativ puține, iar diversele specii pot fi atât de abundente încât să ajungă codominante cu gramineele.

Condițiile ecologice care determină diferitele asociații se caracterizează printr-o umezeală satisfăcătoare până la abundență, uneori cu exces temporar de apă; prin soluri mai mult ușoare și permeabile, bogate în substanțe nutritive. Apa freatică se găsește aproape de suprafața solului astfel că poate fi folosită de către plante o bună perioadă a verii (E. Pușcaru-Soroceanu și colab., 1963).

Răspândirea diferitelor tipuri de pajiști/asociații este corelată cu relieful terenului și adâncimea apei freatice, dar și cu modul de folosire a suprafețelor de pajiști.

Asociațiile cu *Alopecurus pratensis* + *Agrostis stolonifera* se întâlnesc pe terenuri joase cu apă freatică la mică adâncime, cu umiditate fără exces.

Asociația *Agropyron repens* și *Cynodon dactylon* se întâlnește pe terenuri mai ridicate, reavăne spre uscate.

Pe lângă aceste asociații mai este întâlnită asociația *Lolium perenne* + *Poa pratensis* + *Trifolium repens*, iar pe terenurile mai uscate din afara perimetrului de luncă sunt prezente asociații edificate de *Festuca pseudovina* + diverse specii xerofile.

Principalele tipuri de pajiști și cele mai dominante identificate în suprafețele incluse în amenajamentul pastoral sunt:

- *Pajiști de Agrostis stolonifera + diverse specii mezofile-mezohigrofile;*
- *Pajiști de Festuca pseudovina + diverse specii mezo xerofile-xerofile;*
- *Pajiști de Lolium perenne + Poa pratensis + Trifolium repens;*
- *Pajiști de Agropyron repens;*
- *Pajiști de Alopecurus pratensis + diverse specii mezohigrofile.*

Pajiști de Agrostis stolonifera + diverse specii mezofile-mezohigrofile

Compoziția floristică a acestor pajiști se caracterizează prin prezența unor specii mezofile și higrofile, alcătuind pajiști bine închegate, cu acoperire de până la 100% a solului. Trăsătura comună a acestor fitocenoze constă dintr-un strat alcătuit din iarba câmpului - *Agrostis stolonifera*, celelalte specii alcătuind unul sau două straturi superioare, care în unele cazuri ajung să fie codominante cu specia edificatoare.

Principalele specii care alcătuiesc covorul vegetal, repartizate pe grupe economice, sunt următoarele:

Graminee: *Agrostis stolonifera*, *Agropyron repens*, *Festuca pratensis*, *Poa pratensis*, *Alopecurus pratensis*, *Phragmites communis*, *Cynosurus cristatus*, *Lolium perenne*, *Cynodon dactylon*, *Dactylis glomerata* etc.

Leguminoase: *Trifolium repens*, *Trifolium fragiferum*, *Trifolium pratense*, *Lotus corniculatus*, *Medicago lupulina*, etc.

Rogozuri și pipiriguri: *Carex distans*, *Eleocharis palustris*.

Specii din alte familii botanice: *Achillea millefolium*, *Agrimonia eupatoria*, *Carduus acanthoides*, *Carduus nutans*, *Carthamus lanatus*, *Centaurea jacea*, *Centaurea spinulosa*, *Cichorium intybus*, *Cichorium intybus*, *Convolvulus arvensis*, *Daucus carota*, *Dipsacus laciniatus*, *Erodium cicutarium*, *Erigeron annuus*, *Eryngium campestre*, *Euphorbia cyparissias*, *Filipendula vulgaris*, *Galium verum*, *Glechoma hederacea*, *Lamium purpureum*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pimpinella saxifraga*, *Plantago lanceolata*, *Plantago media*, *Potentilla reptans*, *Prunella vulgaris*, *Ranunculus repens*, *Rumex acetosela*, *Rumex crispus*, *Rumex obtusifolius*, *Stellaria media*, *Taraxacum officinale*, *Thymus pannonicus*, *Urtica dioica*, *Veronica chamaedrys*, *Xanthium spinosum*, *Rorippa silvestris*, *Symphytum officinale*, *Lycopus europaeus*, *Inula britanica*, *Polygonum aviculare*, etc.

Arbori și arbuști: *Salix alba*, *Populus alba*, *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina*.

În medie, participarea speciilor pe grupe în masa vegetală este de 50-60% graminee, 5-10% leguminoase și 30-40% diverse specii din alte familii.

Valoarea nutritivă a ierbii este în condiții normale de calitate bună, însă ținând cont de participarea speciilor dăunătoare, valoarea pastorală în prezent este mijlocie, iar producția estimată este de max 10 t/ha.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Fig. 4.1. Pajiști de *Agrostis stolonifera* + diverse specii mezofile și mezohigrofile (foto original)

Tabelul nr.4.1.

Compoziție floristică a pajiștilor de *Agrostis stolonifera* + diverse specii mezofile și mezohigrofile

Specia	A + D	Specia	A + D
Graminee 50-60%			
<i>Agrostis stolonifera</i>	3-5	<i>Cyodon dactylon</i>	1-2
<i>Lolium perenne</i>	1-2	<i>Agropyron repens</i>	1
<i>Festuca pratensis</i>	+1	<i>Dactylis glomerata</i>	+
<i>Alopecurus pratensis</i>	+1	<i>Festuca arundinacea</i>	+1
Leguminoase 5-10%			
<i>Medicago lupulina</i>	+	<i>Lotus corniculatus</i>	+
<i>Trifolium pratense</i>	+	<i>Trifolium repens</i>	+2
<i>Trifolium fragiferum</i>	+1		+
Diverse specii 30-40%			
<i>Euphorbia cyparissias</i>	+1	<i>Thymus pannonicus</i>	+
<i>Inula britannica</i>	+	<i>Erigeron annuus</i>	+
<i>Achillea millefolium</i>	+2	<i>Potentilla reptans</i>	+
<i>Galium verum</i>	+	<i>Cichorium intybus</i>	+
<i>Stellaria media</i>	+	<i>Carduus acanthoides</i>	+
<i>Cartamus lanathus</i>	+	<i>Eryngium campestre</i>	+
<i>Daucus carota</i>	+	<i>Cirsium vulgare</i>	+
<i>Rumex acetosela</i>	+	<i>Carduus nutans</i>	+
<i>Serratula tinctoria</i>	+	<i>Rumex obtusifolius</i>	+
<i>Leontodon autumnalis</i>	+	<i>Plantago lanceolata</i>	+1
<i>Centaurea jacea</i>	+1	<i>Pimpinella saxifraga</i>	+
<i>Taraxacum officinale</i>	+	<i>Agrimonia eupatoria</i>	+1
<i>Verbascum phlomoides</i>	+	<i>Convolvulus arvensis</i>	+
<i>Filipendula vulgaris</i>	+	<i>Dipsacus laciniatus</i>	+
<i>Veronica chamaedrys</i>	+	<i>Glechoma hederacea</i>	+
<i>Ranunculus repens</i>	+	<i>Lamium purpureum</i>	+

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

<i>Prunella vulgaris</i>	+	<i>Rumex crispus</i>	+
<i>Urtica dioica</i>	+1	<i>Xanthium spinosum</i>	+
<i>Rorippa silvestris</i>	+	<i>Symphytum officinale</i>	+
<i>Lycopus europaeus</i>	+	<i>Polygonum aviculare</i>	+
<i>Mentha pulegium</i>	+	<i>Plantago media</i>	+
<i>Aster tripolium</i>	+	<i>Carex hirta</i>	+1
<i>Potentilla anserina</i>	+1		
Arbuști			
<i>Rosa canina</i>	+2	<i>Prunus spinosa</i>	+3
<i>Crataegus monogyna</i>	+		

Pajiști de Lolium perenne + Poa pratensis + Trifolium repens

Compoziția floristică a acestei asociații exprimă condițiile de umiditate suficientă caracteristică luncilor.

Speciile dominante *Lolium perenne* și *Poa pratensis* sunt specii mezofile, compoziția asociației prezentându-se astfel: dintre graminee cele mai frecvente sunt *Lolium perenne*, *Poa pratensis*, *Festuca pratensis*, *Agrostis stolonifera*, *Dactylis glomerata*, *Cynodon dactylon*, *Bromus mollis*, etc. Leguminoasele sunt reprezentate prin *Trifolium repens*, *Trifolium fragiferum*, *Lotus corniculatus*, *Medicago lupulina*, *Trifolium campestre* etc. Diversele specii: *Plantago lanceolata*, *Achillea millefolium*, *Achillea setacea*, *Matricaria chamomilla*, *Verbena officinalis*, *Carduus acanthoides*, *Carduus nutans*, *Centaurea jacea*, *Cichorium intybus*, *Cichorium intybus*, *Convolvulus arvensis*, *Daucus carota*, *Dipsacus laciniatus*, *Erodium cicutarium*, *Eryngium campestre*, *Euphorbia cyparissias*, *Cirsium vulgare*, *Galium verum*, *Mentha pulegium*, *Pimpinella saxifraga*, *Potentilla reptans*, *Rorippa silvestris*, *Taraxacum officinale*, *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina* etc.

Proporția dintre grupele diverse de plante este în medie de 50-70% graminee, 10-20% leguminoase, speciile din alte familii botanice putând ajunge până la 30-40% pe terenurile ruderalizate.

Valoarea economică a acestor pajiști din punct de vedere al compoziției floristice este mijlocie-bună, iar producția de masă verde estimată este de 8-10 t/ha.

Fig. 4.2. Pajiști de *Lolium perenne* + *Poa pratensis* + *Trifolium repens* (foto original)

Tabelul nr.4.2.

Compoziție floristică a pajiștilor de *Lolium perenne* + *Poa pratensis* + *Trifolium repens*

Specia	A + D	Specia	A + D
Graminee 50-70%			
<i>Lolium perenne</i>	2-5	<i>Agropyron repens</i>	+2
<i>Poa pratensis</i>	+2	<i>Alopecurus pratensis</i>	+2
<i>Cyodon dactylon</i>	+1	<i>Bromus hordeaceus</i>	+
<i>Cynosurus cristatus</i>	+1		
Leguminoase 10-20%			
<i>Trifolium repens</i>	1-5	<i>Lotus corniculatus</i>	+2
<i>Medicago lupulina</i>	+1	<i>Trifolium fragiferum</i>	+3
<i>Trifolium campestre</i>	+1		
Diverse specii 30-40%			
<i>Achillea millefolium</i>	1-3	<i>Cichorium intybus</i>	+
<i>Taraxacum officinale</i>	+1	<i>Cirsium vulgare</i>	+
<i>Plantago lanceolata</i>	+1	<i>Galium verum</i>	+
<i>Eryngium campestre</i>	+2	<i>Erodium cicutarium</i>	+
<i>Potentilla reptans</i>	+1	<i>Dipsacus laciniatus</i>	+
<i>Pimpinella saxifraga</i>	+1	<i>Carduus acanthoides</i>	+
<i>Carduus nutans</i>	1-2	<i>Verbena officinalis</i>	+
<i>Daucus carota</i>	+	<i>Rumex crispus</i>	+1
<i>Ranunculus repens</i>	+	<i>Centaurea jacea</i>	+
<i>Convolvulus arvensis</i>	+	<i>Mentha pulegium</i>	+1
<i>Euphorbia cyparissias</i>	+3	<i>Carex hirta</i>	+1
Arbuști			
<i>Rosa canina</i>	+	<i>Crataegus monogyna</i>	+
<i>Prunus spinosa</i>	+		

Pajiști de Alopecurus pratensis + diverse specii mezohigrofile

Aceste pajiști sunt răspândite în toate luncile din Banat (Samoilă și colab., 1979), cu o vegetație tipică mezohigrofilă, adaptată la stațiuni cu exces de umiditate în perioada de primăvară și toamnă, dar uscate în timpul verii.

Fig. 4.3. *Alopecurus pratensis* + diverse specii mezohigrofile (foto original)

Compoziția floristică cuprinde un număr mare de specii, în cadrul tipului de pajiște diferențiindu-se alte subasociații și faciesuri cu specii ca *Poa pratensis*, *Festuca pratensis*, *Festuca pseudovina*, *Agrostis stolonifera*, etc.

Principalele specii care intra în compoziția acestui tip de pajiște/asociații sunt: *Alopecurus pratensis*, *Lolium perenne*, *Agrostis stolonifera*, *Poa pratensis*, *Festuca arundinacea*, *Agropyron repens*, *Dactylis glomerata*, *Deschampsia caespitosa*, *Trifolium repens*, *T. pratense*, *T. campestre*, *T. hybridum*, *Lotus corniculatus*, *Vicia villosa*, *Carex distans*, *Ranunculus repens*, *Plantago lanceolata*, *Symphytum officinale*, *Rumex acetosa*, *Potentilla reptans*, *Mentha pullegium*, *Carum carvi*, *Taraxacum officinale*, *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina* și altele.

Repartiția pe categorii de plante este: 50-60% graminee, 7-10% leguminoase și 30-40% specii din alte familii botanice.

Valoarea economică: în condiții normale-favorabile acest tip de pajiște asigură producții mari și de calitate bună, însă în condițiile actuale (momentul în care s-au făcut aprecierile pentru studiile de amenajare pastorală) producția a fost estimată la 8-10 t/ha, cu o valoare pastorală mijlocie.

Tabelul nr.4.3.

Compoziție floristică a pajiștilor de *Alopecurus pratensis* + diverse specii mezohigrofile/mexoxerofite

Specia	A + D	Specia	A + D
Graminee 50-60%			
<i>Alopecurus pratensis</i>	1-4	<i>Agropyron repens</i>	+
<i>Poa pratensis</i>	1-2	<i>Festuca arundinacea</i>	+1
<i>Agrostis stolonifera</i>	+1	<i>Deschampsia caespitosa</i>	+
<i>Lolium perenne</i>	+	<i>Cynodon dactylon</i>	+2
<i>Anthoxantum odoratum</i>	+	<i>Festuca rupicola</i>	+2
Leguminoase 7-10%			
<i>Trifolium repens</i>	+2	<i>Lotus corniculatus</i>	+
<i>Trifolium campestre</i>	+	<i>Trifolium fragiferum</i>	+
<i>Trifolium striatum</i>	+		
Diverse specii 30-40%			
<i>Achillea millefolium</i>	1-3	<i>Cichorium intybus</i>	+
<i>Taraxacum officinale</i>	+1	<i>Cirsium vulgare</i>	+
<i>Plantago lanceolata</i>	+1	<i>Galium verum</i>	+
<i>Eryngium campestre</i>	+2	<i>Erodium cicutarium</i>	+
<i>Potentilla reptans</i>	+1	<i>Dipsacus laciniatus</i>	+
<i>Pimpinella saxifraga</i>	+	<i>Carduus acanthoides</i>	+
<i>Carduus nutans</i>	+1	<i>Verbena officinalis</i>	+
<i>Daucus carota</i>	+	<i>Rumex crispus</i>	+
<i>Ranunculus repens</i>	+	<i>Centaurea jacea</i>	+
<i>Convolvulus arvensis</i>	+	<i>Mentha pulegium</i>	+1
<i>Euphorbia cyparissias</i>	+2	<i>Oenanthe banatica</i>	+
<i>Rumex obtusifolius</i>	+	<i>Synphytum officinale</i>	+1
<i>Stellaria graminea</i>	+1	<i>Agrimonia eupatoria</i>	+1
<i>Roripa austriaca</i>	+1	<i>Rumex acetosella</i>	+1
Arbuști			
<i>Rosa canina</i>	+1	<i>Crategus monogyna</i>	+
<i>Prunus spinosa</i>	+1		

***Pajiști de Festuca pseudovina* + diverse specii mezoxerofile-xerofile**

Aceste pajiști formează un covor vegetal bine încheșat, ce acoperă solul în proporție de 90-100%, cu diverse specii caracteristice silvostepii. Sunt edificate în principal de păiușcă – *Festuca pseudovina*, la care se adaugă *Festuca vallesiaca*, *Achillea setacea*, *Agropyron repens*, *Cynodon dactylon*, dar și diverse specii xeromezofile. Trifoiurile au un procent de acoperire mai redus, între 2 și 10%, iar diversele specii sunt în general xerofile-mezoxerofile *Achillea millefolium*, *Galium verum*, *Taraxacum officinale*, *Potentilla argentea*, *Eryngium campestre*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium verum*, *Cichorium intybus*, *Salvia nemorosa*, etc.

Producția actuală estimată este de 5-6 t/ha, cu o valoare nutritivă mijlocie.

Fig. 4.4. Pajiști de *Festuca pseudovina* + diverse specii mezoxerofile-xerofile (foto original)

Tabelul nr.4.4.

Compoziție floristică a pajiștilor de *Festuca pseudovina* + diverse specii mezoxerofile-xerofile

Specia	A + D	Specia	A + D
Graminee 60-70%			
<i>Festuca pseudovina</i>	2-5	<i>Cyodon dactylon</i>	+2
<i>Festuca vallesiaca</i>	+1	<i>Agropyron repens</i>	+2
<i>Lolium perenne</i>	+	<i>Poa pratensis</i>	+
<i>Bromus mollis</i>	+	<i>Calamagrostis epigejos</i>	+1
<i>Phragmites communis</i>	+	<i>Hordeum hystrix</i>	+1
<i>Apera spica-venti</i>	+		
Leguminoase 2-10%			
<i>Trifolium repens</i>	+1	<i>Lotus corniculatus</i>	+
<i>Trifolium striatum</i>	+	<i>Trifolium campestre</i>	+1
Diverse specii 10-20 %			
<i>Achillea millefolium</i>	1	<i>Cichorium intybus</i>	+

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

<i>Centaurea jacea</i>	+	<i>Achillea setacea</i>	+2
<i>Eryngium campestre</i>	1-3	<i>Daucus carota</i>	+
<i>Picris sp.</i>	+	<i>Potentilla reptans</i>	+
<i>Potentilla argentea</i>	+	<i>Dipsacus laciniatus</i>	+
<i>Cartamus lanathus</i>	+1	<i>Galium verum</i>	+1
<i>Pimpinella saxifraga</i>	+	<i>Cirsium vulgare</i>	+
<i>Cichorium intybus</i>	+1	<i>Salvia nemorosa</i>	+
<i>Taraxacum officinale</i>	+	<i>Euphorbia cyparissias</i>	+1
<i>Cirsium vulgare</i>	+	<i>Lactuca saligna</i>	+
<i>Erigeron annuus</i>	+	<i>Inula britannica</i>	+
Arbuști			
<i>Rosa canina</i>	+1	<i>Crataegus monogyna</i>	+
<i>Prunus spinosa</i>	+1		

Pajiști de Agropyron repens

Principala specie edificatoare a acestui tip de pajiște este pirul târător – *Agropyron repens*, care poate ajunge la o acoperire de 60-70% din masa vegetală.

Fig. 4.5. Pajiști de *Agropyron repens* (foto original)

În afară de *Agropyron repens*, structura asociației mai este determinată de alte specii importante cum sunt *Alopecurus pratensis*, *Lolium perenne*, *Agrostis stolonifera*, *Poa pratensis*, *Cynodon dactylon*, *Bromus tectorum*, *Trifolium repens*, *T. pratense*, *T. fragiferum*, *T. hybridum*, *Lotus corniculatus*, *L. tenuis*. Gramineele participă cu un procent de 50-65%, iar leguminoasele 5-10%.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Dintre speciile diverse apar: *Potentilla reptans*, *Polygonum aviculare*, *Achillea millefolium*, *Agrimonia eupatoria*, *Carduus acanthoides*, *Centaurea jacea*, *Cichorium intybus*, *Dipsacus laciniatus*, *Erigeron annuus*, *Eryngium campestre*, *Euphorbia cyparissias*, *Mentha longifolia*, *Pimpinella saxifraga*, *Potentilla anserina*, *Rumex crispus*, *Inula britannica*, *Aster tripolium*, *Cirsium lanceolata*, *Salvia nemorosa*, *Achillea setacea*, *Rorippa sylvestris* etc.

Producția actuală estimată este de 7-8 t/ha, cu o valoare nutritivă mijlocie-bună.

Tabelul nr.4.5.

Compoziție floristică a pajiștilor de *Agropyron repens*

Specia	A + D	Specia	A + D
Graminee 50-65%			
<i>Agropyron repens</i>	1-4	<i>Dactylis glomerata</i>	+2
<i>Cyodon dactylon</i>	+2	<i>Festuca arundinacea</i>	+2
<i>Lolium perenne</i>	+2	<i>Agrostis stolonifera</i>	+
Leguminoase 5-10%			
<i>Trifolium repens</i>	+1	<i>Trifolium hybridum</i>	+
<i>Lathyrus pratensis</i>	+		
Diverse specii 20-30%			
<i>Potentilla reptans</i>	+1	<i>Centaurea jacea</i>	+
<i>Polygonum aviculare</i>	+1	<i>Cichorium intybus</i>	+1
<i>Achillea millefolium</i>	+	<i>Dipsacus laciniatus</i>	+
<i>Agrimonia eupatoria</i>	+	<i>Erigeron annuus</i>	+
<i>Carduus acanthoides</i>	+1	<i>Eryngium campestre</i>	+2
<i>Euphorbia cyparissias</i>	+1	<i>Mentha longifolia</i>	+
<i>Pimpinella saxifraga</i>	+	<i>Potentilla anserina</i>	+
<i>Rumex crispus</i>	+	<i>Inula britannica</i>	+
<i>Aster tripolium</i>	+	<i>Cirsium lanceolata</i>	+
<i>Salvia nemorosa</i>	+	<i>Achillea setacea</i>	+
<i>Rorippa sylvestris</i>	+	<i>Carex vulpina</i>	+
<i>Carex hirta</i>	+	<i>Plantago lanceolata</i>	+2
Arbuști			
<i>Rosa canina</i>	+	<i>Crataegus monogyna</i>	+
<i>Prunus spinosa</i>	+1		

În cadrul tipurilor de pajiști, în funcție de condițiile staționale, de modul de utilizare și gestionare a acestora, se disting alte subtipuri sau faciesuri.

Alături de tipul de pajiște identificat s-au calculat și indicii morfoproductivi, dar și valoarea pastorală a pajiștilor analizate.

Suprapășunatul, subpășunatul, utilizarea nerațională și lipsa unor minime lucrări de întreținere au dus în timp la degradarea unor suprafețe de pajiști prin invazia unor specii nevaloroase și toxice.

Habitat de pajiști în baza cărora a fost declarată aria naturală protejată (Siturile Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia)

- Habitatul 6510 – Pajiști de altitudine joasă - *Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*;
- Habitatul 6440 – Pajiști aluviale ale văilor râurilor din *Cnidion dubii*.

Date generale referitoare la prezența habitatelor de pajiști de interes comunitar în aria naturală protejată Lunca Timișului:

6510 - Pajiști de joasă altitudine (*Alopecurus pratensis* (Coada vulpii), *Sanguisorba officinalis* (Cerbărea).

Pe teritoriul Sitului Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului, habitatul 6510 a fost inventariat ca având suprafața de 69,5 hectare, distribuite neuniform pe localitățile: Moșnița Noua, Giulvăz, Ghilad, Cebza, Șag, Unip, Bazoșu Nou. Aceste pajiști mezofile se dezvoltă în lunca râului, pe soluri de tip aluviosol, bine drenate, reavene și fertile, cu conținut moderat de humus. Sunt utilizate ca și pășuni, fânețele fiind abandonate pe teritoriul sitului. Suprafața tipului de habitat: minim 1 hectare; maxim 20 hectare (Plan de management integrat al Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia).

6440 – Pajiști aluviale ale văilor râurilor din *Cnidion dubii*.

Fitocenozele habitatului ocupă terenurile din Lunca Timișului cu regim natural de inundare, în condiții climatice continentale, fiind un habitat de tranziție între pajiștile higrofile și cele xerofile. Se dezvoltă pe terenuri plane până la slab înclinate, cu substraturi de tip aluviosol, uneori stagnosol, care rămân reavene sau uscate în timpul verii, ușor compacte, cu depozite aluviale nisipoase, bogate în elemente nutritive. Pajiștile sunt folosite ca pășune, de aceea pășunatul intensiv a dus la degradarea acestora, prin diminuarea frecvenței unor specii bune furajere și invadarea pajiștii cu specii anuale, spinescente sau chiar toxice. Suprafața tipului de habitat: minim 0,1 hectare; maxim 40,5 hectare (Plan de management integrat al Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia).

CAPITOLUL V

CADRUL DE AMENAJARE A PAJIȘTILOR DIN UAT MOȘNIȚA NOUA

5.1. Procedee de culegere a datelor din teren

În acest capitol vom preciza modul de culegere a datelor din teren (prin măsurători, apreciere, etc.), inclusiv metodele utilizate pentru descrierea și clasificarea vegetației. Se va prezenta modul în care ele au fost prelucrate și transpuse în amenajament conform Ghidului de întocmire al amenajamentelor pastorale (Marușca și colab., 2014).

Pentru **determinarea compoziției floristice** au fost efectuate mai multe relevee, în funcție de suprafața pajiștii luată în studiu. S-a avut în vedere colectarea datelor care să permită identificarea diferitelor tipuri de comunități vegetale (asociații).

Compoziția floristică a unei pajiști și aprecierea participării speciilor componente se face prin una din metodele clasice:

- fitosociologică;
- pratologică;
- dublului metru;
- gravimetrică.

Analiza vegetației are drept scop identificarea influenței factorilor abiotici dar și evoluția vegetației prin prisma influenței antropice adică gestiunea de exploatare și prezența sau absența lucrărilor de îngrijire pe suprafața respectivă.

Modul de gestiune al unei suprafețe de pajiște permanentă influențează direcția de evoluție a structurii floristice cât și dinamica de vegetație a acesteia.

Metoda fitosociologică

Această metodă folosită de geobotaniști, face apel la aprecierea abundenței și dominanței (AD) speciilor din covorul ierbos pe 25-100 mp în puncte cheie reprezentative, fiind notate pe o scară cu 6 trepte, care au corespondență în procente de participare și anume :

- 5 acoperire 3/4 - 4/4 75-100%, media 87,5%
- 4 acoperire 1/2-3/4 50-75%, media 62,5%
- 3 acoperire 1/4-1/2 25-50%, media 37,5%
- 2 acoperire 1/10 – 1/4 10-25%, media 17,5%
- 1 acoperire mică.....1-10%, media 5%
- 0 acoperire foarte mică.....sub 1%, media 0,1%

Se poate observa distanța foarte mare de apreciere între unele notări, de aceea este bine să se lucreze de la bun început cu aprecierea în procente. În multe cazuri transformarea notelor în procente datorită etajării vegetației, dau mai mult de 100% necesitând calcule suplimentare de echilibrare la 100%.

Prin echivalarea scării de apreciere fitosociologice în procente de participare se pot utiliza cu bune rezultate datele din literatura deja adunată care se pot folosi astfel în continuare la aprecierea valorii pastorale a pajiștilor respective.

Metoda pratologică

Pune accent din start pe aprecierea participării procentuale în biomasă (P) a componentelor botanice pe grupe economice: graminee, leguminoase, ciperacee și juncacee, alte

familii, mușchi și licheni, specii lemnoase, fiind cea mai recomandată metodă rapidă pentru determinarea vegetației pajiștilor.

Metoda dublului metru

Este foarte laborioasă, necesitând cunoștințe temeinice asupra stadiului juvenil al plantelor în punctele de contact pe 2 m lungime la 4 cm distanță în două repetiții pe pășuni și la 20 cm distanță în 10 repetiții la fânețe pentru realizarea a 100 de puncte pentru determinarea frecvenței specifice (F.s.) și prin calcul a contribuției specifice (C.s.) care se exprimă în % la fel ca la metoda pratologică. Indiferent ce metodă utilizăm, în final este o apreciere vizuală mai mult sau mai puțin exactă în procente a participării în biomasă a fiecărei specii în parte.

Metoda gravimetrică

Constă în cântărirea propriu zisă a speciilor de plante (G) recoltate prin cosire pe cate 1 mp în mai multe repetiții în funcție de diversitatea covorului ierbos, urmată de exprimarea lor în procente.

În cadrul acestui amenajament pastoral, pentru determinarea compoziției floristice, s-a utilizat metoda pratologică.

Datele referitoare la starea actuală a pajiștilor, prezența căilor de acces, a construcțiilor zoopastorale și surselor de apă, au fost obținute prin observații directe în teren.

Pasul următor îl constituie determinarea Valorii pastorale (VP) care ne oferă informații despre calitatea pajiștilor cercetate.

Calculul VP se face astfel:

$$VP = \sum PC (\%) \times IC/5$$

unde:

VP - indicator valoare pastorală (0-100);

PC – participare în covorul ierbos (%) indiferent de metoda de determinare (AD, P, Cs, G);

IC – indice de calitate furajeră;

După determinarea indicatorului de valoare pastoral prin împărțirea la 5 a punctajului obținut din înmulțirea PC x IC, acesta se apreciază astfel:

- 0-5 – pajiște degradată;
- 5-15 – foarte slabă;
- 15-25 – slabă;
- 25-50 – mijlocie;
- 50-75 – bună;
- 75-100 – foarte bună.

Indicele obținut pentru VP are valori de la 0 într-o pajiște fără valoare furajeră, până la 100 pentru o pajiște semănată (ideală).

Valoare pastorală a pajiștilor din UAT Moșnița Noua

Valoarea pastorală (VP) a fost calculată prin raportul dintre procentul de participare în covorul ierbos a speciilor de plante și indicele de calitate furajeră atribuit fiecărei specii în parte.

Nivelul valorii pastorale pentru parcelele de pajiști din UAT Moșnița Noua, studiate, este cuprins între 40 și 54,42, apreciat ca scăzut pe scara de 0-100.

Următorii indici ecologici utilizați în lucrare sunt cei nominalizați de ELLEMBERG (1974) pentru Europa Centrală, cu adaptările făcute pentru flora țării noastre.

Indicii de umiditate (U) se notează de la 0 la 6 și reprezintă specii de plante:

- amfitolerante 0;
- xerofite 1;
- xeromezofite 2;
- mezofite 3;
- mezohidrofite 4;
- hidrofite 5;
- ultrahidrofite 6

Indicii de temperatură (T) se notează de la 0 la 5 și reprezintă specii de plante:

- amfitolerante 0;
- hehistoterme (criofile) 1;
- microterme 2;
- mezoterme 3;
- moderat termofile 4;
- termofile 5

Indicii de reacție a solului (R) se notează de la 0 la 5 și reprezintă:

- plante eurioice (amfitolerante) 0;
- specii foarte acidofile 1;
- acidofile 2;
- acido-neutrofile 3;
- slab acide-neutrofile 4;
- neutro-bazifile 5.

5.2. Obiective social-economice și ecologice

Prezentul amenajament pastoral are ca obiectiv principal gestionarea corespunzătoare a pajiștilor din cadru U.A.T. Oravița, prin:

- creșterea valorii pastorale a pajiștilor;
- eliminarea suprapășunatului și subpășunatului;
- eliminarea pășunatului continuu pe tot parcursul anului care depreciază producția de masă verde și scade calitatea acesteia;
- stoparea proliferării speciilor fără valoare furajeră (buruieni, specii invazive);
- stoparea extinderii vegetației arbustive;
- creșterea producției (calitativă și cantitativă) și implicit a încărcăturii cu animale la ha.

Prin sporirea producției pajiștilor vor crește și producțiile animalelor și implicit bunăstarea proprietarilor acestora, comunitatea rurală în general fiind strâns legată de producția agro-zootehnică care reprezintă principala sursă de venit.

Din punct de vedere ecologic, o exploatare rațională și controlată a acestor pajiști, duce la o creștere a biodiversității covorului vegetal și la protejarea degradării solului.

Organizarea unui pășunat rațional creează o imagine plăcută de aspect îngrijit al pajiștilor.

5.3. Stabilirea categoriilor de folosință a pajiștilor din UAT Moșnița Noua

Întreaga suprafață de pajiște supusă acestui Amenajament Pastoral va fi exploatată prin pășunat cu două categorii de animale: ovine și bovine.

Factorii limitativi pe aceste pajiști sunt fie excesul de umiditate, sărăturarea și seceta din perioada de vară precum și lipsa lucrărilor de întreținere și îmbunătățire (lucrări tehnico-culturale).

5.4. Fundamentarea amenajamentului pastoral

Fundamentarea amenajamentului pastoral constă în soluțiile tehnologice și tehnice care asigură realizarea obiectivelor privind gospodărirea rațională a suprafețelor de pajiști din cadrul proiectului.

Amenajamentul pastoral trebuie să respecte codul de bune practici agricole, angajamentele de agro-mediu și să fie în concordanță cu condițiile pedoclimatice ale arealului unde se află amplasată pajiștea (conform Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014).

5.4.1. Durata sezonului de pășunat în UAT Moșnița Noua

Pășunile reprezintă cea mai ieftină sursă pentru asigurarea hranei ierbivorelor în timpul perioadei de vegetație, având multiple avantaje ce decurg din efectele favorabile atât asupra animalelor, cât și asupra pășunilor în relația sol-plantă-animale.

În Ordinul nr. 544 din 21 iunie 2013, Art. 6, se prevăd următoarele:

(1) Începerea pășunatului se face în funcție de condițiile pedoclimatice și de gradul de dezvoltare a covorului ierbos.

(2) Se evită începerea pășunatului prea devreme, care poate afecta perioada de regenerare, sănătatea și supraviețuirea plantelor.

(3) Perioada de pășunat se va încheia în luna noiembrie, la o dată stabilită în funcție de evoluția temperaturilor și regimul precipitațiilor.

(4) Data începerii și încheierii pășunatului, precum și modul de organizare a pășunatului, continuu sau pe tarlale, se stabilesc prin hotărâre a consiliului local.

Ținând cont de toate caracteristicile climei zonale, în pajiștile de luncă ale Comunei Moșnița Noua, este de cca 190 de zile, de la ultima decadă a lunii aprilie (23 aprilie, Sf. Gheorghe) până la sfârșitul lunii octombrie (26 octombrie, Sf. Dumitru).

Animalele pot fi introduse în pajiști după data de 20 aprilie în anii secetoși și în mod excepțional oile pot fi admise la pășunat după 26 octombrie, până la 1 noiembrie.

Conform Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, art. 10.(1) -

introducerea animalelor pe pajiști este permisă doar în perioada de pășunat prevăzută în amenajamentul pastoral, iar la alin. (2) se stipulează: este interzis pășunatul în cazul excesului de umiditate a pajiștii.

În faza tânără de vegetație plantele de pe pășuni au însușiri organoleptice deosebite (gust, miros) care măresc apetitul animalelor și ca urmare crește gradul de consumabilitate a ierbii care poate ajunge la 85-95%.

Dacă pășunatul se începe prea devreme, când plantele sunt prea tinere și solul prea umed, asupra vegetației efectele negative sunt următoarele:

- se distruge stratul de țelină, se bătătorește solul și se înrăutățește regimul de aer din sol. Se formează gropi și mușuroaie;
- pe terenurile în pantă se declanșează eroziunea;
- se modifică compoziția floristică dispărând plantele valoroase mai pretențioase din punct de vedere al apei, aerului și hranei din sol;
- plantele fiind tinere au suprafața foliară redusă și vor folosi pentru refacerea lor substanțe de rezervă acumulate în organele din sol ce are ca efect epuizarea lor.

Efectele negative asupra animalelor sunt:

- iarba prea tânără conține multă apă și ca atare are un efect laxativ epuizant, ceea ce duce la eliminarea excesivă a sărurilor minerale de Cu, Mg, Na;
- conținând prea puțină celuloză nu se pretează la salivatie și rumegare, animalele fiind predispuse la intoxicații și meteorizații;
- conținutul mare de azot al ierbii tinere determină acumularea în stomac a amoniacului și ca atare declanșarea unor fermentații periculoase.

În aceeași măsură nu recomandăm nici folosirea pajiștilor prin pășunat mai târziu de 1 noiembrie. Ultimul pășunat trebuie să se realizeze cel mai târziu cu 20-30 zile înainte de instalarea înghețurilor permanente. Astfel plantele au posibilitatea să acumuleze glucide, să-și refacă masa vegetativă, ceea ce determină o mai bună suportare a înghețurilor pe de o parte, iar pe de altă parte pornirea timpurie în vegetație.

Întârzierea toamnei a pășunatului, până la venirea înghețurilor, face ca iarba să nu se poată reface corespunzător, primăvara constituind una din cauzele dispariției speciilor valoroase din pajiști.

Pășunatul peste iarnă mai ales cu oile este un obicei foarte dăunător pentru covorul ierbos al pajiștilor noastre, cu repercusiuni negative în anul și anii ce urmează. Pe o pajiște pășunată toată iarna, în sezonul de vegetație următor, producția scade cu cel puțin 20 – 40 %, ceea ce este foarte mult. Dacă pajiștea este în pantă și solul se erodează, pierderile sunt și mai mari, până la scoaterea ei din circuitul productiv.

5.4.2. Numărul ciclurilor de pășunat

Ciclul de pășunat este intervalul de timp în care iarba de pe aceeași parcelă de exploatare, odată pășunată, se regenerează și devine din nou bună pentru pășunat.

Numărul ciclurilor de pășunat este în funcție de condițiile climatice și staționale, de sol, de compoziția floristică și de capacitatea de regenerare a pajiștilor.

Pe suprafața pajiștilor din localitățile Comunei Moșnița Noua se practică pășunatul continuu (liber); pe niciuna din suprafețele de pajiști nu se realizează pășunatul rațional (prin rotație).

Pășunatul continuu (liber) - conform acestui sistem, animalele sunt lăsate să pască pe pășune de primăvara devreme și până toamna târziu.

Sistemul este practicat în zonele unde producția pajiștilor permanente este mică și neuniform repartizată pe cicluri de pășunat; perioada de secetă din vară duce la diminuarea producției în ciclurile trei și patru.

În următorii ani, după ce se vor face toate lucrările de ameliorare a pajiștilor, unele pajiști pot fi tarlalizate și se va putea trece la pășunatul rațional cu garduri electrice.

5.4.3. Fânețele

În prezentul amenajament pastoral, pe teritoriul localității Urseni, sunt cuprinse și pajiști din categoria fânețelor, care sunt utilizate mixt (pășunat - cosit).

Pentru asigurarea unui furaj de calitate fânețele trebuie cosite la înflorirea principalelor graminee și leguminoase perene. Suprafețele necosite de ani de zile în prealabil trebuie curățate de resturi uscate, buruieni și arbuști, trebuie nivelate mușuroaiele și denivelările din teren și abea apoi pot fi cosite.

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 (PNDR) vizează acordarea de plăți compensatorii pe suprafață pentru utilizatorii de terenuri agricole, pajiști. O astfel de categorie este reprezentată de **Măsura10 - Agro-mediul și climă** – fosta **Măsură 214** (cf. Art. 28 din Regulamentul CE nr. 1305/2013), urmărindu-se sprijinirea dezvoltării durabile a zonelor rurale, prin atingerea obiectivelor specifice și operaționale propuse. [http://www.madr.ro/docs/dezvoltare-rurala/programare-20142020/dezbatere/fise-masuri/plati-agro-mediul-si-clima-Draft-v.1-28.02.2014.pdf]

Atenție!

Pe pajiștile sub contract APIA:

- **Cositul poate începe doar după data de 15 iunie;**
- **Cositul se poate efectua cu utilaje mecanizate de mică capacitate (utilaje cu lama scurtă și viteză mică de deplasare), fiind interzisă folosirea utilajelor grele (varianta 2.2),**
- **Masa vegetală cosită trebuie adunată de pe suprafața pajiștii nu mai târziu de două săptămâni de la efectuarea cositului;**
- **Pășunatul se efectuează cu maxim 1 UVM pe hectar;**
- **Nu vor fi realizate însămânțări de suprafață sau supraînsămânțări (se pot face însămânțări cu specii din flora locală doar în cazurile când unele suprafețe sunt afectate accidental).**

A se consulta Ghidului APIA:

[http://www.apia.org.ro/files/pages_files/15-05-08-04-04
23Ghid_masuri_dezvoltare_rurala_versiune_1.0.pdf].

Măsuri generale propuse pentru conservarea habitatelor de interes comunitar prin „Planul de management integrat al Siturilor Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia”, valabile pe tipuri de habitate:

Habitatul 6440 - Pajiști aluviale ale vâilor râurilor cu *Cnidion dubii*

- Cosirea trebuie făcută tardiv, urmată de degajarea fânului cât mai rapid, în maxim două săptămâni, conform măsurilor de agromediu.

Habitatul 6510 - Fânețe de joasă altitudine (cu *Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

Măsurile de conservare trebuie să vizeze

- Exploatarea extensivă a habitatului, ca fâneță cosită tardivă, eventual mixt, respectiv o cosire și pășunat cu încărcătură moderată.

5.4.4. Capacitatea de pășunat

Încărcătura cu animale pe o pajiște sau capacitatea de pășunat, este un instrument util de folosire pentru crescătorul de animale deoarece îi permite să ajusteze încărcătura de animale în funcție de cantitatea de iarbă disponibilă. Pentru stabilirea încărcăturii corecte se calculează capacitatea de pășunat, respectiv numărul de animale ce pot pășuna pe unitatea de suprafață.

Capacitatea de pășunat, respectiv încărcătura optimă de animale pe hectar, se calculează, pentru fiecare pajiște în parte, conform metodologiei prevăzute în ORDIN nr. 544 din 21 iunie 2013.

Tabelul 5.1

Coeficientul de transformare a diferitelor specii și categorii de animale în UVM
(Marușca și colab., 2014 – Ghidul de întocmire a amenajamentelor pastorale).

Specificare	Coeficient de transformare în UVM	Nr. capete pentru 1 UVM
Tauri și boi de muncă	1,0-1,2	1-0,8
Vaci de lapte	1,0	1,0
Bovine de toate vârstele (în medie)	0,7-0,8	1,4-1,4
3Tineret bovin peste 1 an	0,5-0,7	2,0-1,4
Tineret bovin sub 1 an	0,2-0,3	5,0-3,3
Oi și capre de toate vârstele	0,14	7,1
Oi și capre mature	0,15-0,16	6,7-6,3
Cai de toate vârstele	0,8	1,3
Cai de tracțiune	1,0-1,1	1,0-0,9
Tineret cabalin peste 1 an	0,5-0,7	2,0-1,4
Tineret cabalin sub 1 an	0,2-0,3	5,0-3,3

Conform literaturii de specialitate și Ordinului 544/2013, art. 8 (1) capacitatea de pășunat se estimează pe baza producției medii de masă verde obținută în anii anteriori, ținând cont de fertilitatea solului, condițiile meteorologice și compoziția floristică a covorului vegetal; iar art.8 (2) prevede ca numărul de animale (UVM/ha) trebuie să fie suficient pentru a asigura utilizarea maximă a producției de masă verde, menținând în același timp sustenabilitatea pe termen lung a pajiștii.

Se recomandă 50- 65 kg masă verde/zi/cap pentru 1 UVM (din care consumate efectiv 50 kg/cap/zi). Conversia în UVM a speciilor de animale domestice este redată în tabelul 5.1 conform literaturii de specialitate și a legislației în vigoare.

Capacitatea de pășunat sau încărcătura de animale, conform Ordinului 544/2013, art.10, se definește prin numărul de animale (exprimat în unități vită mare UVM) care pot fi hrănite pe întreg sezonul de pășunat de pe 1 ha de pajiște, la care se cunoaște producția de furaje disponibilă și se stabilește conform formulei:

$$\hat{I.A.} = P.d. / (C.i. \times Z.p.)$$

în care:

- Î.A. - încărcătura cu animale/ha de pajiște, exprimată în UVM/ha;
- P.d. - producția disponibilă de masă verde - kg/ha;
- Z.p. - număr de zile de pășunat într-un sezon;
- C.i. - consum zilnic de iarbă - kg/UVM.
- [necesarul zilnic pentru 1 UVM este de 65 kg de masă verde sau ≈ 13 kg (65:5) substanță uscată (SU)].

Producția disponibilă sau reală (Pd) se raportează în tone masă verde/ha. În anul întocmirii amenajamentului producția disponibilă se estimează în funcție de vegetația existentă, lucrările efectuate pe pajiște și se raportează la datele din literatura de specialitate.

În anii următori este bine să se determine pe fiecare pajiște în parte.

Producția totală de iarbă (Pt) se determină prin cosirea repetată, în decursul perioadei de pășunat a unor suprafețe de probă. Pentru aceasta se aleg în funcție de teren și de uniformitatea vegetației mai multe suprafețe reprezentative ($1-2,5m^2$) ce se îngrădesc cu gard de sârmă (cuști de pășunat). Accesul în interiorul acestor suprafețe este restricționat animalelor și permit creșterea și dezvoltarea nestingherită a ierbii (Fig.5.1.).

Iarba din interiorul cuștilor de pășunat se cosește la începutul fiecărui ciclu de pășunat. Prin însumarea coaselor și raportarea la ha se obține producția totală (Pt) de iarbă din pajiște. Cum animalele consumă selectiv iarba, în urma lor în pajiști rămân plante neconsumate (Rn), după fiecare ciclu de pășunat. De aceea este bine să se determine și coeficientul de folosire al pajiștilor (Cf).

Fig.5.1. Model de amplasare al cuștilor de pășunat în pajiște
(Luminița Cojocariu, 2014, note de curs Cultura pajiștilor și a plantelor furajere)

Pe lângă stabilirea producției și a coeficientului de folosire calculat după date directe din câmp se poate apela orientativ și la date din literatură de specialitate (tabelul 5.2.).

Tabelul 5.2.

Valoarea coeficientului de folosință la diferite tipuri de pajiști(%)
(după Bărbulescu, 1980)

Tipul de pășune	Coeficientul de folosință	Tipul de pășune	Coeficientul de folosință
Pășuni de câmpie și podișuri joase		Pășuni alpine	
Pășuni de păiușuri stepice din stepă și silvostepă	50-70	Pășuni de țepoșică (<i>Nardus stricta</i>)	40
Pârloage din stepă și silvostepă	60-70	Pășuni de iarba stâncilor și părușcă	60-70
Pășuni de dealuri și podișuri înalte		Pășuni de firuță de munte	70
Pășuni de păiușuri stepice	60-70	Pășuni de rogozuri alpine și părușcă	60-70
Pășuni de <i>Agrostis tenuis</i>	80-90	Pășuni de coarnă și păiușuri alpine	70-80
Pășuni de munte		Pășuni de văi, lunci, depresiuni, sărături și nisipuri.	
Pășuni de <i>Agrostis tenuis</i>	90	Pășuni de graminee mezofile	85
Pășuni de <i>Festuca rubra</i>	95	Pășuni de rogozuri și pipirig	20-30
Pășuni de <i>Nardus stricta</i>	50	Pășuni de sărătură	20-50
Pășuni semănate	95	Pășuni de nisipuri	30-40

Stabilirea încărcăturii totale cu animale a unei pășuni (**IAP**) se face prin înmulțirea suprafeței pășunii (**Sp**) exprimată în hectare cu încărcarea pășunii (**Ip**) la 1 hectar. În această situație, formula de calcul este următoarea:

$$\text{IAP (nr. cap., UVM)} = \text{Sp (ha)} \times \text{Ip (cap/ha, UVM/ha)}$$

Determinarea corectă a încărcării cu animale a unei pășuni este deosebit de importantă pentru menținerea producției și calității covorului vegetal. Supraîncărcarea ca și subîncărcarea unei pășuni au influențe negative, greu de îndreptat ulterior (Marușca și colab., 2014).

În stabilirea încărcării cu animale **se poate lua în calcul și experiența locală dacă a avut rezultate bune pe termen lung.**

O altă metodă este bazată pe determinarea valorii pastorale care se înmulțește cu coeficientul C, respectiv nivelul de fertilizare a pajiștii, durata de pășunat și altitudine (Marușca și colab., 2014 – Ghidul de întocmire a amenajamentelor pastorale).

Capacitatea de pășunat în acest caz se determină după formula:

$$\text{CP} = \text{VP} \times \text{C (UVM/ha)} \text{ în care}$$

VP = indicator valoare pastorală

C = coeficient de capacitate variabil în funcție de altitudine (a se vedea tabelul 5.3.)

Tabelul 5.3.

Valoarea coeficientului de capacitate de pășunat (C)

Altitudinea (m)	Durata sezonului de pășunat (zile)	Coeficient (C) pentru pășuni	
		Nefertilizate	Fertilizate nivel mediu
2200-2400	40	0,010	-
2000-2200	55	0,014	-
1800-2000	70	0,018	-
1600-1800	85	0,022	0,052
1400-1600	100	0,026	0,058
1200 -1400	115	0,030	0,064
1000-1200	130	0,034	0,070
800-1000	145	0,038	0,076
600-800	160	0,042	0,082
400-600	175	0,046	0,088
200-400	190 *	0,050	-,094
0-200	205 *	0,054	0,100
Gradienți pentru 100 m altitudine	-7,5 zile	-0,002	- 0,003

*) în lunci și condiții de irigare. Sursa: Tabelul 6.12., după MARUȘCA, 2013 citat de Marușca și colab., 2014 în Ghidul de întocmire a amenajamentelor pastorale).

Producția utilă de masă verde la hectar pe suprafețele de pajiște din comuna Moșnița Noua a fost estimată la 5-10 t/ha masă verde.

Într-o parcelă vegetația este neuniform repartizată, astfel există porțiunile din pajiști care prezintă exces de umiditate, petice fără vegetație, tufărișuri, zone cu urzici (târlire defectuoasă) și alte porțiuni unde vegetația este valoroasă.

Astfel pentru fiecare parcelă de pajiște a fost estimată o producție medie de masă verde la hectar.

S-a ținut cont și de faptul că la prima recoltă (primele cicluri de pășunat) producția de masă verde reprezintă aproximativ 50% din producția totală. În timpul verii producția pajiștilor scade foarte mult datorită secetei, urmând ca iarba să se refacă apoi în toamnă.

Aplicând următoarea formulă de calcul $CP = (Pd \times Cf) / (Ci \times Zp \times 100)$, a fost calculată capacitatea de pășunat (CP) pentru fiecare parcelă de pajiște, pe baza producțiilor medii estimate (Pd), a coeficientului de folosire (Cf), a consumului zilnic de iarbă (Ci) și a numărului de zile de pășunat dintr-un sezon (Zp).

De exemplu: capacitatea de pășunat determinată la o producție medie de 10 t/ha masă verde, cu un coeficient de folosire de 90%, cu un necesar zilnic minim de 50 kg masă verde pentru 1 UVM și cu durata sezonului de pășunat de 190 de zile, este de 0,95 UVM/ha.

$$CP = (Pd \times Cf) / (Ci \times Zp \times 100)$$

$$Cp = (10000 \times 90) / (50 \times 190 \times 100) = 0,95.$$

Pentru suprafețele de pajiște cu o producție medie la ha de 5 tone masă verde, aplicând aceeași formulă de calcul, CP este 0,47 UVM/ha, iar pentru producția de 6 tone masă verde CP este de 0,57 UVM/ha,

$$C_p = (5000 \times 90) / (50 \times 190 \times 100) = 0,47$$

$$C_p = (6000 \times 90) / (50 \times 190 \times 100) = 0,57$$

În condițiile unei CP egală cu 0,47 UVM, numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de:

- 0,47 vaci de lapte
- 0,67-0,59 bovine de toate varstele
- 2,35-1,57 tineret bovin sub 1 an
- 3,36 oi și capre de toate vârstele
- 3,13-2,94 oi și capre mature
- 0,59 cai de toate vârstele.

În condițiile unei CP egală cu 0,57 UVM, numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de:

- 0,57 vaci de lapte
- 0,81-0,71 bovine de toate varstele
- 2,85-1,90 tineret bovin sub 1 an
- 4,07 oi și capre de toate vârstele
- 3,80-3,56 oi și capre mature
- 0,71 cai de toate vârstele.

Pentru suprafețele de pajiște cu o producție medie la ha de 7 tone masă verde, aplicând aceeași formulă de calcul, CP este 0,66 UVM/ha, iar pentru producția de 8 tone masă verde CP este de 0,76 UVM/ha,

$$C_p = (7000 \times 90) / (50 \times 190 \times 100) = 0,66$$

$$C_p = (8000 \times 90) / (50 \times 190 \times 100) = 0,76$$

În condițiile unei CP egală cu 0,66 UVM, numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de:

- 0,66 vaci de lapte
- 0,94-0,83 bovine de toate varstele
- 3,30-2,20 tineret bovin sub 1 an
- 4,71 oi și capre de toate vârstele
- 4,40-4,13 oi și capre mature
- 0,83 cai de toate vârstele.

În condițiile unei CP egală cu 0,76 UVM, numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de:

- 0,76 vaci de lapte
- 1,09-0,95 bovine de toate varstele
- 3,80-2,53 tineret bovin sub 1 an
- 5,43 oi și capre de toate vârstele
- 4,07-4,75 oi și capre mature
- 0,95 cai de toate vârstele.

Pentru suprafețele de pajiște cu o producție medie la ha de 9 tone, aplicând aceeași formulă de calcul, CP este 0,85 UVM/ha, pentru producția de 10 tone CP este de 0,95 UVM/ha.

În condițiile unei CP egală cu 0,85 UVM, numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de:

- 0,85 vaci de lapte
- 1,2-1,05 bovine de toate varstele
- 4,2-2,8 tineret bovin sub 1 an
- 6 oi și capre de toate vârstele
- 5,6-5,25 oi și capre mature
- 1,05 cai de toate vârstele.

În condițiile unei CP egală cu 0,95 UVM, numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de:

- 0,95 vaci de lapte
- 1,35-1,18 bovine de toate varstele
- 4,75-3,16 tineret bovin sub 1 an
- 6,78 oi și capre de toate vârstele
- 6,33-5,93 oi și capre mature
- 1,18 cai de toate vârstele.

Tabelul 5.4.

Producția și capacitatea de pășunat pentru pajiștile din localitatea Urseni

Nr. crt.	Trupul de pajiște	Parcele componente/unități amenajistice	Producție medie t/ ha	Capacitate de pășunat (UVM)
1	TP 1	A 557	8-10	0,76-0,95
2	TP 2	A 547	5-7	0,47-0,66
3	TP 3	Ps 474/1	7-10	0,7, limitată prin Planul de management al ariei naturale protejate Lunca Timișului
		Ps 472		
		Ps 473		
		Ps 461		
		Ps 469		
		Ps 467		
		Ps 462		
		Ps 459		
4	TP 4	F 493/1	7-10	0,7, limitată prin Planul de management al ariei naturale protejate Lunca Timișului
		A 483		
		F 493/2		
		F 482		
		F 479/1		
		F 494		
		F 496		
5	TP 5	Ps 447	7-10	0,7, limitată prin Planul de management al ariei naturale protejate Lunca Timișului

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Tabelul 5.5.

Producția și capacitatea de pășunat pentru pajiștile din localitatea Moșnița Nouă

Nr. crt.	Trupul de pajiște	Parcele componente/unități amenajistice	Producție medie t/ ha	Capacitate de pășunat (UVM)
1	TP 1	Ps 452	7-10	0,7, limitată prin Planul de management al ariei naturale protejate Lunca Timișului
		Ps 451		
		Ps 433		
		Ps 441		
2	TP 2	A 665/1/4/1/1	8-10	0,76-0,95
3	TP 3	Ps 153	5-6	0,47-0,57
		Ps 705/2		

Tabelul 5.6.

Producția și capacitatea de pășunat pentru pajiștile din localitatea Albina

Nr. crt.	Trupul de pajiște	Parcele componente/unități amenajistice	Producție medie t/ ha	Capacitate de pășunat (UVM)
1	TP 1	Ps 425	7-10	0,7, limitată prin Planul de management al ariei naturale protejate Lunca Timișului
		Ps 420		
2	TP 2	Ps 325	7-10	0,66-0,95
		Ps 269		
		Ps 274		
		Ps 321		
		Ps 330		
3	TP 3	Ps 300	7-10	0,66-0,95
		Ps 301		
		Ps 304		
		Ps 297		
		Pdt 298		
		Pdt 287		

Mențiuni:

Semnalăm faptul că prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștilor cu 20-30%.

Atenție!

Pe pajiștile sub contract APIA: pășunatul se efectuează cu maxim 1,0 UVM (Unitate Vită Mare) - maxim o bovină la hectar – a se vedea tabele de conversie din Ghidul pentru Fermieri de la APIA. De asemenea pășunatul se va efectua cu maximum 0.7 UVM pe hectar (pentru Cristelul de câmp).

Utilizatorii de pajiști au obligația să respecte încărcătura minimă de animale pe hectar (0,3 UVM).

Atenție!

Suprafețele de pajiști, din UAT Moșnița Nouă, ce se suprapun peste Siturile de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului se supun reglementărilor prevăzute în Planul de management și Regulamentul Sitului de importanță comunitară ROSCI0109 – Lunca Timișului și ROSPA0095 - Pădurea Macedonia.

Pentru parcelele de pajiști care sunt situate în perimetrul ariei naturale protejate ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului, prin Planul de management, CP (capacitatea de pășunat/încărcătura de animale) este limitată la 0,7 UVM/ha.

Pentru CP de 0,7 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de:

- 0,7 vaci de lapte;
- 1-0,88 bovine de toate varstele;
- 3,50-2,33 tineret bovin sub 1 an;
- 5 oi și capre de toate vârstele;
- 4,67-4,38 oi și capre mature;
- 0,88 cai de toate vârstele.

CAPITOLUL VI
ORGANIZAREA, ÎMBUNĂTĂȚIREA, DOTAREA ȘI FOLOSIREA
PAJIȘTILOR DIN UAT MOȘNIȚA NOUĂ

6.1. Lucrări de repunere în valoare a suprafețelor de pajiști de pe raza UAT Moșnița Nouă

Înainte de a se efectua lucrările specifice de îmbunătățire, prin diferite metode și mijloace propuse, sunt necesare **lucrări de eliminare a factorilor limitativi majori ai productivității pajiștilor din UAT Moșnița Nouă cum sunt:**

- **excesul sau deficitul de umiditate,**
- **seceta din vară,**
- **reacția solului; pe unele parcelele de pajiști din UAT Moșnița Nouă, întâlnim zone în care solul prezintă un procent mai mare sau mai mic de sărăturare,**
- **invazia de buruieni (multe pâlcuri cu urzici),**
- **porțiuni fără vegetație,**
- **subîncărcarea cu animale a pajiștilor, ceea ce duce la înmulțirea speciilor neconsumate,**
- **pășunarea cu oile și în perioda în care pășunatul este interzis (iarnă),**
- **circulația haotică a oamenilor și a animalelor, care duce la formarea a numeroase locuri de trecere și poteci, inutile, ce brăzdează pășunea în toate direcțiile.**

Fig. 6.1. Multe drumuri și porțiuni fără vegetație în pajiștea A5 44 Albina
(foto original)

Fig. 6.2. Crăpături în sol și vegetație uscată în timpul verii
(foto original)

Lucrările propuse a se efectua sunt în conformitate cu metodologia și respectarea bunelor condiții agricole și de mediu, denumite în continuare GAEC. Recomandăm să se țină seama și de ghidului de la APIA (diferit în funcție de pachetul accesat). Recomandăm atenție sporită, în mod special, la Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști), ce a intrat în vigoare începând cu anul 2015.

Pe unele pajiști din UAT Moșnița Nouă, ce conțin o mare biodiversitate de specii, în viitor, probabil că vor fi accesate de către utilizatori mai multe programe de la APIA. În acest sens în documentație utilizatorii sunt atenționați de restricțiile de care trebuie să se țină cont în privința lucrărilor de îmbunătățire a pajiștilor.

Un alt aspect sesizat este faptul că, în extravilan, la limita sudică a UAT-ului Moșnița Nouă, pe malul drept al râului Timiș, a fost instituit Situl de importanță comunitară **ROSCI0109 Lunca Timișului** (14% pe teritoriul UAT-ului Moșnița Nouă) și aria de protecție specială avifaunistică **ROSPA0128 Lunca Timișului** (7% pe teritoriul UAT-ului Moșnița Nouă), parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

În siturile Natura 2000 vor fi permise „activități agricole tradiționale, unele dintre acestea vizând menținerea peisajelor, cultivarea și obținerea produselor ecologice (legume, fructe, produse lactate, carne, sucuri de fructe), vânătoarea și pescuitul, cu condiția ca siturile Natura 2000 să își păstreze obiectul conservării. Exploatarea terenurilor agricole este permisă, însă fără a periclita habitatele naturale și speciile de plante și de animale de interes comunitar”.

Catalogul habitatelor, speciilor și siturilor – Info Natura 2000 în România, 2013, pag. 1- 785, Coord. Edit. Tudor Brînzan

Pentru actuala perioadă de programare (2014-2020) se dorește o continuare a pachetelor de agro-mediu. În relația cu managementul siturilor Natura 2000 acestea ar deveni o măsură de sprijin de bază pentru agricultori, suplimentată cu plățile compensatorii aferente siturilor.

[GHID DE PLANIFICARE STRATEGICĂ PENTRU MANAGEMENTUL DURABIL AL RESURSELOR AGRICOLE.pdf. <http://www.emenatura2000.ro/>].

Măsurile de agro-mediu și compensațiile Natura 2000 se vor face numai cu avizul custodelui Siturilor Natura 2000 – ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia, respectiv - Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” Timișoara, cu sediul în Timișoara, strada Calea Aradului, nr. 119, Județul Timis, tel: 0256494023.

Parcelele de pajiști ce se suprapun peste ariile protejate trebuie să respecte măsurile minime de conservare **pentru habitatele și speciile pentru care a fost desemnat situl Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului**, (prezentate detaliat în Capitolul I), din care prezentăm în sinteză, în mod special, cele care vizează pajiștile:

- menținerea ecosistemelor ierboase prin pășunat și cosit;
- evitarea supraîncărcării pășunii cu animale și a pășunatului pe timp umed;
- respectarea timpului de pășunat și a repausului necesar refacerii covorului ierbos;
- amplasarea corectă a locurilor de odihnă pentru animale;
- interzicerea utilizării îngrășămintelor chimice și utilizarea controlată a îngrășămintelor organice;
- interzicerea deștelenirii și cultivării islazurilor;
- interzicerea poluării cu reziduuri, gunoaie etc;
- interzicerea arderii vegetației.

6.1.1. Eliminarea excesului de umiditate din pajiștile de pe raza UAT Moșnița Nouă

Excesul de umiditate este unul din factorii cei mai defavorabili care scad producția și **calitatea pajiștilor din UAT Moșnița Nouă.**

Majoritatea speciilor bune furajere din covorul ierbos sunt mezofile, adică preferă stațiuni cu umiditate medie a solului și aerului care e bine să fie nici prea umed, nici prea uscat. Excesul de apă în suprafață se datorește în principal texturii solului, unde stagnează apa după perioade cu precipitații atmosferice mai abundente.

Plantele indicatoare pentru excesul de umiditate permanentă sunt trestia (*Phragmites australis*), papura (*Typha* sp.), rogozurile (*Carex* sp.), coada calului (*Equisetum* sp.) și pentru excesul temporar pipirigul (*Juncus* sp.), târsa (*Deschampsia caespitosa*) și altele.

Excesul de umiditate creează condiții nefavorabile dezvoltării plantelor valoroase înrăutățind regimul de aer din sol, determinând fenomenele de reducere și nu de oxidare și ca atare apar compuși toxici pentru plante cum ar fi: amoniac, hidrogen sulfurat, metan cât și o serie de compuși ai fierului și sulfului. Lipsa aerului stânjenește procesele de descompunere aerobă a materiei organice, stânjenește nitrificarea cât și fixarea azotului atmosferic de către microorganisme și determină formarea unor compuși greu solubili.

Excesul de umiditate face ca aceste soluri să fie mai reci, cu aproximativ 5°C, lucru deosebit de important mai ales primăvara când datorită acestui lucru se întârzie pornirea în vegetație.

Din punct de vedere al zooigienei, solurile umede sunt necorespunzătoare întrucât sunt favorabile înmulțirii paraziților, care duc la evidente scăderi de producție animalieră.

Scoaterea animalelor în pajiște, primăvara în perioada când apa bălțește contribuie la apariția denivelărilor pe care le fac animalele, cu copita, prin călcare.

Lucrări de înlăturare a excesului de umiditate din pajiștile din UAT Moșnița Nouă

Lucrările de înlăturare a excesului de umiditate din pajiști fac parte din lucrările de îmbunătățire al pajiștilor pe termen lung, fiind o lucrare anevoioasă ce reclamă cheltuieli suplimentare, dar care pot fi amortizate în timp.

Excesul permanent se elimină cu ajutorul unor drenuri din diferite materiale (lespezi, piatră mare, fascine, tuburi de ceramică și plastic riflat, etc.) plasate la diverse adâncimi și distanțe în funcție de nivelul pânzei freatice și intensitatea drenării pe care o dorim.

Eliminarea excesului de umiditate se poate realiza prin următoarele metode:

- **desecarea prin canale deschise** – constă în săparea unui sistem de canale cu panta continuă de 5 ‰ de 50-150 cm adâncime cu secțiune trapezoidală. Acestea sunt canalele de desecare propriu-zise sau de absorbție. Ele se fac la distanțe de 150-300 m, iar funcție de gradul de umiditate, configurația și tipul terenului, iar lungimea lor este de 400-1000 m. Aceste canale sunt legate între ele prin canale colectoare, perpendiculare pe curbele de nivel care au dimensiuni mai mari decât canalele de absorbție. Canalele colectoare se varsă în canalul principal care duce până la cel mai apropiat recipient. Aceste canale trebuie de așa manieră făcute încât să se evite declanșarea eroziunii.

Pământul care rezultă din săparea canalelor se împrăștie uniform pe pajiște sau, dacă pajiștea are depresuni, atunci acestea se umplu cu pământul din canale.

Pereții canalelor se consolidează cu brazde de țelină sau în anumite locuri cu bârne și scânduri. Pentru a preveni o desecare prea puternică de-a lungul canalului principal se construiesc stăvilare cu ajutorul cărora se reglează nivelul apei din sol. Desecarea cu ajutorul canalelor de suprafață este ușoară ca și execuție și întreținere și foarte eficientă, eliminând o cantitate mare de apă în timp scurt. În plus aceste canale pot servi ca delimitatoare ale tarlalelor. Peste canalele de desecare este necesară construirea podețelor pentru trecerea animalelor.

- **desecarea prin drenuri** – constă în instalarea drenurilor la 1-1,5 m adâncime, distanțate între ele la 10-50 m funcție de natura solului și de cantitatea de umiditate în exces. În cazul în care drenurile sunt din argilă sau din piatră, beton sau lemne, durata de funcționare este foarte mare. Dacă se fac drenuri cârțiță, după 3-4 ani drenurile trebuie refăcute. În general desecarea prin drenuri prezintă câteva avantaje deosebite. În primul rând ele funcționează tot anul ceea ce face ca pășunatul să se poată începe primăvara mai devreme, mărindest astfel perioada de pășunat. De asemenea se îmbunătățește regimul de aerație și cel termic.

- **desecarea pe cale biologică** – desecarea se face cu ajutorul plantării unor arbori mari consumatori de apă ca *Salix*, *Populus* care se plantează de așa manieră încât să delimiteze tarlalele de pășunat, putând fi folosite în perioada de arșiță ca și umbrare.

Un caz aparte îl constituie drenajul „cârțiță” care se folosește pe terenurile cu textură grea, argiloasă.

Toate aceste lucrări de desecare și drenaj la fel ca și regularizarea și îndiguirea râurilor se fac pe bază de proiecte și se execută de specialiști din domeniul îmbunătățirilor funciare (conform Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014).

Apa rezultată din diferitele sisteme de desecare, drenaj și captarea izvoarelor este utilă să fie înmagazinată în bazine, lacuri, etc. și refolosită la nevoie pentru adăparea animalelor, irigații, iazuri de pește și alte trebuințe pe pajiști (conform Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014).

Cu excepția parcelelor de pajiști suprapuse peste situl de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului și aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0128 Lunca Timișului, pentru reducerea și evitarea excesului de apă din pajiștile din UAT Moșnița Nouă recomandăm următoarele măsuri:

- efectuarea unor șanțulețe de scurgere a apelor de suprafață ori de câte ori este necesar, mai ales primăvara după topirea zăpezii sau ploi abundente;
- evitarea pășunatului pe teren umed care tasează și mai mult solul, făcându-l impermeabil pentru apele pluviale;
- decolmatarea canalelor,
- cultivarea unor specii iubitoare de umezeală cum sunt sălciile, plopii, arinii etc. care fac un drenaj biologic, cât și a unor specii ierboase rezistente la excesul de apă ca ierbăluța (*Phalaris arundinacea*), păiușul înalt (*Festuca arundinacea*) și trifoiul hibrid (*Trifolium hybridum*).

Fig. 6.3. Canale neutilizabile A5 41 Albina
(foto original)

Atenție!

Pe parcelele de pajiști ce se suprapun peste situl de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului și aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0128 Lunca Timișului, se interzice:

- desecarea zonelor umede existente și se mențin ochiurile de apă în pajiști.

6.1.2. Combaterea vegetației lemnoase nevaloroase din pajiștile de pe raza UAT Moșnița Nouă

În absența lucrărilor anuale de curățirii și în urma folosirii neraționale și în special abandonul sau subîncărcarea cu animale, speciile lemnoase se instalează treptat pe pajiști, mărindu-și gradul de acoperire de la un an la altul.

După un număr mai mare de ani de absență a lucrărilor de îngrijire, se instalează și se dezvoltă o vegetație lemnoasă a cărei defrișare se poate efectua pe bază de studii și documentații în care se prevăd toate detaliile privind organizarea, execuția lucrării și valorificarea materialului lemnos, conform normativelor (Ghidului de întocmire a amenajamentelor pastorale, 2014).

Recomandări:

- Nu se taie copacii izolați din pajiști.
- Pentru adăpostirea animalelor și pentru refugiul acestora împotriva vânturilor, furtunilor, arșiței solare sau împotriva frigului, ploilor, grindinei, zăpezilor etc., se lasă pe pășune, la margine, în partea cea mai joasă sau în interiorul ei, arbori sub formă de buchete, grupe sau pâlcuri și chiar arbori izolați bine crescuți și bine conformați.
- Se curăță copacii sau pomii fructiferi din pajiști și se taie crengile până la înălțimea de 2 m, spre a înlesni circulația animalelor și a permite pătrunderea luminii care favorizează creșterea ierbii.
- Materialul corespunzător va fi utilizat în construcții cu prioritate la cele pastorale din zonă, inclusiv la împrejuririle de tarlalizare sau pentru alte scopuri gospodărești.

Caracteristic pentru arborii și arbuștii din grupa foioaselor este faptul că ei lăstăresc foarte puternic și chiar în condiții neprielnice, atât din colet cât și din colet și rădăcini - aninul, porumbarul, măcieșul, murul.

La executarea lucrărilor de defrișări trebuie să se ia în considerație aceste particularități și să se scoată coletul (butucul) la speciile care lăstăresc din colet și coletul cu cât mai multe rădăcini la cele care lăstăresc și din rădăcini.

Atenție!

Nu se vor efectua lucrări mecanizate pe pajiștile sub angajament APIA - Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, submăsura 10.2., *Varianta 2.1*) ce a intrat în vigoare în anul 2015.

Nu se vor folosi substanțe chimice pe pajiștile sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 1, 2, 3 și 6, cu referire la pajiști.

Fig. 6.4. Copaci izolați în pajiști - localitatea Albina
(foto original)

Atenție!

Pe parcelele de pajiști ce se suprapun peste situl de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului și aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0128 Lunca Timișului:

- se interzice arderea/incendierea miriștilor și a pârlagelor în Siturile Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia.
- păstrarea a cel puțin 20% din suprafață acoperită cu tufișuri în activitatea de curățare a pajiștilor.

6.1.3. Distrugerea mușuroaielor, nivelarea și curățirea pajiștilor de pe raza UAT Moșnița Nouă

Mușuroaiile prezente pe pajiștile din comuna Moșnița Nouă sunt de origine animală în special provocate de cârțițe, dar și de origine vegetală, fiind cauzate de acumularea materiei organice de la plantele neconsumate (rogozuri și pipiriguri) sau de cioatele care putrezesc treptat.

Un alt neajuns este faptul că animalele calcă printre tufe, datorită excesului de umiditate existent aici, bătătoresc solul, îl dislocă în jurul tufelor și formează astfel mușuroaiile care pot ajunge la 50-150 cm în diametru și 30-80 cm în înălțime. Aceasta determină o înțelenire puternică și formarea unui strat compact ce poate fi foarte greu distrus.

Recomandări:

- **Pentru combaterea mușuroaielor (de orice tip) recomandăm măsuri preventive care trebuie aplicate anual, spre sfârșitul perioadei de vegetație sau primăvara devreme, folosindu-se grapele obișnuite sau târșitorile.**

Există și mașini speciale de distrugere și împrăștiere a mușuroaielor lăsând în urmă un sol mărunțit și nivelat. Unde mușuroaiile ocupă o suprafață prea mare, dacă este posibilă deștelenirea, e bine să se facă aceasta, iar acolo unde nu se poate se face o nivelare cu lama greder.

După distrugerea mușuroaielor este obligatorie aplicarea de îngrășămintă și supraînsămânțarea cu următorul amestec de specii perene: *Lolium perenne* 7 kg, *Poa pratensis* 7 kg, *Festuca pratensis* 4 kg, *Dactylis glomerata* 5 kg, *Trifolium repens* 8 kg, *Lotus corniculatus* 5 kg. Se recomandă 3 kg amestec complex la 100 mp, după care se efectuează o târlire redusă la numai 2 nopți 1 oaie/mp sau 1 vacă/6 mp.

Fig. 6.5. Mușuroaie de cârțiță în trupul de pajiște Ps 321 Albina
(foto original)

Strângerea pietrelor mobile și acelor semiîngropate, fragmente de mărimi diferite din roca mamă, este o operațiune legată de necesitatea recuperării suprafețelor sustrase de la producție și care împiedică buna exploatare a pajiștii.

Adunarea lor se face manual, folosind târgi sau roabe, pentru transportul lor în vederea așezării pe firul ravenelor și ogașelor deschise sau sub formă de stive regulate pe porțiuni de pajiști erodate, sau se așează ca gard de delimitare a tarlalelor de pășunat.

Fig. 6.6. Pietre în pajiști – localitatea Moșnița Nouă
(foto original)

Se interzice depozitarea deeurilor menajere (peturi, hârtii, saci) și cele rezultate în urma construcțiilor în pajiștile de pe raza UAT – ului Moșnița Nouă. Acestea reduc din suprafața utilă a pajiștilor dar sunt și surse de infecții.

Fig.6.7. Deșeuri în pajiști – localitatea Albina
(foto original)

Recomandări:

- Pentru combaterea mușuroaielor (de orice tip) recomandăm măsuri preventive care trebuiesc aplicate anual, spre sfârșitul perioadei de vegetație sau primăvara devreme, folosindu-se grapele obișnuite sau târșitorile.
- Curățirea pajiștilor de pietre, cioate; tăierea și scoaterea buturugilor, copacilor uscați sau căzuți, a resturilor menajere (peturi, pungii, conserve),
- Curățirea singură nu este eficientă. Orice măsură de îmbunătățire a pajiștii trebuie să înceapă cu curățirea, dar ea trebuie să fie urmată de alte măsuri cum sunt: nivelarea, supraînsămânțarea, fertilizarea, toate urmate de utilizarea corespunzătoare a pajiștilor.

ATENȚIE:

Nu se vor efectua lucrări mecanizate pe pajiștile sub angajament APIA, Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, *Varianta 2.1*, cu referire la pajiști).

6.2. Lucrări de îmbunătățire a pajiștilor de pe raza UAT Moșnița Nouă

Lucrările de îmbunătățire sunt necesare pentru întreținerea corespunzătoare a pajiștilor ceea ce face ca valoarea economică a unei pajiști să sporească.

În funcție de condițiile staționale ale pajiștii, posibilitățile de îmbunătățire a covorului ierbos și intensivizarea producției se va alege metoda de îmbunătățire adecvată, pe fiecare parcelă în parte.

Nu se pot fertiliza:

- Pajiștile invadate peste 20-30 % de vegetație ierboasă (buruieni) și lemnoasă (tufărișuri și puieti de arbori) nevaloroase care necesită a fi înlăturate prin diferite metode, înainte de a fi fertilizate;
- Pajiștile ce urmează a se supraînsămânța, pentru a nu stimula dezvoltarea speciilor spontane care pot înăbuși tinerele plante ce apar din sămânță, fertilizarea urmând a se face după prima coasă sau un ciclu de pășunat;
- Pajiștile supratârlite, eutrofizate din toate zonele, invadate de vegetație nitrofilă (*Sambucus ebulus*, *Cardus acanthoides*, *C. nutans*, *Rumex sp.*, *Urtica dioica*, și altele)

până la “epuizarea” excesului de elemente fertilizante, în special azot și potasiu, după mai mulți ani.

[GHID DE PRODUCERE ECOLOGICĂ A FURAJELOR DE PAJIȘTI MONTANE, Marușca T.,]

6.2.1. Metode de îmbunătățire a covorului ierbos prin fertilizare. Planul de fertilizare pentru pajiștile din comuna Moșnița Nouă

Una din cele mai importante **măsuri de îmbunătățire a producțiilor pajiștilor de pe raza UAT Moșnița Nouă** este aplicarea de îngrășăminte chimice, organice și mixte (chimice și organice).

O practică de fertilizare rațională a pajiștilor din **UAT Moșnița Nouă**, conform CODULUI DE BUNE PRACTICI AGRICOLE, presupune procurarea unor informații tehnico-științifice care să permită un răspuns pertinent la următoarele întrebări:

- *ce fel de nutrienți trebuie aplicați ?*
- *care sunt cantitățile adecvate din acești nutrienți?*
- *ce tip de îngrășăminte este indicat a fi utilizat ținând cont de condițiile de sol, de climă și de unele particularitățile ale zonei analizate,*
- *care sunt epocile cele mai potrivite pentru aplicare?*
- *care sunt tehnicile de aplicare a îngrășămintelor pe pajiști pentru a obține o eficacitate mărită?*

În aplicarea îngrășămintelor pe pajiștile din comuna Moșnița Nouă trebuie să se țină seama de mai multe aspecte legate de:

- **Vegetația pajiștilor, modul de utilizare a acestora, particularitățile zonei (relief, climă).**
- **Măsurile de conservare propuse prin Planul de management și Regulamentul Siturile Natura 2000 ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0095 Pădurea Macedonia;**
- **Tipul subvenției pentru pajiști, de la APIA - Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști).**

Ținând cont de toate acestea, fertilizarea pajiștilor se realizează în cadrul unui program bine organizat, care să țină cont de toate criteriile.

6.2.1.1. Date generale ale planului de fertilizare – sisteme de fertilizare pentru pajiștile din UAT Moșnița Nouă

SISTEMUL I – FERTILIZAREA CHIMICĂ

Utilizarea îngrășămintelor chimice pe pajiștile din UAT Moșnița Nouă

Creșterea plantelor și productivitatea pajiștilor sunt sensibil afectate de biodisponibilitatea elementelor nutritive, azotul, fosforul și potasiul fiind în general limitanții principali. O slabă aprovizionare determină o creștere lentă a plantelor și reduce în același timp concentrația acestor elemente în biomasa produsă. Într-o pajiște excesul fertilizării poate provoca dezvoltarea unei flore nitrofile în detrimentul altor specii și diminuarea sau dispariția leguminoaselor.

Fertilizarea cu azot. Pentru a adapta producția de iarbă la nevoile animalelor, fertilizarea cu azot nu se justifică decât dacă prezența leguminoaselor din pajiște este scăzută iar acestea nu pot fixa azotul necesar funcțiilor plantelor.

Doza de azot nu trebuie să depășească 170 kg/ha s. a., aplicat fracționat (2-3 repetiții). Excepție fac solurile podzolite deosebit de sărace, cu pajiști degradate și invadate de buruieni unde se pot folosi doze mai mari de azot.

Administrarea fracționată a dozelor mari de azot este impusă de necesitatea aprovizionării ritmice a plantelor cu elemente nutritive și de cerința folosirii cu eficiență maximă a azotului din îngrășământ, înlăturând pe cât posibil pierderile prin levigare.

Epoca optimă de aplicare a îngrășămintelor cu azot este primăvara, întrucât el este mai eficient folosit de către plantele din pajiști în primele faze de vegetație, când consumul în azot este maxim.

Forma îngrășământului cu azot aplicat pajiștilor trebuie să fie în funcție de reacția solului. Astfel, pe pajiștile de pe solurile sărăturate sunt mai indicate sulfatul de amoniu, ureea și chiar azotatul de amoniu.

De asemenea, în regiunile cu regim pluviometric ridicat este mai indicată ureea, iar în regiunile secetoase ureea este contraindicată fiind de preferat azotatul de amoniu.

Fertilizarea cu fosfor. Dintre fertilizanții care se aplică în mod regulat pe pajiști, superfosfatul și triplu-superfosfatul sunt adesea aplicați ca și fertilizanți individuali, în timp ce fosfatul de amoniu este administrat în complex împreună cu N și/sau K.

Dozele de fosfor aplicate pe pajiști sunt în funcție de cartarea agrochimică, cert este că raportul N/P trebuie să fie de 2/0,5-1 cu excepția unor pajiști în care lipsesc leguminoasele și unde raportul trebuie să fie net în favoarea azotului (2/0,3-0,5).

Epoca optimă de aplicare a îngrășămintelor cu fosfor este toamna, la sfârșitul perioadei de vegetație. Când din anumite motive nu s-au administrat toamna, aceste îngrășăminte se pot aplica primăvara devreme pe sol înghețat. Îngrășămintele cu fosfor se aplică în general toamna, iar efectul remanent este de 2-4 ani.

Fertilizarea cu potasiu. Aplicarea unilaterală a îngrășămintelor cu potasiu pe pajiști nu duce la sporuri de producție cum nici asocierea cu azotul nu sporește producția. Pe solurile normal aprovizionate este necesară aplicarea potasiului astfel ca raportul N/P/K să fie de 2/0,5-1/0,5 ceea ce înseamnă doze de 40-60 kg K₂O aplicate la 2-3 ani. Pe pajiștile foarte productive potasiul se va aplica anual, toamna.

Îngrășăminte cu microelemente. La plante microelementele intră în alcătuirea unor vitamine, pigmenți, a enzimelor, influențând sintezele specifice din organism.

Microelementele esențiale pentru nutriția plantelor sunt: Fe, Cu, Zn, B, Mn, Mo, Co. La animale lipsa microelementelor pot provoca o serie de boli.

Epoca de administrare este primăvara devreme odată cu îngrășămintele cu azot, dar pot fi aplicate și extra – radicular, sub formă de soluție, în perioada de vegetație a plantelor.

Doze de îngrășăminte chimice și fracționarea lor

Raportul optim între elementele fertilizante (nutritive) NPK pentru condițiile din țara noastră în cazul pajiștilor permanente este de 2-1-1, adică la două părți azot (90-150 kg/ha) revine o parte fosfor sub formă de P₂O₅ și o parte de potasiu sub formă de K₂O (45-75 kg/ha).

Îngrășămintele fosforice și potasice se aplică pe pajiști de regulă toamna, cu excepția situațiilor când folosim îngrășăminte chimice complexe NPK când PK se aplică concomitent cu N primăvara.

Administrarea îngrășămintelor chimice, pe pajiști, se face cu mijloace terestre, asemănător cu cele utilizate la culturile în arabil sau aviatice sau manual pe terenuri mai greu accesibile. În comerț se găsesc, cu precădere, îngrășăminte chimice complexe din formula 20N-10P-10 sau 15N-15P-15K sau 16N-16P-16K care într-un volum mic au un maximum de concentrație în substanțe active.

În tabelul 6.1. sunt prezentate variante de fertilizare recomandate în pajiștile din UAT Moșnița Nouă în funcție de durata de concesiune a pajiștilor și sistemul de fertilizare aplicat.

Tabelul 6.1.

Recomandări privind sistemul de fertilizare al pajiștilor din cadrul UAT Moșnița Nouă

Specifi- care	Varianta*	Anii de concesiune									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Durata de concesio- nare (7-10 ani)	A	NPK+N	N	N	NPK+N	N	N	NPK+N	N	N	N
	B	G (T)	-	-	G (T)	-	-	G (T)	-	-	-
	C	G (T)	-	-	NPK+N	-	-	G (T)	-	-	-
Notare* A - Varianta 1: îngrășăminte chimice (NPK, N) B - Varianta 2: îngrășăminte organice (gunoi de grajd-G, târlire-T) C - Varianta 3: fertilizare chimică și organică											

Varianta A. de fertilizare (îngrășăminte chimice) pentru parcelele de pajiște din UAT Moșnița Nouă, pentru parcelele de pajiște din UAT Oravița care nu sunt sub Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști).

- odată la 3ani (Anul I, IV și VII) se administrează primăvara devreme îngrășăminte chimice complexe (produs comercial: N15.P15.K15) o cantitate de 330 kg/ ha, pentru asigurarea unui nivel de 50 kg/ha N s.a. și aceeași cantitate de oxizi de P și K necesare pentru întreg anul. După prima recoltă se se aplică numai îngrășăminte azotoase cum ar fi azotatul de amoniu (produs comercial:33,5 N). Pentru azotatul de amoniu (produs comercial:33,5 N) dozele recomandate sunt de 150 kg/ ha pentru asigurarea unui nivel de 50 kg/ha N s.a.

- în anii în care nu se administrează îngrășăminte complexe (NPK), se administrează anual, echivalentul a 80-100 kg/ha N s.a, în două fracții (primăvara devreme și după prima recoltă).

Atenție!

- **Pe pajiștile care sunt sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști) utilizarea pesticidelor și a fertilizanților chimici este interzisă.**

SISTEMUL II – FERTILIZAREA ORGANICĂ

Utilizarea îngrășămintelor organice pe pajiștile din UAT Moșnița Nouă

Îngrășămintele organice prin calitatea lor de îngrășăminte complexe, exercită un efect ameliorativ asupra însușirilor fizice, chimice și biologice ale solului, utilizarea lor determinând sporuri însemnate de producție în pajiști.

Pe pajiștile permanente se folosesc toate tipurile de îngrășăminte organice, o pondere mai mare având-o gunoiul de grajd, îngrășămintele semilichide mustul de grajd și îngrășarea prin târlire.

Gunoiul de grajd. Folosirea gunoiului de grajd pe pășuni reprezintă una dintre cele mai importante măsuri de sporire a producției și îmbunătățire a compoziției floristice. Gunoiul de grajd este un îngrășământ organic complet, care îmbogățește solul în humus, în principalele elemente nutritive, în unele microelemente cât și în microorganisme și produse ale metabolismului lor.

Conținutul mediu în elemente fertilizante a acestui tip de îngrășământ este de: 0,55 % N; 0,22 % P₂O₅; 0,55 % K₂O și 0,23 % CaO (Marușca T., 2014).

Calitatea gunoiului de grajd depinde de specia de animale de la care provine, cel mai bogat în elemente fertilizante fiind gunoiul de ovine urmat de cabaline și bovine, iar cel mai sărac este cel rezultat de la porcine. Depozitarea și fermentarea gunoiului de grajd se face într-un loc special amenajat, numit *platformă pentru gunoi*. Fermentarea durează 3 – 5 luni, timp în care se pierde 25 – 30% din greutatea inițială a gunoiului (Marușca T., 2014).

Tabelul 6.2

Conținutul gunoiului de grajd în azot substanță activă

Tipul de gunoi	Compoziția chimică (% din masa proaspătă)		
	Azot (N)	Apă	Materii organice
<i>Gunoi de cabaline</i>	0,58	71	25
<i>Gunoi de bovine</i>	0,45	77	20
<i>Gunoi de ovine</i>	0,83	64	31
<i>Gunoi fermentat 3-4 luni</i>	0,55	77	17
<i>Gunoi fermentat complet (mraniță)</i>	0,98	79	14

Notă: fiecare 1000 Kg gunoi fermentat 3-4 luni conține aproximativ 5 Kg N s.a.

Un metru cub de gunoi cântărește 300 – 400 kg atunci când este proaspăt și afânat, 700 kg când este proaspăt și îndesat, 800 kg când este semifermentat și 900 kg când este fermentat și umed.

Cantitatea administrată este în funcție de compoziția floristică a pajiștilor, stadiul de degradare a acestora, de cantitatea de gunoi de grajd disponibilă. **Dozele recomandate în pajiștile din UAT Moșnița Nouă sunt de 20 la 40 t/ha.**

Atenție!

Pentru pajiștile sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști) utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30-40 kg azot substanță activă (N s.a.)/hectar. În această situație dozele recomandate variază între limite largi și anume de la 3,00 t/ha (*gunoi fermentat complet - mraniță*) la 6,67 t/ha (*gunoi de bovine*), a se vedea tabelul 6.2. Utilizatorii au obligația de a respecta cantitatea maximă de azot conținută în dejecțiile împrăștiate (aplicate) anual.

Tabelul 6.3

**Doza maxima de gunoi de grajd care poate fi aplicată pentru
limita de 30 Kg N s.a./ha**

Tipul de gunoi de grajd	Tone maxime aplicabile pe hectar pentru limita de 30 Kg N s.a./ha
<i>Gunoi de cabaline</i>	5.16
<i>Gunoi de bovine</i>	6.67
<i>Gunoi de ovine</i>	3.60
<i>Gunoi fermentat 3-4 luni</i>	5.45
<i>Gunoi fermentat complet (mranită)</i>	3.00

Sursa: http://www.apia.org.ro/files/pages_files/Ghid_informativ_pentru_fermierii_care_au_aplicat_pentru_m%C4%83sura_de_agromediu.pdf

Atenție!

În pajiștile ce se suprapun peste situl de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului și aria specială de protecție avifaunistică ROSPA0128 Lunca Timișului, se vor avea în vedere următoarele aspecte:

- *Limitarea duratei târlirii la 3 nopți.*
- *Limitarea la maximum 40 Kg N s.a./ha an echivalent a dozelor de fertilizanți pe terenurile din sit și terenurile imediat învecinate.*

Epoca optimă de aplicare este toamna la încheierea ciclului de pășunat. În felul acesta pe lângă faptul că se obțin sporuri de producții de 10 % față de fertilizarea din primăvară, mai există avantajul că timpul de transport este mai lung, deci lucrarea poate fi efectuată în condiții mai bune și că precipitațiile din iarnă antrenează mai bine elementele nutritive în sol.

Primăvara devreme se poate administra gunoi de grajd fânețelor și eventual acelor tarlale de pe pajiște pe care se va intra târziu la pășunat.

Gunoiul de grajd este indicat a se administra bine fermentat. Acest lucru este necesar întrucât el se aplică la suprafață. Se recomandă ca gunoiul de grajd să se repartizeze cât mai uniform pe pășune. În felul acesta se evită îmburuienarea pășunii prin înmulțirea plantelor nitrofile nevaloroase, acolo unde prin împrăștiere neuniformă a căzut o cantitate mai mare de gunoi.

Durata de remanență a gunoiului este de 4-5 ani în funcție de doza aplicată, calitatea îngrășământului, compoziția floristică a pajiștii. Sporurile cele mai mari de recoltă se obțin în anul I, spor ce scade treptat de la un an la altul.

Gunoiul de grajd este mai bine valorificat când se administrează împreună cu doze mici de îngrășămintă chimice.

Atenție!

Pe pajiștile care sunt sub angajament APIA, fermierii trebuie să respecte perioadele în care aplicarea îngrășămintelor este interzisă și să asigure o distribuire uniformă a îngrășămintelor.

Conform art. 3 din Anexa la Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole, aprobat prin Hotărârea nr. 964 din 13 octombrie 2000 privind aprobarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați

proveniți din surse agricole, *este interzisă* aplicarea îngrășămintelor organice și/sau minerale în perioadele în care cerințele culturii agricole față de nutrienți sunt reduse (intervalul de timp în care temperatura medie a aerului este de sub 5°C) sau când riscul de percolare/scurgere la suprafață este mare.

Datele calendaristice pentru începutul și sfârșitul perioadei de interdicție în aplicarea îngrășămintelor pe pajiști (mineral, organic solid și organic lichid), sunt prezentate în tabelul 6.3 (http://www.apia.org.ro/files/pages_files/Ghid_eco-cond_pt_2014_19_mai.pdf)

Tabelul 6.4

**Datele calendaristice pentru începutul și sfârșitul perioadei de interdicție
în aplicarea îngrășămintelor pe pajiști**

Tip de îngrășământ	Perioada de interdicție
Îngrășămintă organice solide	1 noiembrie -15 martie
Îngrășămintă organice lichide și îngrășămintă minerale	1 octombrie -15 martie

Sursa: http://www.apia.org.ro/files/pages_files/Ghid_eco-cond_pt_2014_19_mai.pdf

“Perioadele de interdicție nu sunt valabile în cazul dejecțiilor animaliere proaspete produse și depuse direct pe teren în urma pășunatului, pentru care se va examina oportunitatea limitării duratei de pășunat și „încărcării”, mai ales în perioada hibernală. De asemenea, aceste perioade închise nu se iau în considerare în cazul resturilor vegetale sau al altor tipuri de produse organice reziduale rămase pe sol”.

[Horia Vlad și Iacob Borza, *Solurile județului Arad: starea actuală și posibilități de restaurare a fertilității*, Editura Agroprint, Timișoara, 2011],

Obligația de a stabili un plan de fertilizare și de a completa un caiet de evidențe a aplicărilor pe câmp a fertilizanților cu azot, organici și minerali o au fermierii. Documentele pentru evidența tipurilor și modului de aplicare a îngrășămintelor este, de asemenea, în sarcina fermierilor.

Îngrășămintă organice semilichide (turbureala de grajd).

Îngrășămintă organice semilichide provin din adăposturile de bovine prevăzute cu un sistem de evacuare hidraulică a dejecțiilor sau prin spălarea cu jet de apă a padocurilor de la taberele de vară. Aceste îngrășămintă sunt bogate în azot și în potasiu; conținutul în fosfor este însă scăzut.

Îngrășămintă organice semilichide sunt împrăștiate, pe pajiști, cu mașini speciale în doze de 20-30m³/ha, primăvara devreme sau toamna târziu. Dacă se aplică primăvara, pășunatul este permis numai după o perioadă de 4-5 săptămâni.

Această fertilizare are un efect remanent de 2-3 ani.

Târlirea pajiștilor cu animalele

Târlirea reprezintă un mod de fertilizare a pajiștilor care se execută direct cu animalele. Astfel animalele, care sunt ținute închise în perioada de odihnă peste zi dar mai ales în timpul nopții, lasă pe sol însemnate cantități de dejecții lichide și solide.

Astfel de terenuri se întâlnesc des în jurul saivanelor, a stânelor. Se pune deci problema folosirii acestor dejecții în scopul sporirii valorii pajiștilor, a producțiilor, cu atât mai mult cu cât cantitatea acestor dejecții este considerabilă.

Pentru a se realiza fertilizarea prin târlire animalele sunt ținute mai multe nopți pe același teren, în niște locuri îngrădite, numite târle.

Suprafața strungii, târlei, se calculează în raport cu specia sau numărul animalelor.

$$S = N \times s$$

unde: - s este suprafața rezervată unui animal; N- numărul de animale din turmă.

Târlirea se execută pe întreg sezonul de pășunat cu o intensitate de maximum 2-3 nopți o oaie/1m² pe pajiști cu covor vegetal valoros, sau 4-6 nopți o oaie /1m² pe pajiști degradate.

Târlirea se execută cu toate speciile de animale, revenind ca echivalent 2-3 nopți 1UVM/6m² pe pajiști valoroase sau 4-6 nopți pe pajiști degradate.

Depășirea pragului de 6-8 nopți o oaie/1m² sau 1UVM/6m² duce la degradarea accentuată a covorului vegetal prin apariția speciilor de buruieni nitrofile (ștevia, urzica, etc.) cât și la poluarea apelor, solului, peisajului, îmbolnăvirea animalelor și alte neajunsuri.

În nopțile în care se realizează târlirea se acumulează cantități suficiente de elemente nutritive, care să determine sporirea procentului de participare în covorul ierbos a unor specii cu valoare foarte mare cum sunt: *Lolium perenne*, *Trifolium repens*, *Trifolium pratense*.

Mentținerea animalelor pe târlă se realizează cu ajutorul unor garduri mobile numite porți de târlire (sau țarcuri, oboare, garduri). Acestea au 3-4m lungime, 1,3m înălțime fiind prevăzute cu 4-5 bare orizontale și șipci oblice pentru asigurarea rezistenței.

Porțile din plasă de sârma cu rame metalice ușoare 21-23 kg au o durabilitate mai mare, sunt ușor de manipulat și de fixat în pământ, costul lor amortizându-se în 2-3 ani. Cu asemenea porți, schimbarea târlei (ocolului) se face de un singur om într-un timp relativ scurt.

Pentru realizarea unor sporuri mari și menținerea acestui spor cât mai îndelungat, se recomandă să se execute **scheme de târlire** care să cuprinsă întreaga suprafață ce poate fi fertilizată prin târlire în cicluri de cinci ani.

Exemplu:

De exemplu, târla sau strunga pentru 150 de oi va avea o suprafață de 150 m². Dacă porțile de strungă se mută odată la 5 zile, în intervalul de pășunat de 194 de zile, strunga se mută de 39 de ori. Dacă înmulțim suprafața strungii (150 m²) cu 39 rezultă că în intervalul de pășunat de 194 de zile se poate fertiliza o suprafață de 5.850 m².

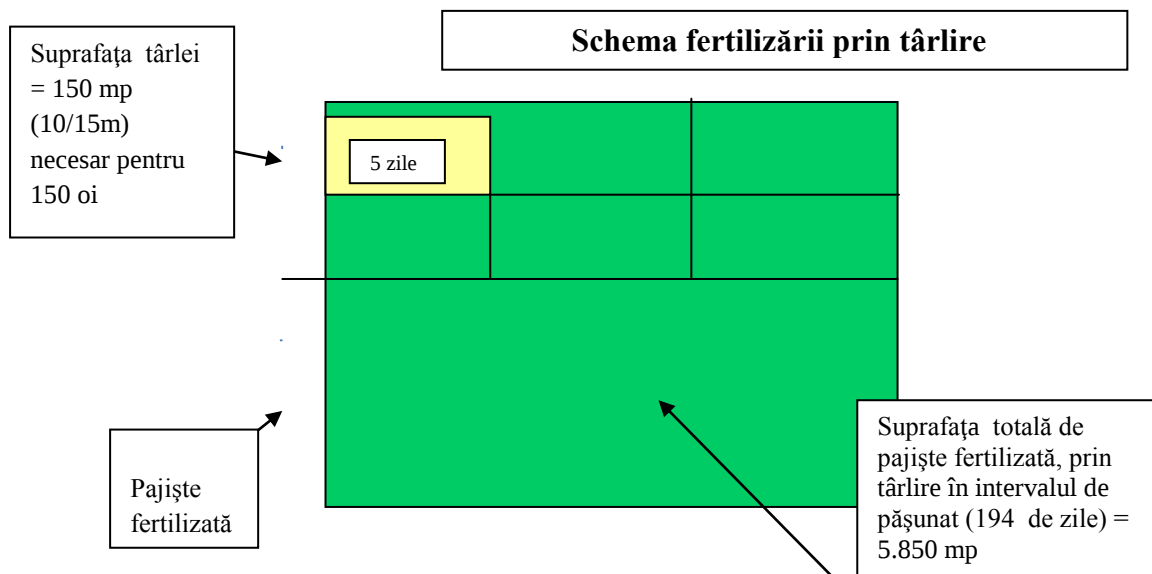

Fig. 6.8. Schema fertilizării prin târlire – cu 150 de oi

Sursa: Luminița Cojocariu, 2014, Cultura pajiștilor și a plantelor furajere –note de curs

Efectul târlirii se resimte 2-5 ani. Astfel prin mutarea succesivă a târlei, în sezonul de pășunat (în decursul unui an), se poate fertiliza o suprafață destul de mare de pajiște.

Cerința principală a **lucrării de administrare a îngrășămintele** este ca acestea să fie distribuite cât mai uniform. Uniformitatea distribuției are importanță mare, căci o distribuție neuniformă face ca în unele zone cantitatea de îngrășământ să fie mai mică, neasigurându-se efectul de îngrășare scontat, iar în altele să fie concentrații prea mari de îngrășământ, provocând prin aceasta poluarea locală a solului.

Mijloacele tehnice pentru aplicarea îngrășămintelor se vor alege cu mare atenție, în funcție de felul și starea îngrășămintelor, de metoda aplicată pentru dozare și aplicare propriu-zisă, de felul acționării, de capacitate.

Atenție!

- **Pe pajiștile care sunt sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști) utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30, respectiv 40 kg azot substanță activă (Ns.a.)/hectar, a se vedea Caietul de Agromediu/APIA**

SISTEMUL III – FERTILIZAREA MIXTĂ (CHIMICĂ ȘI ORGANICĂ)

Acest sistem, de fertilizare mixtă, se aplică cu scopul folosirii raționale atât a îngrășămintelor organice existente în fermă dar și a completării necesarului cu îngrășămintele chimice.

Alternanța acestor tipuri de îngrășămintele contribuie substanțial la îmbunătățirea condițiilor de nutriție a plantelor de pajiști, la creșterea producției și calității furajului și la realizarea și menținerea unui echilibru optim între speciile din structura floristică a pajiștilor permanente.

În condițiile unei pajiști în care proporția speciilor de leguminoase este foarte scăzută (sub 5%), **sistemul de fertilizare începe cu aplicarea gunoiului de grajd în primul an și se**

continuă cu aplicarea fertilizării chimice cu NPK și diferențiat cu N în timpul vegetației (a se vedea Tabelul 6.1.).

Momentul aplicării îngrășămintelor este în funcție de tipul acestora și gradul de solubilizare al elementelor nutritive:

- gunoiul de grajd se aplică toamna, după încheierea vegetației pajiștilor, urmată de împrăștierea uniformă pe toată suprafața (în cazuri deosebite se poate face și aplicarea primăvara devreme dar numai cu gunoi de grajd bine fermentat);
- fertilizarea de bază cu îngrășămintă complexe (NPK) se aplică atât toamna târziu dar și primăvara devreme;
- fertilizarea cu azot se aplică fracționat, primăvara devreme și după ciclu I de pășunat sau coasă în cazul fânețelor.

6.2.1.2. Recomandări privind sistemul de fertilizare al pajiștilor din cadrul UAT Moșnița Nouă

În trupurile de pajiște din UAT Moșnița Nouă, sistemul de fertilizare se va aplica diferențiat:

În pajiștile care nu sunt în arii naturale protejate se va aplica următorul sistem de fertilizare:

- fertilizarea de bază (aplicată la 3-4 ani): 330 kg/ha îngrășămintă complexe (N:P:K), aplicate toamna (după încheierea vegetației) sau primăvara devreme sau gunoi de grajd 20-40 t/ha, aplicat toamna târziu. După primul ciclu de pășunat sau prima coasă se mai administrează echivalentul a 50 kg/ha N s.a.
- în anii în care nu se administrează îngrășămintă complexe (NPK), se administrează anual, echivalentul a 80-100 kg/ha N s.a, în două fracții (primăvara devreme și după prima recoltă (fânețe), sau după primul ciclu de pășunat .
- pe anumite suprafețe fertilizarea de bază poate fi înlocuită de fertilizarea prin târlire cu animalele (o dată la 3-4 ani): pe perioada unui sezon de pășunat (primăvara-toamna) se pot fertiliza cca 4 ha de pășune cu un număr de 1000 oi;

Fertilizarea, pe toată perioada de concesiune (7-10 ani) se realizează conform sistemului de fertilizare prezentat în Tabelul 6.1, în funcție de varianta aleasă de utilizator.

În condițiile în care unele suprafețe, din cadrul unei parcele, sunt invadate de rogozuri, pipiriguri, ferigă, boz, etc., fertilizarea (minerală, organică sau prin târlire) se va aplica numai după reducerea totală sau parțială a acestor specii, altfel se favorizează și mai puternic creșterea și răspândirea speciilor invazive în covorul vegetal al pajiștilor.

Atenție!

Pe parcelele din arii protejate se interzice utilizarea îngrășămintelor chimice și se recomandă utilizarea controlată a îngrășămintelor organice, precum și târlirea.

6.2.2. Alte lucrări de îmbunătățire a pajiștilor din UAT Moșnița Nouă

Combaterea buruienilor din UAT Moșnița Nouă

În alcătuirea covorului ierbos al pajiștilor, din UAT Moșnița Nouă, alături de gramineele și leguminoasele furajere perene participă și speciile din grupa "diverse" sau „alte specii”, unele

dintre acestea au valoare furajeră scăzută, iar altele sunt practic neconsumate de animale, sau prezintă un grad ridicat de toxicitate, sau depreciază calitatea produselor animaliere.

Apariția și înmulțirea buruienilor în vegetația pajiștilor este favorizată de manifestarea în exces sau deficit a unor factori ecologici, precum și de gospodărirea necorespunzătoare a pajiștilor: neexecutarea lucrărilor de curățare, nefolosirea unei încărcături cu animale adecvate producției pajiștei, neschimbarea locurilor de odihnă și adăpost pentru animale, fertilizarea neuniformă cu îngrășăminte organice sau chimice, recoltarea cu întârziere a fânețelor, folosirea la supraînsămânțare a unor semințe infestate cu buruieni, etc.

În pajiștile din Comuna Moșnița Nouă, în microformațiuni de teren, apa bălțește o perioadă îndelungată în primăvară și crează condiții propice de dezvoltare a speciilor din familia Juncacee și Cyperacee (rogozuri și pipiriguri).

Speciile de rogozuri și pipiriguri prezente în unele pajiști analizate ajung la dimensiuni foarte mari, iar după moartea plantelor, formează mușuroaie greu de distrus.

În general rogozurile în faza tânără au o valoare mai mare, dar atunci, primăvara, excesul de umiditate împiedică ajungerea la ele. Prin maturizare valoare furajeră a rogozurilor scade foarte mult astfel încât după apariția inflorescențelor și când terenul s-a uscat și poate fi pășunat, valoarea furajeră a acestor plante este echivalentă cu valoarea furajeră a paielor.

Rogozurile au un conținut scăzut în calciu ceea ce produce îmbolnăviri ale sistemului osos. Conținutul ridicat în siliciu determină scăderea consumabilității acestora. Acest lucru este amplificat și de faptul că multe specii sunt acoperite cu perișori tari impregnați cu siliciu, care irită mucoasa bucală și intestinală provocând animalelor grave leziuni.

Folosirea nerațională a pajiștilor, supraîncărcarea acestora, intrarea prea devreme cu animalele la pășunat sau scoaterea prea târziu a animalelor de pe pășune, lipsa unor lucrări elementare de îngrijire, fac ca plantele din alte familii botanice, neconsumate de animale, să devină dominante, să deprecieze calitatea pajiștilor și să reducă din suprafața utilă.

Pajiștile din localitatea Albina, parcelele din TP 2 și TP 3 (care nu sunt în arii protejate) sunt degradate, infestate de buruieni (specii neconsumate de animale), specii care degradează produsele animaliere (scaieți) arbori și arbuști care reduc din suprafața utilă.

Fig. 6.9. Pajiști degradate cu specii neconsumate de animale (TP3 și TP 2) – localitatea Albina
(foto original)

Recomandări:

Pentru îmbunătățirea pajiștilor recomandăm combaterea speciilor neconsumate de animale din pășuni, prin cosiri repetate și eliberarea terenului de resturile vegetale.

Curățirea pajiștilor este obligatorie după fiecare ciclu de pășunat și cu precădere înainte ca speciile nedorite să fructifice, evitând astfel proliferarea lor.

Obligatoriu, primăvara înainte de intrarea cu animalele pe pășune se fac cosiri de curățire a pajiștii.

Lucrări ce se execută în timpul pășunatului

În timpul pășunatului animalele lasă în urma lor o serie de dejecții solide și lichide, care reprezintă, în anumite situații, unicul fertilizant al pajiștilor. De aceea această sursă de elemente nutritive, pentru vegetația pajiștilor, nu trebuie irosită ci trebuie folosită judicios.

În cazul pășunatului cu oile vegetația pajiștilor beneficiază, aproape în totalitate, de acest fertilizant natural.

În schimb în cazul pășunatului cu erbivore mari (vacii, cai, bivoli) care lasă pe sol dejecții solide ce pot acoperi o suprafață mare (25 – 40 cm²), acțiunea acestor tipuri de fertilizanți naturali poate crea neajunsuri mari, întrucât favorizează dezvoltarea speciilor nitrofile, lipsite de valoare economică și mari neuniformități în compoziția floristică a pajiștilor. Dacă dejecțiile nu se împrăștie, după un timp, dispar toate leguminoasele și cca 75 % dintre graminee.

Un alt neajuns este și faptul că dejecțiile sunt focare de infecții.

De aceea impunem ca pe pajiștile folosite de către animale, după fiecare ciclu de pășunat dejecțiile solide să fie împrăștiate; în mod special în pajiștile unde pășunează vacile.

După ce animalele au fost scoase de pe pășune rămân o serie de plante neconsumate. Aceste plante sunt cele pe care animalele le ocolesc. Rămânând pe pajiște ele pot forma semințe și ca atare proliferază. De aceea ele trebuiesc îndepărtate prin cosire. Operația este obligatorie, ca și precedentă, după fiecare ciclu de pășunat.

În timpul pășunatului, pe parcelele unde au fost scoase animalele, trebuie să se execute o serie de lucrări care să ducă la îmbunătățirea compoziției floristice, la refacerea cât mai rapidă a plantelor, la sporirea producției de masă verde pe unitatea de suprafață, la asigurarea zooigieniei.

Recomandări:

- **cosirea resturilor nepășunate după ce animalele au părăsit tarlaua, ceea ce împiedică fructificarea și deci înmulțirea plantelor slabe din punct de vedere furajer, neconsumate de animale.**
- **împrăștierea dejectiilor animaliere.**

Toate aceste măsuri, aplicate în complex, au ca efect creșterea valorii economice a pășunii respective.

Supraînsămânțarea

La stabilirea amestecurilor se vor lua în considerare speciile mai valoroase existente în covorul ierbos, care se vor completa prin supraînsămânțare cu altele, pentru realizarea unui echilibru între graminee și leguminoase, între graminee cu talie înaltă și cele cu talie scundă și alte criterii.

Pentru completarea golurilor și proliferarea plantelor valoroase, recomandăm supraînsămânțarea cu specii valoroase corespunzătoare condițiilor ecologice specifice.

În amestecurile destinate înființării sau reinsămânțării pajiștilor utilizate ca pășune, se introduce un procent mai mare de specii de talie joasă, cu o mare capacitate de lăstărire, rezistente la călcat; spre deosebire de amestecuri pentru fâneață sau cu folosire mixtă în care predomină specii de talie înaltă.

Alegerea speciilor și stabilirea procentului de participare a fiecărei specii în cadrul amestecului

În alegerea speciilor se ține seama de unele caracteristici biologice (forma de creștere, talia, ritm de dezvoltare, vivacitate) și de cerințele lor ecologice). Fiecare specie are cerințele ei față de mediu și se dezvoltă cel mai bine dacă acestea sunt satisfăcute.

Procentul de participare a fiecărei specii în amestec se stabilește în funcție de:

- valoarea furajeră a speciei;
- de direcția de evoluție pe care dorim să o imprimăm pajiștii;
- de concurența între specii.

Epocile de supraînsămânțare sunt, atât primăvara cât mai devreme, imediat ce se poate lucra în câmp, cât și în luna august până la începutul lunii septembrie. Cantitățile de sămânță utilă la hectar s-au stabilit în funcție de densitatea covorului existent și epoca supraînsămânțării.

Pentru supraînsămânțare este suficientă o prelucrare superficială a solului pe adâncimea de 2-5 cm cu ajutorul grapelor cu discuri sau colți rigizi. Se utilizează una din aceste tipuri de grape

sau un agregat format din amândouă, în funcție de textura, structura, gradul de tasare și umiditatea solului.

Tabelul 6.5.

Principalele specii de plante, bune furajere cultivate la noi în țară	
Graminee perene	Leguminoase perene
<i>Agropyron pectiniforme</i> – pir cristat	<i>Lotus corniculatus</i> – ghizdei
<i>Bromus inermis</i> – obsigă nearistată	<i>Medicago sativa</i> – lucerna albastră
<i>Dactylis glomerata</i> – golomăț	<i>Onobrychis viicifolia</i> – sparcetă
<i>Festuca arundinacea</i> – păiuș înalt	<i>Trifolium hybridum</i> – trifoi corcit
<i>Festuca pratensis</i> – păiuș de livadă	<i>Trifolium pratense</i> – trifoi roșu
<i>Festuca rubra</i> – păiuș roșu	<i>Trifolium repens</i> - trifoi alb
<i>Lolium perenne</i> – raigras peren	
<i>Phalaris arundinacea</i> – ierbăluță	
<i>Phleum pratense</i> – timoftică	
<i>Poa pratensis</i> – firuță	

Pentru semănat se folosește sămânță de cea mai bună calitate, cu o puritate și o germinație ridicată.

Calcularea normei de semănat comportă două faze: calcularea normei de semănat în cultură pură, calcularea normei de sămânță pentru fiecare specie din amestec (Vîntu și colab., 2004).

Norma de sămânță în cultură pură (N), în kg/ha:

$$N = D \times MMB / Su$$

unde:

- D este numărul de boabe germinabile la mp;
- MMB este masa a 1000 de boabe (g);
- Su este sămânța utilă.

Samânța utilă (Su) se determină după formula:

$$Su = P \times G / 100$$

unde:

- P este puritatea semintelor (%);
- G este facultatea de germinatie (%).

Calcularea cantității de sămânță (C):

$$C = N \times K / 100$$

unde:

- N este norma de semănat în cultură pură (kg/ha);
- K este procentul de participare în amestec.

În tabelul 6.5. se prezintă principalele date necesare calculării cantității de sămânță pentru principalele specii de graminee și leguminoase recomandate în vederea înființării pajiștilor semămate.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Tabelul 6.6.

Elemente necesare în vederea calculării normelor de semănat
(după Bărbulescu, 1980)

Specia	Densitatea (boabe germinabil e la m ²)	MMB (g)	Puritatea			Germinația			Norma de semănat (kg/ha sămânță utilă)
			Clasa			I	II	III	
<i>Alopecurus pratensis</i>	2000-3000	0,7-1,0	80	70	60	85	70	60	21
<i>Arrhenatherum elatius</i>	700-1000	2,8-3,6	95	90	80	85	80	70	27
<i>Bromus inermis</i>	700-1000	3,5-4,4	95	90	85	85	80	70	34
<i>Dactylis glomerata</i>	1500-2500	0,8-1,5	90	85	80	85	75	65	23
<i>Festuca pratensis</i>	1500-2000	1,6-2,4	95	90	85	85	80	70	35
<i>Festuca rubra</i>	1500-2500	1,2-2,5	95	90	80	85	80	60	37
<i>Lolium multiflorum</i>	1000-1500	2,0-2,4	97	95	90	90	85	75	28
<i>Lolium perene</i>	1000-1500	2,0-2,5	97	95	90	90	85	75	28
<i>Phleum pratense</i>	2000-3000	0,3-0,5	96	94	90	90	85	75	10
<i>Poa pratensis</i>	5000-7000	0,3-0,4	90	85	80	85	75	65	21
<i>Trisetum flavescens</i>	3000-4000	0,3-0,5	80	70	70	80	70	60	14
<i>Lotus corniculatus</i>	1000-1500	1,2-1,5	97	96	94	85	75	60	17
<i>Medicago sativa</i>	700-900	1,5-2,3	98	96	94	84	80	70	15
<i>Onobrychis viciifolia</i>	300-400	12,0-15,0	98	96	94	80	70	60	47
<i>Trifolium hybridum</i>	1500-2000	0,6-0,8	97	95	90	85	75	65	12
<i>Trifolium pratense</i>	700-900	1,0-2,2	98	96	53	90	85	70	13
<i>Trifolium repens</i>	1500-2000	0,6-0,8	97	95	90	85	80	70	12

De regulă supraînsămânțarea se realizează cu specii valoroase din punct de vedere furajer corespunzătoare condițiilor ecologice specifice zonei respective și se face pentru **completarea golurilor din covorul ierbos, rezultate în urma distrugerii mușuroaielor, nivelărilor, defrișării vegetației lemnoase sau acolo unde vegetația este rară și de slabă calitate.**

Tabelul 6.7.

Amestecuri recomandate pentru supraînsămânțarea pajiștilor din UAT Moșnița Nouă

Specia	Kg/ha
Amestecul 1	
<i>Lolium perenne</i>	7
<i>Poa pratensis</i>	7
<i>Festuca pratensis</i>	4
<i>Dactylis glomerata</i>	5
<i>Trifolium repens</i>	8
<i>Lotus corniculatus</i>	5
Amestecul 2	
Specia	Kg/ha
<i>Lolium perenne</i>	7
<i>Festuca pratensis</i>	7
<i>Dactylis glomerata</i>	10
<i>Trifolium repens</i>	8
<i>Lotus corniculatus</i>	3

Pentru supraînsămânțarea pajiștilor în scopul ameliorării calității și producției acestora, norma de sămânță la hectar este cuprinsă între 30-36 kg.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Recomandări:

Pentru pajiștile din UAT Moșnița Nouă, recomandăm amestecul 2. (*Lolium perenne* 7 kg, *Festuca pratensis* 7 kg, *Dactylis glomerata* 10 kg, *Trifolium repens* 8 kg, *Lotus corniculatus* 3 kg) pentru pajiștile utilizate ca fânețe și mixt (pășunat - cosit) și amestecul 1. (*Lolium perenne* 7 kg, *Poa pratensis* 7 kg, *Festuca pratensis* 4 kg, *Dactylis glomerata* 5 kg, *Trifolium repens* 8 kg, *Lotus corniculatus* 5 kg), pentru pentru supraînsămânțarea pajiștilor utilizate prin pășunat;

Atenție!

NU vor fi realizate însămânțări de suprafață sau supraînsămânțări pe pajiștile aflate sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști). Se pot face doar în cazurile când unele suprafețe sunt afectate accidental și doar cu specii din flora locală.

Este interzis aratul sau discuitul pajiștilor existente în cadrul fermelor care au angajamente APIA în derulare.

Lucrările de îmbunătățire necesare pe pajiștile aparținătoare Comunei Moșnița Nouă sunt specificate în următoarele fișe.

**LUCRĂRILE DE ÎMBUNĂTĂȚIRE PROPUSE ÎN PAJIȘTILE
DIN LOCALITATEA URSENI**

Trupul de pășune/parcelă descriptivă			Volumul lucrărilor de îmbunătățire (ha)							Observații
Nr. crt.	Denumire	Suprafața (ha)	Înlăturarea vegetației arbutive	Tăierea arborilor, scoaterea cioatelor	Combaterea plantelor dăunătoare și toxice	Nivelarea mușuroaielor	Combaterea eroziunii solului	Drenări, desecări	Total (ha)	
1	Trupul de pășune 1 Urseni A 557	4.4552	da	da	da	da	-	da	4.4552	
2	Trupul de pășune 2 Urseni A 547	0.1794	da	da	da	da	-	-	0.1794	
3	Trupul de pășune 3 Urseni Ps 474/1 Ps 472 Ps 473 Ps 461 Ps 469 Ps 467 Ps 462 Ps 459	0.9952 8.4284 18.5852 19.9139 12.6988 6.7447 1.9232 3.2513	-	-	da	da	-	-	72.5407	ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
4	Trupul de pășune 4 Urseni F 493/1 A 483 F 493/2	1.1800 9.8479 1.6000	-	-	da	da	-	-	15.8678	ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

	F 482 F 479/1 F 494 F 496	0.9500 1.8699 0.2200 0.2000								Lunca Timișului
5	Trupul de pășune 5 Urseni Ps 447	10.4525	-	-	da	da	-	-	10.4525	ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului

Trupul de pășune/parcelă descriptivă			Volumul lucrărilor de îmbunătățire (ha)			
Nr. crt.	Denumire	Suprafața (ha)	Fertilizare chimică	Fertilizare organică	Suprăînsămânțare	Reînsămânțare
1	Trupul de pășune 1 Urseni A 557	4.4552 4.4552	da	da	da	-
2	Trupul de pășune 2 Urseni A 547	0.1794 0.1794	da	da	da	-
3	Trupul de pășune 3 Urseni Ps 474/1 Ps 472 Ps 473 Ps 461 Ps 469 Ps 467 Ps 462 Ps 459	72.5407 0.9952 8.4284 18.5852 19.9139 12.6988 6.7447 1.9232 3.2513	nu	da	da	ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului nu
4	Trupul de pășune 4 Urseni F 493/1 A 483 F 493/2 F 482 F 479/1 F 494 F 496	15.8678 1.1800 9.8479 1.6000 0.9500 1.8699 0.2200 0.2000	nu	da	da	ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului nu
5	Trupul de pășune 5 Urseni Ps 447	10.4525 10.4525	nu	da	da	ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului nu

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

**LUCRĂRILE DE ÎMBUNĂTĂȚIRE PROPUSE ÎN PAJIȘTILE
DIN LOCALITATEA MOȘNIȚA NOUĂ**

Trupul de pășune/parcelă descriptivă			Volumul lucrărilor de îmbunătățire (ha)							Observații
Nr. crt.	Denumire	Suprafața (ha)	Înlăturarea vegetației arbutive	Tăierea arborilor, scoaterea cioatelor	Combaterea plantelor dăunătoare și toxice	Nivelarea mușuroaielor	Combaterea eroziunii solului	Drenări, desecări	Total (ha)	
1	Trupul de pășune 1 Moșnița Nouă Ps 452 Ps 451 Ps 433 Ps 441	6.6590 0.6607 2.0343 55.3025	-	-	da	da	-	nu	64.6565	ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului
2	Trupul de pășune 2 Moșnița Nouă A 665/1/4/1/1	7.7900	da	da	da	da	-	da	7.7900	-
3	Trupul de pășune 3 Moșnița Nouă Ps 153 Ps 705/2	1.0300 0.1714	da	da	da	da	-	-	1.2014	da

Trupul de pășune/parcelă descriptivă			Volumul lucrărilor de îmbunătățire (ha)			
Nr. crt.	Denumire	Suprafața (ha)	Fertilizare chimică	Fertilizare organică	Supraînsămânțare	Reînsămânțare
1	Trupul de pășune 1 Moșnița Nouă Ps 452 Ps 451 Ps 433 Ps 441	64.6565 6.6590 0.6607 2.0343 55.3025	nu	da	da	ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului nu
2	Trupul de pășune 2 Moșnița Nouă A 665/1/4/1/1	7.7900 7.7900	da	da	da	-
3	Trupul de pășune 3 Moșnița Nouă Ps 153 Ps 705/2	1.2014 1.0300 0.1714	da	-		da

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

**LUCRĂRILE DE ÎMBUNĂTĂȚIRE PROPUSE ÎN PAJIȘTILE
DIN LOCALITATEA ALBINA**

Trupul de pășune/parcelă descriptivă			Volumul lucrărilor de îmbunătățire (ha)							Observații
Nr. crt.	Denumire	Suprafața (ha)	Înlăturarea vegetației arbutive	Tăierea arboretelor, scoaterea cioatelor	Combaterea plantelor dăunătoare și toxice	Nivelarea mușuroaielor	Combaterea eroziunii solului	Drenări, desecări	Total (ha)	
1	Trupul de pășune 1 Albina Ps 425 Ps 420	1.0140 40.0328	-	-	da	da	-	-	41.0468	ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului nu
2	Trupul de pășune 2 Albina Ps 325 Ps 269 Ps 274 Ps 321 Ps 330	1.4936 1.0843 5.8721 4.6733 5.0472	da	da	da	da	-	da	18.1705	
3	Trupul de pășune 3 Albina Ps 300 Ps 301 Ps 304 Ps 297 Pdt 298 Pdt 287	2.7807 3.6728 7.2100 7.6975 0.6970 0.4205	da	da	da	da	-	da	22.4785	

Trupul de pășune/parcelă descriptivă			Volumul lucrărilor de îmbunătățire (ha)			
Nr. crt.	Denumire	Suprafața (ha)	Fertilizare chimică	Fertilizare organică	Supraînsămânțare	Reînsămânțare
1	Trupul de pășune 1 Albina Ps 425 Ps 420	41.0468 1.0140 40.0328	nu	da	da	ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului nu
2	Trupul de pășune 2 Albina Ps 325	18.1705 1.4936	da	da	da	-

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

	Ps 269	1.0843				
	Ps 274	5.8721				
	Ps 321	4.6733				
	Ps 330	5.0472				
3	Trupul de pășune 3 Albina	22.4785	da	da	da	-
	Ps 300	2.7807				
	Ps 301	3.6728				
	Ps 304	7.2100				
	Ps 297	7.6975				
	Pdt 298	0.6970				
	Pdt 287	0.4205				

Pentru pajiștile aparținătoare comunei Moșnița Nouă se propun următoarele lucrări pe termen lung:

- ✓ Desecări pe pajiștile care nu sunt în arii naturale protejate;
- ✓ Construirea de adăpători specializate;
- ✓ Garduri electrice pentru asigurarea pășunatului rațional, pe tarlale cu păstor electric (panouri fotovoltaice pentru alimentare cu curent electric);

Aplicarea lucrărilor de îmbunătățire pe pajiști, trebuie întreprinse după un calendar bine stabilit astfel încât lucrările să fie efectuate la momentul optim pentru o îmbunătățire reală și utilă a pajiștilor, fără a aduce prejudicii prin volumul lucrărilor de îmbunătățire aplicate.

Pentru a respecta cele amintite mai sus recomandăm orientarea utilizatorilor de pajiști după calendarul prezentat mai jos.

**CALENDARUL LUCRĂRILOR PE PAJIȘTILE APARTINĂTOARE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, JUDEȚUL TIMIȘ
- în acord cu legislația în vigoare**

IANUARIE

- ① Nu vor fi realizate însămânțări de suprafața sau supraînsămânțări. Se pot face însămânțări cu specii din flora locală doar în cazurile când unele suprafețe sunt afectate accidental și doar cu specii locale (Măsura 10/1, 10/2, 10/2.1, 10/2.2, 10/3, 10/3.1, 10/3.2, 10/6).

FEBRUARIE

Acțiuni pe teren:

- Continuarea curățirii pajiștilor, respectiv defrișării vegetației lemnoase în "ferestrele" iernii, dacă vremea o permite. Vegetația nedorită trebuie adunată de pe pajiște;
- Transportul gunoiului de grajd și aplicarea lui. Utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30, 40 kg azot substanță activă (N s.a.)/hectar (Măsura 10/1, 10/2, 10/2.1, 10/2.2, 10/3, 10/3.1, 10/3.2, 10/6) a se vedea Ghidul - Agro-mediu/APIA, respectiv Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”/APIA ;
- Aplicarea amendamentelor pe sărături;

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

- Aplicarea îngrășămintelor chimice complexe din formele 16-16-16 sau 15-15-15 (NPK) pe pajiștile permanente, îndeosebi unde dorim să începem pășunatul mai devreme. Pe pajiștile care sunt sub angajament APIA (Măsura 10/1, 10/2, 10/2.1, 10/2.2, 10/3, 10/3.1, 10/3.2, 10/6) utilizarea pesticidelor și a fertilizanților chimici este interzisă;
- Curățarea canalelor de desecare, acolo unde este cazul, dacă solul nu este acoperit;
- Interzicerea pășunatului, îndeosebi cu oile și caprele, pentru a preveni degradarea solului și rărirea prematură a covorului ierbos.

MARTIE

Acțiuni pe teren:

- Se continuă defrișarea vegetației lemnoase;
- Împrăștierea mușuroaielor și nivelarea terenului;
- Se continuă, unde este cazul, transportul și aplicarea gunoiului de grajd și al amendamentelor;
- Eliminarea excesului de umiditate temporară prin canale de desecare și al excesului permanent prin drenaje;
- Începe plantarea arborilor pentru eliminarea umidității (unde este cazul - plop, salcie), umbră la animale sau delimitare tarlale (unde este cazul);
- Continuă aplicarea îngrășămintelor chimice după topirea zăpezii (unde este cazul);
- Se construiesc sau se refac drumurile de acces, pe pășune;
- Se verifică sursa de apă, în vederea asigurării apei pentru adăpat pentru animale, din râuri sau fântâni. Se vor realiza: captări, amenajări specifice, puțuri, jgheaburi etc.
- Se vor realiza (acolo unde este cazul) construcții ușoare pentru adăpostirea animalelor (tabere de vară). În cazul în care ele există se va trece la dezinfectarea și repararea acestora. Adăposturile vor fi dimensionate după numărul animalelor iar acolo unde este cazul vor fi prevăzute cu instalații de colectare și distribuție a dejecțiilor și alte utilități.
- Se vor repara și dezinfecta stânele, saivanele, etc.

APRILIE

Acțiuni pe teren:

- Încheierea acțiunilor de împrăștiere a mușuroaielor, defrișării vegetației lemnoase dăunătoare și nivelarea terenului;
- Încheierea fertilizării cu gunoi de grajd și aplicarea amendamentelor (daca este cazul);
- Continuarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare (eliminarea excesului de umiditate);
- Continuarea aplicării îngrășămintelor chimice (daca este cazul);
- Lucrări de supraînsămânțare a pajiștilor cu covor ierbos degradat (acolo unde este cazul);
- Eliminarea crengilor uscate la arborii izolați de pe pășuni;
- Finalizarea lucrărilor de plantare arbori pentru umbră, împrejmuiri sau desecări biologice (acolo unde este cazul);
- Reparații la alimentările cu apă (puțuri, jgheaburi etc.), podețe, drumuri, garduri de împrejmuire, adăposturi pentru animale, stâni și alte dotări pentru sezonul de pășunat;
- Începerea sezonului de pășunat pe pășuni după data de 20 aprilie și respectarea pășunatului pe specii și categorii de animale.
- Pășunatul începe când solul e bine zvântat. Pășunile inundate nu trebuie pășunate mai devreme de 2 săptămâni de la re-tragerea apelor APIA (Măsura 10/1, 10/2, 10/2.1, 10/2.2, 10/3, 10/3.1, 10/3.2, 10/6);
- Este interzis aratul și discuitul pajiștilor sub angajament APIA APIA (Măsura 10/1, 10/2, 10/2.1, 10/2.2, 10/3, 10/3.1, 10/3.2, 10/6);
- Respectarea încărcăturii optime de animale la hectar.

MAI

- Utilizatorii de pajiști au obligația să respecte încărcătura minima de animale pe hectar (0,3 UVM). Pășunatul se efectuează cu maxim 1,0 UVM (Unitate Vită Mare) - maxim o bovină la hectar (Măsura 10/1, 10/2, 10/2.1, 10/2.2) – a se vedea tabele de conversie.
- Trebuie să se asigure o densitate optimă pe întreaga suprafață (CP x suprafața pajiștii), pentru prevenirea pășunatului excesiv, care conduce la reducerea ratei de refacere a pășunii, scăderea producției de iarbă și a cantității de iarbă consumată de animale în ciclurile următoare de pășunat.
- Planificarea succesiunii de pășunat a tarlalelor (pășunatul continuu) cu respectarea următoarelor criterii:
 - 👑 a. conducerea turmelor pe un anumit traseu, care din când în când este modificat. Astfel animalele nu stau în același loc, ci pășunează pe locuri diferite și în aceeași zi și în zile diferite;
 - 👑 b. pășunatul în front. În acest caz animalele sunt dirijate în deplasarea lor pe pășune de către un cioban ce le permite înaintarea numai pe măsura consumării plantelor;
 - 👑 c. pășunatul continuu (liber) intensiv simplificat unde parcelarea este redusă în mod substanțial la 1-2 parcele, delimitate prin bariere naturale (canal, albia unui râu, garduri de arbuști), drumuri, semne convenționale sau prin garduri, cu efect direct asupra diminuării cheltuielilor ocazionale de parcelare și alimentare cu apă.
- Se respectă pășunatul cu speciile de animale (oi, capre, vaci, cai, bivoli) stabilite anterior, pentru a preveni reducerea potențialului productiv al pajiștii și afectarea calității acesteia.

IUNIE

Acțiuni pe teren:

- În zona de câmpie și dealuri joase începe campania de combatere a principalelor buruieni din pajiștile, respectiv plantele neconsumate de animale.
- Începe recoltarea fânțelor și conservarea furajelor sub forma de siloz, semisiloz și fân, în funcție de regimul pluviometric și dotarea fermelor.
- Nu se vor efectua lucrări mecanizate pe pajiștile sub angajament APIA (Măsura 10/2, 10/2.1, 10/2.2);

IULIE

Acțiuni pe teren:

- ① Cositul poate începe doar după data de 1 iulie (Măsura 10/3, 10/3.1.);
- Masa vegetală cosită trebuie adunată de pe suprafața fânței nu mai târziu de două săptămâni de la efectuarea cositului (Măsura 10/2, 10/2.1, 10/2.);
- Prima coasă permisă după 31 IULIE (Măsura 10/3, 10/3.1, pentru Cristelul de câmp). Cositul se va realiza dinspre interiorul parcelei spre exteriorul acesteia. O bandă necosită sau nepășunată de 3 metri va fi lăsată pe marginile fiecărei parcele. Această bandă poate fi cosită / pășunată după 1 SEPTEMBRIE;
- Folosirea mixtă - pășunatul permis după prima coasă . Iarbă cosită se adună în maxim 2 săptămâni de la cosire (Măsura 10/3, 10/3.1)

AUGUST

Acțiuni pe teren:

- Cositul resturilor neconsumate și împrăștierea dejecțiilor solide, după fiecare ciclu de pășunat;

- Aplicarea fazială a azotului pentru pajiștile care nu sunt sub angajament APIA;
- ① Agricultorii care utilizează pajiști permanente nu trebuie să ardă vegetația, inclusiv iarba rămasă după cositul pajiști (GAEC 8), obiectivul acestei condiții fiind menținerea unui nivel minim de întreținere a solului prin protejarea pajiștilor permanente.

SEPTEMBRIE

- ① Menținerea pajiștilor permanente, prin asigurarea unui nivel minim de pășunat sau cosirea lor cel puțin odată pe an (GAEC 7);
- ① Nu este permisă tăierea arborilor solitari sau a grupurilor de arbori de pe terenurile agricole (GAEC 9);
- ① Nici un tip de îngrășământ nu poate fi aplicat pe terenuri acoperite de zăpadă, pe terenuri cu apă în exces sau pe terenuri înghețate. (Ordin Comun 1182/1270/2005, cerințe pentru zonele vulnerabile la nitrați);
- ① Nu vor fi folosiți fertilizatori în apropierea resurselor de apă în conformitate cu următoarele indicații:
 - 1. Fertilizator solid – nu mai aproape de 6 m de apă.
 - 2. Fertilizator lichid – nu mai aproape de 30 m de apă.
 - 3. În apropierea stațiilor de captare a apei potabile, nu va fi folosit nici un tip de fertilizator la o distanță mai mică de 100 m față de stația de captare a apei.

OCTOMBRIE

- ① La începutul lunii animalele sunt scoase de pe pășune.

NOIEMBRIE

- ① Este interzis a se intra cu animalele în pajiște, plantele din covorul vegetal au nevoie de o perioadă de repaus.

DECEMBRIE

- ① Este interzis a se intra cu animalele în pajiște, plantele din covorul vegetal au nevoie de o perioadă de repaus.

SPECIFICARE:

Codul 214 reprezintă – Măsura de Agromediu din Programul Național de Dezvoltare Rurală, din cadrul Pilonul 2/Axa 2 GAEC reprezintă– Bune Practici Agricole și de Mediu,
– SAPS Plățile Directe (pe suprafață) din cadrul Pilonului 1,
Codul 10 reprezintă - Măsura 10 – „Agro-mediu și climă” – fosta Măsură 214.

ATENȚIE

UTILIZAREA PESTICIDELOR ȘI A FERTILIZANȚILOR CHIMICI ESTE INTERZISĂ!

EXPLICAȚII:

Măsura 10 (Pachetul 1) – „Pajiști cu Înaltă Valoare Naturală”;

Măsura 10 (Pachetul 2, *Varianta 2.1 și Varianta 2.2*) – „Pajiști cu Înaltă Valoare Naturală - Practici Agricole Tradiționale”;

Măsura 10 (Pachetul 3, *Varianta 3.1 și Varianta 3.2*) – „Pajiști importante pentru păsări”;

Măsura 10, Pachetul 6 – „Pajiști importante pentru fluturi” (*Maculinea* sp.)

[http://www.madr.ro/docs/dezvoltare-rurala/programare-2014_2020/dezbatere/fise-masuri/plati-agro-mediu-si-clima-Draft-v.1-28.02.2014.pdf]

FOLOSIREA PAJIȘTILOR

După aplicarea metodelor de îmbunătățire a pajiștilor permanente în continuare se va acorda o atenție la fel de mare folosirii producției de iarbă, atât prin pășunat direct cu animalele, cât și prin cosire în vederea conservării ei pentru sezonul rece sub formă de fân, siloz, etc. sau a utilizării masei verzi pentru furajare la iese.

6.3. Stabilirea încărcării cu animale a pajiștilor din UAT Moșnița Nouă

Ritmul neuniform de repartizare a producției de iarbă pe pășuni face ca animalele să aibă de regulă un surplus de hrană la începutul pășunatului și să fie în criză la sfârșitul sezonului. Rezolvarea acestui neajuns pe pășunile neamenajate se face pe două căi și anume reducerea treptată a efectivelor de animale scoase la pășunat sau hrănirea cu nutrețuri produse în arabil (porumb verde, sfeclă, dovlecei, etc.) sau alte furaje însilozate (Marușca T., și colab., 2014).

Stabilirea încărcăturii totale cu animale a unei pășuni (**IAP**) se face prin înmulțirea suprafeței pășunii (**Sp**) exprimată în hectare cu încărcarea pășunii, sau capacitatea de pășunat, la 1 hectar pentru diferite specii sau categorii de animale.

6.4. Organizarea pășunatului pentru diferitele specii de animale

După ce am aplicat toate metodele de îmbunătățire a covorului ierbos a unei pajiști, după caz prin curățire de vegetație dăunătoare, fertilizare organică și chimică, supraînsămânțare, reînsămânțare, amendare, etc., problema cea mai importantă rămâne valorificarea producției de iarbă prin cosire și / sau păscut cu animalele (Marușca T. și colab., 2014).

De aceea trebuie să se acorde o atenție la fel de mare metodelor de folosire ca și metodelor de îmbunătățire a producției unei pajiști, pentru a se obține rezultatele scontate.

Pe raza UAT Moșnița Nouă se pășunează mai mult cu oile, vacile fiind în număr mult mai mic. Se practică pășunatul liber.

Metodele de pășunat se clasifică în două categorii: pășunatul liber (continuu sau nerațional) și pășunatul rațional. Ambele metode au variante pentru exploatarea intensivă și extensivă.

Pășunatul continuu (liber) este sistemul de pășunat practicat, în zonă, din cele mai vechi timpuri, fiind un sistem extensiv. Conform acestui sistem, animalele sunt lăsate să pască pe pășune de primăvara devreme și până toamna târziu - sistem practicat în zonă, unde producția pajiștilor permanente este mică și neuniform repartizată pe cicluri de pășunat. Perioada de secetă din vară duce la diminuarea producției în ciclurile trei și patru.

În următorii ani, după ce se vor face toate lucrările de ameliorare a pajiștilor, unele pajiști pot fi tarlalizate (în mod special blocurile fizice – cu subvenții APIA) și se va putea trece la pășunatul rațional cu garduri electrice.

Recomandări:

Practicarea unor variante de raționalizare a pășunatului continuu:

- **conducerea turmelor pe un anumit traseu, care din când în când este modificat. Astfel animalele nu stau în același loc, ci pășunează pe locuri diferite și în aceeași zi și în zile diferite;**
- **pășunatul în front. În acest caz animalele sunt dirijate în deplasarea lor pe pășune de către un cioban ce le permite înaintarea numai pe măsura consumării plantelor;**
- **pășunatul continuu (liber) intensiv simplificat unde parcelarea este redusă în mod substanțial la 1-2 parcele cu efect direct asupra diminuării cheltuielilor ocazionale de parcelare și alimentare cu apă.**

În momentul în care producția pajiștii se va îmbunătăți considerabil se va putea trece la organizarea unui pășunat rațional, pe anumite unități de exploatare.

Pășunatul rațional (prin rotație). Are ca principiu împărțirea pășunii în tarlale și intrarea succesivă cu animalele pe tarlale.

Organizarea unui pășunat rațional (prin rotație) presupune stabilirea numărului de parcele (tarlale) în care se împarte pajiștea, suprafața acestora și durata de timp cât stau animalele pe tarla.

În această metodă pășunea este păscută doar pentru anumite perioade, intercalate cu pauze care permit refacerea plantelor din pajiști (25-30 de zile).

Ciclul de pășunat se referă la durata de refacere a pajiștii și durata pășunatului pe o tarla. Astfel în intervalul de pășunat de 194 de zile (20.04.-1.11.), avem 4-6 cicluri de pășunat în funcție de evoluția factorilor climatici. În general în zonă pe timpul verii vegetația pajiștilor suferă foarte mult.

Și această metodă prezintă mai multe variante:

O primă variantă – pășunatul dozat, pe care o recomandăm pentru pajiștile permanente, cu producții mai mici de 8 t/ha m.v. utilizate în mod special cu oile, se referă la atribuirea unei suprafețe mai mari de pășune, pe care animalele stau o perioadă mai lungă de timp. Suprafața tarlalei se calculează în funcție de producția pășunii și de numărul de animale. Tarlalele sunt utilizate în succesiune, conform figurii de mai jos.

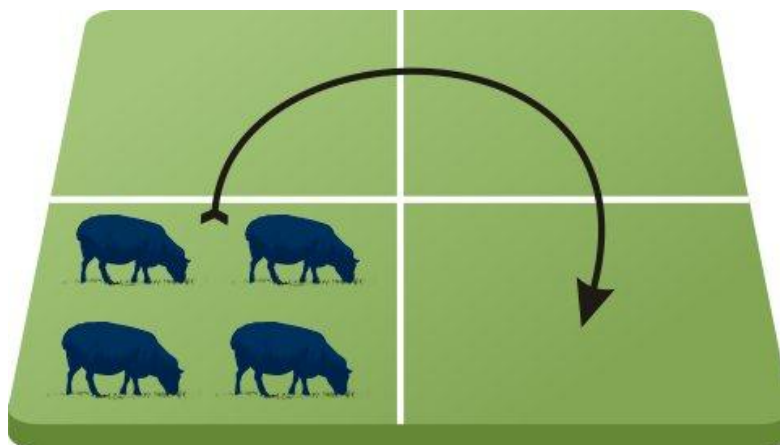

Fig.6.10. Pășunatul dozat, în succesiune

(<http://www.gazetadeagricultura.info/animale/ovine-caprine/12981-pasunatul-oilor.html>)

Varianta intensivă - a pășunatului rațional constă în împărțirea pășunii în 8-12 tarlale și intrarea succesivă cu animalele pe tarlale. Această variantă este deja mai pretențioasă și se recomandă acolo unde producția pășunii depășește 13-15 t/ha masă verde.

Conform Ordinului 544/2013 și a literaturii de specialitate, pentru stabilirea numărului de tarlale se face raportul între durata de refacere a vegetației pajiștii și durata pășunatului pe o tarla:

$$N.t. = D.r. \div D.p.$$

în care:

- N.t. - numărul de tarlale;
- D.r. - durata de refacere a pajiștii (pentru regenerarea plantelor), cu variații cuprinse între 24 și 50 zile, în funcție de numărul ciclului de pășunat, condițiile meteorologice, altitudine, tipuri de plante etc.;
- D.p. - durata de pășunat pe o tarla cu variații cuprinse între 3 și 6 zile.

Numărul de tarlale se majorează cu 1-2, reprezentând tarlalele care se scot anual prin rotație de la pășunat, pentru aplicarea metodelor de îmbunătățire.

După stabilirea numărului de tarlale și a suprafețelor acestora se trece la delimitarea tarlalelor.

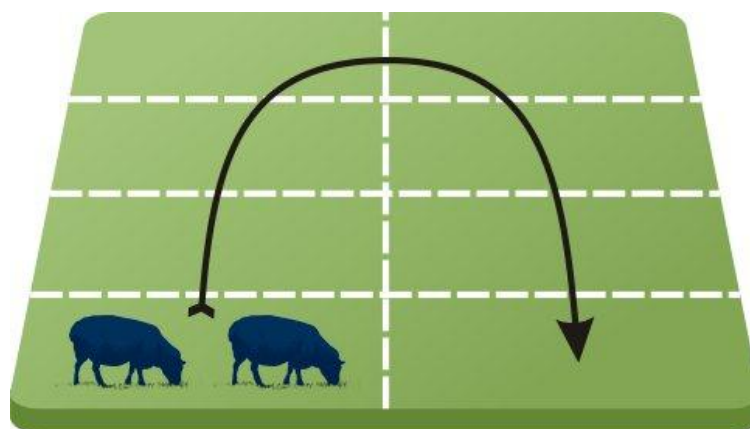
Delimitarea tarlalelor din UAT Moșnița Nouă – se realizează prin formele naturale ale reliefului: râul Timiș, canale de desecare, drumuri, semne convenționale sau prin garduri electrice.

Fig. 6.11. Delimitarea pajiștilor – UAT Moșnița Nouă
(foto original)

Gardurile fixe sunt formate din stâlpi înalți de 1,5 m de la suprafața solului, cu distanța între ei de 3-4 m, pe care se fixează 3-4 rânduri de sârmă ghimpată sau șipci. Gardurile interioare pot avea numai două rânduri de sârmă. Gardurile fixe sunt costisitoare și necesită lucrări permanente de întreținere.

Gardurile electrice – cu păstor electric, reprezintă soluția cea mai bună pentru organizarea pășunatului pe tarlale. În interiorul tarlalelor se pot delimita suprafețe mai mici, pe care animalele să stea 1-2 zile sau doar o jumătate de zi.

Liniile punctate indica garduri mobile

Fig. 6.12. Pășunatul în interiorul tarlalelor

(<http://www.gazetadeagricultura.info/animale/ovine-caprine/12981-pasunatul-oilor.html>)

Delimitarea între parcele se poate face și prin garduri vii formate din foioase. Gardurile sunt indispensabile din punct de vedere tehnologic, economic și ecologic. Ele reduc viteza vânturilor, asigură umbra pentru animale în zilele toride, păstrează umiditatea solului, produc oxigen. Se recomandă următorii arbuști: soc, lemn câinesc, gledice, sălcioară, cătină albă, păducel, alun, etc.

Timpul de pășunat pe tarla prezintă de asemenea o importanță deosebită. Se cunoaște faptul că animalele erbivore reușesc, în câteva ore, să-și procure necesarul de hrană. În rest se plimbă bătătorind iarba și solul. De aceea este indicat să se pășuneze dimineața 3-4 ore, să se întrerupă pășunatul 2-4 ore (timp în care animalele se odihnesc și beau apă) și să se reia după - amiază de asemenea 3-4 ore.

În cazul pășunatului rațional (când se face tarlalizarea) pășunea se menține la un nivel productiv ridicat prin fertilizarea periodică, la fiecare 3-4 săptămâni cu îngrășămintă pe bază de azot, în doze de 50-60 kg/ha N. În timpul administrării îngrășămintelor nu se întrerupe pășunatul. Excepție fac pajiștile care sunt sub angajament APIA. La acestea fertilizarea se va face în funcție de recomandările din pachetul accesat.

Avantajele sistemului rațional (în oricare din variante) de pășunat sunt:

- se limitează timpul petrecut de animale pe un anumit teritoriu;
- sporește producția pășunilor ca urmare a faptului că plantele după folosire au timp pentru refacere;
- ciclurile de pășunat determină o mai bună uniformizare a producțiilor în decursul perioadei de vegetație;
- înlăturarea pășunatului selectiv prin faptul că animalele sunt obligate să consume toate speciile, adică atât cele valoroase cât și cele nevaloroase, ceea ce face ca procentul de buruieni să se reducă și deci să se îmbunătățească compoziția floristică a pajiștii;
- folosirea uniformă a întregii suprafețe de pășunat, nemaexistând suprafețe subpășunate (cu plante nevaloroase) sau suprapășunate (cu plante valoroase);
- sporește gradul de consumabilitate al plantelor;
- posibilitatea aplicării lucrărilor de îmbunătățire a pajiștilor, inclusiv fertilizare, irigare etc.;
- animalele nu distrug țelina și în consecință nu se declanșează fenomene erozionale;
- obținerea unor producții mai mari la animale (lapte, carne) prin faptul că au la dispoziție tot timpul furajul în cantitatea și de calitate corespunzătoare;
- prevenirea îmbolnăvirii animalelor de parazitoze pentru că în intervalul de 25-30 zile cât animalele lipsesc de pe tarla ouăle și larvele paraziților sunt omorâte de acțiunea razelor solare;
- posibilitatea grupării animalelor pe categorii omogene, ceea ce prezintă mari avantaje din punct de vedere tehnic, economic, și organizatoric.

Lucrări tehnice și instalații

Pe pajiști unele împrejurări sunt deosebit de necesare pentru o mai bună exploatare a covorului ierbos.

Aceste împrejurări, sub forma de garduri, servesc la delimitarea de tarlale, la separarea unor fânețe de pășuni, la împrejmuirea stânelor, taberelor de vară, a locuințelor, plantațiilor, terenurilor degradate, a prăpăstiilor, a terenurilor mlăștinoase etc.

Intr-o economie prosperă, nu se poate renunța la asemenea amenajări. Împrejmuirile se execută, în general, din materiale locale (lemn, piatră), sau pot fi garduri din sârmă și stâlpi din beton.

În momentul în care se va trece la realizarea împrejmuirilor, acestea se vor face pe baza unui plan ce va ține cont de reglementările în vigoare; ORDIN 544 21/06/2013, art. 14, alin (1) și (2) ce prevede următoarele:

(1) Amplasarea gardurilor în vederea împărțirii pe tarlale a pajiștilor se va face conform schiței-hartă care cuprinde:

- a) suprafețele care se vor supraînsămânța;
- b) tarlalele situate pe pajiști permanente (pentru menținerea compoziției floristice printr-un pășunat rațional);
- c) suprafețele cu pajiști anuale/temporare;
- d) suprafețele utilizate ca fânețe;
- e) terenurile fragile care sunt susceptibile la eroziune;
- f) cursurile de apă, șanțurile, în care se pot infiltra nutrienți;
- g) alte caracteristici naturale de peisaj.

(2) Gardurile temporare reprezintă un sistem eficient pentru pășunatul rațional al tuturor ierburilor, modalitate rapidă de a regla suprafața de pajiște la cerințele reale ale animalelor, de a păstra densitatea optimă a animalelor și pentru gestionarea corectă a cantității de masă verde consumată de către animale.

Gardul electric constituie un mijloc foarte eficient pentru organizarea pășunatului pe tarlale, pentru delimitarea parcelelor sau pentru protejarea împotriva animalelor sălbatice.

Acest echipament funcționează pe principiul producerii unor șocuri de tensiune înaltă, dar de intensitate joasă și de foarte scurtă durată, asupra animalului care atinge conductorul gardului, prin închiderea unui circuit electric între conductor și pământ prin corpul animalului.

Gardurile electrice moderne folosesc pentru alimentare baterii de acumulatori care sunt menținute în stare de încărcare cu instalații cu panouri fotovoltaice.

Generatoarele de impulsuri sunt construcții electronice compacte care au rolul de a transforma curentul preluat de la sursa de alimentare în curent cu impulsuri de tensiune ridicate, la intensitate scăzută și de foarte scurtă durată.

Parametrii pe care trebuie să-i realizeze un generator de impulsuri la nivelul lungimii totale a conductorului sunt: tensiunea minimă a impulsului de 2000 V, tensiunea impulsului pentru oi poate ajunge până la 4.000 V; energia impulsului cuprinsă între 1 și 5 J; perioada dintre două impulsuri cuprinsă între 1 și 1,5 secunde; durata impulsului de maxim 25 milisecunde.

Drept conductori pentru garduri electrice se folosesc: conductori din sârmă zincată cu diametru cuprins între 1,5 și 2,5mm; conductori rotunzi acoperiți la exterior cu împletitură din lițe de cupru cu diametrul exterior cuprins între 2,5 și 12,5 mm; conductori sub formă de panglică cu lățimi cuprinse între 6 și 40 mm. Lungimea conductorului pe care poate să-l alimenteze un generator de impulsuri poate atinge chiar 30 km și depinde de rezistența specifică a conductorului și de puterea generatorului de impulsuri folosit.

Ca stâlpi pentru gardul electric se pot folosi: stâlpii din lemn; stâlpii metalici; stâlpii din fibre de sticlă sau mase plastice dure etc. Conductorii se fixează pe stâlpi folosind izolatori.

La instalarea pe teren a gardului trebuie respectate indicațiile din notița tehnică. (<http://pajisti-grassland.ro/proiecte/lucrari/ghid1.pdf>).

Pe lângă avantajele legate de sporirea gradului de valorificare a ierbii prin pășunatul porționat cu "păstorul" electric se reduce numărul păstorilor care pot efectua alte lucrări necesare pe pajiști în perioada de pășunat.

În pajiștile din UAT Moșnița Nouă gardurile electrice delimitează doar parcelele.

6.5. Căi de acces în pajiștile din UAT Moșnița Nouă

La fiecare corp de pajiște trebuie să existe **un drum de acces** pe care să poată circula mijloace auto și mecanizate, ca să efectueze în bune condiții, în sezonul primăvară-vară-toamnă, toate transporturile necesare, inclusiv pentru mersul animalelor la și de la pășune.

De la drumul principal de acces la corpul de pajiști se vor deschide și amenaja drumuri în continuare, pe cât posibil la toate trupurile de pajiști, iar în interiorul fiecărui trup se vor amenaja drumuri sau căi de acces simple, până la adăposturile de animale, la stâne, la adăpători, depozite de furaje, silozuri etc.

La proiectarea și execuția drumurilor pastorale se ține seama de unele criterii, și anume:

- drumul să servească pe cât posibil mai multor scopuri: pastorale, forestiere, turistice, etc. ;

- să ofere posibilități de acces la o cât mai mare suprafață de pajiști;

- să traverseze cât mai puține văi și pâraie, în vederea reducerii volumului lucrărilor de artă, poduri, podețe etc. și să evite complet locurile înmlăștinate;

- să fie pietruit, de la drumul de legătură până la corpul de pajiști;

- să solicite un cost redus pe fiecare kilometru.

Accesul pe pajiștile situate pe teritoriul comunei Moșnița Nouă este posibil atât pe drumuri principale cât și pe căi de acces care aparțin altor categorii.

Accesul pe pajiștile situate pe teritoriul localității Albina se poate face pe mai multe tipuri de drumuri după cum urmează:

- în **trupul de pajiște TP 1 Albina** accesul la pajiști se face pe DJ 592, DE 427/2, DE 414, precum și pe drumuri de acces în interiorul parcelelor;
- în **trupul de pajiște TP 2 Albina** accesul la pajiști se face pe DE 324, DE 270, DE 329, DE 271, precum și pe drumuri de acces în interiorul parcelelor;
- în **trupul de pajiște TP 3 Albina** accesul la pajiști se face pe DE 277, precum și pe drumuri de acces în interiorul parcelelor

Fig. 6.13. Drumuri în trupurile de pajiști – localitatea Albina
(foto original)

Accesul pe pajiștile situate pe teritoriul localității Moșnița Nouă se poate face pe mai multe tipuri de drumuri după cum urmează:

- în **trupul de pajiște TP 1 Moșnița Nouă** accesul la pajiști se face pe DE 450, DE 449, DE 434, DJ 429 (592), precum și pe drumuri de acces în interiorul parcelor;
- în **trupul de pajiște TP 2 Moșnița Nouă** accesul la pajiști se face pe DC 138, DE 669, DE 670, precum și pe drumuri de acces în interiorul parcelor.
- în **trupul de pajiște TP 3 Moșnița Nouă** accesul la pajiști se face pe DJ 592.

Fig. 6.14. Drumuri de acces în pajiște – localitatea Moșnița Nouă
(foto original)

Accesul pe pajiștile situate pe teritoriul localității Urseni se poate face pe mai multe tipuri de drumuri după cum urmează:

- în **trupul de pajiște TP 1 Urseni** accesul la pajiști se face pe DE 559 și DE 576, precum și pe drumuri de acces în interiorul parcelor;
- în **trupul de pajiște TP 2 Urseni** accesul la pajiști se face pe DE 547/1 și DE 547/2, precum și pe drumuri de acces în interiorul parcelor;
- în **trupul de pajiște TP 3 Urseni** accesul la pajiști se face pe DE 475, DE 468, DE 470, DE 471, DE 463, DE 460, precum și pe drumuri de acces în interiorul parcelor;
- în **trupul de pajiște TP 4 Urseni** accesul la pajiști se face pe DE 497, DE 488, DE 841, precum și pe drumuri de acces în interiorul parcelor;
- în **trupul de pajiște TP 5 Urseni** accesul la pajiști se face pe DE 450, precum și pe drumuri de acces în interiorul parcelor.

Fig. 6.15. Drumuri de acces în pajiște – localitatea Urseni
(foto original)

6.6. Construcții zoopastorale și surse de apă

O lucrare de deosebită importanță se referă la asigurarea apei pe pășune. Modul de amenajare depinde de sursa de apă. Cel mai indicat este folosirea surselor de apă naturale (râuri, canale, fântâni) dar, care să nu fie poluate. Se cunoaște că producțiile obținute de la animale sunt mult influențate de calitatea și cantitatea apei.

În general, animalele beau multă apă, cantitățile consumate fiind condiționate de mai mulți factori. Astfel, cu cât animalele sunt mai grele și dau producții mai mari de lapte, vor consuma mai multă apă. De asemenea, consumul de apă este în strânsă legătură cu conținutul de substanță uscată ingerată. În mod obișnuit, pentru 1kg SU ingerată, bovinele au nevoie de 4-5 l apă, iar ovinele și cabalinele de 2-3 l apă.

Când adăpatul se face în râuri, canale trebuie amenajată o porțiune de unde animalele să aibă acces fără a fi periclitare de accidentări.

Recomandăm pietruirea porțiunilor respective pentru a preveni înmlăștinarea.

Tot adăpători (jgheaburi) se fac și atunci când adăpatul se face din fântâni. La construirea adăpătorilor trebuie să se țină seama de câteva elemente pentru ca adăpatul să se desfășoare în bune condiții și cât mai repede.

În pajiștile aparținătoare comunei Moșnița Nouă există și surse de apă sub formă de fântâni, prevăzute cu jgheaburi din tablă sau beton, dar în cea mai mare parte adăpatul animalelor se face din râul Timiș și canalele ce nu seacă în timpul anului.

În continuare prezentăm câteva date orientative cu privire la dimensiunile necesare pentru adăpători, în eventualitatea în care se dorește construirea unor adăpători.

Tabelul 6.8.

Date necesare pentru calcularea lungimii adăpătorilor

Specia	Necesar zilnic (1 apă)	Lățimea de jgheab		Timpul necesar pentru adăparea unui animal (minute)
		Adăpat pe o latură	Adăpat pe ambele laturi	
Cornute mari și cai	40-45	0,5	1,2	7-8
Tineret bovin-cabalin	25-30	0,4	1,0	5-6
Oi și capre	4-5	0,2	0,5	4-5
Tineret ovin	2-3	0,2	0,5	4-5
Porci	8-10	0,2	0,5	4-5

Tabelul 6.9.

Date referitoare la cerințele adăpătorilor, în funcție de specie (cm)

Specia	Adâncimea adăpătorii	Lățimea		Înălțimea de la pământ
		sus	jos	
Cornute mari	35	35	25	40-60
Cai	35	40	30	60-70
Oi și capre	20	30	25	25-35
Porci	25	30	25	20-30

Lungimea adăpătorii (L) este dată de formula:

$$L = \frac{N \times t \times s}{T}, \text{ în care:}$$

N – numărul de animale care urmează să se adape;

t – timpul necesar pentru adăparea unui animal (minute)

s – frontul de adăpare necesar pentru un animal în metri;

T – timpul necesar pentru adăparea unei turme, care este de 60 minute.

Jgheaburile sau ulucile de adăpat trebuie să îndeplinească unele condiții și anume:

- să aibă în totalitatea lor o lungime care să asigure adăpatul tuturor animalelor care sunt pe acea pășune;
- fiecare jgheab să aibă o poziție perfect orizontală;
- să nu fie așezate direct pe pământ, ci pe suporturi la o înălțime de 30-50 cm;
- să poată fi golite integral pe perioada de iarnă sau pentru igienizare.

Amplasarea jgheaburilor de adăpat se face pe un loc deschis, mai larg, pentru ca cireada să se poată deplasa și adăpa cu mai multă ușurință. De dorit este ca adăparea să se facă pe ambele părți ale jgheaburilor, dar dacă acest lucru nu este posibil, se poate face și numai pe o singură parte.

În localitatea Albina, la ieșirea din sat, există o adăpătoare care deservește trupul de pajiști TP 2 și TP 3 Albina. Adăparea animalelor se face din jgheaburi de beton. Porțiunea din jurul jgheabului nu este betonată.

Adăpătorea necesită mici îmbunătățiri, respectiv: repararea jgheabului, betonarea porțiunea din jurul jgheabului, verificarea sursei de apă.

Fig. 6.16. Adăpătoare – localitatea Albina
(foto original)

În localitatea Urseni, la ieșirea din sat, există o adăpătoare care deservește trupul de pajiște TP 1 Urseni. Adăparea animalelor se face din jgheaburi de tablă. Porțiunea din jurul jgheabului nu este betonată.

Adăpătarea necesită îmbunătățiri, respectiv: repararea jgheabului, betonarea porțiunea din jurul jgheabului, verificarea sursei de apă.

Fig. 6.17. Adăpătoare – localitatea Urseni
(foto original)

Recomandări:

- **Verificarea anuală a sursei de apă: fântâni, surse de apă naturale –canale, ape curgătoare;**
- **Înainte de a intra cu animalele pe pășune trebuie reparate și dezinfectate adăpătorile (jgheaburile);**
- **Amenajarea locurilor de adăpat, în cazul în care adăpatul se face din râuri,**
- **Verificarea anuală a sursei de apă (fântâni), ce deserveșc stânele;**
- **Forarea unor fântâni acolo unde este cazul.**

Activitatea pastorală cere încă destul de multe brațe de muncă, atât pentru lucrările de îmbunătățire a pajiștilor, cât mai ales pentru exploatarea lor, inclusiv recoltatul fânului și îngrijirea și deservirea animalelor.

Păstorul de vite sau ciobanul are un rol important în cadrul activității pastorale, de aceea lor trebuie să li se creeze condiții de locuit corespunzătoare.

Pentru personalul care deservește animalele, încăperile de locuit se pot construi atașate de celelalte construcții zoopastorale, stâne, grajduri, tabere de vară, magazii sau amenaja ca adăposturi speciale.

Asemenea tipuri sau modele de locuințe sau adăposturi pot varia de la un etaj altitudinal la altul, după zone, după numărul oamenilor ce urmează să locuiască în ele și după felul și numărul animalelor ce le deserveșc. Este de dorit ca asemenea locuințe să-și păstreze din punct de vedere arhitectural întregul specific local.

Stânele sunt construcții unde se face prepararea laptelui de oaie și a brânzeturilor și unde au ciobanii locuința de vară.

Se amplasează construcția lângă sursa de apă sau se are în vedere posibilitatea de a aduce apa la stână prin conducte sau forarea de fântâni. Amplasarea stânei este legată și de existența

unei căi de acces, drum sau potecă. De la stână trebuie, pe cât posibil, să fie vedere largă spre trupul de pășune. Stâna se așează cu spatele către vântul dominant și cu celarul orientat către nord sau nord-est, nord-vest, pentru că e necesar ca în această încăpere să fie în permanență răcoare, să nu fie în bătaia directă a razelor solare. La stână și în jurul ei este necesară în permanență o mare curățenie.

Activitatea la stânele cu oi mulgătoare este legată de așa numita **strungă, amenajare pentru muls** și pentru separarea oilor mulse de cele nemulse. Se consideră că sistemul strungilor fixe nu este bun, pentru că stând prea mult într-un loc, se distruge complet vegetația ierboasă și nu mai cresc decât buruieni nitrofile ca: urzici (*Urtica dioica*), ștevie (*Rumex* sp.), și altele. Strunga trebuie să fie mutată și ea la fiecare 2-4 zile în alt loc, toate porțiunile de pajiște din apropierea stânei putând fi fertilizate prin târlire, prin mutarea strungii.

Pentru muncitorii care lucrează la îmbunătățirea pajiștilor se construiesc adăposturi ținând seama de numărul de ani în care se va lucra cu un număr sporit de muncitori și de destinația ce urmează a se da adăpostului (va rămâne ca atare sau se va transforma în magazie, adăpost pentru tineretul taurin, grajd pentru tauri sau pentru vaci înainte de fătare etc).

În comuna Moșnița Nouă, bovinele și cabalinele sunt duse vara la pășune și nu au nevoie de adăposturi întrucât nu stau în permanență în parcela unde pășunează.

În pajiștile aflate în proprietatea Primăriei Moșnița Nouă nu sunt stâne, acestea fiind în imediata apropiere.

Recomandări:

- Amenajarea stânelor, magaziilor, locuințelor și sau adăposturilor pentru îngrijitori, acolo unde se impune și se dorește asta;
- Reamenajarea și dezinfectarea grajdurilor, taberelor de vară, acolo unde este cazul;
- Amenajarea strungii (amenajare pentru muls).

CAPITOLUL VII
DESCRIERE PARCELARĂ

LOCALITATEA URSENI
TRUPUL DE PAJIȘTE/UA 1 URSENI

Localitatea	Trup de pajiște/UA	Parcele componente	Suprafața (ha)	Categorie de folosință	Forma de relief	Configurație
URSENI	TP 1	A 557	4.4552	Pășune	Câmpie	Plană
Altitudine: 85 - 90 Pantă: 0 – 3 Expoziție: mixtă Sol: conform studiului pedologic întocmit de OSPA Timisoara (anexa II la amenajamentul pastoral).						
Tipuri pajiște: 1. Pajiști de <i>Festuca pseudovina</i> + diverse specii mezoxerofile; 2. Pajiști de <i>Agropyron repens</i>; 3. Pajiști de <i>Agrostis stolonifera</i> + diverse specii mezofile-mezohigrofile. Alături de tipurile de pajiști dominante se întâlnesc subtipuri distincte/asociații/faciesuri edificate de specii mezofile, mezoxerofile sau mezohigrofile.						
Graminee: <i>Agropyron repens</i> , <i>Lolium perenne</i> , <i>Agrostis stolonifera</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Cynodon dactylon</i> , <i>Bromus tectorum</i> , <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Festuca pratensis</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Phragmites communis</i> , <i>Cynosurus cristatus</i> , <i>Dactylis glomerata</i> , <i>Festuca vallesiaca</i> , <i>Festuca pseudovina</i> , etc.						
Leguminoase: <i>Trifolium repens</i> , <i>T. pratense</i> , <i>T. fragiferum</i> , <i>T. hybridum</i> , <i>Lotus corniculatus</i> , <i>L. tenuis</i> , <i>Medicago lupulina</i> , etc.						
Diverse specii: <i>Potentilla reptans</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Carduus acanthoides</i> , <i>Centaurea jacea</i> , <i>Cichorium intybus</i> , <i>Dipsacus laciniatus</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Eryngium campestre</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Mentha longifolia</i> , <i>Pimpinella saxifraga</i> , <i>Potentilla anserina</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Inula britannica</i> , <i>Aster tripolium</i> , <i>Cirsium lanceolata</i> , <i>Salvia nemorosa</i> , <i>Achillea setacea</i> , <i>Rorippa sylvestris</i> , <i>Carduus nutans</i> , <i>Carthamus lanatus</i> , <i>Centaurea spinulosa</i> , <i>Convolvulus arvensis</i> , <i>Daucus carota</i> , <i>Erodium cicutarium</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Filipendula vulgaris</i> , <i>Galium verum</i> , <i>Glechoma hederacea</i> , <i>Lamium purpureum</i> , <i>Leontodon autumnalis</i> , <i>Mentha pulegium</i> , <i>Plantago lanceolata</i> , <i>Plantago media</i> , <i>Prunella vulgaris</i> , <i>Ranunculus repens</i> , <i>Rumex acetosela</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Rumex obtusifolius</i> , <i>Stellaria media</i> , <i>Taraxacum officinale</i> , <i>Thymus pannonicus</i> , <i>Urtica dioica</i> , <i>Veronica chamaedrys</i> , <i>Xanthium spinosum</i> , <i>Symphytum officinale</i> , <i>Lycopus europaeus</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Carex distans</i> , <i>Eleocharis palustris</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Potentilla argentea</i> , <i>Eryngium campestre</i> , etc.						
Grad de acoperire cu vegetație: 90-100 %						
Încărcarea cu animale – producția medie raportată la întreg trupul de pajiște a fost estimată la 8-10 t/ha masă verde, în aceste condiții în prezent pajiștea suportă o CP de maxim 0,76-0,95 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștilor. Pentru următorii ani CP se va calcula după formula: $\hat{I}.A. = P.d. / (C.i. \times Z.p.)$. Pentru CP de 0,76 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,76 vaci de lapte; 1,09-0,95 bovine de toate vârstele; 3,80-2,53 tineret bovin sub 1 an; 5,43 oi și capre de toate vârstele; 4,07-4,75 oi și capre mature; 0,95 cai de toate vârstele. Pentru CP de 0,95 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,95 vaci de lapte; 1,35-1,18 bovine de toate vârstele; 4,75-3,16 tineret bovin sub 1 an; 6,78 oi și capre de toate vârstele; 6,33-5,93 oi și capre mature; 1,18 cai de toate vârstele.						
Vegetația lemnoasă: arbori; arbuști, lăstăriș - <i>Crategus monogyna</i> , <i>Prunus spinosa</i> , <i>Rosa canina</i> .						
Lucrări executate: târlire.						
Lucrări propuse: <u>Aplicarea îngrășămintelor</u> Aplicarea îngrășămintelor minerale/organice: - fertilizarea de bază (aplicată la 3-4 ani): 330 kg/ha îngrășămintă complexe (N:P:K), aplicate toamna sau primăvara devreme, ori aplicarea de gunoi de grajd 20-40 t/ha toamna târziu.						

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

După primul ciclu de pășunat sau prima coasă se mai administrează echivalentul a 50 kg/ha N s.a.

În anii în care nu se administrează îngrășăminte complexe (NPK), se administrează anual echivalentul a 80-100 kg/ha N s.a, în două fracții (primăvara devreme și după prima recoltă (fânețe) sau după primul ciclu de pășunat.

Pe anumite suprafețe fertilizarea de bază poate fi înlocuită de fertilizarea prin târlire cu animalele (o dată la 3-4 ani).

Fertilizarea, pe toată perioada de concesionare (7-10 ani) se realizează conform sistemului de fertilizare prezentat în Tabelul 6.1. din capitolul 6, în funcție de varianta aleasă de utilizator.

Pentru pajiștile sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști) utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30-40 kg azot substanță activă (Ns.a.)/hectar.

Alte lucrări de îmbunătățire/ameliorare

- Nivelarea mușuroaielor și curățirea pajiștilor de pietre, cioate, resturi menajere.
- Înlăturarea vegetației arbustive de pe suprafața de pășune utilă.
- Supraînsămânțare golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor și în zonele unde vegetația este rară.
- Cosirea, înainte de fructificare, a resturilor vegetale neconsumate de către animale.
- Combaterea prin cosiri repetate a plantelor dăunătoare și toxice.
- Eliminarea excesului de umiditate prin lucrări de prevenire și combatere (nivelarea terenului, rigole, șanțuri, canale, drenuri, puțuri absorbante).
- Asigurare sursă de apă pentru adăpatul animalelor. Pentru sursele de apă existente se va pietrui porțiunea din jurul jgheabului și a locurilor de adăpat, astfel încât să se prevină înmlăștinirea.
- Amenajare (împrejmuire) cu gard electric.

OBSERVAȚII:

Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea rațională a pășunilor se va ține cont de toate recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

TRUPUL DE PAJIȘTE/UA 2 URSENI

Localitatea	Trup de pajiște/UA	Parcele componente	Suprafața (ha)	Categorie de folosință	Forma de relief	Configurație
URSENI	TP 2	A 547	0.1794	Pășune	Câmpie	Plană
Altitudine: 85 - 90 Pantă: 0 – 3 Expoziție: mixtă Sol: conform studiului pedologic întocmit de OSPA Timisoara (anexa II la amenajamentul pastoral).						
Tipuri pajiște: - Pajiști de <i>Festuca pseudovina</i> + diverse specii mezoxerofile-xerofile; - Pajiști de <i>Agropyron repens</i>;						
Graminee: <i>Festuca pseudovina</i> , <i>Festuca vallesiaca</i> , <i>Achillea setacea</i> , <i>Agropyron repens</i> , <i>Cynodon dactylon</i> , <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Lolium perenne</i> , <i>Agrostis stolonifera</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Bromus sp.</i> , Leguminoase: <i>Trifolium repens</i> , <i>T. pratense</i> , <i>T. fragiferum</i> , <i>T. hybridum</i> , <i>Lotus corniculatus</i> , <i>L. tenuis</i> , etc. Diverse specii: <i>Achillea millefolium</i> , <i>Galium verum</i> , <i>Taraxacum officinale</i> , <i>Potentilla argentea</i> , <i>Eryngium campestre</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Cichorium intybus</i> , <i>Salvia nemorosa</i> , <i>Potentilla reptans</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Carduus acanthoides</i> , <i>Centaurea jacea</i> , <i>Dipsacus laciniatus</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Mentha longifolia</i> , <i>Pimpinella saxifraga</i> , <i>Potentilla anserina</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Inula britannica</i> , <i>Aster tripolium</i> , <i>Cirsium lanceolata</i> , <i>Salvia nemorosa</i> , <i>Achillea setacea</i> , <i>Rorippa sylvestris</i> , etc.						
Grad de acoperire cu vegetație: 90-100 %						
Încărcarea cu animale – producția medie raportată la întreg trupul de pajiște a fost estimată la 5-7 t/ha masă verde, în aceste condiții în prezent pajiștea suportă o CP de maxim 0,47-0,66 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștilor. Pentru următorii ani CP se va calcula după formula: $\hat{I}.A. = P.d. / (C.i. \times Z.p.)$. Pentru CP de 0,47 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,47 vaci de lapte; 0,67-0,59 bovine de toate vârstele; 2,35-1,57 tineret bovin sub 1 an; 3,36 oi și capre de toate vârstele; 3,13-2,94 oi și capre mature; 0,59 cai de toate vârstele. Pentru CP de 0,66 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,66 vaci de lapte; 0,94-0,83 bovine de toate vârstele; 3,30-2,20 tineret bovin sub 1 an; 4,71 oi și capre de toate vârstele; 4,40-4,13 oi și capre mature; 0,83 cai de toate vârstele.						
Vegetația lemnoasă: arbori; arbuști, lăstăriș - <i>Crataegus monogyna</i> , <i>Prunus spinosa</i> , <i>Rosa canina</i> .						
Lucrări executate: -						
Lucrări propuse: <u>Aplicarea îngrășămintelor</u> Aplicarea îngrășămintelor minerale/organice: - fertilizarea de bază (aplicată la 3-4 ani): 330 kg/ha îngrășămintă complexă (N:P:K), aplicate toamna sau primăvara devreme, ori aplicarea de gunoi de grajd 20-40 t/ha toamna târziu. După primul ciclu de pășunat sau prima coasă se mai administrează echivalentul a 50 kg/ha N s.a. În anii în care nu se administrează îngrășămintă complexă (NPK), se administrează anual echivalentul a 80-100 kg/ha N s.a., în două fracții (primăvara devreme și după prima recoltă (fânețe) sau după primul ciclu de pășunat. Pe anumite suprafețe fertilizarea de bază poate fi înlocuită de fertilizarea prin târlire cu animalele (o dată la 3-4 ani). Fertilizarea, pe toată perioada de concesiune (7-10 ani) se realizează conform sistemului de fertilizare prezentat în Tabelul 6.1. din capitolul 6, în funcție de varianta aleasă de utilizator. Pentru pajiștile sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști) utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30-40 kg azot substanță activă (Ns.a.)/hectar. <u>Alte lucrări de îmbunătățire/ameliorare</u> - Nivelarea mușuroaielor și curățirea pajiștilor de pietre, cioate, resturi menajere. - Înlăturarea vegetației arbustive de pe suprafața de pășune utilă. - Supraînsămânțare golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor și în zonele unde vegetația este rară. - Cosirea, înainte de fructificare, a resturilor vegetale neconsumate de către animale.						

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

- Combaterea prin cosiri repetate a plantelor dăunătoare și toxice.
- Eliminarea excesului de umiditate prin lucrări de prevenire și combatere (nivelarea terenului, rigole, șanțuri, canale, drenuri, puțuri absorbante).

OBSERVAȚII:

Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea rațională a pășunilor se va ține cont de toate recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

TRUPUL DE PAJIȘTE/UA 3 URSENI

Localitatea	Trup de pajiște/UA	Parcele componente	Suprafața (ha)	Categorie de folosință	Forma de relief	Configurație
URSENI	TP 3	Ps 474/1 Ps 472 Ps 473 Ps 461 Ps 469 Ps 467 Ps 462 Ps 459	0.9952 8.4284 18.5852 19.9139 12.6988 6.7447 1.9232 3.2513	Pășune	Câmpie	Plană

Altitudine: 85 - 90 **Pantă:** 0 – 10 **Expoziție:** mixtă **Sol:** conform studiului pedologic întocmit de OSPA Timisoara (anexa II la amenajamentul pastoral).

Tipuri pajiște:

1. Pajiști de *Agrostis stolonifera* + diverse specii mezofile-mezohigrofile;
2. Pajiști de *Alopecurus pratensis* + diverse specii mezohigrofile;
3. Pajiști de *Lolium perenne* + *Poa pratensis* + *Trifolium repens*;
4. Pajiști de *Festuca pseudovina* + diverse specii mezoxerofile-xerofile.

Alături de tipurile de pajiști dominante se întâlnesc subtipuri distincte/asociații/faciesuri edificate de specii mezofile, mezoxerofile sau mezohigrofile.

Gramineele: *Festuca pseudovina*, *Festuca vallesiaca*, *Achillea setacea*, *Agropyron repens*, *Cynodon dactylon*, *Poa pratensis*, *Festuca pratensis*, *Agrostis stolonifera*, *Dactylis glomerata*, *Bromus mollis*, *Alopecurus pratensis*, *Phragmites communis*, *Cynosurus cristatus*, *Lolium perenne*, *Festuca arundinacea*, *Deschampsia caespitosa*, etc.

Leguminoase: *Trifolium repens*, *Trifolium fragiferum*, *Lotus corniculatus*, *Medicago lupulina*, *Trifolium campestre*, *Lathyrus pratensis*, *Trifolium pratense*, *Vicia villosa*, etc.

Diverse specii: *Plantago lanceolata*, *Achillea millefolium*, *Achillea setacea*, *Matricaria chamomilla*, *Verbena officinalis*, *Carduus acanthoides*, *Carduus nutans*, *Centaurea jacea*, *Cichorium intybus*, *Convolvulus arvensis*, *Daucus carota*, *Dipsacus laciniatus*, *Erodium cicutarium*, *Eryngium campestre*, *Euphorbia cyparissias*, *Cirsium vulgare*, *Galium verum*, *Mentha pulegium*, *Pimpinella saxifraga*, *Potentilla reptans*, *Rorippa silvestris*, *Taraxacum officinale*, *Crategus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina*, *Carex distans*, *Eleocharis palustris*, *Agrimonia eupatoria*, *Carthamus lanatus*, *Centaurea spinulosa*, *Erigeron annuus*, *Euphorbia cyparissias*, *Filipendula vulgaris*, *Glechoma hederacea*, *Lamium purpureum*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pimpinella saxifraga*, *Plantago lanceolata*, *Plantago media*, *Potentilla reptans*, *Prunella vulgaris*, *Ranunculus repens*, *Rumex acetosela*, *Rumex crispus*, *Rumex obtusifolius*, *Stellaria media*, *Thymus pannonicus*, *Urtica dioica*, *Veronica chamaedrys*, *Xanthium spinosum*, *Symphytum officinale*, *Lycopus europaeus*, *Inula britannica*, *Polygonum aviculare*, etc.

Alături de tipurile de pajiști descrise mai sus, în parcelele Ps 473, Ps 461, Ps 469, Ps 467 este prezent habitatul de interes comunitar 6440 - Pajiști aluviale ale văilor râurilor cu *Cnidion dubii*.

Grad de acoperire cu vegetație: 90-100 %

Încărcarea cu animale – producția medie raportată la întreg trupul de pajiște a fost estimată între 7 și 10 t/ha masă verde. În aceste condiții în prezent pajiștea suportă o CP de maxim 0,66 – 0,95 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștilor și implicit CP – capacitatea de pășunat.

Pentru că parcelele de pajiști analizate sunt situate în perimetrul ariei naturale protejate ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului, prin Planul de management CP (capacitatea de pășunat/încărcătura de animale) este limitată la 0,7 UVM/ha.

Pentru CP de 0,7 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,7 vaci de lapte; 1-0,88 bovine de toate vârstele; 3,50-2,33 tineret bovin sub 1 an; 5 oi și capre de toate vârstele; 4,67-4,38 oi și capre mature; 0,88 cai de toate vârstele.

Vegetația lemnoasă: acoperire cu arbori; arbuști, lăstăriș - *Crategus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina*.

Lucrări executate: -

Situații speciale: toate suprafețele de pajiști din Trupul de pajiști 3 Urseni, se suprapun peste Situl de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului și peste Situl de Protecție Avifaunistică ROSPA0128 Lunca Timișului și

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

se supun reglementărilor prevăzute în Planului de management și Regulamentului sitului de importanță comunitară ROSCI0109 – Lunca Timișului și al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0095 - Pădurea Macedonia.

Lucrări propuse:

Aplicarea îngrășămintelor organice: gunoi de grajd 20-40 t/ha, aplicat toamna târziu.

Pe anumite suprafețe fertilizarea de bază poate fi înlocuită de fertilizarea prin târlire cu animalele (o dată la 3-4 ani).

Fertilizarea, pe toată perioada de concesiune (7-10 ani) se realizează conform sistemului de fertilizare prezentat în Tabelul 6.1, varianta B din capitolul 6.

Pentru pajiștile sub angajament APIA, Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști) utilizarea tradițională a gunoierului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30-40 kg azot substanță activă (Ns.a.)/hectar. Utilizatorii au obligația de a respecta cantitatea maximă de azot conținută în dejecțiile împrăștiate (aplicate) anual.

Alte lucrări de îmbunătățire a pajiștilor:

- Nivelarea mușuroaielor și curățirea pajiștilor de pietre, cioate, resturi menajere.
- Înlăturarea vegetației arbustive de pe suprafața de pășune utilă, dar nu mai mult de 20% din suprafață acoperită cu tufișuri.
- Cosirea, înainte de fructificare, a resturilor vegetale neconsumate de către animale.
- Combaterea prin cosiri repetate a plantelor dăunătoare și toxice.

Măsurile de conservare stabilite de Custode prevăd:

Pentru habitatul 6440 - Pajiști aluviale ale văilor râurilor cu *Cnidion dubii*

- exploatarea extensivă a habitatului;
- reglementarea pășunatului și intensității acestuia prin menținerea efectivelor de animale conform bonității fiecărei pășuni;
- limitarea fertilizării, inclusiv interzicerea folosirii substanțelor chimice pentru fertilizare;
- eliminarea din timp a speciilor invazive (*Amorpha fruticosa*, *Reynoutria japonica*).

Măsuri generale stabilite prin Planul de management al Siturilor Natura 2000 valabile pe suprafețele de pajiști din cadrul ariei naturale protejate Lunca Timișului:

- se interzice schimbarea folosinței pajiștilor – pășunilor și fânețelor, conform legislației în vigoare.
- începerea pășunatului în ultima decadă a lunii aprilie - prima decadă a lunii mai.
- limitarea utilizării îngrășămintelor/tratamentelor chimice și utilizarea controlată a îngrășămintelor organice.
- limitarea duratei târlirii la 3 nopți.
- favorizarea pășunatului cu bovine în dauna pășunatului cu ovine sau caprine.
- cosirea manuală sau cu utilaje ușoare.
- păstrarea a cel puțin 20% din suprafață acoperită cu tufișuri în activitatea de curățare a pajiștilor.
- menținerea ochiurilor de apă în pajiști.
- se interzice scăldatul animalelor domestice în albia minoră a râului Timiș.
- controlul respectării interdicției de pășunat în pădure și a respectării regimului de tranzit al animalelor domestice prin pădure și aria protejată, în general.
- igienizarea/întreținerea pășunilor/fânețelor din Siturile Natura 2000 este permisă doar pentru proprietari și concesionari.
- pentru amplasarea de stâne sau adăposturi pastorale se va solicita avizul custodelui.
- se va respecta numărul maxim de câni admis de legislația în vigoare pentru fiecare turmă. Câinii vor purta juleu și vor fi vaccinați și dehelmatizați.
- pe suprafețele de fond forestier și zonele umede din cadrul Siturilor Natura pășunatul este interzis.
- accesul, circulația utilajelor și a mijloacelor de transport motorizate pe teritoriul Siturilor Natura 2000 se face numai pe drumurile special amenajate.
- se interzice tranzitarea albiei minore a râului Timiș cu vehicule motorizate.
- desecarea zonelor umede existente din cadrul Siturilor Natura 2000 este interzisă.
- se interzice arderea/incendierea miriștilor și a pârluagelor în Siturile Natura 2000.

OBSERVAȚII:

Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea rațională a pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI, se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral și se vor aplica cu strictețe condițiile impuse de Custodele ariei protejate.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

TRUPUL DE PAJIȘTE/UA 4 URSENI

Localitatea	Trup de pajiște/UA	Parcele componente	Suprafața (ha)	Categorie de folosință	Forma de relief	Configurație
URSENI	TP 3	F 493/1 A 483 F 493/2 F 482 F 479/1 F 494 F 496	1.1800 9.8479 1.6000 0.9500 1.8699 0.2200 0.2000	Pășune/Fâneată	Câmpie	Plană
Altitudine: 85 - 90 Pantă: 0 – 5 Expoziție: mixtă Sol: conform studiului pedologic întocmit de OSPA Timisoara (anexa II la amenajamentul pastoral).						
Tipuri pajiște: 1. Pajiști de <i>Agrostis stolonifera</i> + diverse specii mezofile-mezohigrofile; 2. Pajiști de <i>Lolium perenne</i> + <i>Poa pratensis</i> + <i>Trifolium repens</i>; 3. Pajiști de <i>Festuca pseudovina</i> + diverse specii mezoxerofile. Alături de tipurile de pajiști dominante se întâlnesc subtipuri distincte/asociații/faciesuri edificate de specii mezofile, mezoxerofile sau mezohigrofile.						
Graminee: <i>Agrostis stolonifera</i> , <i>Lolium perenne</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Agropyron repens</i> , <i>Cynodon dactylon</i> , <i>Bromus tectorum</i> , <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Festuca pratensis</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Phragmites communis</i> , <i>Cynosurus cristatus</i> , <i>Dactylis glomerata</i> , <i>Festuca vallesiaca</i> , <i>Festuca pseudovina</i> , <i>Bromus mollis</i> , etc. Leguminoase: <i>Trifolium repens</i> , <i>T. pratense</i> , <i>T. fragiferum</i> , <i>T. hybridum</i> , <i>Lotus corniculatus</i> , <i>L. tenuis</i> , <i>Medicago lupulina</i> , <i>Trifolium campestre</i> , <i>Lathyrus pratensis</i> , etc. Diverse specii: <i>Potentilla reptans</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Carduus acanthoides</i> , <i>Centaurea jacea</i> , <i>Cichorium intybus</i> , <i>Dipsacus laciniatus</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Eryngium campestre</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Mentha longifolia</i> , <i>Pimpinella saxifraga</i> , <i>Potentilla anserina</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Inula britannica</i> , <i>Aster tripolium</i> , <i>Cirsium lanceolata</i> , <i>Salvia nemorosa</i> , <i>Achillea setacea</i> , <i>Rorippa sylvestris</i> , <i>Carduus nutans</i> , <i>Carthamus lanatus</i> , <i>Centaurea spinulosa</i> , <i>Convolvulus arvensis</i> , <i>Daucus carota</i> , <i>Erodium cicutarium</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Filipendula vulgaris</i> , <i>Galium verum</i> , <i>Glechoma hederacea</i> , <i>Lamium purpureum</i> , <i>Leontodon autumnalis</i> , <i>Mentha pulegium</i> , <i>Plantago lanceolata</i> , <i>Plantago media</i> , <i>Prunella vulgaris</i> , <i>Ranunculus repens</i> , <i>Rumex acetosela</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Rumex obtusifolius</i> , <i>Stellaria media</i> , <i>Taraxacum officinale</i> , <i>Thymus pannonicus</i> , <i>Urtica dioica</i> , <i>Veronica chamaedrys</i> , <i>Xanthium spinosum</i> , <i>Symphytum officinale</i> , <i>Lycopus europaeus</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Carex distans</i> , <i>Eleocharis palustris</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Potentilla argentea</i> , etc.						
Grad de acoperire cu vegetație: 90-100 %						
Încărcarea cu animale – producția medie raportată la întreg trupul de pajiște a fost estimată între 7 și 10 t/ha masă verde. În aceste condiții în prezent pajiștea suportă o CP de maxim 0,66 – 0,95 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștilor și implicit CP – capacitatea de pășunat. Datorită faptului că parcelele de pajiști care alcătuiesc TP 4 sunt situate în perimetrul ariei protejate ROSCI0109 Lunca Timișului, prin Planul de management CP (capacitatea de pășunat/încărcătura de animale) este limitată la 0,7 UVM/ha. Pentru CP de 0,7 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,7 vaci de lapte; 1-0,88 bovine de toate vârstele; 3,50-2,33 tineret bovin sub 1 an; 5 oi și capre de toate vârstele; 4,67-4,38 oi și capre mature; 0,88 cai de toate vârstele.						
Vegetația lemnoasă: arbori; arbuști, lăstăriș - <i>Crataegus monogyna</i> , <i>Prunus spinosa</i> , <i>Rosa canina</i> .						
Lucrări executate: -						
Situații speciale: toate suprafețele de pajiști din Trupul de pajiști 4 Urseni, se suprapun peste Situl de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului și peste Sitului de Protecție Avifaunistică ROSPA0128 Lunca Timișului și se supun reglementărilor prevăzute în Planului de management și Regulamentului sitului de importanță comunitară ROSCI0109 – Lunca Timișului și al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0095 - Pădurea Macedonia.						
Lucrări propuse: Aplicarea îngrășămintelor organice: gunoi de grajd 20-40 t/ha, aplicat toamna târziu.						

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Pe anumite suprafețe fertilizarea de bază poate fi înlocuită de fertilizarea prin târlire cu animalele (o dată la 3-4 ani). Fertilizarea, pe toată perioada de concesiune (7-10 ani) se realizează conform sistemului de fertilizare prezentat în Tabelul 6.1, varianta B din capitolul 6.

Pentru pajiștile sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști) utilizarea tradițională a gunoierului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30-40 kg azot substanță activă (Ns.a.)/hectar. Utilizatorii au obligația de a respecta cantitatea maximă de azot conținută în dejecțiile împrăștiate (aplicate) anual.

Alte lucrări de îmbunătățire a pajiștilor:

- Nivelarea mușuroaielor și curățirea pajiștilor de pietre, cioate, resturi menajere.
- Înlăturarea vegetației arbustive de pe suprafața de pășune utilă, dar nu mai mult de 20% din suprafață acoperită cu tufișuri.
- Cosirea, înainte de fructificare, a resturilor vegetale neconsumate de către animale.
- Combaterea prin cosiri repetate a plantelor dăunătoare și toxice.

Măsuri generale stabilite prin Planul de management al Siturilor Natura 2000 valabile pe suprafețele de pajiști din cadrul ariei naturale protejate Lunca Timișului:

- se interzice schimbarea folosinței pajiștilor – pășunilor și fânețelor, conform legislației în vigoare.
- începerea pășunatului în ultima decadă a lunii aprilie - prima decadă a lunii mai.
- limitarea utilizării îngrășămintelor/tratamentelor chimice și utilizarea controlată a îngrășămintelor organice.
- limitarea duratei târlirii la 3 nopți.
- favorizarea pășunatului cu bovine în dauna pășunatului cu ovine sau caprine.
- cosirea manuală sau cu utilaje ușoare.
- păstrarea a cel puțin 20% din suprafață acoperită cu tufișuri în activitatea de curățare a pajiștilor.
- menținerea ochiurilor de apă în pajiști.
- se interzice scăldatul animalelor domestice în albia minoră a râului Timiș.
- controlul respectării interdicției de pășunat în pădure și a respectării regimului de tranzit al animalelor domestice prin pădure și aria protejată, în general.
- igienizarea/întreținerea pășunilor/fânețelor din Siturile Natura 2000 este permisă doar pentru proprietari și concesionari.
- pentru amplasarea de stâne sau adăposturi pastorale se va solicita avizul custodelui.
- se va respecta numărul maxim de câni admis de legislația în vigoare pentru fiecare turmă. Câinii vor purta jujeu și vor fi vaccinați și dehelmatizați.
- pe suprafețele de fond forestier și zonele umede din cadrul Siturilor Natura pășunatul este interzis.
- accesul, circulația utilajelor și a mijloacelor de transport motorizate pe teritoriul Siturilor Natura 2000 se face numai pe drumurile special amenajate.
- se interzice tranzitarea albiei minore a râului Timiș cu vehicule motorizate.
- desecarea zonelor umede existente din cadrul Siturilor Natura 2000 este interzisă.
- se interzice arderea/incendierea miriștilor și a pârluagelor în Siturile Natura 2000.

OBSERVAȚII:

Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea rațională a pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI, se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral și se vor aplica cu strictețe condițiile impuse de Custodele ariei protejate.

TRUPUL DE PAJIȘTE/UA 5 URSENI

Localitatea	Trup de pajiște/UA	Parcele componente	Suprafața (ha)	Categorie de folosință	Forma de relief	Configurație
URSENI	TP 5	Ps 447	10.4525	Pășune	Câmpie	Plană
Altitudine: 85 - 90 Pantă: 0 – 5 Expoziție: mixtă Sol: conform studiului pedologic întocmit de OSPA Timisoara (anexa II la amenajamentul pastoral).						
Tipuri pajiște: 1. Pajiști de <i>Agrostis stolonifera</i> + diverse specii mezofile-mezohigrofile; 2. Pajiști de <i>Lolium perenne</i> + <i>Poa pratensis</i> + <i>Trifolium repens</i>; 3. Pajiști de <i>Festuca pseudovina</i> + diverse specii mezoxerofile. Alături de tipurile de pajiști dominante se întâlnesc subtipuri distincte/asociații/faciesuri edificate de specii mezofile, mezoxerofile sau mezohigrofile.						
Graminee: <i>Agrostis stolonifera</i> , <i>Lolium perenne</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Agropyron repens</i> , <i>Cynodon dactylon</i> , <i>Bromus tectorum</i> , <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Festuca pratensis</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Phragmites communis</i> , <i>Cynosurus cristatus</i> , <i>Dactylis glomerata</i> , <i>Festuca vallesiaca</i> , <i>Festuca pseudovina</i> , <i>Bromus mollis</i> , etc.						
Leguminoase: <i>Trifolium repens</i> , <i>T. pratense</i> , <i>T. fragiferum</i> , <i>T. hybridum</i> , <i>Lotus corniculatus</i> , <i>L. tenuis</i> , <i>Medicago lupulina</i> , <i>Trifolium campestre</i> , <i>Lathyrus pratensis</i> , etc.						
Diverse specii: <i>Potentilla reptans</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Carduus acanthoides</i> , <i>Centaurea jacea</i> , <i>Cichorium intybus</i> , <i>Dipsacus laciniatus</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Eryngium campestre</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Mentha longifolia</i> , <i>Pimpinella saxifraga</i> , <i>Potentilla anserina</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Inula britannica</i> , <i>Aster tripolium</i> , <i>Cirsium lanceolata</i> , <i>Salvia nemorosa</i> , <i>Achillea setacea</i> , <i>Rorippa sylvestris</i> , <i>Carduus nutans</i> , <i>Carthamus lanatus</i> , <i>Centaurea spinulosa</i> , <i>Convolvulus arvensis</i> , <i>Daucus carota</i> , <i>Erodium cicutarium</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Filipendula vulgaris</i> , <i>Galium verum</i> , <i>Glechoma hederacea</i> , <i>Lamium purpureum</i> , <i>Leontodon autumnalis</i> , <i>Mentha pulegium</i> , <i>Plantago lanceolata</i> , <i>Plantago media</i> , <i>Prunella vulgaris</i> , <i>Ranunculus repens</i> , <i>Rumex acetosela</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Rumex obtusifolius</i> , <i>Stellaria media</i> , <i>Taraxacum officinale</i> , <i>Thymus pannonicus</i> , <i>Urtica dioica</i> , <i>Veronica chamaedrys</i> , <i>Xanthium spinosum</i> , <i>Symphytum officinale</i> , <i>Lycopus europaeus</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Carex distans</i> , <i>Eleocharis palustris</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Potentilla argentea</i> , <i>Eryngium campestre</i> , etc.						
Grad de acoperire cu vegetație: 90-100 %						
Încărcarea cu animale – producția medie raportată la întreg trupul de pajiște a fost estimată între 7 și 10 t/ha masă verde. În aceste condiții în prezent pajiștea suportă o CP de maxim 0,66 – 0,95 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștilor și implicit CP – capacitatea de pășunat.						
Datorită faptului că parcela de pajiști care alcătuiește TP 5 este situată în perimetrul ariei protejate ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului, prin Planul de management CP (capacitatea de pășunat/încărcătura de animale) este limitată la 0,7 UVM/ha.						
Pentru CP de 0,7 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,7 vaci de lapte; 1-0,88 bovine de toate vârstele; 3,50-2,33 tineret bovin sub 1 an; 5 oi și capre de toate vârstele; 4,67-4,38 oi și capre mature; 0,88 cai de toate vârstele.						
Vegetația lemnoasă: arbori; arbuști, lăstăriș - <i>Crataegus monogyna</i> , <i>Prunus spinosa</i> , <i>Rosa canina</i> .						
Lucrări executate: -						
Situații speciale: pajiștea Ps 447 se suprapune peste Situl de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului și peste Situl de Protecție Avifaunistică ROSPA0128 Lunca Timișului și se supune reglementărilor prevăzute în Planului de management și Regulamentului sitului de importanță comunitară ROSCI0109 – Lunca Timișului și al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0095 - Pădurea Macedonia.						
Lucrări propuse: Aplicarea îngrășămintelor organice: gunoi de grajd 20-40 t/ha, aplicat toamna târziu. Pe anumite suprafețe fertilizarea de bază poate fi înlocuită de fertilizarea prin târlire cu animalele (o dată la 3-4 ani). Fertilizarea, pe toată perioada de concesiune (7-10 ani) se realizează conform sistemului de fertilizare prezentat în Tabelul 6.1, varianta B din capitolul 6.						

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Pentru pajiștile sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști) utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30-40 kg azot substanță activă (Ns.a.)/hectar.

Utilizatorii au obligația de a respecta cantitatea maximă de azot conținută în dejecțiile împrăștiate (aplicate) anual.

Alte lucrări de îmbunătățire a pajiștilor:

- Nivelarea mușuroaielor și curățirea pajiștilor de pietre, cioate, resturi menajere.
- Înlăturarea vegetației arbustive de pe suprafața de pășune utilă, dar nu mai mult de 20% din suprafață acoperită cu tufișuri.
- Cosirea, înainte de fructificare, a resturilor vegetale neconsumate de către animale.
- Combaterea prin cosiri repetate a plantelor dăunătoare și toxice.

Măsuri generale stabilite prin Planul de management al Siturilor Natura 2000 valabile pe suprafețele de pajiști din cadrul ariei naturale protejate Lunca Timișului:

- se interzice schimbarea folosinței pajiștilor – pășunilor și fânețelor, conform legislației în vigoare.
- începerea pășunatului în ultima decadă a lunii aprilie - prima decadă a lunii mai.
- limitarea utilizării îngrășămintelor/tratamentelor chimice și utilizarea controlată a îngrășămintelor organice.
- limitarea duratei târlirii la 3 nopți.
- favorizarea pășunatului cu bovine în dauna pășunatului cu ovine sau caprine.
- cosirea manuală sau cu utilaje ușoare.
- păstrarea a cel puțin 20% din suprafață acoperită cu tufișuri în activitatea de curățare a pajiștilor.
- menținerea ochiurilor de apă în pajiști.
- se interzice scăldatul animalelor domestice în albia minoră a râului Timiș.
- controlul respectării interdicției de pășunat în pădure și a respectării regimului de tranzit al animalelor domestice prin pădure și aria protejată, în general.
- igienizarea/întreținerea pășunilor/fânețelor din Siturile Natura 2000 este permisă doar pentru proprietari și concesionari.
- pentru amplasarea de stâne sau adăposturi pastorale se va solicita avizul custodelui.
- se va respecta numărul maxim de câni admis de legislația în vigoare pentru fiecare turmă. Câinii vor purta juleu și vor fi vaccinați și dehelmatizați.
- pe suprafețele de fond forestier și zonele umede din cadrul Siturilor Natura pășunatul este interzis.
- accesul, circulația utilajelor și a mijloacelor de transport motorizate pe teritoriul Siturilor Natura 2000 se face numai pe drumurile special amenajate.
- se interzice tranzitarea albiei minore a râului Timiș cu vehicule motorizate.
- desecarea zonelor umede existente din cadrul Siturilor Natura 2000 este interzisă.
- se interzice arderea/incendierea miriștilor și a pârloagelor în Siturile Natura 2000.

OBSERVAȚII:

Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea rațională a pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI, se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral și se vor aplica cu strictețe condițiile impuse de Custodele ariei protejate.

LOCALITATEA MOȘNIȚA NOUĂ
TRUPUL DE PAJIȘTE/UA 1

Localitatea	Trup de pajiște/UA	Parcele componente	Suprafața (ha)	Categorie de folosință	Forma de relief	Configurație
MOȘNIȚA NOUĂ	TP 1	Ps 452 Ps 451 Ps 433 Ps 441	6.6590 0.6607 2.0343 55.3025	Pășune	Câmpie	Plană
Altitudine: 85 - 100 Pantă: 0 – 10 Expoziție: mixtă Sol: conform studiului pedologic întocmit de OSPA Timisoara (anexa II la amenajamentul pastoral).						
Tipuri pajiște: 1. Pajiști de <i>Agrostis stolonifera</i> + diverse specii mezofile-mezohigrofile; 2. Pajiști de <i>Alopecurus pratensis</i> + diverse specii mezohigrofile; 3. Pajiști de <i>Lolium perenne</i> + <i>Poa pratensis</i> + <i>Trifolium repens</i>; 4. Pajiști de <i>Agropyron repens</i>. 5. Pajiști de <i>Festuca pseudovina</i> + diverse specii mezoxerofile-xerofile Alături de tipurile de pajiști dominante se întâlnesc subtipuri distincte/asociații/faciesuri edificate de specii mezofile, mezoxerofile sau mezohigrofile.						
Graminee: <i>Agrostis stolonifera</i> , <i>Lolium perenne</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Agropyron repens</i> , <i>Cynodon dactylon</i> , <i>Bromus tectorum</i> , <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Festuca pratensis</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Phragmites communis</i> , <i>Cynosurus cristatus</i> , <i>Dactylis glomerata</i> , <i>Festuca vallesiaca</i> , <i>Festuca pseudovina</i> , <i>Bromus mollis</i> , <i>Festuca arundinacea</i> , <i>Deschampsia caespitosa</i> , etc.						
Leguminoase: <i>Trifolium repens</i> , <i>T. pratense</i> , <i>T. fragiferum</i> , <i>T. hybridum</i> , <i>Lotus corniculatus</i> , <i>L. tenuis</i> , <i>Medicago lupulina</i> , <i>Trifolium campestre</i> , <i>Lathyrus pratensis</i> , etc.						
Diverse specii: <i>Potentilla reptans</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Carduus acanthoides</i> , <i>Centaurea jacea</i> , <i>Cichorium intybus</i> , <i>Dipsacus laciniatus</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Eryngium campestre</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Mentha longifolia</i> , <i>Pimpinella saxifraga</i> , <i>Potentilla anserina</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Inula britannica</i> , <i>Aster tripolium</i> , <i>Cirsium lanceolata</i> , <i>Salvia nemorosa</i> , <i>Achillea setacea</i> , <i>Rorippa sylvestris</i> , <i>Carduus nutans</i> , <i>Carthamus lanatus</i> , <i>Centaurea spinulosa</i> , <i>Convolvulus arvensis</i> , <i>Daucus carota</i> , <i>Erodium cicutarium</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Filipendula vulgaris</i> , <i>Galium verum</i> , <i>Glechoma hederacea</i> , <i>Lamium purpureum</i> , <i>Leontodon autumnalis</i> , <i>Mentha pulegium</i> , <i>Plantago lanceolata</i> , <i>Plantago media</i> , <i>Prunella vulgaris</i> , <i>Ranunculus repens</i> , <i>Rumex acetosella</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Rumex obtusifolius</i> , <i>Stellaria media</i> , <i>Taraxacum officinale</i> , <i>Thymus pannonicus</i> , <i>Urtica dioica</i> , <i>Veronica chamaedrys</i> , <i>Xanthium spinosum</i> , <i>Symphytum officinale</i> , <i>Lycopus europaeus</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Carex distans</i> , <i>Eleocharis palustris</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Potentilla argentea</i> , <i>Eryngium campestre</i> , <i>Carum carvi</i> , etc.						
Alături de tipurile de pajiști descrise mai sus, în parcela Ps 452, sunt prezente habitatul de interes comunitar 6440 - Pajiști aluviale ale văilor râurilor cu <i>Cnidion dubii</i> și habitatul 6510 - Fânețe de joasă altitudine (cu <i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>), iar în parcela Ps 451 habitatul 6510 - Fânețe de joasă altitudine (cu <i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>).						
Grad de acoperire cu vegetație: 90-100 %						
Încărcarea cu animale – producția medie raportată la întreg trupul de pajiște a fost estimată între 7 și 10 t/ha masă verde. În aceste condiții în prezent pajiștea suportă o CP de maxim 0,66 – 0,95 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștilor și implicit CP – capacitatea de pășunat. Datorită faptului că parcelele de pajiști care alcătuiesc TP 1 sunt situate în perimetrul ariei protejate ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului, prin Planul de management CP (capacitatea de pășunat/încărcătura de animale) este limitată la 0,7 UVM/ha. Pentru CP de 0,7 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,7 vaci de lapte; 1-0,88 bovine de toate vârstele; 3,50-2,33 tineret bovin sub 1 an; 5 oi și capre de toate vârstele; 4,67-4,38 oi și capre mature; 0,88 cai de toate vârstele.						
Vegetația lemnoasă: acoperire cu arbori; arbuști, lăstăriș - <i>Crataegus monogyna</i> , <i>Prunus spinosa</i> , <i>Rosa canina</i> .						

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Lucrări executate: târlire.

Situații speciale: parcelele de pajiști, care alcătuiesc TP 1 Moșnița Nouă, se suprapun peste Situl de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului și peste Sitului de Protecție Avifaunistică ROSPA0128 Lunca Timișului și se supun reglementărilor prevăzute în Planului de management și Regulamentului sitului de importanță comunitară ROSCI0109 – Lunca Timișului și al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0095 - Pădurea Macedonia.

Lucrări propuse:

Aplicarea îngrășămintelor organice: gunoi de grajd 20-40 t/ha, aplicat toamna târziu.

Pe anumite suprafețe fertilizarea de bază poate fi înlocuită de fertilizarea prin târlire cu animalele (o dată la 3-4 ani).

Fertilizarea, pe toată perioada de concesiune (7-10 ani) se realizează conform sistemului de fertilizare prezentat în Tabelul 6.1, varianta B, din capitolul 6.

Pentru pajiștile sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști) utilizarea tradițională a gunoierului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30-40 kg azot substanță activă (Ns.a.)/hectar. Utilizatorii au obligația de a respecta cantitatea maximă de azot conținută în dejecțiile împrăștiate (aplicate) anual.

Alte lucrări de îmbunătățire a pajiștilor:

- Nivelarea mușuroaielor și curățirea pajiștilor de pietre, cioate, resturi menajere.
- Înlăturarea vegetației arbustive de pe suprafața de pășune utilă, dar nu mai mult de 20% din suprafața acoperită cu tufișuri.
- Cosirea, înainte de fructificare, a resturilor vegetale neconsumate de către animale.
- Combaterea prin cosiri repetate a plantelor dăunătoare și toxice.

Măsurile de conservare stabilite de Custode prevăd:

Pentru habitatul 6510 - Fânețe de joasă altitudine (cu *Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

- exploatarea extensivă a habitatului, ca fâneță cosită tardiv, eventual mixt, respectiv o cosire și pășunat cu încărcătură moderată;
- monitorizarea și eliminarea din timp a speciilor invazive;
- interzicerea folosirii substanțelor chimice pentru fertilizare - fertilizarea va fi exclusiv organică, în acord cu prevederile măsurilor de agromediu.

Pentru habitatul 6440 - Pajiști aluviale ale văilor râurilor cu *Cnidion dubii*

- exploatarea extensivă a habitatului;
- reglementarea pășunatului și intensității acestuia prin menținerea efectivelor de animale conform bonității fiecărei pășuni;
- limitarea fertilizării, inclusiv interzicerea folosirii substanțelor chimice pentru fertilizare;
- eliminarea din timp a speciilor invazive (*Amorpha fruticosa*, *Reynoutria japonica*).

Măsuri generale stabilite prin Planul de management al Siturilor Natura 2000 valabile pe suprafețele de pajiști din cadrul ariei naturale protejate Lunca Timișului:

- se interzice schimbarea folosinței pajiștilor – pășunilor și fânețelor, conform legislației în vigoare.
- începerea pășunatului în ultima decadă a lunii aprilie - prima decadă a lunii mai.
- limitarea utilizării îngrășămintelor/tratamentelor chimice și utilizarea controlată a îngrășămintelor organice.
- limitarea duratei târlirii la 3 nopți.
- favorizarea pășunatului cu bovine în dauna pășunatului cu ovine sau caprine.
- cosirea manuală sau cu utilaje ușoare.
- păstrarea a cel puțin 20% din suprafața acoperită cu tufișuri în activitatea de curățare a pajiștilor.
- menținerea ochiurilor de apă în pajiști.
- se interzice scăldatul animalelor domestice în albia minoră a râului Timiș.
- controlul respectării interdicției de pășunat în pădure și a respectării regimului de tranzit al animalelor domestice prin pădure și aria protejată, în general.
- igienizarea/întreținerea pășunilor/fânețelor din Siturile Natura 2000 este permisă doar pentru proprietari și concesionari.
- pentru amplasarea de stâne sau adăposturi pastorale se va solicita avizul custodelui.
- se va respecta numărul maxim de câni admis de legislația în vigoare pentru fiecare turmă. Câinii vor purta juleu și

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

vor fi vaccinați și dehelmatizați.

- pe suprafețele de fond forestier și zonele umede din cadrul Siturilor Natura pășunatul este interzis.
- accesul, circulația utilajelor și a mijloacelor de transport motorizate pe teritoriul Siturilor Natura 2000 se face numai pe drumurile special amenajate.
- se interzice tranzitarea albiei minore a râului Timiș cu vehicule motorizate.
- desecarea zonelor umede existente din cadrul Siturilor Natura 2000 este interzisă.
- se interzice arderea/incendierea miriștilor și a pârloagelor în Siturile Natura 2000.

OBSERVAȚII:

Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea rațională a pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI, se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral și se vor aplica cu strictețe condițiile impuse de Custodele ariei protejate.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

TRUPUL DE PAJIȘTE/UA 2 MOȘNIȚA NOUĂ

Localitatea	Trup de pajiște/UA	Parcele componente	Suprafața (ha)	Categorie de folosință	Forma de relief	Configurație
MOȘNIȚA NOUĂ	TP 2	A 665/1/4/1/1	7.7900	Pășune	Câmpie	Plană
Altitudine: 85 - 90 Pantă: 0 – 5 Expoziție: mixtă Sol: conform studiului pedologic întocmit de OSPA Timisoara (anexa II la amenajamentul pastoral).						
Tipuri pajiște: 1. Pajiști de <i>Agrostis stolonifera</i> + diverse specii mezofile-mezohigrofile; 2. Pajiști de <i>Lolium perenne</i> + <i>Poa pratensis</i> + <i>Trifolium repens</i>; 3. Pajiști de <i>Festuca pseudovina</i> + diverse specii mezoxerofile. Alături de tipurile de pajiști dominante se întâlnesc subtipuri distincte sau asociații.						
Graminee: <i>Poa pratensis</i> , <i>Lolium perenne</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Agropyron repens</i> , <i>Agrostis stolonifera</i> , <i>Cynodon dactylon</i> , <i>Bromus tectorum</i> , <i>Cynosurus cristatus</i> , <i>Dactylis glomerata</i> , <i>Festuca vallesiaca</i> , <i>Festuca pseudovina</i> , <i>Bromus mollis</i> , <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Festuca pratensis</i> , etc. Leguminoase: <i>Lotus corniculatus</i> , <i>L. tenuis</i> , <i>Trifolium repens</i> , <i>T. pratense</i> , <i>Medicago lupulina</i> , <i>Trifolium campestre</i> , <i>Lathyrus pratensis</i> , <i>T. fragiferum</i> , <i>T. hybridum</i> , etc. Diverse specii: <i>Cichorium intybus</i> , <i>Dipsacus laciniatus</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Eryngium campestre</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Mentha longifolia</i> , <i>Potentilla reptans</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Carduus acanthoides</i> , <i>Centaurea jacea</i> , <i>Pimpinella saxifraga</i> , <i>Potentilla anserina</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Inula britannica</i> , <i>Aster tripolium</i> , <i>Cirsium lanceolata</i> , <i>Salvia nemorosa</i> , <i>Centaurea spinulosa</i> , <i>Convolvulus arvensis</i> , <i>Daucus carota</i> , <i>Erodium cicutarium</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Achillea setacea</i> , <i>Rorippa sylvestris</i> , <i>Carduus nutans</i> , <i>Carthamus lanatus</i> , <i>Filipendula vulgaris</i> , <i>Galium verum</i> , <i>Glechoma hederacea</i> , <i>Lamium purpureum</i> , <i>Leontodon autumnalis</i> , <i>Mentha pulegium</i> , <i>Plantago lanceolata</i> , <i>Plantago media</i> , <i>Prunella vulgaris</i> , <i>Ranunculus repens</i> , <i>Rumex acetosela</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Rumex obtusifolius</i> , <i>Stellaria media</i> , <i>Veronica chamaedrys</i> , <i>Xanthium spinosum</i> , <i>Symphytum officinale</i> , <i>Lycopus europaeus</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Carex distans</i> , <i>Eleocharis palustris</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Potentilla argentea</i> , <i>Taraxacum officinale</i> , <i>Thymus pannonicus</i> , <i>Urtica dioica</i> , etc.						
Grad de acoperire cu vegetație: 90-100 %						
Încărcarea cu animale – producția medie raportată la întreg trupul de pajiște a fost estimată la 8-10 t/ha masă verde, în aceste condiții în prezent pajiștea suportă o CP de maxim 0,76-0,95 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștilor. Pentru următorii ani CP se va calcula după formula: $\hat{I}.A. = P.d. / (C.i. \times Z.p.)$. Pentru CP de 0,76 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,76 vaci de lapte; 1,09-0,95 bovine de toate vârstele; 3,80-2,53 tineret bovin sub 1 an; 5,43 oi și capre de toate vârstele; 4,07-4,75 oi și capre mature; 0,95 cai de toate vârstele. Pentru CP de 0,95 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,95 vaci de lapte; 1,35-1,18 bovine de toate vârstele; 4,75-3,16 tineret bovin sub 1 an; 6,78 oi și capre de toate vârstele; 6,33-5,93 oi și capre mature; 1,18 cai de toate vârstele.						
Vegetația lemnoasă: -						
Lucrări executate: -						
Lucrări propuse: Folosirea îngrășămintelor Aplicarea îngrășămintelor minerale/organice: - fertilizarea de bază (aplicată la 3-4 ani): 330 kg/ha îngrășămintă complexe (N:P:K), aplicate toamna sau primăvara devreme, ori aplicarea de gunoi de grajd 20-40 t/ha toamna târziu. După primul ciclu de pășunat sau prima coasă se mai administrează echivalentul a 50 kg/ha N s.a. În anii în care nu se administrează îngrășămintă complexe (NPK), se administrează anual echivalentul a 80-100 kg/ha N s.a, în două fracții (primăvara devreme și după prima recoltă (fânețe) sau după primul ciclu de pășunat. Pe anumite suprafețe fertilizarea de bază poate fi înlocuită de fertilizarea prin târlire cu animalele (o dată la 3-4 ani). Fertilizarea, pe toată perioada de concesiune (7-10 ani) se realizează conform sistemului de fertilizare prezentat în Tabelul 6.1. din capitolul 6, în funcție de varianta aleasă de utilizator. Pentru pajiștile sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la						

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

pajiști) utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30-40 kg azot substanță activă (Ns.a.)/hectar.

Alte lucrări de îmbunătățire

- Nivelarea mușuroaielor și curățirea pajiștilor de pietre, cioate, resturi menajere.
- Înlăturarea vegetației arbustive de pe suprafața de pășune utilă.
- Supraînsămânțare golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor și în zonele unde vegetația este rară.
- Cosirea, înainte de fructificare, a resturilor vegetale neconsumate de către animale.
- Combaterea prin cosiri repetate a plantelor dăunătoare și toxice.
- Eliminarea excesului de umiditate prin lucrări de prevenire și combatere (nivelarea terenului, rigole, șanțuri, canale, drenuri, puțuri absorbante).
- Asigurare sursă de apă pentru adăpatul animalelor care pășunează.
- Amenajare (împrejmuire) cu gard electric.

OBSERVAȚII:

Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea rațională a pășunilor se va ține cont de toate recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

TRUPUL DE PAJIȘTE/UA 3 MOȘNIȚA NOUĂ

Localitatea	Trup de pajiște/UA	Parcele componente	Suprafața (ha)	Categorie de folosință	Forma de relief	Configurație
MOȘNIȚA NOUĂ	TP 3	Ps 153 Ps 705/2	1.0300 0.1714	Pășune	Câmpie	Plană
Altitudine: 85 - 90 Pantă: 0 – 5 Expoziție: mixtă Sol: conform studiului pedologic întocmit de OSPA Timisoara (anexa III la amenajamentul pastoral).						
Tipuri pajiște: sunt suprafețe cu pajiști degradate, cu o compoziție floristică alcătuită din diverse specii, speciile din alte familii botanice având acoperirea cea mai mare.						
Graminee: <i>Agropyron repens</i> , <i>Cynodon dactylon</i> , <i>Festuca vallesiaca</i> , <i>Festuca pseudovina</i> , <i>Bromus mollis</i> , <i>Lolium perenne</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Agrostis stolonifera</i> , etc.						
Leguminoase: <i>Lotus corniculatus</i> , <i>Trifolium repenes</i> , <i>T. pratense</i> , <i>Medicago lupulina</i> , etc.						
Diverse specii: <i>Cichorium intybus</i> , <i>Dipsacus laciniatus</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Eryngium campestre</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Mentha longifolia</i> , <i>Potentilla reptans</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Carduus acanthoides</i> , <i>Centaurea jacea</i> , <i>Pimpinella saxifraga</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Inula britannica</i> , <i>Aster tripolium</i> , <i>Cirsium lanceolata</i> , <i>Salvia nemorosa</i> , <i>Centaurea spinulosa</i> , <i>Convolvulus arvensis</i> , <i>Daucus carota</i> , <i>Erodium cicutarium</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Achillea setacea</i> , <i>Carduus nutans</i> , <i>Carthamus lanatus</i> , <i>Filipendula vulgaris</i> , <i>Galium verum</i> , <i>Glechoma hederacea</i> , <i>Lamium purpureum</i> , <i>Leontodon autumnalis</i> , <i>Mentha pulegium</i> , <i>Plantago lanceolata</i> , <i>Plantago media</i> , <i>Prunella vulgaris</i> , <i>Ranunculus repens</i> , <i>Rumex acetosela</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Rumex obtusifolius</i> , <i>Stellaria media</i> , <i>Xanthium spinosum</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Taraxacum officinale</i> , etc.						
Grad de acoperire cu vegetație: 90-100 %						
Încărcarea cu animale – producția medie raportată la întreg trupul de pajiște a fost estimată la 5 - 6 t/ha masă verde, în aceste condiții în prezent pajiștea suportă o CP de maxim 0,47-0,57 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștilor. Pentru următorii ani CP se va calcula după formula: $\hat{I}.A. = P.d. / (C.i. \times Z.p.)$. Pentru CP de 0,47 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,47 vaci de lapte; 0,67-0,59 bovine de toate vârstele; 2,35-1,57 tineret bovin sub 1 an; 3,36 oi și capre de toate vârstele; 3,13-2,94 oi și capre mature; 0,57 cai de toate vârstele. Pentru CP de 0,57 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,57 vaci de lapte; 0,81-0,71 bovine de toate vârstele; 2,85-1,90 tineret bovin sub 1 an; 4,07 oi și capre de toate vârstele; 3,80-3,56 oi și capre mature; 0,71 cai de toate vârstele.						
Vegetația lemnoasă: arbori; arbuști, lăstăriș - <i>Crataegus monogyna</i> , <i>Prunus spinosa</i> , <i>Rosa canina</i> .						
Lucrări executate: -						
Lucrări propuse:						
<u>Folosirea îngrășămintelor</u>						
Aplicarea îngrășămintelor minerale/organice: - fertilizarea de bază (aplicată la 3-4 ani): 330 kg/ha îngrășămintă complexă (N:P:K), aplicate toamna sau primăvara devreme, ori aplicarea de gunoi de grajd 20-40 t/ha toamna târziu. După primul ciclu de pășunat sau prima coasă se mai administrează echivalentul a 50 kg/ha N s.a.						
În anii în care nu se administrează îngrășămintă complexă (NPK), se administrează anual echivalentul a 80-100 kg/ha N s.a, în două fracții (primăvara devreme și după prima recoltă (fânețe) sau după primul ciclu de pășunat.						
Pe anumite suprafețe fertilizarea de bază poate fi înlocuită de fertilizarea prin târlire cu animalele (o dată la 3-4 ani).						
Fertilizarea, pe toată perioada de concesiune (7-10 ani) se realizează conform sistemului de fertilizare prezentat în Tabelul 6.1. din capitolul 6, în funcție de varianta aleasă de utilizator.						
<u>Alte lucrări de îmbunătățire</u>						
- Nivelarea mușuroaielor și curățirea pajiștilor de pietre, cioate, resturi menajere. - Înlăturarea vegetației arbustive de pe suprafața de pășune utilă. - Supraînsămânțare golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor și în zonele unde vegetația este rară. - Cosirea, înainte de fructificare, a resturilor vegetale neconsumate de către animale. - Combaterea prin cosiri repetate a plantelor dăunătoare și toxice.						
OBSERVAȚII:						
Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea rațională a pășunilor se va ține cont de toate recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.						

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

**LOCALITATEA ALBINA
TRUPUL DE PAJIȘTE/UA 1 ALBINA**

Localitatea	Trup de pajiște/UA	Parcele componente	Suprafața (ha)	Categorie de folosință	Forma de relief	Configurație
ALBINA	TP 1	Ps 425 Ps 420	1.0140 40.0328	Pășune	Câmpie	Plană
Altitudine: 85 - 100 Pantă: 0 - 10 Expoziție: mixtă Sol: conform studiului pedologic întocmit de OSPA Timisoara (anexa II la amenajamentul pastoral).						
Tipuri pajiște: 1. Pajiști de <i>Agrostis stolonifera</i> + diverse specii mezofile-mezohigrofile; 2. Pajiști de <i>Lolium perenne</i> + <i>Poa pratensis</i> + <i>Trifolium repens</i>; 3. Pajiști de <i>Festuca pseudovina</i> + diverse specii mezoxerofile; 4. Pajiști de <i>Alopecurus pratensis</i> + diverse specii mezohigrofile; Alături de tipurile de pajiști dominante se întâlnesc subtipuri distincte/asociații/faciesuri edificate de specii mezofile, mezoxerofile sau mezohigrofile.						
Gramineele: <i>Agrostis stolonifera</i> , <i>Dactylis glomerata</i> , <i>Festuca pseudovina</i> , <i>Festuca vallesiaca</i> , <i>Achillea setacea</i> , <i>Agropyron repens</i> , <i>Cynodon dactylon</i> , <i>Lolium perenne</i> , <i>Poa pratensis</i> , <i>Festuca pratensis</i> , <i>Bromus mollis</i> , <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Phragmites communis</i> , <i>Cynosurus cristatus</i> , <i>Festuca arundinacea</i> , <i>Deschampsia caespitosa</i> , etc. Leguminoase: <i>Trifolium repens</i> , <i>Trifolium fragiferum</i> , <i>Trifolium campestre</i> , <i>Lathyrus pratensis</i> , <i>Trifolium pratense</i> , <i>Vicia villosa</i> , <i>Lotus corniculatus</i> , <i>Medicago lupulina</i> , etc. Diverse specii: <i>Cichorium intybus</i> , <i>Plantago lanceolata</i> , <i>Achillea millefolium</i> , <i>Achillea setacea</i> , <i>Matricaria chamomilla</i> , <i>Verbena officinalis</i> , <i>Carduus acanthoides</i> , <i>Carduus nutans</i> , <i>Centaurea jacea</i> , <i>Convolvulus arvensis</i> , <i>Daucus carota</i> , <i>Dipsacus laciniatus</i> , <i>Erodium cicutarium</i> , <i>Eryngium campestre</i> , <i>Mentha pulegium</i> , <i>Pimpinella saxifraga</i> , <i>Potentilla reptans</i> , <i>Rorippa silvestris</i> , <i>Taraxacum officinale</i> , <i>Crataegus monogyna</i> , <i>Prunus spinosa</i> , <i>Rosa canina</i> , <i>Carex distans</i> , <i>Eleocharis palustris</i> , <i>Agrimonia eupatoria</i> , <i>Carthamus lanatus</i> , <i>Centaurea spinulosa</i> , <i>Erigeron annuus</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Filipendula vulgaris</i> , <i>Glechoma hederacea</i> , <i>Lamium purpureum</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Cirsium vulgare</i> , <i>Galium verum</i> , <i>Leontodon autumnalis</i> , <i>Mentha pulegium</i> , <i>Pimpinella saxifraga</i> , <i>Plantago lanceolata</i> , <i>Plantago media</i> , <i>Rumex acetosela</i> , <i>Rumex crispus</i> , <i>Rumex obtusifolius</i> , <i>Stellaria media</i> , <i>Thymus pannonicus</i> , <i>Urtica dioica</i> , <i>Veronica chamaedrys</i> , <i>Xanthium spinosum</i> , <i>Symphytum officinale</i> , <i>Lycopus europaeus</i> , <i>Inula britannica</i> , <i>Polygonum aviculare</i> , <i>Potentilla reptans</i> , <i>Prunella vulgaris</i> , <i>Ranunculus repens</i> , etc.						
Grad de acoperire cu vegetație: 90-100 %						
Încărcarea cu animale – producția medie raportată la întreg trupul de pajiște a fost estimată între 7 și 10 t/ha masă verde. În aceste condiții în prezent pajiștea suportă o CP de maxim 0,66 – 0,95 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștilor și implicit CP – capacitatea de pășunat. Datorită faptului că parcelele de pajiști care alcătuiesc TP 1 sunt situate în perimetrul ariei protejate ROSCI0109 Lunca Timișului și ROSPA0128 Lunca Timișului, prin Planul de management CP (capacitatea de pășunat/încărcătura de animale) este limitată la 0,7 UVM/ha. Pentru CP de 0,7 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,7 vaci de lapte; 1-0,88 bovine de toate varstele; 3,50-2,33 tineret bovin sub 1 an; 5 oi și capre de toate vârstele; 4,67-4,38 oi și capre mature; 0,88 cai de toate vârstele.						
Vegetația lemnoasă: arbori; arbuști, lăstăriș - <i>Crataegus monogyna</i> , <i>Prunus spinosa</i> , <i>Rosa canina</i> .						
Lucrări executate: târlire.						
Situații speciale: parcelele de pajiști, care alcătuiesc TP 1 Albina, se suprapun peste Situl de importanță comunitară ROSCI0109 Lunca Timișului și peste Sitului de Protecție Avifaunistică ROSPA0128 Lunca Timișului și se supun reglementărilor prevăzute în Planului de management și Regulamentului sitului de importanță comunitară ROSCI0109 – Lunca Timișului și ROSPA0095 - Pădurea Macedonia.						
Lucrări propuse: Aplicarea îngrășămintelor organice: gunoi de grajd 20-40 t/ha, aplicat toamna târziu. Pe anumite suprafețe fertilizarea de bază poate fi înlocuită de fertilizarea prin târlire cu animalele (o dată la 3-4 ani). Fertilizarea, pe toată perioada de concesiune (7-10 ani) se realizează conform sistemului de fertilizare prezentat în						

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Tabelul 6.1, varianta B din capitolul 6.

Pentru pajiștile sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști) utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30-40 kg azot substanță activă (Ns.a.)/hectar. Utilizatorii au obligația de a respecta cantitatea maximă de azot conținută în dejecțiile împrăștiate (aplicate) anual.

Alte lucrări de îmbunătățire a pajiștilor:

- Nivelarea mușuroaielor și curățirea pajiștilor de pietre, cioate, resturi menajere.
- Înlăturarea vegetației arbustive de pe suprafața de pășune utilă, dar nu mai mult de 20% din suprafața acoperită cu tufișuri.
- Cosirea, înainte de fructificare, a resturilor vegetale neconsumate de către animale.
- Combaterea prin cosiri repetate a plantelor dăunătoare și toxice.

Măsuri generale stabilite prin Planul de management al Siturilor Natura 2000 valabile pe suprafețele de pajiști din cadrul ariei naturale protejate Lunca Timișului:

- se interzice schimbarea folosinței pajiștilor – pășunilor și fânețelor, conform legislației în vigoare.
- începerea pășunatului în ultima decadă a lunii aprilie - prima decadă a lunii mai.
- limitarea utilizării îngrășămintelor/tratamentelor chimice și utilizarea controlată a îngrășămintelor organice.
- limitarea duratei târlirii la 3 nopți.
- favorizarea pășunatului cu bovine în dauna pășunatului cu ovine sau caprine.
- cosirea manuală sau cu utilaje ușoare.
- păstrarea a cel puțin 20% din suprafață acoperită cu tufișuri în activitatea de curățare a pajiștilor.
- menținerea ochiurilor de apă în pajiști.
- se interzice scăldatul animalelor domestice în albia minoră a râului Timiș.
- controlul respectării interdicției de pășunat în pădure și a respectării regimului de tranzit al animalelor domestice prin pădure și aria protejată, în general.
- igienizarea/întreținerea pășunilor/fânețelor din Siturile Natura 2000 este permisă doar pentru proprietari și concesionari.
- pentru amplasarea de stâne sau adăposturi pastorale se va solicita avizul custodelui.
- se va respecta numărul maxim de câni admis de legislația în vigoare pentru fiecare turmă. Câinii vor purta jujeu și vor fi vaccinați și dehelmatizați.
- pe suprafețele de fond forestier și zonele umede din cadrul Siturilor Natura pășunatul este interzis.
- accesul, circulația utilajelor și a mijloacelor de transport motorizate pe teritoriul Siturilor Natura 2000 se face numai pe drumurile special amenajate.
- se interzice tranzitarea albiei minore a râului Timiș cu vehicule motorizate.
- desecarea zonelor umede existente din cadrul Siturilor Natura 2000 este interzisă.
- se interzice arderea/incendierea miriștilor și a pârloagelor în Siturile Natura 2000.

OBSERVAȚII:

Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea rațională a pășunilor se va ține cont de recomandările prezentate în capitolul VI, se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral și se vor aplica cu strictețe condițiile impuse de Custodele ariei protejate.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

TRUPUL DE PAJIȘTE/UA 2 ALBINA

Localitatea	Trup de pajiște/UA	Parcele componente	Suprafața (ha)	Categorie de folosință	Forma de relief	Configurație
ALBINA	TP 2	Ps 325 Ps 269 Ps 274 Ps 321 Ps 330	1.4936 1.0843 5.8721 4.6733 5.0472	Pășune	Câmpie	Plană

Altitudine: 85 - 100 **Pantă:** 0 - 3 **Expoziție:** mixtă **Sol:** conform studiului pedologic întocmit de OSPA Timisoara (anexa II la amenajamentul pastoral).

Tipuri pajiște:

1. Pajiști de *Festuca pseudovina* + diverse specii mezoxerofile;
2. Pajiști de *Agrostis stolonifera* + diverse specii mezofile-mezohigrofile;
3. Pajiști de *Lolium perenne* + *Poa pratensis* + *Trifolium repens*;
4. Pajiști de *Agropyron repens*

Alături de tipurile de pajiști dominante se întâlnesc subtipuri distincte/asociații/faciesuri edificate de specii mezofile, mezoxerofile sau mezohigrofile.

Graminee: *Festuca pseudovina*, *Agrostis stolonifera*, *Agropyron repens*, *Lolium perenne*, *Poa pratensis*, *Cynodon dactylon*, *Bromus tectorum*, *Alopecurus pratensis*, *Poa pratensis*, *Phragmites communis*, *Cynosurus cristatus*, *Dactylis glomerata*, *Festuca vallesiaca*, *Bromus mollis*, *Festuca pratensis*, etc.

Leguminoase: *Lotus corniculatus*, *L. tenuis*, *Medicago lupulina*, *Trifolium repens*, *T. pratense*, *T. fragiferum*, *T. hybridum*, *Trifolium campestre*, *Lathyrus pratensis*, etc.

Diverse specii: *Achillea millefolium*, *Carduus acanthoides*, *Centaurea jacea*, *Cichorium intybus*, *Potentilla reptans*, *Polygonum aviculare*, *Agrimonia eupatoria*, *Dipsacus laciniatus*, *Erigeron annuus*, *Eryngium campestre*, *Euphorbia cyparissias*, *Mentha longifolia*, *Pimpinella saxifraga*, *Potentilla anserina*, *Rumex crispus*, *Inula britannica*, *Aster tripolium*, *Rorippa sylvestris*, *Carduus nutans*, *Carthamus lanatus*, *Centaurea spinulosa*, *Convolvulus arvensis*, *Daucus carota*, *Erodium cicutarium*, *Erigeron annuus*, *Cirsium lanceolata*, *Salvia nemorosa*, *Achillea setacea*, *Euphorbia cyparissias*, *Filipendula vulgaris*, *Galium verum*, *Mentha pulegium*, *Prunella vulgaris*, *Ranunculus repens*, *Rumex acetosela*, *Rumex crispus*, *Rumex obtusifolius*, *Stellaria media*, *Taraxacum officinale*, *Thymus pannonicus*, *Urtica dioica*, *Veronica chamaedrys*, *Xanthium spinosum*, *Symphytum officinale*, *Lycopus europaeus*, *Glechoma hederacea*, *Lamium purpureum*, *Leontodon autumnalis*, *Polygonum aviculare*, *Carex distans*, *Eleocharis palustris*, *Achillea millefolium*, *Potentilla argentea*, *Plantago lanceolata*, *Plantago media*, etc.

Grad de acoperire cu vegetație: 90-100 %

Încărcarea cu animale – producția medie raportată la întreg trupul de pajiște a fost estimată între 7 și 10 t/ha masă verde. În aceste condiții în prezent pajiștea suportă o CP de maxim 0,66 – 0,95 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștilor și implicit CP – capacitatea de pășunat.

Pentru CP de 0,66 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,66 vaci de lapte; 0,94-0,83 bovine de toate vârstele; 3,30-2,20 tineret bovin sub 1 an; 4,71 oi și capre de toate vârstele; 4,40-4,13 oi și capre mature; 0,83 cai de toate vârstele.

Pentru CP de 0,95 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,95 vaci de lapte; 1,35-1,18 bovine de toate vârstele; 4,75-3,16 tineret bovin sub 1 an; 6,78 oi și capre de toate vârstele; 6,33-5,93 oi și capre mature; 1,18 cai de toate vârstele.

Vegetația lemnoasă: arbori; arbuști, lăstăriș - *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina*.

Lucrări executate: târlire.

Lucrări propuse:

Folosirea îngrășămintelor

Aplicarea îngrășămintelor minerale/organice: - fertilizarea de bază (aplicată la 3-4 ani): 330 kg/ha îngrășămintă complexe (N:P:K), aplicate toamna sau primăvara devreme, ori aplicarea de gunoi de grajd 20-40 t/ha toamna târziu. După primul ciclu de pășunat sau prima coasă se mai administrează echivalentul a 50 kg/ha N s.a.

În anii în care nu se administrează îngrășămintă complexe (NPK), se administrează anual echivalentul a 80-100 kg/ha N s.a, în două fracții (primăvara devreme și după prima recoltă (fânețe) sau după primul ciclu de pășunat.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Pe anumite suprafețe fertilizarea de bază poate fi înlocuită de fertilizarea prin târlire cu animalele (o dată la 3-4 ani). Fertilizarea, pe toată perioada de concesiune (7-10 ani) se realizează conform sistemului de fertilizare prezentat în Tabelul 6.1. din capitolul 6, în funcție de varianta aleasă de utilizator.

Pentru pajiștile sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști) utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30-40 kg azot substanță activă (Ns.a.)/hectar.

Alte lucrări de îmbunătățire

- Nivelarea mușuroaielor și curățirea pajiștilor de pietre, cioate, resturi menajere.
- Înlăturarea vegetației arbustive de pe suprafața de pășune utilă.
- Supraînsămânțare golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor și în zonele unde vegetația este rară.
- Cosirea, înainte de fructificare, a resturilor vegetale neconsumate de către animale.
- Combaterea prin cosiri repetate a plantelor dăunătoare și toxice.
- Eliminarea excesului de umiditate prin lucrări de prevenire și combatere (nivelarea terenului, rigole, șanțuri, canale, drenuri, puțuri absorbante).
- Asigurare sursă de apă pentru adăpatul animalelor care pășunează, în zonele unde nu există. Pentru sursele de apă existente se va pietruși porțiunea din jurul jgheabului și a locurilor de adăpat, în cazul în care adăpatul se face din râuri, astfel încât să se prevină înmlăștinirea.
- Amenajare (împrejmuire) cu gard electric.

OBSERVAȚII:

Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea rațională a pășunilor se va ține cont de toate recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

TRUPUL DE PAJIȘTE/UA 3 ALBINA

Localitatea	Trup de pajiște/UA	Parcele componente	Suprafața (ha)	Categorie de folosință	Forma de relief	Configurație
ALBINA	TP 3	Ps 300 Ps 301 Ps 304 Ps 297 Pdt 298 Pdt 287	2.7807 3.6728 7.2100 7.6975 0.6970 0.4205	Pășune	Câmpie	Plană

Altitudine: 85 - 100 **Pantă:** 0 - 3 **Expoziție:** mixtă **Sol:** conform studiului pedologic întocmit de OSPA Timisoara (anexa II la amenajamentul pastoral).

Tipuri pajiște:

1. Pajiști de *Festuca pseudovina* + diverse specii mezoxerofile;
2. Pajiști de *Agropyron repens*

Alături de tipurile de pajiști dominante se întâlnesc subtipuri distincte/asociații/faciesuri edificate de specii mezofile, mezoxerofile sau mezohigrofile.

Graminee: *Festuca pseudovina*, *Festuca vallesiaca*, *Achillea setacea*, *Agropyron repens*, *Cynodon dactylon*, *Alopecurus pratensis*, *Lolium perenne*, *Agrostis stolonifera*, *Poa pratensis*, *Bromus sp.*,

Leguminoase: *Trifolium repens*, *T. pratense*, *T. fragiferum*, *T. hybridum*, *Lotus corniculatus*, *L. tenuis*, etc.

Diverse specii: *Achillea millefolium*, *Galium verum*, *Taraxacum officinale*, *Potentilla argentea*, *Eryngium campestre*, *Euphorbia cyparissias*, *Cichorium intybus*, *Salvia nemorosa*, *Potentilla reptans*, *Polygonum aviculare*, *Agrimonia eupatoria*, *Carduus acanthoides*, *Centaurea jacea*, *Dipsacus laciniatus*, *Erigeron annuus*, *Mentha longifolia*, *Pimpinella saxifraga*, *Potentilla anserina*, *Rumex crispus*, *Inula britannica*, *Aster tripolium*, *Cirsium lanceolata*, *Salvia nemorosa*, *Achillea setacea*, *Rorippa sylvestris*, etc.

Grad de acoperire cu vegetație: 90-100 %

Încărcarea cu animale – producția medie raportată la întreg trupul de pajiște a fost estimată între 7 și 10 t/ha masă verde. În aceste condiții în prezent pajiștea suportă o CP de maxim 0,66 – 0,95 UVM, însă prin lucrări de ameliorare se poate mări producția pajiștilor și implicit CP – capacitatea de pășunat.

Pentru CP de 0,66 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,66 vaci de lapte; 0,94-0,83 bovine de toate vârstele; 3,30-2,20 tineret bovin sub 1 an; 4,71 oi și capre de toate vârstele; 4,40-4,13 oi și capre mature; 0,83 cai de toate vârstele.

Pentru CP de 0,95 UVM numărul de animale pe specii și categorii de animale care poate pășuna 1 ha de pășune este de: 0,95 vaci de lapte; 1,35-1,18 bovine de toate vârstele; 4,75-3,16 tineret bovin sub 1 an; 6,78 oi și capre de toate vârstele; 6,33-5,93 oi și capre mature; 1,18 cai de toate vârstele.

Vegetația lemnoasă: arbori; arbuști, lăstăriș - *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina*.

Lucrări executate: -

Folosirea îngrășămintelor

Aplicarea îngrășămintelor minerale/organice: - fertilizarea de bază (aplicată la 3-4 ani): 330 kg/ha îngrășămintă complexă (N:P:K), aplicate toamna sau primăvara devreme, ori aplicarea de gunoi de grajd 20-40 t/ha toamna târziu. După primul ciclu de pășunat sau prima coasă se mai administrează echivalentul a 50 kg/ha N s.a.

În anii în care nu se administrează îngrășămintă complexă (NPK), se administrează anual echivalentul a 80-100 kg/ha N s.a. în două fracții (primăvara devreme și după prima recoltă (fânețe) sau după primul ciclu de pășunat.

Pe anumite suprafețe fertilizarea de bază poate fi înlocuită de fertilizarea prin târlire cu animalele (o dată la 3-4 ani).

Fertilizarea, pe toată perioada de concesionare (7-10 ani) se realizează conform sistemului de fertilizare prezentat în Tabelul 6.1. din capitolul 6, în funcție de varianta aleasă de utilizator.

Pentru pajiștile sub angajament APIA Măsura 10 „Plăți de agro-mediu și climă”, Pachetul 2, 3, 4, 6, cu referire la pajiști) utilizarea tradițională a gunoiului de grajd este permisă până în echivalentul a maxim 30-40 kg azot substanță activă (Ns.a.)/hectar.

Alte lucrări de îmbunătățire

- Nivelarea mușuroaielor și curățirea pajiștilor de pietre, cioate, resturi menajere.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

- Înlăturarea vegetației arbustive de pe suprafața de pășune utilă.
- Supraînsămânțare golurilor rezultate după nivelarea mușuroaielor și în zonele unde vegetația este rară.
- Cosirea, înainte de fructificare, a resturilor vegetale neconsumate de către animale.
- Combaterea prin cosiri repetate a plantelor dăunătoare și toxice.
- Eliminarea excesului de umiditate prin lucrări de prevenire și combatere (nivelarea terenului, rigole, șanțuri, canale, drenuri, puțuri absorbante).
- Asigurare sursă de apă pentru adăpatul animalelor care pășunează, în zonele unde nu există. Pentru sursele de apă existente se va pietrui porțiunea din jurul jgheabului și a locurilor de adăpat, în cazul în care adăpatul se face din râuri, astfel încât să se prevină înmlăștinirea.
- Amenajare (împrejmuire) cu gard electric.

OBSERVAȚII:

Pentru organizarea, îmbunătățirea, dotarea și folosirea rațională a pășunilor se va ține cont de toate recomandările prezentate în capitolul VI și se va respecta Calendarul de activități din prezentul amenajament pastoral.

**CAPITOLUL VIII
DIVERSE**

8.1. Data intrării în vigoare a amenajamentului; durata acestuia

Prezentul amenajament pastoral intră în vigoare la data de și este valabil 10 ani de zile.

8.2. Colectivul de elaborare a prezentei lucrări:

Grupul de lucru alcătuit din:

Viceprimar: **D-I Kadar Gheorghe**
Primăria Moșnița Nouă
Secretar: **D-na Szabo Monika Rozalia**
Primăria Moșnița Nouă
Agent. agricol: **D-na Neamțu Floricica**
Primăria Moșnița Nouă
Consilier superior:
Direcția pentru Agricultură Județeană Timiș

Experți:

Pratolog consultant: **Dr.ing. Luminița Cojocariu**
Biolog consultant: **Dr. biol. Cristian Bostan**
Specialist GIS consultant: **Dr. geograf Loredana Copăcean**

Verificat Reprezentant DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ TIMIȘ	
---	--

8.3. Hărțile ce se atașează amenajamentului: hărți cadastrale, hărți tematice (Anexa III)

8.4. Evidența lucrărilor executate anual pe fiecare parcelă

Pentru evidența lucrărilor executate anual pe fiecare parcelă în fiecare an se va ține o evidență strictă a lucrărilor efectuate pe pajiști, pentru fiecare pajiște în parte.

Pentru fiecare amenajament în parte trebuie să existe un caiet de lucrări, care să cuprindă toate datele necesare de lucrări executate, respectiv lucrările executate, data, suprafața, etc.

Ulterior cu datele trecute pe acest caiet, se va completa tabelul 8.1.

Fertilizarea pajiștilor se va realiza pe baza unui plan de fertilizare anual, ținând cont de cartarea agrochimică vegetația pajiștilor, modul de utilizare a acestora, etc., dar și de regulile impuse de APIA, pe parcelele sub angajament APIA.

Exemplu:

Evidența lucrărilor executate în anul 2018 pe fiecare parcelă de pajiște – din UAT Moșnița Nouă.

**AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJIȘTILE COMUNEI
MOȘNIȚA NOUĂ, Județul Timiș**

Evidența lucrărilor executate pe pășunile aparținătoare orașului Oravița în anul 2018

Parcela	Suprafața (ha)	Combaterea buruienilor și vegetației lemnoase		Strângerea cioatelor, pietrelor și nivelarea mușuroaielor		Grăpatul pajiștilor		Amendarea pajiștilor		Supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor		Fertilizarea pajiștilor*	
		Perioada/Anul	Suprafața	Perioada/Anul	Suprafața	Perioada/Anul	Suprafața	Perioada/Anul	Suprafața	Perioada/Anul	Suprafața	Perioada/Anul	Suprafața
Moșnița Nouă													
....													
....													
...													
...													

Caietul de lucru

În cadrul fiecărui UAT va exista pe toată perioada amenajamentului (10 ani) un caiet de lucru, în care vor fi trecute toate lucrările efectuate pe fiecare trup de pajiște/parcelă în ordinea efectuării lor. În încheierea fiecărei mențiuni cu lucrări efectuate persoana care completează datele își va trece numele, data și va semna pentru conformitate.

Caietul de lucru va fi completat de către utilizatori și se va afla în posesia acestora pe toată perioada contractului de închiriere. Lucrările trecute în caietul de lucru vor fi datate (ziua/zilele, luna, anul efectuării) și în mod obligatoriu utilizatorul, care completează materialul, își va trece numele și va semna ca garant al executării acestora.

Dacă perioada de închiriere este mai redusă ca durată ca cea a amenajamentului, caietul va fi predat reprezentanților UAT-ului, după studierea judicioasă a acestuia în scopul verificării executării întocmai a lucrărilor propuse de specialiștii amenajiști, pe baza unui proces verbal de predare-primire.

Predarea caietului se va face la sfârșitul perioadei decenale (cuprinsă în amenajament), de asemenea pe bază de proces verbal de predare-primire cu număr de înregistrare de la UAT, documentul fiind păstrat în vederea fundamentării viitorului amenajament.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. BĂRBULESCU C., MOTCĂ G., PUIA I., MOISUC AL. 1991 - Cultura pajiștilor și a plantelor furajere, Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. BĂRBULESCU, C. BURCEA, P. MOTCĂ, G., 1980 - Determinator pentru flora pajiștilor cu elemente de tehnologie, Editura Ceres.
3. BORZA AL., 1958, Vegetația rezervației Beușnița, Ocr. nat., 3: 117-127.
4. BOSTAN CRISTIAN, SAMFIRA IONEL, 2014 – Aplicații practice în Ecoprato tehnică, Editura Eurobit, Timișoara, 2014.
5. COJOCARIU LUMINIȚA, 2014 – Cultura pajiștilor și a plantelor furajere, note de curs.
6. COJOCARIU LUMINIȚA, 2013 – Prato logie, note de curs.
7. COJOCARIU LUMINIȚA, 2005 – Producerea furajelor, Ed. Solness Timișoara, ISBN 973-729-038-0
8. COSTE I., 1998 – Botanica, Morfologia și anatomia plantelor, Tipografia Agroprint, Timișoara USAMVB.
9. CRISTEA M.D., 2006 - Biodiversitatea, Editura Ceres București.
10. CRISTEA V., GAFTA D., PEDROTTI F., 2004 - Fitosociologie, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
11. CRISTEA V., GAFTA D., PEDROTTI F., 2004 – Fitosociologie, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
12. DONIȚĂ N., 1969, Vegetația alpină (98–108 p.), Vegetația pădurilor de munte (114–135p.), Vegetația dealurilor și podișurilor, (145–165 p.), în R. Călinescu, Biogeografia României. Ed. Științifică, București.
13. DONIȚĂ N., IVAN D., COLDEA G., SANDA V., POPESCU A., CHIFU T., PAUCĂ-COMĂNESCU M., MITITELU D., BOȘCAIU N., 1992, Vegetația României. Ed. Tehnică Agricolă, București, 407 p.
14. DONIȚĂ N., POPESCU A., PAUCĂ-COMĂNESCU M., MIHĂILESCU S., BIRIȘ I. A., 2005, Habitatele din România, Editura Tehnică Silvică București, <http://www.editurasilvica.ro/carti/donita1/integral.pdf>
15. DRAGOMIR N., PEȚ I., DRAGOMIR CARMEN, 2005 - Pajiști și plante furajere, Tehnologii de cultivare, Editura Eurobit, Timișoara.
16. DRAGOMIR NECULAI, CARMEN MARIA DRAGOMIR, 2012 - Fixarea azotului în ecosistemele de pajiști și leguminoase perene. Editura Eurobit, Timișoara.
17. HORABLAGA M., COJOCARIU LUMINIȚA, 2010 –Managementul pajiștilor și al plantelor furajere, Eurostampa Timișoara.
18. IANOȘ GH., GOIAN M., 1995 - Solurile Banatului, Evoluție și caracteristici agrochimice, Ed. Mirton, Timișoara
19. IANOȘ GH., 2008 – Riscuri pedohidrice în partea central-vestică a câmpiei Banatului, studiu de caz: inundațiile din primăvara anului 2005, Ed. Universității de Vest, Timișoara
20. LĂPUȘAN A., DRAGOMIR N., 1977 – Îmbunătățirea prin amendare și fertilizare, lucr.șt. SCCP Măgurele-Brasov, vol.III.

21. LĂPUȘAN A., NIEDERMAIER K. ș.a., 1975 – Aplicarea amendamentelor calcaroase și a îngrășămintelor pe pajiștile naturale și semănate din România, lucr.șt. SCCP Măgurele-Brașov, vol.I.
22. MARUSCA T. MOCANU V., HAȘ E., TOD MONICA, ANDREOIU ANDREEA, DRAGOȘ MARCELA, BLAJ V, ENE T., SILISTRU D, ICHIM E, ZEVEDEI P., CONSTANTINESCU C., TOD S.- Ghid de întocmire a amenajamentelor pastorale, Editura Capolovoro, Brașov.
23. MARUȘCA T., V. MOCANU, CARDAȘOL I., HERMENEAN V. A., BLAJ Georgeta, OPREA Monica Alexandrina TOD, 2010 - Ghid de producere ecologică a furajelor de pajiști montane, Editura Universității Transilvania din Brașov
24. MOGA I., MATEIAȘ M. C., 2000 – Cultura plantelor furajere, Editura Agris, Redacția revistelor agricole București.
25. MOISUC A., DUKIC D, 2002 - Cultura plantelor furajere, Editura Orizonturi Universitare Timișoara.
26. NICHITA C., 2011 - Utilizarea radar-ullui Doppler în gestionarea fenomenelor meteorologice periculoase în sud-vestul României, Teză de doctorat
27. POSEA GR.,1999, Geografie si Geopolitică, Editura Fundației „România de mâine”, București.
28. PÂRVU C. și colab., 1980 - Ecosisteme din România, Ed. Ceres București
29. POSEA GR., 2005 - Geomorfologia României, Ed. Fundației „România de Mâine”, București
30. PUIA I., SORAN V., CARLIER L., ROTAR I., VLAHOVA MARIANA, 2001- Agroecologie și dezvoltare, Editura Academicpres, Cluj-Napoca.
31. PUȘCĂ I., 2002 - Câmpia Banatului, Ed. Fundația Națională „Satul românesc”, București
32. PUȘCARU-SOROCEANU EVDOCHIA, PUȘCARU D., BUIA AL., BURDUJA C., CSÜRÖS ȘT., GRÎNEANU A., NIEDERMAYER K., POPESCU P., RĂVĂRUȚ M., RESMERIȚĂ I., SAMOILĂ Z., VASIU V., VELEA C., 1963 – Pășunile și fânețele din Republica Populară Română. Studiu geobotanic și agroproductiv, Editura Academiei Republicii Populare Romîne.
33. SAMFIRA I., MOISUC A., 2007- Ecopractotehnică, Editura Eurobit, Timișoara.
34. SAMOILĂ Z., SAFTA I., GRIGORE S., POPA T., LAUER C., TEACI D., CREȘAN I., COSTE I., ARVAT N., OLTEANU D., CRISTOI I., 1979 - Pajiștile din Banat sporirea producției și îmbunătățirea calității lor, Editura, Redacția de propagandă tehnică agricolă, București,
35. SANDA V. POPESCU A., DOLTU I.M., DONIȚĂ N., 1983 - Caracterizarea ecologica si fitocenologica a speciilor spontane din flora Romaniei, Studii si comunicari Sibiu.
36. Schrött L., 1968, Vegetația rezervației naturale Cheile Nerei, Ocr. nat., 12, 2: 193-202.
37. Schrött L. 1972. Flora úi vegetația rezervației naturale BeuúniGa-Cheile Nerei (Munții Aninei). Rezum. teză doct. București.
38. ȚĂRĂU D. și LUCA I., 2002, - Panoptic al comunelor bănațene din perspectiva pedologică, Editura Marineasa Timișoara.
39. ȚĂRĂU DORIN, 1998,- Cercetări privind relațiile dintre condițiile ecopedologice și capacitatea de producție a terenurilor pentru pajiști din Banat, Teză de doctorat ASAS.

40. ȚUCRA I., KOVACS J., ROȘU C., CIUBOTARU C., CHIFU T., NEACȘU M., BĂRBULESCU C., CARDAȘOL V., POPOVICI D., SIMTEA N., MOTCĂ G., DRAGU I., SPIRESCU M., 1987, Principalele tipuri de pajiști din R.S.România. Redacția de propagandă tehnică agricolă.

*** *Geografia României, vol. III, Carpații românești și Depresiunea Transilvaniei*, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1987

*** *Geografia României, vol. IV, Regiuni pericarpatice*, Ed. Academiei române, București, 1992

*** Ordonanța de urgență a Guvernului - OUG nr. 34/2013 (act publicat în monitorul oficial nr. 267 din 13 mai 2013)

*** Ordonanța de urgență a Guvernului Nr. 195 din 22 Decembrie 2005 Privind Protecția Mediului, Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 1196 din data de 30 decembrie 2005

*** Ordin nr. 544 din 21 iunie 2013 - Metodologia de calcul al încărcăturii optime de animale pe hectar de pajiște, emis de MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE (act publicat în monitorul oficial nr. 386 din 28 iunie 2013).

*** Hotărârea Guvernului nr. 1064, din 11 decembrie 2013 - Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, document emis de Guvernul României (act publicat în monitorul oficial nr. 833 din 24 decembrie 2013).

*** Legea nr. 86/2014 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991 (publicat în 2 iulie 2014, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.491).

*** Hotărârea nr. 78/2015 privind modificarea și completarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.064/2013.

*** Ordonanță de Urgență nr. 15 din 27 mai 2015 pentru modificarea art. 2 lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/2015 pentru aprobarea schemelor de plăți care se aplică în agricultură în perioada 2015-2020 și pentru modificarea art. 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură. Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 386 din data de 3 iunie 2015.

*** Ordinul nr. 352 din 10 februarie 2015 pentru aprobarea normelor privind ecocondiționalitatea în cadrul schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri în România. Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 363 din data de 26 mai 2015.

*** Hotărârea Guvernului pentru modificarea art. III alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 78/2015 privind modificarea și completarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea,

administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.064/2013.

*** Legea nr. 16 din 29 februarie 2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 15/2015 pentru modificarea art. 2 lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/2015 pentru aprobarea schemelor de plăți care se aplică în agricultură în perioada 2015-2020 și pentru modificarea art. 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură (act publicat în Monitorul Oficial al României, nr. 161/2.03. 2016).

***GHID DE PLANIFICARE STRATEGICĂ PENTRU MANAGEMENTUL DURABIL AL RESURSELOR AGRICOLE.pdf. <http://www.emenatura2000.ro/>

***OUG NR.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice. Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 442 din data de 29 iunie 2007.

*** Legea nr. 49/2011 privind regimul ariilor naturale protejate. Publicat în Monitorul Oficial nr. 262 din 13 Aprilie 2011.

***Legea nr. 5 din 6 martie 2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate. Publicată în: monitorul oficial nr. 152 din 12 aprilie 2000.

***Anexa I. la Legea 5/2000- Zone naturale protejate de interes național și monumente ale naturii*

*** OG nr. 7/2016 - completarea OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, publicată în Monitorul Oficial nr. 66/29.01. 2016

*** Catalogul habitatelor, speciilor și siturilor – Info Natura 2000 in Romania, 2013, pag. 1-785, Coord. Edit. Tudor Brînzan.

*** GHID DE PLANIFICARE STRATEGICĂ PENTRU MANAGEMENTUL DURABIL AL RESURSELOR AGRICOLE.pdf. <http://www.emenatura2000.ro/>

*** Ordonanța de Urgență nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 442 din data de 29 iunie 2007) http://www.buila.ro/uploads_ro/37814/02-OUG_57-2007_-_Regimul_ariilor_naturale_protejate.pdf

*** Catalogul habitatelor, speciilor și siturilor – Info Natura 2000 in Romania, 2013, pag. 1-785, Coord. Edit. Tudor Brînzan

*** Sistemul Român de Taxonomie a Solurilor, 2012

*** Arhiva OSPA Timișoara

*** Arhiva Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară Timiș

*** Arhiva Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară

*** Arhiva Administrației Bazinale de Apă Banat

Vebografie

*** <http://www.geo-spatial.org/download/romania-seturi-vectoriale>

https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Mo%C8%99ni%C8%9Ba_Nou%C4%83,_Timi%C8%99

*** <http://www.mosnita.ro/pages/82/Prezentare-generală>

***http://luncatimisului.ro/docs/ROSCI0109_Lunca_Timisului/Situl_Natura_2000_ROSCI0109_Lunca_Timisului.pdf

http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31_PM_Lunca_Timisului_Padurea_Macedonia.pdf

*** <http://www.mmediu.ro/articol/date-gis/434>

***http://mosnita.ro/public/userfiles/file/documente/MEDIU/1_Regulament_Lunca_Timisului_si_Padurea_Macedonia_DRAFT_1.pdf ; http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2016-03-31_PM_Lunca_Timisului_Padurea_Macedonia.pdf

***http://mosnita.ro/public/userfiles/file/documente/MEDIU/1_Regulament_Lunca_Timisului_si_Padurea_Macedonia_DRAFT_1.pdf

*** <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/eu-dem>

*** http://www.posmediu.ro/upload/pages/Anexa%20E_2%20-%20Soil%20classification_RO.pdf

*** http://www.apia.org.ro/files/pages_files/15-05-08-04-04-23Ghid_masuri_dezvoltare_rurala_versiune_1.0.pdf

*** http://www.apia.org.ro/files/pages_files/Ghid_eco-cond_pt_2014_19_mai.pdf

*** http://www.madr.ro/docs/dezvoltare-rurala/programare-2014_2020/dezbatare/fise-masuri/plati-agro-mediu-si-clima-Draft-v.1-28.02.2014.pdf

*** <http://www.gazetadeagricultura.info/animale/ovine-caprine/12981-pasunatul-oilor.html>

*** <http://pajisti-grassland.ro/proiecte/lucrari/ghid1.pdf>